Poštarina plaćena u gotovom!

Lapunk mai száma (a Habostorta melléklettel együtt) 48 oldal * Ára 4 dinár

BÁCSMEGYEI NAPLÓ

XXVIII. évfolyam. Szubotica, 1927. VASARNAP, október 2. 274. szám

Telefon: Kiadóhivatal 8—58 Szerkesztőség 5—10, 8—52, 370.
Megjelenik mindennap reggel, ünnep után és hétfőn is.

Előfizetési ár negyedévre 165 din.

Szerkesztőség, kiadóhivatal és könyvosztály, Szubotica Zmaj Jovin trg. 3. (Minerva palota)

Külön magyar lista

A szuboticai törvényszékhez beérkezett a községi választásokra az első jelölő liszta. Az adai magyar párt adta be. Most már nyilvánvaló, hogy Szuboticán és a szuboticai választókerület legtöbb községében a magyar párt külön listával vesz részt a községi választásokon.

Mindenekelőtt szögezzük le azt az állásponot, hogy a magyarságnak természetes joga s ha élni akar, akkor kötelessége is, hogy a községi önkormányzat intézésében részt vegyen s hogy szava legyen abban, hogy mire fordítják azt az egyeseket nagyon érzékenyen érintő áldozatot, amit a község pótadó formájában követel a polgáraitól. Ha ennek igazsága elvitathatatlan, amint hogy elvitathatlan, nem lehet vitás az sem, hogy *minden magyarnak emberi, polgári és magyar kötelessége mindenütt a magyar listát támogatni szavazatával és agitációs képességével.*

Azóta, amióta a Bácsmegyei Napló agitációja és kisebbségi politikája a magyar pártot életre hívta, igen sok olyan ellentét merült fel, amely a Bácsmegyei Naplót a magyar párttól *taktikailag* elválasztotta. Csak taktikai ellentétekről lehet szó, mert abban, hogy mindenki, akinek az a sors jutott, hogy a magyar ügyekben véleményt nyilvánithasson, egyet akar: *a loyalis dolgozó magyarság számára az állampolgári jogegyenlőség teljességét és a boldogulás lehetőségét,* nincs és nem is volt ellentét.

Talán hálás volna most kimutatni, hogy a magyar párt vezetősége, azok is, akiknek igaztalan agresszivitását annyiszor érezte a Bácsmegyei Napló, az idők folyamán menynyire magukévá tették azokat a taktikai módszereket is, amelyeket a Bácsmegyei Napló sokkal előbb ajánlott s amelyekkel kellő időben valószinüleg nagyobb eredményt lehetett volna elérni, mint később, amikor igénybe vették. Ugy érezzük azonban, hogy nincs szükségünk önigazolásra, különösen ha ez az igazolás mások hibáinak és mulasztásainak ránk nézve fájdalmas felsorolása lenne.

Elérkeztünk a községi választások időpontjához. A községi képviselőtestület és a községi tisztikar megalakitása és összetétele a sok igaztalan szenvedést, méltatlan megbántást átélt magyarságra nézve talán még fontosabb, mint az országgyülési választások. A parlamenti magyar képviselők feladata, hogy okos politikával, a kellő időben alkalmazott erélyes szóval, vagy engedékenységgel igyekezzenek olyan légkört teremteni, hogy *a magyarságnak ne legyenek kisebbségi sérelmei.* A vajdasági magyar azonban a községe tisztviselőjével érintkezik, a legtöbb igazságtalanságot a multban otthon, a patriájában kellett elszenvednie. A községi választásoktól azt reméljük, hogy ezek a sérelmek megszünnek s a választott tisztviselők és a nép bizalmából megalakuló képviselőtestület csak azt tekinti, hogy igazságos-e, jogos-e, amit a polgár kiván, nem pedig az, hogy magyar-e, szerb-e, német-e, aki községe hatóságához fordul.

Ezt azonban csak akkor lehet elérni ha a magyarság a választásokon összetart és a magyar listára szavaz. A községi választás — magyar erőpróba. Más pártok sorában elvész a magyarság s más párt urnájában észrevétlen marad a magyar szavazó kuglicája. Ha a magyarság a jövő választásokon és az azokat megelőző politikai küzdelmekben nem akar észrevétlen maradni, hanem azt kivánja, hogy vele s jogos igényeivel számoljanak, akkor a községi választásokon *egységesen a magyar listára kell szavaznia.* Ha a magyarok a községi választásokon is más pártokkal és más pártokra szavaznak, önmaguk rontják a magyarság esélyeit az országgyülési választásokon. Most meg kell mutatni, hogy hány magyar van Jugoszláviában s aki van, az mind magyarnak vallja és érzi is magát. Félre kell tehát tenni a személyes tekinteteket, sőt a személyes érdekeket is, november 6-án minden magyarnak arra kell gondolnia, hogy ő elsősorban magyar s csak azán keresztény, vagy zsidó, iparos, kereskedő, vagy gazda s nem szabad ez egyszer azzal törődnie, hogy személyes barátság füzi-e, vagy ellenszenv választja-e el a magyar jelölttől, akire a magyar ügy képviseletét bizzák.

Ez a magyarság kötelessége s mi hisszük, hogy a jugoszláviai magyarság ezt a kötelességét becsülettel állja is.

A magyarság egyetemével szemben azonban sulyos felelősség hárul a magyar pártra is. Az a kötelesség, hogy olyan jelölti listákat állitson össze, amivel *ne tegye tulságos nehézzé ezt a magyar kötelesség teljesitését* és megszületni, ne pedig temetni segitse a magyar egységet.

Nem akarunk vitába szállni s nem célunk oldalvágásokat osztogatni. A lefolyt országgyülési képviselőválasztásoknak azt a tanulságát azonban meg kell érteni, hogy ott, *ahol megfelelő magyar jelöltek voltak, a magyar párt mandátumhoz is jutott.*

A jelölés nem zártkörü házimulatság s annak a magyarságnak, amelynek voksait kérik, joga van tudnia is, hogy kire kell voksolnia. Mi az országgyülési választások előtt azt proponáltuk, hogy a várható ellentétek kiküszöbölése érdekében jelöljön a magyar párt elnöke. Felhivásunknak nem akadt visszhangja, ellenben a jelöltek mögött nem állt egységesen a magyarság. Ma az a kivánságunk s ennek a kivánságnak a magyar egység érdekében kifejezést kell adnunk, hogy a jelölés ne titokzatos és titkos tanácsok diktatorikus ténye legyen, hanem a jelölésnél vegyék figyelembe a magyar nép osztálytagozódottságát, kivánságait s mindenek felett olyanokat jelöljenek, akik tudnak is a községi önkormányzatban a magyarság jogainak érvényt szerezni, ha nincs is sarzsijuk a magyar pártban.

És még egyet. Ha az egyszerü magyar választótól azt kivánjuk, hogy értse meg, mit parancsol a magyarság érdeke és szavazzon a magyar listára, akkor meg lehet kivánni azoktól is, akiket a multjuk, népszerüségük és képességeik arra predesztinálnak, hogy résztvegyenek a községi közigazgatás intézésében, hogy vállalják is a rájuk váró szerepet. A jugoszláviai magyarság annyira szegény népszerü vezetőkben, hogy nem engedheti meg azt a fényüzést, hogy tisztes multtal és tapasztalatokkal rendelkező férfiak *tovább is Cincinnatusok legyenek.* Bizonyára megvan a maga nagyon méltánylandó egyéni oka mindenkinek, aki eddig vonakodott a közéletben szerepet vállalni, de az egyéni okoknak épugy el kell törpülniök, mint az egyéni érdekeknek a magyarság egyetemes nagy érdekei mellett.

Inkább jőjjenek elő magányukból a hivatottak, akik eddig viszavonultak és tünjenek el a fórumról — ha vannak — azok, akiket csak a féktelen akaratuk, a hangjuk, a saját és mások kritikátlansága juttatott vezéri szerephez.

A radikálisok nem engedik át a demokratáknak a parlamenti elnökséget

A radikális miniszterek konferenciája — A két demokratapárt egyesülésének akadálya

Beogradból jelentik: A parlamenti klubülések előkészitése továbbra is a legnagyobb eréllyel folyik a kormánypártokban. Mig pénteken a demokrata miniszterek és egyéb vezetőpolitikusok tanácskoztak a párt magatartásáról, addig szombaton a kormány radikális tagjai tartottak konferenciát, amelyen ezekkel a kérdésekkel foglalkoztak. A konferencia után a miniszterek csak annyit voltak hajlandók mondani, hogy belső pártkérdésekről volt szó. Beavatott körökből mégis sikerült megtudni, hogy elsősorban a demokratáknak az a kivánsága került szóba, hogy a parlament elnöke demokratapárti politikus legyen. *A kormány radikális tagjai egyöntetüen ámellett voltak, hogy radikális legyen a parlamenti elnök és nem akarják ezt a helyet átengedni a demokratáknak.* Ezt azzal indokolják, hogy a demokraták azzal a bevallott céllal mentek bele a választási küzdelembe, hogy poziciójukat megerősitsék, ami nagy mértékben sikerült is nekik. Ha most a parlament elnökségét is megkapják, akkor helyzetük annyira megerősödnék a radikálisok rovására, hogy ebbe a radikálisok nem mehetnek bele. A konferencia véglegesen nem döntött, hanem elhatározta, hogy október 3-ikán a klub összeülése előtt a kormány radikális tagjai a párt néhány vezető képviselőjével együtt konferenciát tartanak, amelyen megbeszélik a pártot érdeklő összes politikai kérdéseket.

A parlament összeülése közeledik, ezért most már *sürgősen meg kell egyezni nemcsak az ideiglenes elnökség, hanem a verifikációs bizottság elnöksége és tisztikara kérdésében is,* hiszen a mandátumok verifikálásának lefolyása nagy részben függ attól, hogyan vezeti a vitát az elnök. A kormány jelöltje az ideiglenes parlamenti elnökségre *Perics* Ninko, az igazolóbizottság elnökségére pedig *Szrskics* Milán. Sem a demokraták, sem az ellenzék körében ezek a jelölések nem találnak tetszésre és olyan hangok hallatszanak, hogy olyanokat kellene jelölni, akiknek megválasztása ellen nem merültek fel panaszok. Az ellenzék szerint Szrskics megválasztása erőszakosságok kisérletében folyt le, Perics Ninko ellen pedig azt hozzák fel a Pribicsevics-pártiak, hogy a pozsegai kerületben szabálytalanságok történtek. Tekintettel arra, hogy a demokraták aspirálnak a parlament ideiglenes elnökségére és az igazolóbizottság elnökségére is, még nagy meglepetések történhetnek, különösen ha a demokraták megegyeznének az ellenzéki pártokkal, hogy az ő jelöltjüket támogassák. Ép ezért politikai körökben a legnagyobb figyelemmel kisérik a két kormánypárt magatartását.

A két demokrata párt fuziójának nehézségei

A demokrata blokk megalakitása továbbra is napirenden van, bár ugy látszik, hogy *formális kérdések erősen megnehezitik a két demokrata párt egyesülését.* Davidovics kitart a demokrata párt eddigi kereteinek fenntartása mellett. *Pribicsevics viszont nem akarja feltétel nélkül feladni pártja önállóságát és az egyesülés esetére mindkét párt likvidálását követeli.* A független demokraták idegesen szemlélik Davidovics konzekvens magatartását és emiatt támadások is hangzanak el Davidovics ellen.

Ha a demokrata blokk megalakul, azt bizonyos feltételek mellett a földmüves párt is hajlandó volna támogatni, de előzetes megegyezést követel a következő három kérdésben:

1. Egyöntetü eljárás a verifikációs vitában, semmisitsék meg a sza-

bályatalanul szerzett mandátumokat és irjanak ki uj választásokat ezekben a kerületekben.

2. Ujitsák meg a vádinditványt Makszimovics Bózsa ellen.

3. Az ankétbizottság folytassa a különböző panamavádak kivizsgálását. A blokk további célja az államnak a parasztdemokrácia szellemében való átrendezése.

Nincs még megegyezés a pénzügyminiszter és a közlekedésügyi miniszter között

A pénzügyminiszter és a közlekedési miniszter között a vasuti költségvetések körül felmerült ellentétekről szóló hireket megerősitik. A beogradi *Novosti* foglalkozik ezzel a kérdéssel. A lap szerint a közlekedési miniszter tárcája költségvetésének másfél milliárddal való felemelését követeli, mig a pénzügyminiszter az eddigi költségvetést is redukálni akarja. Megegyezés még nem jött létre.

A német párt elnöke a miniszterelnöknél

Dr. Kraft, a német párt elnöke szombaton este fölkereste Vukicsevics Velja miniszterelnököt, akivel hosszasan tanácskozott.

Kraft a választások előtt megkezdett tanácskozást folytatta a miniszterelnökkel a kisebbségi kérdésről és *különböző kivánságokat és panaszokat közölt, melyek teljesitését Vukicsevics meg is igérte.*

A tanácskozás után Kraft kijelentette, kilátás van rá, hogy *létrejön a szorosabb együttmüködés a kormány és a német párt között.*

Marinkovics külügyminiszter az udvarnál

Marinkovics külügyminiszter délután hosszabb időt töltött a királyi udvarnál.

Az udvari látogatás után a demokrata miniszterek konferenciára ültek össze.

Agrárreform és ármentesités

Szentáról jelentik: Szenta város, mint ártéri birtokos, azt kérelmezte a Bácsi Tiszai Ármentesitő Társulattól, hogy a Nadrlyan—szentai második öblözetbe eső árteret ujra szabályozza és az eddigi holdarány helyett a kataszteri tiszta jövedelmet fogadja el a teherviselés alapjául, mert ma minden hold árterület, tekintet nélkül magassági fekvésére, vagy a föld minőségére, egyformán járul hozzá a társulati költségekhez. Ez az osztályozás addig volt csak igazságos, mig az ártér kizárólag Szentáé és Sztarakanizsáé volt és a két város viselte az összes terheket. Ma azonban, amikor a városok birtokának hasznavehető részét az agrárreform során kiosztották és csak a használhatatlan részek, meg az utak, árkok maradtak meg a városok birtokában, a terület arányában való teherviselés létjogosultsága megszünt és csak a haszonarányban való teherviselés lehet jogos és igazságos.

A társulat legutóbbi közgyülésén tárgyalták a város kérvényét. *Pfeiffer* István igazgató főmérnök szerint a Tisza és mellékfolyóinak szabályozásáról és a folyó völgyeinek ármentesitésére vonatkozó 1884. évi 14. törvénycikk elvileg megengedi az ujraosztályozást, de a vizjogi törvény szerint legkevesebb öt, legfeljebb nyolc évvel az osztályozás után van joguk azoknak, kik az osztályozás által érdekeikben sértve érzik magukat, uj osztályozást kérelmezni. A kérelemmel eszerint elkésett a város, mert az osztályozás olyan régi, mint a társulat, mely hét évtizedes.

Annak a kérdésnek az eldöntésében, hogy az ártéri birtokok felosztása az agrárreform céljaira olyan körülmény-e, hogy ennek alapján lehet ujra osztályozni az ártéri területeket, egyedül a földmivelésügyi miniszter hivatott határozni.

Többen szóltak hozzá a kérdéshez, de döntés nem történt, mert a közgyülés kimondotta, hogy Szenta város kérelmét a legközelebbi közgyülésen fogják ujból napirendre tüzni.

Vád alá helyezték dr. Cseremov orvost és Vujics titeli főbirót

Az 1925. évi képviselőválasztások epilogusa

Noviszadról jelentik: A noviszadi törvényszék vádtanácsa jogerősen

vád alá helyezte dr. Cseremov György noviszadi törvényszéki orvost és Vujics Milán titeli főszolgabirót,

akik ellen még egy régebbi ügyből kifolyóan indult eljárás.

1925-ben történt, hogy *Pesics* Dragutin volt épitésügyi minisztert Mosorin községben, amelyet választási agitációs körutjában keresett fel, a Szrnaó tagjai megtámadták és

a volt miniszter, akit halálos veszély fenyegetett, csak nagynehezen tudott megmeneküini.

A noviszadi ügyészség akkor vizsgálatot inditott, amelynek befejezése után vádat emelt dr. Cseremov György és Vujics Milán főbiró ellen. Ez az ügy egészen mostanáig huzódott és a vádtanács végzése, amellyel Cseremovot és Vujicsot vád alá helyezte, szombaton lesz jogerős.

A két vádlottat most a tisztviselőtörvény vonatkozó szakasza értelmében fel kell függeszteni állásától és hir szerint ez már a napokban meg is történik.

Az érdekes bünügyben rövidesen megtartják a főtárgyalást a noviszadi törvényszéken.

Kiütéses tifusz Budapesten

A borzalmas betegséget Oroszországból hurcolták be

Budapestről jelentik: A fővárosi tisztifőorvosnak szombaton jelentették, hogy *Rosner* Ábrahámné ötvennyolc éves budapesti lakos, aki a Szerdahelyi-ucca 10 számu házban lakik, kiütéses tifuszban megbetegedett.

Rosner Ábrahámnét három nappal ezelőtt beszállitották a zsidókórházba, ahol szombaton reggel a kezelőorvos rémülten állapitotta meg, hogy az öreg asszonyon a kiütéses tifusz tünetei mutatkoznak. Az asszonyt bakterológiai vizsgálatnak vetették alá, amely igazolta az orvos diagnózisát és megállapitották, hogy kiütéses tifuszról van szó. Rosnernét nyomban átszállitották a Szent László-járványkórházba. Azt a szobát, ahol feküdt, valamint lakását fertőtlenitették, ápolónőjét pedig tizennégy napra egyik szobába internálták. A tisztifőorvosi hivatal ezenkivül az asszony férjét és fiát beszállitotta fertőtlenitő intézetbe, ahol tizennégy napig megfigyelés alatt tartják őket.

A tiszti főorvosi hivatalnak sikerült megállapitani, hogy a borzalmas járványos betegséget hogyan hurcolták be Budapestre. Rosnerné férje szücsmester aki orosz prémárukat hozatott nemrégiben és valószinünek tartják, hogy ezekkel a prémárukkal jutottak Budapestre a kiütéses tifusz bacillusai A hatóságok remélik, hogy utját állják a betegségnek.

Január elsején nyilik meg a szombori jegyzőtanfolyam

Konyovics Nikola volt legfőbb számvevőszéki osztályfőnök az intézet igazgatója

Beogradból jelentik: *Vukicsevics* Velja miniszterelnök aláirta a szombori jegyzőtanfolyam belső szervezetéről szóló rendeletet. A rendelet szerint a tanfolyam igazgatója *Konyovics* Nikola volt legfőbb számvevőszéki osztályfőnök lett, helyettese *Zupkovics* Petár, a bácskai főispáni hivatal jogi referense. A tanfolyamon tizennégy tárgyat tanitanak, amelyek a következők:

1. Közjog. Előadó: *Radisics* Lázár volt alispán.
2. Közigazgatás. Előadó: *Metanov* Tódor főjegyző.
3. Községi pénzügyvitel: *Gitfinger* Marcel tartományi főszámvevő.
4. Anyakönyvi ügyek: *Sztrilics* Djeno tartományi főlevéltáros.
5. Pénzügytan: *Radisics* Lázár volt alispán.
6. Pozitiv pénzügyi jog: *Zupkovics* Petár tartományi jogi referens.
7. Hadügy: *Konyovics* Nikola igazgató.
8. Közgazdaság: *Katyanszki* Gyura.
9. Szociálpolitika: dr. *Matics* Márton volt főispán, munkáspénztári igazgató.
10. Vallásügyek: *Masirevics* Mihály dr. ügyvéd.
11. Büntető jog: dr. *Masirevics* Brankó törvényszéki elnök.
12. Közoktatásügy: *Berics* Szvetiszláv iskolai igazgató.
13. Közegészségügy: *Oranovac* Brankó dr. orvos, kórházigazgató.
14. Magánjog: dr. *Krecsarevics* János ügyvéd.

A tanfolyamhoz miniszteri biztosnak dr. *Lalosevics* Joca képviselőt nevezte ki a miniszterelnök-belügyminiszter.

A szombori jegyzőtanfolyam január 1-én kezdi meg müködését, azonban addig is a községi választásokra való tekintettel átmeneti kurzusokat létesitenek.

Meg akarják szüntetni a szuboticai tanitóképzőt

Szuboticáról nagyobb küldöttség utazik Beogradba, hogy a rendelet megjelenésének elejét vegye

A közoktatásügyi miniszteriumban még az iskolai szezon előtt tervbe vette több vajdasági középiskola megszüntetését, aminek a hire a szülők körében óriási izgalmat keltett. A kormány azonban szigoruan ragaszkodik a terv megvalósitásához és legutóbb már meg is kezdődött az iskolák leépitése. Mindezideig csupán egyes gimnáziumok megszüntetéséről volt szó, most azonban kiderült, hogy több tanitóképzőintézet is halálra van itélve, igy csak

a bácskai tartomány területén két tanitóképző intézet müködését fogják beszüntetni.

Bácskában jelenleg három tanitóképzőintézet müködik, még pedig a szuboticai, a noviszadi és a szombori, amelyek szükségességét eléggé igazolják tanulóifjuságuk létszáma. Eddig még nem lehetett tudni, hogy a három intézet közül melyik fog megmaradni, most azonban, hogy a leépitésre vonatkozó rendelet-tervezetet elkészitették, kiderült, hogy előreláthatólag már

október 15-ikén a szuboticai tanitóképző intézet is meg fog szünni.

Ez az intézet a Vajdaság legrégibb középiskolának egyike, 1872-ben nyilt meg tehát ötvenöt éves multra tekint vissza. Emellett a legolcsóbb képezde is az országban, mert havi 350 dinárért sok szegény tanuló kap teljes ellátást, ugyhogy az iskola megszünése valóságos katasztrófát jelent hallgatói számára.

A szuboticai tanitóképző-intézet megszüntetésének hire nagy izgalmat idézett elő Szuboticán és már akció is indult, hogy a kormányt szándékának megmásitására birják. Hétfőn délelőtt *Szvircsevics* tanitóképezdei igazgató és *Udicki* Szvetozár tartománygyülési képviselő vezetésével nagyobb küldöttség fog Beogradba utazni, hogy az intézet érdekében eljárjon. A küldöttséget *Grol* Milán képviselő vezeti a miniszter elé.

Szuboticán remélik, hogy a küldöttség utja eredménnyel fog végződni.

Dráma a hajón

Egy francia hajó alkapitánya lelőtte a kapitányt, azután a vizbe vetette magát

Párisból jelentik: A *Matin* jelentése szerint a *Beau Soleil francia hajó fedélzetén borzalmas események játszódtak le.*

A hajó néhány héttel ezelőtt futott ki a marseillei kikötőből, hogy egyik afrikai francia gyarmatra nagyobb mennyiségü árut szállitson. Az egyenlitő körül az elviselhetetlen hőségben a hajó másodkapitányán őrültség tört ki. A szerencsétlen ember belopódzott a kapitány kabinjába és *az ágyban alvó kapitányra több revolverlövést adott le.* A lövések zajára figyelmessé lett a hajó rádiótisztje, bement a kapitány kabinjába, a másodkapitány azonban *őt is revolverlövésekkel fogadta és halálosan megsebesitette.* Az őrült ezután kirohant a fedélzetre, ahol a matrózok üldözőbe vették. A másodkapitány több lövést adott le üldözőire, aztán a tengerbe vetette magát és eltünt a habokban.

A vezető nélkül maradt legénység a hajót egyik közeli kikötőbe irányitotta, hogy a sulyosan sérülteket orvosi ápolásban részesitsék, a kapitány és a rádiótiszt azonban utközben sérüléseikbe belehaltak.

Magyar kisérleti ballont találtak egy szerbiai faluban

A budapesti meteorológiai intézet léggömbjére egy pásztor akadt rá, de a megfigyelőkészülék elveszett

A budapesti Meteorológiai Intézet a légköri viszonyok tanulmányozása végett az elmult nyár folyamán léggömböket bocsájtott szét olyan készülékkel felszerelve, amely alkalmas az atmoszférikus változások hatásának lerögzitésére. Ennek a kisérletnek az a célja, hogy a levegőutak körülményeit minél alaposabban megismerjék és a szerzett tapasztalatok felhasználásával a repülőszerencsétlenségek számát minimálisra csökkentsék. A világ minden tájára értesitést küldött a budapesti tudományos intézet a ballonok kibocsájtásáról, kérve a hatóságokat, hogy mihelyt valahol ilyen lehullott léggömböt találnak, a hozzácsatolt készüléket és kérdőivet küldjék vissza Budapestre. A megtalálók részére a meteorológiai intézet husz pengő jutalmat tüzött ki.

A szerbiai Brekovó falu közelében Kovacsevics Lázár pásztor nyájának legeltetése közben talált egy szétpukkadt gummiballont. Bevitte a községi elöljárósághoz, hogy állapitsák meg, mi a titokzatos lelet. A községi elöljáróságnak tudomása volt a belügyminiszteri rendeletről, amely szerint a budapesti Meteorológiai Intézet esetleg idetévedt léggömbjeit, a hozzácsatolt jelzőszerkezettel, táviratszöveggel és kérdőivblankettával azonnal be kell küldeni a felettes hatóságokhoz. Csakhogy a pásztor nem talált mást, mint a ballont, amelyen vastag fekete betükkel látható volt a dátum: 1927. VII. 22., amikor a léggömböt Budapestről elereszettték. Azonnal kiszálltak a pásztorral együtt a mezőre és felkutatták az egész környéket de a hiányzó kellékeket nem sikerült megtalálni. Azt hiszik, hogy a léggömb a levegőben explodált miközben a jelzőkészülék és a papirlapok szerterepültek a hegy sziklái között.

Kovacsevics Lázár brekovói pásztor igy nem tehetett szolgálatot a meteorológia tudományának és elesett a husz pengő jutalomtól.

Október 12-ig lehet beadni a jelölő listákat a községi választásokra

Az adai magyar párt nyujtotta be az első listát a szuboticai törvényszékhez — Dr. Juga vrsaci képviselő nyilatkozata

A szuboticai törvényszékhez szombaton nyujtották be az első jelölő listát. Az első listát az adai magyar párt adta be és a párt jelöltjeinek névsora a következő: Dr. Király Károly ügyvéd, Raffai András földmüves, Szollár Mátyás földmüves, Marcinka József mészáros, Molnár Mihály földmüves, Török Máté földmüves, Drozdik Imre esperes, Nagypál József földmüves, Solymosi István földmüves, Antal Sándor cipész, Török Péter napszámos, Balanyi Sándor dr. ügyvéd, Török Lajos földmüves, Nagypál Sándor földmüves, Latak Antal szabó, Tajti András molnár, Burkovics István nyugalmazott tanitó, idősb Kós Béla földmüves, Sterbik Sándor földmives, Sterbik Vince kovács, Kunyi Ferenc napszámos, Piller György nyugalmazott tanitó, Nagypál János földmüves, Puskás József földmüves, Csuzdi András földmüves, Lajos György földmüves, Komlós Szilveszter kümüves, Latak Ferenc földmüves, Horti Pál földmüves, Czabafi Imre magánzó, Makra Péter napszámos, Huszák József földmüves, Csuzdi József földmüves, Katona István földmüves, ifju Janacsek János földmüves, Varga Ferenc korcsmáros, Solymosi János földmüves, Flais Ferenc földmüves, Szemeredi Balázs napszámos.

A községi választásokra ugyanazok a rendelkezések érvényesek, mint az országos választásokra. Minthogy a választás november hatodikán lesz, ezt huszonöt nappal megelőzően, tehát *október tizenkettedikéig lehet beadni a jelölőlistákat.* Igy a listák benyujtására még mindössze tiz nap áll rendelkezésre.

Három uj listát nyujtottak be a becskereki törvényszékhez

Becskerekről jelentik: A becskereki törvényszéknél szombaton három uj jelölőlistát nyujtottak be a községi választásokra. Két listát a két noviitebeji radikális párt, a »szegény« és a »gazdag« radikálisok pártja nyujtott be. Az első listán *Sós* Sándor napszámos, a második *listán Hodossi* Orbán református lelkész a listavezető. A harmadik listát a szerbernjai egyesült földmives és szocialista párt nyujtotta be. Listavezető *Jaksics* Milutin, nyugalmazott tanár.

A becskereki pártok, amelyek még nem nyujtották be listáikat, vasárnap konferenciát tartanak, amelyen megejtik a jelöléseket. A becskereki zsidóság szombaton este tart értekezletet, amelyen döntenek, hogy melyik pártot támogassák a községi választásokon.

Szerb és német radikális lista lesz Vrsacon

Vrsacról jelentik: A községi választások előkészitő tárgyalásai napok óta folynak Vrsacon az egyes pártok között, megállapodásra jutni azonban még nem sikerült. A hivatalos radikális párt és a Miletics-párti radikális csoport között megindult tárgyalások kedvező mederben folynak és a közeli napokban előreláthatólag sikerülni fog a megegyezést létrehozni. Dr. *Juga* Velimir, a hivatalos radikális párt elnöke a *Bácsmegyei Napló* munkatársa előtt a következő nyilatkozatot tette:

— A községi választásokon remélhetőleg sikerülni fog egységes radikális listát állitani. A hivatalos radikális párt mindent elkövet a megegyezés érdekében és a Miletics-csoport komolyabb elemei között is meg van a hajlandóság az együttmüködésre. Sokan vannak azonban, akik személyi kérdéseket tolnak előtérbe és teljesithetetlen követelésekkel lépnek fel. Önálló iparos és kereskedő listákkal fenyegetőznek és nem akarják belátni, hogy a Miletics-csoportnak mind az ötszáz és néhány szavazóját nem lehet megválasztatni városatyának. A komolyabb elemek azonban elitélik ezeket az egyszerü törtetőket, akik e megegyezést késleltetik.

— A független demokraták is hajlandók lennének közös listát állitani. Itt személyi kérdések vannak előtérben, mert ők *Zsizsa* Alekszander városi szenátort szeretnék polgármesternek.

— A hivatalos német párt állásfoglalása még ismeretlen. Ezeknek *a tárgyalásoknak a lefolytatását a német-radikálisokra biztam.*

— Befejezett tény, hogy a radikálisok két listát állitanak. *Külön lesz a szerb radikálisoknak és külön a német radikálisoknak a listája.* A német radikálisok külön listát állitanak és amennyi német szavazatuk lesz, olyan arányban kapnak képviseletet a városi képviselőtestületben.

— A paktumtárgyalások még a pártok között folynak és azért szeretném, ha sikerülne megegyezésre jutni, mert akkor biztositani lehetne, hogy higgadtabb, objektiv emberek kerüljenek be a városi képviselőtestületbe, akik inkább a város, mint pártjuk érdekeit fogják szem előtt tartani.

— Az a célom, hogy ne exponált politikusok, pártemberek vagy a képviselőválasztáson érdemeket szerzett kortesek, hanem szakemberek választassanak meg.

— Tekintettel arra, hogy pártunknak legnagyobb részt földmüvesek a tagjai, a listánkon nagyrészt földmüvesek fognak szerepelni, de azért fölveszünk intellektuelleket is.

A tangeri kérdést beszélte meg Chamberlain és Primo de Rivera

Az angol külügyminiszter és a spanyol diktátor találkozása

Londonból jelentik: A *Barcelona* és a *Mallorca*-sziget között a nyilt tengeren találkozott *Chamberlain* angol külügyminiszter *Primo de Riverával.* A spanyol diktátor délelőtt tizenegy órakor szállt a hadihajó fedélzetére, amely a Mallorca-sziget közelében találta Chamberlain yachtját.

A londoni lapok nagy megütközéssel irnak arról, hogy

az angol külügyminiszterium a kétségtelenül nagyfontosságu politikai találkozás céljáról és tartamáról semmit sem közölt a nyilvánossággal,

sőt azt sem árulta el, hogy *Primo de Rivera* kereste fel *Chamberlaint,* vagy *Chamberlain* tett látogatást *Primo de Riveránál.* A lapok rámutatnak arra, hogy ugyanez történt májusban, amikor *Chamberlain* Livornóban *Mussolinivel* találkozott és az olasz diktátorral fontos tanácskozásokat folytatott.

Az angol külügyminiszterium azt akarja elhitetni a közvéleménnyel, hogy a találkozás tisztán udvariassági aktus,

amit a külügyminisztérium szerint bizonyit az is, hogy Chamberlain yachtján nem tartózkodott a külügyminisztérium egyetlen tisztviselője sem és a külügyminiszter semmiféle diplomáciai aktát nem vitt magával.

A *Daily Herald* azt irja, hogy

Primo de Rivera és Chamberlain a tangeri kérdést beszélték meg

és a tanácskozások során a spanyol diktátor bizonyos engedményeket kivánt Chamberlaintől.

Levine találkozni akar Mussolinival

Egy angol nő Londonból Veneziába kormányozta repülőgépét
A „Miss Columbia" és a „Santa Mária" találkozása a levegőben

Venezia, szeptember 29.

Venezia *»nagyhete«* a sport jegyében zajlott le, de természetes, hogy az érdeklődés központjában a »Coppa Schneider« repülőverseny állott. A nagy nemzetközi érdeklődést, mi sem bizonyitja jobban, minthogy *Levine,* az amerikai óceánrepülő Chamberlain utitársa is eljött Veneziába, ezt a versenyt megnézni és többek közt, egy szép angol hölgy. Miss Eveline *Spooner* Londonból Veneziáig repült, sőt sajátmaga kormányozta repülőgépét, csakhogy szemtanuja legyen ennek a versenynek.

Levine az amerikai, Bécsben szállt fel »Miss Columbián«, amelyet Hynclife angol pilótaszázados vezetett és irányitotta a lagunákra, ahol a már ott horgonyzó »Santa Mária 2« mellett kapott helyet. A »Santa Mária 2« *de Pinedo* tábornoknak ugyancsak óceántjárt repülőgépe, oly kicsi, hogy senkisem hinné el róla, hogy *de Pinedo,* akkor még csak pilótaszázados a Földközi és Atlanti tengereket repülte át vele. A »Miss Columbia« ezzel szemben hatalmas repülőalkotmány, amerikai méretü és amerikai viszonyokhoz illő gigantikus motorral. A »Santa Mária 2« karcsu teste, ugy tünik fel a »Miss Columbia« mellett, mint egy játékrepülőgép.

Levine még a »Coppa Schneider« verseny lázas óráiban is általános és osztatlan érdeklődés központjában állott. Elsőnek de Pinedo sietett üdvözlésére és a két óceánjáró testalkata is arányban volt repülőgépeikkel. De Pinedo alacsony termetü, nagyon rokonszenves, mig Levine, amerikai élénkségü, inkább tagbaszakadt, középmagasságnál valamivel nagyobb, teljesen kopasz, ennek dacára fiatalkinézésü, mosolygó, jókedvü amerikai.

Az Excelsiorban kerestem fel Levinet, Chamberlain óceánrepülőtársát, aki a számára fentartott lakosztályba vonult vissza, röviddel megérkezése után.

Hynclife angol pilótaszázados angolos kényelemmel dült végig az egyik karosszékben, amikor a *Gazetta di Venezia* és a *di Gazettino* egy-egy munkatársával a szobába léptünk. Az angol pilóta fel sem nézett és igazi angol flegmával csak annyit mondott érdeklődésünkre, hogy hol találhatjuk Levint.

— Beretválkozik.

Többet nem vett tudomást rólunk és nyugodtan fujta tovább szabályos füstkarikáit.

Alig telett bele öt perc, Levine frissen borotválva, mosolyogva, élénken és fürgén bejött hozzánk és három nyelven máris megindult a társalgás. Az olasz ujságirók olaszul, később angolul beszéltek, én németül kérdeztem, de Levine, ugylátszik nem tartotta tulságos fontosnak, amit mi kérdeztünk, mert azokat figyelmenkivül hagyva, jókedvüen maga kezdett beszélni:

— Pompás utam volt Bécsből idáig. Csak egy nappal előbb tudtam meg Bécsben, hogy a »Coppa Schneider« vándordij vasárnap Veneziában eldöntésre kerül. Egy pillanat alatt határoztam el magam, hogy utrakelek a Columbián és eljövök ide, ahova annyira vágytam. Mind a három angol versenyző, sőt az egyik olasz pilóta is: Ferrarin régi, kedves ismerősöm. Lelkemből kivánom hogy az olaszok nyerjék meg a »Coppa Schneider«-t, mert megérdemlik. Aránytalanul hatalmasat fejlődtek az aviatika terén.

— De vajjon itt lesz-e Mussolini — csapott át, minden átmenet nélkül Levine — egy másik magaválasztotta témára: a ducera. Nagyszerü ember — folytatta — még nekünk amerikaiaknak is imponál, van akarata és tud akarni. De vajjon itt lesz-e? — mert ha nem, lemegyek a Columbiával Rómába, mert okvetlen akarnék vele beszélni. De vajjon fogad-e, lemehetek-e Rómába, hisz vizum nélkül jöttem ide — töprengett egy pillanatig és hálásan fogadta az olasz ujságirók megnyugtató válaszát hogy a duce bizonyára fogadni fogja.

Felderült az arca és többször maga elé mormogta:

— Okvetlen akarok Mussolinivel beszélni.

Végre mi is szóhoz juthattunk.

— Elmegy Indiába a Columbiával? — kérdeztem.

— Nem tudom még, egyelőre egy pozitiv tervem van: Róma, a többi nem érdekel. A Miss Columbiával utazom és azzal akarok visszatérni Amerikába. De hol találom De Pinedot, ő megigérte, hogy érdeklődik Rómában, vajjon fogad-e engem Mussolini.

Hozzám fordulva, kifogástalan németséggel mondotta:

— Tudja, Bécstől el vagyok ragadtatva, sehol olyan kedves emberek nincsenek, mint Bécsben . . . Ein gutes, gemütliches Volk . . .

— Jöjjenek le a Miss Columbiához, megmutatom — mondotta és be sem várva a választ, máris karonfogott és levezetett a lépcsőkön.

Lent, az Excelsior halljában Hynclife kapitány egy csodaszép angol miss-el beszélgetett. Amikor meglátta Levinet, odaszólt neki:

— Mister.

Levine odament és Hynclife bemutatta a szőke szépségnek: miss *Eveline Spoonernek,* aki Londonból Veneziáig egymaga kormányozta hatvan lóerős repülőgépét, amely 125 kilométeres átlagos gyorsaságot tud kifejteni és amellyel *első nagy repülőutját* megtette. Augusztusban tette le a pilótavizsgát és első nagy utja: Venezia.

— Pilótacsaládból való vagyok, két fivérem neves pilóta — mondta — és ha ők megtehetik, miért ne tehetném meg én is. Mert nő vagyok? Csak nincs még elég gyakorlatom, de átrepülök még én is az óceánon.

Levine jókedvü mosollyal felelte:

— All right!

És ebben a pillanatban jött Levinéért de Pinedo és percek multán már a »Miss Columbia« és a »Santa Mariánál« voltunk. A két óceánrepülő alaposan szemügyre vette a két óceánjárót.

A zenekar rázenditett a himnuszra. Ez volt a jeladás, hogy a verseny hamarosan megkezdődik. Sietve szelte motorcsónakunk a vizet és öt perccel későbben már hosszu távcsővel figyeltük a »Coppa Schneider«-t.

Este a három angol és a három olasz versenyző közös asztalnál beszélgetett a Coppa Schneiderről . . .

Mayor József

E. Széesi
„PHILATELIA"
bélyegkereskedés Subotica Cirila Metoda trg 53 (Teréz templommal szembeni sorban).
Nagy választék külföldi bélyegekben. Legujabb kiadásu albumok minden nagyságban és katalogusok raktáron. 1417

Berlini pörök

Berlin, szeptember hó

Fassadenkletterer-nek hívják Berlinben azokat a betörőket, akik az uccáról másznak be a harmadik és negyedik emeleti lakásokba. Kevés életveszélyesebb kenyérkereset van ennél. Tavaly egy svájci kereskedő a Kaiserhof-szállóban olyat ütött az épen bemászni készülő Fassadenkletterer fejére, hogy a szerencsétlen elvesztette az egyensulyt és leesett az uccára. Az egész város a brutális svájciról beszélt. Antipatikusnak találták eljárását. Itt meg tudják becsülni az akrobata-produkciókat. A Fassadenkletterer-eknek becézőnevük is van: *Klettermaxi*. Egyik müncheni hetilap regényt iratott ezzel a cimmel és olyan sikere volt vele, hogy rögtön meg is filmesitették.

A legügyesebb Klettermaxi került most a biróság elé. Franz Waldnak hivják, huszonhat éves, hires donzsuán. Frakkos betörő, aki állandóan a legjobb társaságokban forgott és óriási pusztitást vitt végbe női szivekben, hogy az ékszeres skatulyákról ne is beszéljünk. Két előkelő uriasszonnyal együtt került a vádlottak padjára; a nőket azzal vádolta az ügyészség, hogy tippeket adtak a betörőkirálynak, hova másszon be. Wald a főtárgyaláson lovagiasan kihuzta a hölgyeket a csávából, kijelentette, hogy csakugyan kapott tőlük információkat egyes családok vagyoni helyzetéről, de állitása szerint a nők nem is sejtették, hogy ő nem puszta kiváncsiságból érdeklődik közös ismerőseik anyagi viszonyaikról. A két nagyságos asszonyt felmentették.

Mindakettő kapott ékszereket a Klettermaxitól. Persze, nem tudták, hogy lopta. Na ja.

A rendőrség szerint Wald vagy hetven berörést követett el az utolsó két évben. Rábizonyitani csak tizenkilencet lehetett. Ezeket nem is tagadta. *Több, mint két millió márka értékü ékszert mászott össze magának*, igaz, hogy orgazdái megnyuzták, csak négyszázötvenezer márkát — körülbelül hét millió dinárt — fizettek ki neki az értékes zsákmányért.

A főtárgyalási elnök *ugy beszélt Walddal, mint egy zseniális müvésszel.* »Nagy ügyesség kell, ugyebár, ehhez a mesterséghez?« — kérdezte őszinte tisztelettel a vádlottól.

— Higyje el, elnök ur — mosolygott Wald — *főleg szerencse dolga az egész.*

— *De az a tökély, amire ön vitte, mégsem hétköznapi.*

— Hát van egy kis gyakorlatom, — szerénykedett az elegáns betörő a bókra.

— Elmondta őszintén sikerei titkát. *Hetekig figyelt egy-egy kiszemelt lakást*, mielőtt betört, előbb tisztába jött a tereppel, a háziak szokásaival, a menekülés lehetőségeivel. Csak amikor már biztos volt benne, hogy nem érheti semmi meglepetés, akkor fogott munkához. *Mindig a hálószobába hatolt be*, csak ott szoktak ékszert nyitott fiókban tartani. Bevallotta, hogy *a károsult hölgyek egyrészével összejátszott*, azok biztositották ékszereiket betörés ellen és az ellopott ékszereket a biztositó vállalattól kapott összeg egy részéért viszszavásárolták tőle.

— *Nem is kérem önt, hogy nevezze meg ezeket a hölgyeket* — mondta a főtárgyalási elnök — mert tudom, hogy ugyse fogja megtenni.

— *Ez természetes,* — biccentett Wald.

— Bár *enyhitene vele helyzetén...*

— Nem tehetem.

A törvényszék ezután nagyrabecsülése jeléül *tizenkét esztendei börtönt* sózott az elegáns Klettermaxira.

✱

Fritz *Köhler* mecklenburgi kereskedő megismerkedett Annie *Fiedler* berlini tornatanárnővel Wannseén és elvitte a tóra csónakázni. Vihar kerekedett és a csónak egyre jobban megtelt vizzel. A kereskedő kétségbeesetten evezett a part felé, de mielőtt kiértek volna, ujabb hullám vágott át a csónakon és a bentülők — akik közül egyik se tudott uszni — látták, hogy a kis lélekvesztő a kettős teher alatt el fog ülni.

A kisasszonynak ekkor zseniális ötlete támadt. Egyszerüen *belökte Köhlert a vizbe.* A szegény pasas belefulladt.

A jelenetet többen látták a partról és a szép Annienak most felelni kellett a biróság előtt tettéért. Az ügyészség erős felindulásban elkövetett szándékos emberöléssel vádolta. Fiedler kisasszony beismerő vallomást tett, csak azzal védekezett, hogy másként ő is belefulladt volna. A törvényszék *felmentette a leányt* azzal az indokolással, hogy a gyilkosságot *jogos önvédelemből* követte el.

Nem tudom, hogy jönnék hozzá, hogy idegen létemre megkritizáljam az itteni biróság itéletét. De ezzel a bestiával szeretnék megismerkedni és kicsónakázni egy viharos napon a Wannseera... Én majd csak kiuszok valahogy.

✱

Mindig azt hittem, hogy a sorsjátékon árvagyerekek huzzák ki a számokat. Hát lehet, hogy ez a Böhm meg a Schleinstein is azok, de kissé idős árvagyerekek. Böhm Antal sorsjáték-főfelügyelő, az egyik vádlott, ötvenhárom éves kopasz bácsi, a társa, Schleinstein, harminchat, kezdődő paralizissel.

Az esetüket annakidején — hat héttel ezelőtt — már ismertette röviden a *Bácsmegyei Napló.* Böhmöt és Schleinsteint megcsipték, hogy *maguknak huzigálják ki a forgó kerékből a nagyobb nyereményeket.* A csalás igen egyszerüen történt. Böhm dolgozott annál a keréknél, amiből a számokat huzzák ki, társa a másik keréknél, amiben a nyeremények vannak.

— 281.376 — mondta be Böhm a kihuzott számot.

— Kétszáz márka — diktálta ugyanakkor jegyzőkönyvbe Schleinstein a nyereményt.

A kétszáz márkás nyereményt bediktálta. *De a kétszázezer márkásat nem.* Annak a bediktálásával várt addig, amig Böhm a *saját sorsjegyüket* huzta ki a kerékből. Ehhez a számhoz Schleinstein aztán hozzádiktálta az előzőleg elhallgatott nagy nyereményt. A kétszázezer márkát Böhmné vette fel pár nap mulva a cégnél, ahol a sorsjegyet vásárolták.

A leleplezés után a két svindler mindössze három esetet ismert be. Egyszer *két százezer márkát* »nyertek« igy, egyszer huszonötezret, a harmadiknál rajtavesztettek. A nyomozóhatóságok *nem nagyon faggatták őket*, mert a kinos ügy igy is épen *eleget ártott az állami sorsjátéknak;* még csak az kellene, hogy kiderüljön, hogy Böhm évtizedek óta élvezi saját jóvoltából Fortuna istenasszony megkülönböztetett kegyeit. Pedig aligha valahogy igy nincs a dolog, tekintve, hogy Böhm, akinek a lottóigazgatóságnál havi 450 márkás szerény állása van, *dusgazdag földbirtokos.* Schleinstein valószinüleg csakugyan nemrégiben társult az üzletbe.

A nyert pénzen Böhm részvényeket vett. A másik csaló egy olcsó nyaralót, ruhákat és egy gramofont ötven lemezzel. A megmaradt pénzt bankba tette.

A biróság Böhmöt két év és három hónapra, Schleinsteint másfél évre itélte.

Az egész ország rendőrsége keresi a szentai földbirtokos megszöktetett leányát

Adler Gizellának nyoma veszett — A szülők kétségbeesett hajszája gyermekük után

Szentáról jelentik: Szenta közönségét hetek óta titokzatos leányszöktetés foglalkoztatja. Augusztus közepén *Janovác* György, *Janovác* Milán szentai földbirtokos tizennyolc éves fia megszöktette *Ádler* Gizellát, *Ádler* Herman gazdag szentai földbirtokos és gabonakereskedő tizenötéves leányát. A gyerek-szerelmesekről eltünésük óta semmi hirt se kaptak aggódó szüleik, noha egész Bácska, sőt az egész ország rendőrsége keresi a szökevényeket.

Névtelen levelek

A két fiatal gyerek két évvel ezelőtt ismerkedtek meg egymással. A leány szülei később névtelen leveleket kaptak, amelyekben figyelmeztették Ádlert, hogy leányának komolyan udvarol az akkor még tizenhatéves *Janovác* György. Az apa a levelek vétele után figyelni kezdte leányát és meggyőződött róla, hogy a leány sürün találkozik Janovác Györgygyel. A szülők ekkor egyik romániai rokonukhoz küldték leányukat, ahol négy hónapig tartózkodott, majd, hogy felejtsen, két évre egy előkelő svájci nevelőintézetbe vitték. Az intézetben a legjobb tanulók közé tartozott a leány és az idén husvét előtt visszatért szüleihez vakációra, de két hét mulva ismét Romániába vitték.

Mikor Janovác György megtudta, hogy a leány Romániában Szászmegyes községben van, utána utazott és anélkül, hogy a leány nővére észrevette volna, a szerelmesek naponként találkoztak. A rokonoknak feltünt a leány furcsa viselkedése, mire visszavitték Szentára a szülőkhöz, ahol rögtön elhatározták, hogy egy másik rokonukhoz Komáromba viszik. A leány örült az utazásnak és az aggódó szülőket a leány hirtelen hangulatváltozása kissé megnyugtatta.

Az utolsó vacsora

Augusztus 14-ikén, vasárnap Ádler Gizella több barátnőjével sétálni ment, hét óra tájban pedig hazatért és megvacsorázott. Vacsora után az ebédlővel szomszédos irodahelyiségbe ment. Szüleinek feltünt a leány távolmaradása, bementek az irodába, melynek ajtaját nyitva találták. A leány eltünt. A kétségbeesett szülők az egész környéket felkutatták, de eredménytelenül. A rendőrség is nyomozott, de nem találta Ádler Gizellát, akit azóta se láttak szülei.

Másnap a szülők megtudták, hogy a leányt Janovác György szöktette meg, aki autótaxival várt a Népkertben a leányra. Az autót *Vuics* Gyula soffőr vezette, aki elmondotta, hogy Janovác Györgyöt, Adler Gizellát és még egy fiut Mokrinba vitte, ahol utasai betértek *Fritz* gabonakereskedőhöz. Ennek autóján tovább folytatták utjukat Vranjevő felé és ott Veszelinovics gyógyszerésznél kértek szállást.

Elkezdődik a hajsza

A soffőr értesitése után a szülők azonnal Vranjevóra utaztak, de Veszelinovics gyógyszerész kijelentette, hogy nem is látta a leányt. Ezzel szemben többen azt állitották, hogy a leányt látták a gyógyszertár előtt.

Ádler Herman az eredménytelen kutatás után visszatért Szentára és mikor a Wertheim-szekrényét megvizsgálta, *megdöbbenve állapitotta meg, hogy abból tizezer dinár és a leány ékszerei hiányzanak.* Az apa ekkor Szuboticára jött és az ügyészségen *büntető feljelentést tett lopás miatt leánya ellen.* A szuboticai ügyészség elrendelte Ádler Gizella országos körözését. A nyomozásban ekkor a szülőkön és a rendőrhatóságokon kivül részt vett a magándetektivek egész csapata, de senkinek se sikerült a szökevények nyomára bukkanni.

Mivel a nyomozás nem járt eredménnyel, a gyermekük életéért aggódó szülők szeptember 4-ikén Szuboticára jöttek és az akkor itt tartózkodó dr. *Szubotics* Dusán igazságügyminisztertől audienciát kértek. Adler Hermann dr *Klein* Adolf szuboticai zsidó hitközségi elnökkel megjelent az igazságügyminiszter előtt, akinek a feldult idegzetü apa elmondotta leánya eltünésének részleteit és kérte a minisztert, hogy emberszeretetével és törvényadta hatalmával legyen segitségére a kétségbeesett szülőknek.

Dr. *Szubotics* Dusán igazságügyminiszter meghatottan hallgatta végig az apa előadását, majd megigérte, hogy minden törvényes eszközzel elősegiti, hogy az elveszett leány megkerüljön. Intézkedésére a szuboticai államügyész referált neki az ügy állásáról.

A férfiruhás leány

Mialatt a szülők izgatottan várták a jelentéseket, ujabb kinos szenzáció történt.

Dr. *Erdélyi* István szentai árvaszéki ülnök tudatta a szülőkkel, hogy szeptember 4-ikén este hét órakor Janovác Milán földbirtokos és dr. Vuics Szvetozár ügyvédjelölt társaságában megjelent irodájában egy férfiruhába öltözött leány. A megjelentek kérték őt, hogy vegyen fel arról jgyzőkönyvet, hogy a férfiruhás leány nyilatkozatot irt alá, amely szerint beleegyezik Janovác Györgygyel való házasságába. A leány a nyilatkozatot aláirta. A leány azután eltávozott és azóta ujból nyoma veszett.

Semmi nyom...

Azóta hetek teltek el szakadatlan kutatásban, de a leánynak és Jankovác Györgynek semmi nyoma. A leány szülei nagy jutalmat tüztek ki a nyomravezetőnek és maguk is fáradhatatlanul járják a községeket, hogy megtalálják elveszett leányukat. A lapokban hirdetések jelentek meg, hogy minden meg van bocsájtva, de Adler Gizella nem jelentkezik. Adler Hermannét, a leány édesanyját, annyira megviselték az utóbbi hetek izgalmai, hogy sulyos beteg lett.

Vig Lajos

Fischer Félix darabját betiltotta a biróság

Nem játsszák többé Bécsben a „Szabad-e ölni cimü szindarabot

Bécsből jelentik: A járásbiróság szombaton hozta meg az itéletet abban a pörben, amelyet a *Grosavescu*-pör egyik főszereplője, *Stranszky* egyetemi tanár felesége inditott a *Renaiszance*-szinház igazgatója, *Fischer* Félix iró ellen, aki legujabb darabjában a »Szabad-e ölni«-ben a Grosavescu-pör néhány szereplőjét vitte szinpadra.

Sztranszky egyetemi tanár felesége — mint ismeretes — keresetében a darab betiltását kérte, mert szerinte a szindarab olyan rágalmakat terjeszt róla, amely nemcsak becsületében sérti, de mint énekesnőt kereseti lehetőségében is sulyosan megkárositja. A járásbiróság a pörben a magánvádló és az alperesek jogi képviselőinek inditványára csütörtökön este a Renaiszance-szinházban végignézte a szindarab előadását és ennek alapján helyt adott Sztranszky felesége keresetének és betiltotta a darabot és megtiltotta a szindarab nyomtatásban való terjesztését. *Fischer* Félix irót azonkivül kötelezte arra, hogy a bécsi lapokban első oldalon nyilatkozatot tegyen közzé, melyben kijelenti, hogy Sztranszky egyetemi tanár feleségét nem akarta pellengérre állitani.

Skopljében megismétlődött a szuboticai munkásbiztositási csalás

Temetkezési segélyeket vettek fel élő emberek után

Szkopljéből jelentik: A szkopljei munkásbiztositó pénztárt érzékenyen megkárositották élelmes csalók, akik hasonló üzelmeket folytattak, mint azok, akik legutóbb a szuboticai munkásbiztositó pénztártól csaltak ki nagy összegeket. Mig Szuboticán szüléseket jelentettek be hamisitott okmányokkal és *ál-apák vettek fel nemlétező ujszülöttek után szülési segélyt*, addig a szkopljei csalók *halotti leveleket hamisitva, temetkezési segélyt vettek fel élő emberek után* a munkásbiztositótól.

A szkopljei csalásban azonban aktiv résztvevő volt a munkásbiztositó pénztár néhány hivatalnokának is és a rendőrség rögtön a nyomozás elején *letartóztatott egy tisztviselőt.* A további eljárás során a rendőrség ujabb letartóztatásokat eszközölt és az elfogottak között van a munkásbiztositó egyik elbocsájtott tisztviselője is, valamint egy *jómódu szkopljei cipész, aki dupla csalást követett el:* apját alkalmazottként jelentette be, majd nemsokára haláláról tett jelentést és felvett ezernégyszáz dinár temetkezési segélyt, noha apja nem is dolgozott nála és nem is halt meg. A nyomozás még nem fejeződött be és további letartóztatások várhatók. A munkásbiztositó pénztár kárát igen nagy összegre becsülik.

TINTA

Goethe szülőháza

Huszonhat órai gyorsvonatozás után végre leszálltam itten, hogy megtekintsem a házat, melyben született. Vasárnap volt és szemerkélt az eső.

»Grosser Hirschgraben« — mondtam a kocsisnak, aki szótlanul hajtani kezdett. A város az eső fátyolán át még régibbnek rémlett. Rózsaszín, zöld, kék házacskái ugy ültek egymás mellett, mint játékszerek s padlásablakaiból elmult korok tekintettek rám kiváncsian.

Egy-kettő megérkeztünk. A ház olyan, ahogy János-Gáspár, a császári tanácsnok ujraépitette, háromemeletes, csucsos tetővel, lenn hat vaskosaras ablakkal. Oldalt a tüzfalon, mely ma is csupasz, a kukucskáló-ablak. Innen leste a becsvágyó, szigoru, rendőrködő apa kötelességmulasztó fiát, ha elkószált a városban, ahelyett, hogy föladatait készitette volna el. Egy márvány-tábla ezt hirdeti: »Ebben a házban született Goethe 1749. augusztus 28-án.« Remekebbül, meginditóbban egyetlen stilmüvész se fogalmazhatná meg.

Sapkás szolga nyit kaput. A költő müveiről, lelki válságairól első és második utjáról oly szakértelemmel beszél, mint holmi egyetemi tanár. Hagyom, de nem figyelek rá. A ház ódon szagát szivom magamba, ezt az áporodott, fülledt tizennyolcadik századbeli szagot, melyet ő is érezhetett. Ki állitja, hogy csak a szem és fül érzékein lehet valakit megközeliteni?

Itt élt az, akit ő életrajzában szerényen, de valami bibliai önérzettel igy nevez: » a gyermek.« Mindenütt az a szilárd, már végkép eltünt polgári jómód, melyhez képest mai milliomosaink jóléte is ingatag. A lépcsők mellett pompás, müvésziesen kovácsolt korlát, a világos előcsarnok falain jó rézmetszetek, még az apa hozta Itáliából, a *Piazza del Popolo*, a *Colosseum* s a vendégszobából látom a sárga házat, melyet a »gyermek« is nézett s szive közben elfacsarodott az iszonytató magánytól. ‚Goethééknél pedig minden meghitt, majdnem kedélyes. Fönn a második emeleten laktak. A tanácsos ur a latin remekirókat s a jogtudósok munkáit gyüjtötte. Gyermekeinek spinétezniök, hárfázniok kellett. A szobában, ahol a kis Goethe született, már nincsen meg az ágy. »Az ágy — szól vezetőm — leghamarabb elromlik. Bizony-bizony. Az a butor, melyben fél életünket eltöltjük, öntudatlanul.

Csak a nádszékek maradtak meg, a zsöllyék, a nagy családi asztalok. A harmadik emeleten a diákszoba, azzal a tintafoltos iróasztalkával, melyen a Götzöt és Faust-ot kezdte irni. *Ariosto* és *Tasso* a könyvállványon. A kurta, kényelmetlen diványon heverészett munka után, a »lustálkodó« kereveten. Itt a hálószobája. Ezen a küszöbön jelent meg az apa, kiforditott hálókabátban, hogy ráijesszen, mikor ő nem akart aludni és ő a gyermekkor ijedelmével egy személyben látta az apát és rémet.

Még leballagok a konyhába is, megbámulom a rézüstöket, a mozsarakat, tepsiket, a »jó és értelmes háziasszony« hal és ráksütőit, melyeknek formáin hal és rák látható sárgarézből kimintázva. »Hermann és Dorottya.« Az anya, a frankfurti polgármester leánya nem éheztette fiát.

Az udvar magányos. Hársfák borzonganak az esőben, sarkantyuvirágok. Egy régi vörös-márvány kut még müködik. Ha meghuzom fogantyuját, sir.

Nincs semmi okom meghatódni, hiszen ez az élet óriási vonalu, apollói, teljes. Küszködés, nyomor nem teszi regényessé. Gazdagon, dicsőn halt meg nyolcvanhárom éves korában. Mégis töprengve gondolkozom itten, az udvaron, ahol játszadozott, hogy ki lehet voltaképen ez a lény, aki néha bosszant tökéletességével, néha megdöbbent gyarlóságával, ez a mániás iró, aki egy könyvtárat irt össze, ez a legokosabb halandó, akibe lehetetlenség belekötni, ez a keresztény, és ez a pogány, ez a józan és ez a részeges, ez a kegyetlen és ez a gyöngéd, ez a legemberibb és legemberebb ember s egyszerre valami gyöngeség fog el és — talán az álmatlanságtól, vagy a fáradtságtól — szeretnék leborulni a földre.

Frankfurt am Main.

Kosztolányi Dezső

Temesvárról kiutasitottak egy szerb tanitót

Zsivojnovics Nikolát a román hatóságok átlettök a határon

Vrsacról jelentik: *Zsivojnovics* Nikola tanitót, aki a temesvári szerb felekezeti iskolánál volt alkalmazva, a *román* hatóságok kiutasitották Temesvárról.

Zsivojnovics, aki jugoszláv állampolgár, egyike volt az intézet legképzettebb és legkiválóbb tanitóinak a romániai szerb kisebbség körében nagy népszerüségnek örvendett. A tanitót nemrégiben beidézték az idegenek ellenőrzésével megbizott államvédelmi rendőrségre, ahol a szigurancа-főnök közölte vele, hogy tartózkodási engedélyét megvonták és *köteles azonnal elhagyni az országot.*

Több oldalról interveniáltak a kiutasitott tanitó érdekében, de eredménytelenül. A román hatóságok áttették a határon Zsivojnovicsot, aki Vrsacon azonnal jelentést tett a történtekről az illetékes hatóságoknál, majd tovább utazott Beogradba.

Tanügyi körökben Zsivojnovics kiutasitása nagy feltünést keltett és érthetetlennek találják a temesvári szigurancának intézkedését akkor, amikor a közelmultban jött létre Jugoszlávia és Románia között a nemzetiségi iskolák ügyében a megegyezés. A román hatóságoknak ebben az intézkedésében az iskolai konvenció sulyos megsértését látják és *a kiutasitott tanitó érdekében, hir szerint, a külügyminisztérium is intervenál Bukarestben.*

Hatvanezer dinárral eltünt noviszadi játékbarlang-gründoló

A Fehér Hajó főpincére jelentette fel az állitólagos francia ujságirót

Noviszadról jelentik: September 20-án egy előkelő idegen érkezett Noviszadra, aki a Fehér Hajó-ban szállt meg és *George Lipsmann* francia ujságiróként jelentette be magát. Összeköttetésbe lépett a noviszadi Börzeklubbal és ajánlatot tett egy játékbarlang létesitésére. A klub vezetősége hosszas fontolgatás után elfogadta az ajánlatot és elhatározta, hogy szerencsejátéktermet nyit a klubban, Lipsman vezetésével. Szerződést is kötöttek, amelyben ez kötelezte magát, hogy százötvenezer dinárt helyez letétbe és Párisból hoz croupiert a szerencsejáték irányitására.

Az állitólagos francia ujságiró nyomban akcióba lépett, hogy noviszadi vagyonos emberektől szerezze össze a letéthez szükséges pénzösszeget. Sikerült is neki kölcsön cimén többektől tizhuszezer dinárt felvenni és egy hét mulva már hatvanezer dinárja volt együtt. Kedden este a Fehér Hajó vendéglőben *Csresner* Ádám főpincér előtt számolgatta a bankjegyeit, majd azzal a kéréssel fordult a főpincérhez, hogy kölcsönözzön neki háromezer dinárt, mivel már csak ennyi hiányzik ahhoz, hogy a játékbarlangnál szükséges letétje meglegyen. Ezt a háromezer dinárt is megkapta.

Másnap, szerdán reggel az előkelő vendég kifizette a szállodai szobaleányt és eltávozott. Azóta nem is jelentkezett és a Fehér Hajóban minden más adósságát kifizetetlenül hagyta. A főpincér háromnapi várakozás után most jelentést tett a rendőrségen a furcsa eltünésről és a rendőrség nyomozást inditott Lipsmann George után, akiről azonban semmi közelebbi adatot nem tudnak.

Szombaton még távirat érkezett Párisból a távollevő Lipsmann részére. A távirat arról szól, hogy *a párisi cimzett ismeretlen.* Valószinüleg az állitólagos croupierről van szó. A rendőrség még nem állapitotta meg, hogy megszökött szélhámos-e, vagy valamilyen szerencsétlenség folytán tünt el a noviszadi játékbarlangalapitó.

Másodszor is elitélték a római jugoszláv követség sikkasztóját

Beogradból jelentik: A beogradi törvényszéken szombaton tárgyalták másodszor az állami pénzek elsikkasztásáért tizenötesztendei fegyházra itélt Vujics Boriszláv volt követségi titkár bünügyét, mert az itéletet a Semmitőszék megsemmisitette. Vujics — mint ismeretes — a *római jugoszláv követségen* müködött és a követség pénztárából 42.000 dinárt elsikkasztott. Védekezésében előadta, hogy a pénzt nem sikkasztotta el, hanem előljárói szóbeli utasitására bizalmas diplomáciai célokra forditotta. A biróság ezt a védekezést nem fogadta el, hanem tizenöt évi fegyházra itélte Vujicsot és az itéletet a felebbviteli biróság is helybenhagyta. A Semmitőszék azonban megsemmisitette az itéletet, mert az elsőfoku biróság nem vette figyelembe a vádlott beismerő vallomását.

A szombori tárgyaláson a vádlott kijelentette, hogy fenntartja előbbi vallomását. Védője, *Zsifkovics* Zsifkó ügyvéd utalt arra, hogy védence nem követett el hivatali sikkasztást, mert akkor az állami *számvevőszék jelentette volna fel,* nem pedig a külügyminisztérium. Azonkivül kérte, vegyék figyelembe, hogy akkor, amikor a 42.000 dinár hiányát felfedezték, a pénz értéke kevesebb volt, mint az első itélet kihirdetése idején.

A biróság egy órai tanácskozás után hozta meg itéletét és Vujicsot tizesztendei fegyházra itélte. Az itélet ellen a vádlott felebbezett

Megölte anyját az örökség miatt

Szomborból jelentik: A szombori törvényszék Vojvodics-tanácsa pénteken tárgyalta *Mudrin* Szteván ruszkikrszturi földmives bünügyét, akit az ügyészség halált okozó sulyos testi sértés büntettével vádolt. Mudrin együtt lakott özvegy édesanyjával, a hetvenhétéves Mudrin Iljával és állandó volt köztük a veszekedés az apai örökség miatt, melynek haszonélvezetét az anyja birta. A veszekedés egész ellenségeskedéssé fajult anya és fia között, mert az anya semmivel sem akarta segiteni Mudrint és családját.

Ez év február 9-én Mudrin délelőtt megkérte anyját, hogy a górában lévő kukoricából adja ki az őt illető részt, mert azt el akarja adni, hogy ezért családja számára ruhát vegyen. A vádlott anyja ezt megtagadta. Este Mudrin ujból elment anyjához, hogy ujból kérje, azonban anyja már aludt. Mudrin erre kést vett elő és alvó anyját háromszor mellbe, kétszer fejen szurta. A hetvenhétéves asszony nyolc nap mulva meghalt.

A pénteki tárgyaláson Mudrin erős felindulással védekezett. Miután dr. *Gergurov* Sztoján, a boncolást vezető orvos nem tudott felvilágositást adni, hogy a halál közvetlen okai a sérülések voltak-e, a biróság a tárgyalást elhalasztotta és a legközelebbi tárgyalásra Mudrin Ilja kezelő orvosát is beidézte.

Mi történt a hullaház mögött?

Revolveres szerelemről regél a noviszadi kórházból megszökött leány

Noviszadról jelentik: A noviszadi vasuti hidon posztoló rendőrnek szombaton délelőtt feltünt, hogy egy fiatal szőke leány megáll a hid közepén, a vizbe bámul, majd kabátja zsebébe nyul és a vizbedobál valamit. A rendőr azt hitte, hogy a leány öngyilkosságra készül és odafutott hozzá.

— *Mit csinál itt?* — kérdezte a leányt akiben eközben felismerte Petrovics Natáliát, a rendőrség gyakori vendégét. A leány ijedten, zavartan beszélt, mire a rendőr bekisérte a városházára és jelentést tett a bünügyi osztályvezetőnek.

Mikor a leányt a detektívek kihallgatták és megmotozták, egy hatalmas revolvert találtak nála. Faggatni kezdték, hogyan került hozzá a veszedelmes fegyver, mire a leány összefüggéstelenül előadta, hogy a kórház venerikus osztályán nemrég megismerte Magula József futogi asztalost, aki egy másik leánynál volt ott látogatóban. Magula József az ismeretség után elhidegült előbbi szerelmesétől és hevesen udvarolni kezdett Petrovics Natáliának, aki azonban, amint mondja, hidegen fogadta a fiatalember udvarlását. A leány szerint Magula többször szerelmi ajánlatot tett neki és megfenyegette, ha nem viszonozza a szerelmét, akkor lelövi. A leány állitólag továbbra is hideg maradt, mire a fiatalember pénteken éjszaka végre akarta hajtani tettét. Petrovics Natália a hullaház mögött rejtőzött el, a férfi pedig az ucca felől a drótkeritésen át hivogatta magához a leányt, akivel minden valószinüség szerint találkája volt, habár ezt Petrovics Natália tagadja. Mikor a leány nem engedelmeskedett, a férfi a kerités mögött rálőtt, majd elszaladt. Mikor látta, hogy a merénylő elfut, Natália kiugrott a hullaház mögül és maga is futni kezdett Magula után, állitólag azért, hogy a fiatalember szerelmi bánatában kárt ne tegyen magában. Sikerült is utólérni Magulát és elvette tőle a revolvert, meg a töltényeket, amelyeket azért dobott a Dunába, nehogy az előbbi merénylet megismétlődjék.

A rendőrség nem ad hitelt ennek a vallomásnak és szigoru vizsgálatot inditott a különös szerelmi ügyben. A detektivek most Magula Józsefet keresik, aki talán bővebb és elfogadhatóbb felvilágositást tud nyujtani a titokzatos éjszakai látogatás ügyében.

Ujabb hatáskörii összeütközés a bácskai kerületi főispán és a tartományi választmány között

Szomborból jelentik: A dárdai drávai ármentesitő társulat igazgatósága Dazsony község határában közérdekből nehány gazda földjéből kisebb-nagyobb földterületeket akart kisajátitani. A kisajátitási ügyben a tartományi választmány megtette a szükséges intézkedéseket és le akarta folytatni a törvényszerü eljárást. Az eljárás közben azonban Lukics Predrág bácskai kerületi főispán átiratot intézett a tartományi választmányhoz, amelyben hivatkozással az 1881. évi XVI. törvénycikkre magának követeli a kisajátitási ügyben az intézkedés jogát és megtiltja a tartományi választmánynak a kisajátitási ügy véglegezését. A tartományi választmány legutóbbi ülésében foglalkozott Lukics főispán átiratával és miután a főispán intézkedésében autonóm jogai megsértését látja, elhatározta, hogy ez ügyben panasszal fordul az államtanácshoz.

CSAK
Dr. OETKER féle
BACKIN
SÜTŐPORRAL SÜT!
A 104 receptet tartalmazó könyvet kivánat a intyen és bérmentve megküldi:
Dr. Oetker d. z. o. z., Maribor

HIREK

— **Demokrata főispánt neveztek ki Montenegróba.** Beogradból jelentik: A miniszterelnök-belügyminiszter előterjesztésére a király a zetai (Montenegró) tartomány főispánjává Misovics Vidojo beogradi ügyvédet, a demokrata párt tagját nevezte ki.

— **Irenej noviszadi püspök Szófiába utazott.** Noviszadról jelentik: Irenej noviszadi görögkeleti püspök péntek este Beogradon keresztül Szófiába utazott. Irenej püspök résztvesz a szuboticai lelkészszövetség kongresszusán.

— **Zagreb munkáspárti képviselőklubja törvényellenesnek minősíti a mandátum-megsemmisítést.** Zagrebből jelentik: A zagrebi községtanács munkáspárti képviselői klubja körlevelet intézett valamennyi többi pártklubhoz és közli, hogy a kormány elhatározta Cvijics Gyuró, Horvatin Kamilló és Kranjec Gábriel munkáspárti képviselők mandátumának megsemmisítését. A körlevélben megállapitják, hogy ez a határozat törvényellenes, mert egyik képviselőről sem mondta ki birói itélet, hogy államellenes egyesület tagja volna. Kérik a klubokat, hogy a községi képviselőtestület erélyesen utasitsa vissza a kormányhatalom ilyen beavatkozását a városi önkormányzat belügyeibe.

— **Szabadságon a noviszadi bünügyi osztály főnöke.** Noviszadról jelentik: Rákics Radenko főkapitányhelyettes, a noviszadi rendőrség bünügyi osztályának vezetője, szombaton három heti szabadságra utazott.

— **Kinevezések, amelyek nem történtek meg.** A Bácsmegyei Napló közölte, hogy a szentai főszolgabiróság Hadnagyev Sztevánt községi végrehajtónak Rauschki Milánt pedig másodvégrehajtónak nevezte ki Molra. Mint értesülünk egyik kinevezés sem történt meg és a közlés téves információn alapult.

— **Szent Péter esernyője.** Mikszáth Kálmánnak, a magyar próza halhatatlan mesterének örökbecsü könyve, a Szent Péter esernyője október hónapban jelenik meg. A könyvet teljesen ingyen kapja meg a Bácsmegyei Napló minden olvasója, aki a lap tizenegyedik oldalán levő szelvényt kivágja és tiz dinár kötési költséget küld be. A rendeléseket a beküldés sorrendjében intézzük el.

— **Svédtorna és vivótanfolyam.** Vermes Lajos tornatanár és vivómester őszi tornatanfolyamot nyit mindkét nembeli ifjuság számára, a Lifka-mozi udvarán levő üvegteremben. Szaktanárok vezetése alatt álló modern svédtorna, kard és ökölvivó tanfolyamra beiratkozások már megkezdődtek. Sportegyletek tagjai kedvezményben részesülnek.

— **Szubotica uccái viz alatt.** Szombaton este hat óra után hatalmas eső volt Szuboticán. Félóráig zuhogott a viz és a csatornák a roppant viztömeget nem tudták levezetni, igy Szubotica uccáinak nagyrésze viz alá került. Az uccákon a belvárosban egyes helyeken harminc centiméter magasan állott a viz, a külvárosokban a helyzet még rosszabb volt. A felázott talajon lehetetlen volt a közlekedés és az uccákon mint a folyam hömpölygött a szennyes viz. A Pasicseva-ucca és a Zmaj Jovin-tér tenger képét mutatta és lehetetlen volt egyik oldalról a másikra átkelni. A gyalogjárókon is vastag vizréteg hömpölygött és az emberek csak a cipőjüket levetve haladhattak az uccákon. Később ujból megeredt az eső, ehhez járult a sötétség, ugyhogy a város centrumán kivül a forgalom teljesen megbénult. Egyes helyeken sem autók, sem bérkocsik nem tudtak közlekedni, a Szegedi-uti vasuti átjáró alatt pedig késő esti órákig szünetelt a forgalom, a villamosok is csak akkor tudtak közlekedni, mikor a viz egy része már lefolyt. A II. és III. körben, a Mlaka városrészben és a Skotus Viatora-ucca alsó részén a házakba is befolyt a viz és a szennylevezető főcsatorna környékén a viztömeg ötven centiméter magasra emelkedett.

Berlin diszbe öltözött és ugy ünnepli az elnököt

Megkezdődtek a születésnapi ünnepségek

Berlinből jelentik: A német főváros *diszbe öltözött* Hindenburg születésnapjára. A délelőtt folyamán *feldiszitették azokat az utvonalakat,* melyen az elnök vasárnap elhalad, hogy a Stadionban fogadja az iskolásgyerekek üdvözletét. Az elnöki palotába garmadával szállitják a virágcsokrokat.

Az ünnepélyek már szombaton megkezdődtek. Hindenburgot felkeresték Marx kancellárral az élén a kormány tagjai, *akik átnyujtották az elnöknek a Hindenburg-alapitványról szóló okiratot* és a kormány ajándékát: egy asztali porcellán-készletet.

Hindenburg délután különböző küldöttségeket fogadott. Este a palota előtt zenekarok játszottak.

— **Tanitói kinevezés.** Turjáról jelentik: A közoktatásügyi miniszter Mutity Gyura volt titeli polgári iskolai tanitót a turjai állami elemi iskolához nevezte ki tanitónak.

— **Rablótámadás a banküzletben.** Becskerekről jelentik: Érdekes ügyet tárgyalt szombaton a becskereki törvényszék. 1924 juniusában ismeretlen tettes a becskereki főuccán lévő Kadelsburger banküzletben leszurt egy öregasszonyt és kirabolta. A tett elkövetésével Merzsa Ádám tamásfalvai napszámost vádolták. A tárgyaláson a tanuk ellentmondó és bizonytalan vallomásokat tettek, amelyekből nem derült ki, hogy a rablótámadást valóban Merzsa követte el. Az államügyész ezek után elejtette a vádat, mire a biróság az eljárást megszüntette és elrendelte Merzsa azonnali szabadlábra helyezését.

— **Egy uralkodó, egy költő, egy király és egy asszony.** Milkó Izidor uj könyve: »Ketten« (jelenetek, képek), érdekes és különös könyv. Egyes fejezetei a novella és az essay között állanak. Beszélgetések egy uralkodó és egy költő, egy király és egy asszony, egy világhiresség és egy másik emberi lény között s mig egyik oldalon XIV. Lajos, Nagy Frigyes, Rudolf trónörökös, Mátyás stb. vonulnak fel, a másik beszélgető egy Molière, egy Goethe, egy magyar iró, egy királyné és igy tovább. Eszmei, mély tartalmu diskurzusok ezek, élet, hatalom, müvészet ékes párviadalai — valamiért, aminek neve: igazság. Milkó Izidor nagyszerü könyve kapható a Minerva könyvosztályában.

— **Testvérek bicskapárbaja.** Szomborból jelentik: Ivánkovics Antal és Ivánkovics Iván szvetozármiletics legények a korcsmában összevesztek. Ivánkovics Antal bicskát rántott és unokatestvére nyakába döfte. Ivánkovicsot letartóztatták.

— **Felmetszette a férje hasát.** Becskerekről jelentik: Borzalmas férjgyilkosság történt a felsőbánáti Mihajlovó községben. Kovács Ferencné földmivesasszony pénteken reggel konyhakéssel felmetszette a férje hasát, aki sebeibe belehalt. Pénteken délután Becskerekről bizottság szállt ki a helyszinre, ahol kihallgatták a férjgyilkos ásszonyt Kovács Ferencné azt vallotta, hogy azért követte el a gyilkosságot, mert férje durván bánt vele.

— **Az Aida és a Traviáta szuboticai előadása.** Szokatlanul nagy érdeklődés nyilvánult meg a beogradi Opera ujabb kétnapos szuboticai vendégjátéka iránt. Ezuttal a Traviata és az Aida kerülnek előadásra. Az Aida előadása a kisebb vidéki szinpadokon csaknem lehetetlen, a szuboticai szinház szinpadán azonban minden zökkenő nélkül lepereghet a kétszáz-kétszázötven szereplőt megkivánó darab előadása. A szinház igazgatósága felkéri a közönséget, hogy a kezdésnél — pontosan nyolc órakor — mindenki helyén legyen, mert az utolsó csengetés után lezárják az ajtókat és az első felvonás végéig senki sem mehet be a nézőtérre.

— **Nagy tüz Bajmok közelében.** Szomborból jelentik: Hatalmas tüz pusztitott Bajmok közelében, Pohlya Blagoje dobrovoljác tanyáján. A telepes ötéves kisfia gyujtott a szalmakazal tövében. A tüz átterjedt a szomszédos kazlakra is és több vagon szalma lett a lángok martaléka. A kár tizenötezer dinár.

— **A bécsi kommunista párt egész vezetőségét hazaárulás miatt vád alá helyezték.** Bécsből jelentik: A bécsi forradalom másnapján az osztrák fővárosban röpiratot terjesztettek, melyben fegyveres harcra hivták fel a munkásságot. A szombati napon a kommunista párt vezetőségének tizenhat tagja jelentkezett az ügyészségen és bejelentették, hogy a röpiratot ők fogalmazták és ők is terjesztették. Az ügyészség valamennyiük ellen hazaárulás cimén emelt vádat. A kommunista párt kőnyomatosa felszólitja az ügyészséget, hogy tartóztassa le a pártvezetőség tizenhat tagját, hogy a biróság előtt minél hamarabb kiderüljön az, hogy a röpirat szerzői nem követtek el hazaárulást. A kommunista kőnyomatos szerint bizonyos, hogy a vád alá helyezett kommunista vezetőket felmenti az esküdtszék.

— **Védekezésből agyonütötte apját egy tizenhétéves leány.** Szarajevóból jelentik: A boszniai Derventa községbe hatévi börtön után visszatért Sztarcsevics Száva parasztgazda. Pár nappal visszatérése után erkölcstelen merényletet kisérelt meg tizenhét éves leánya, Jovanka ellen. A leány elkeseredetten védekezett s amikor ereje fogytán volt, megragadott egy baltát s azzal fejbevágta apját. Az apa eszméletlenül terült el a földön, mire a leány a baltával még egyszer rásujtott és a szó szoros értelmében elmetszette a nyakát. Ezután maga jelentkezett a csendőrségnél, ahol letartóztatták.

— **Halálos itélet Sibenikben.** Sibenikből jelentik: Az itteni esküdtszék pénteken tárgyalta Drazsics Krizsan sukosani parasztlegény bünügyét. Drazsics veszekedés közben puskával apjára lőtt és megölte, azután még hét lövést adott le a halottra. Első izben a tárgyalást elnapolták és Drazsicsot elmebeli állapotának megvizsgálására kórházba küldték. Minthogy a vádlott az orvosok véleménye szerint a tett elkövetésekor teljesen normális volt, halálra itélték. Az elitélt felebbezett.

— **Splitbe érkeztek a velencei repülőverseny győztesei.** Splitből jelentik: Pénteken délután két órakor Splitbe érkezett az angol Földközi-hajóraj egy különitménye, mely hosszabb látogatást tesz a jugoszláv kikötőkben. A különitmény a »Witch«, »Wren«, »Worchester« és »Whitethall« torpedózuzókból és az »Eogle« nevü repülőgép-anyahajóból áll. Az »Eagle«-on van elhelyezve az az ötven angol repülőgép, mely résztvett a velencei repülőversenyen és megnyerte a Schneider-serleget. Közöttük van az a gép is, mely 457 kilóméteres sebességgel megdöntötte a gyorsasági világrekordot. A különitmény tizenkét napig marad Splitben, ahol különböző megtiszteltetésben részesitik az angol flottilát.

— **Kizárták a román pártból a párt volt alelnökét.** Vrsacról jelentik: A jugoszláviai román párt végrehajtó bizottsága Vrsacon gyülést tartott, amelyen a tagok nagy számban jelentek meg. Az ülésen *Petrica* Teodor pártvezér elnökölt, aki megnyitó beszédében a képviselőválasztáson történtekkel foglalkozott s többek közt a következőket mondta: Május 21-én a román párt nagygyülésén Guga Alekszandru kovini lelkész megesküdött a gyülés résztvevői előtt az Istenre, hogy ügyeinket teljes szivvel és lélekkel támogatni fogja és ugyanez a Guga bontotta meg egységünket. Ki tudja mit csinált és még mit fog csinálni egy olyan ember, aki Banatszkikarlovácon és Alibunáron több ezer ember előtt tett esküjét igy megszegi? Guga azzal a dr. Jianuval együtt árulta el a román népet, aki odaát Romániában a mi hivatlan prókátorunknak és protektorunknak akarja magát feltüntetni. Élesen kikelt mindazok a románok ellen, akik Guga akciójában részt vettek és támadta dr. Jianu Jonelt, aki román állampolgár létére jugoszláv utlevéllel jött a választások előtt két héttel Alibunárra. Több szónok után a végrehajtó bizottság elhatározta, hogy Guga Alekszandru kovini lelkészt, a román párt volt alelnökét és Medea Nikoláj, Mioscu A. Pod Jon, Topliceanu Teodor, Andrej Zacharia és Sfera Jon párttagokat, akik Alibunáron résztvettek a dr. Jieanu által összehivott gyülésen és a párt egységét megbontották, a román pártból kizárják. A végrehajtó bizottság ezután az aktuális politikai kérdésekkel és a községi választással foglalkozott.

Orvosi hir. Dr. Faragó György belgyógyász -specialista Velikibecskerek (az Engel-konviktussal szemben) rendelését ujból megkezdte. Telefon 312.

— **A »Nem nősülök«** vasárnap délutáni előadására jegyek elővételben egész nap a Népkör szinházi pénztáránál válthatók. Az előadás délután félnégy órakor kezdődik.

PURGEN

Világhirü hashajtó!

— **Október 16-ikán leplezik le Péter király topolai szobrát.** Topoláról jelentik: A topolai Péter király-szobor ünnepélyes leleplezése október 16-án lesz. Az ünnepélyen Őfelsége Alekszandar király is képviselteti magát és az egyházi szertartást a görögkeleti egyház részéről Irenej noviszadi püspök fogja végezni. Az ünnepi szónokok sorában szerepelnek Barsy Viktor római katholikus lelkész és Keller Pinkász főrabbi. A hatalmas bronzszobor, amely már teljesen kész, Dimsics Demangelo szombori tanár müve.

— **A hatodik világbajnoki játszmát Capablanca nyerte meg.** Newyorkból jelentik: A hatodik világbajnoki sakkjátszmát a 36-ik huzás után Aljechin föladta. A verseny állása a remik beszámitásával Capablanca 3 és fél, Aljechin 2 és fél.

— **Halálozás.** Grüner Henrik sztarakanizsai földbirtokos, pénteken hosszu szenvedés után meghalt. Temetése vasárnap délután két órakor lesz.

— **Nem jó üzlet az autóbiztositás.** A jugoszláviai biztositó társaságok néhány évvel ezelőtt egy uj biztositási ágazatot honositottak meg, az ugynevezett »autókaskó« biztositást, mely magában foglalta az autónak tüz, törés, vagy bármi más megrongálás és baleset ellen való biztositását. A társaságok kezdetben egymást hajszolták az autóbiztositásokért, mert egy-egy autónak a biztositásáért néhány ezer dinárt kellett fizetni, mely az ügynököknek tetemes proviziót jelentett. Csakhamar azonban észhez tértek a biztositó társaságok is és belátták, hogy a jugoszláviai rossz országutak miatt az autóknak törés és baleset ellen való biztositását nem valami jó üzlet elvállalni, mert alig van autó, mellyel évente olyan mérvü baleset nem történne, melynek rendbehozataláért az évi dijnál jóval nagyobb összeget kitevő kárt kell megtériteni. Hogy a helyzetet valahogyan elviselhetőbbé tegyék, a Biztositó Társaságok Szövetsége uj szabályzatot dolgozott ki, melyet október 1-én léptetett életbe. Ez a szabály a kartellben lévő társaságokra kötelező és a fizetendő évi dijat az eddiginél jóval nagyobb összegben állapitja meg. A szabályzatnak legfontosabb rendelkezése, hogy a jövőben ugy az uj, mint a régi autók után egyenlő dij fizetendő, továbbá, hogy az autók a biztositási összeg megjelölése nélkül csak a márka alapján időbeli értékük erejéig biztosittatnak. A szabályzat ez utóbbi rendelkezésének meg lesz az a gyakorlati eredménye, hogy a kárlikvidálást könnyebbé s egyszerübbé teszi.

— **Hat hónap a rendőr megtámadásáért.** Noviszadról jelentik: A pancsevói törvényszék 1925 szeptember 25-ikén hat hónapi fogházra itélte Gyurgyev Dusán napszámost, mert a pancsevói rendőrségen ellenállott az őt bekisérő rendőröknek. A felebbviteli biróság a mult év május huszadikán az elsőfoku itéletet jóváhagyta, ami ellen a vádlott semmiségi panaszt jelentett be. A noviszadi semmitőszék szombaton megtartott tárgyalásán a semmiségi panaszt visszautasitotta és az itéletet jogerőre emelte.

— **Elhalasztották az ujságirósorsjegyek huzását.** Szarajevóból jelentik: A jugoszláv ujságiró egyesület nyugdij alapjának javára kibocsájtott sorsjegyek huzását 1928 január 15—28. között tartják meg.

A mali-idjosi iparos és kereskedő ifjak október 2-ikán este nyolc órai kezdettel Szilágyi Antal nagyvendéglőjében zártkörü estét rendeznek.

— **Eszperantó-tanfolyam Noviszadon.** A noviszadi eszperantó egyesület október hó 3-án este nyolc órakor a református iskolában eszperantó tanfolyamot nyit. Beiratás 30 dinár. Tagoknak ingyenes a kurzus. Beiratkozni lehet az iskolában október 3-án, vagy a Német-könyvkereskedésben, a Szlávia- és a Papyrus-könyvkereskedésekben, ahol tankönyvek is kaphatók. Minden pénteken este nyolc órakor eszperantó nyelvgyakorló est, amelyen minden eszperantistát szivesen látnak.

KITÜNŐ LÁTÓKEFE SEGÉT
csupán a szakszerüen alkalmazott szemüveggel nyerheti vissza.
Speciális O tikai Szaküzlet és Javitóműhely. Diplomás optikus
9839
BENEDEK GYÖRGY, Novisad
a régi gimnázium épületében

— **Elfogott zsebmetszők.** Vrbászról jelentik: A Novivrbászi rendőrség letartóztatta és a kulai szolgabiróság fogházába szállitotta Grebena Erzsébet ötven éves szentai illetőségü asszonyt és ennek tizenkilenc éves Erzsi nevü leányát, akik a vasárnapi vrbászi vásáron ellopták Nyumtata Mária és Tejsza Veronika asszonyok pénzét. A rendőrségen a két nő bevallotta, hogy rendszeresen lopkodtak a vásárokon.

— **A tanitóképzőintézetek számát is csökkentik.** Beogradból jelentik: A közoktatásügyi minisztérium tovább folytatja az ország középiskoláinak redukálását és a főgimnáziumok számának csökkentése után most a tanitóképzőintézetekre kerül a sor. Már elkészült az erre vonatkozó javaslat és az nemsokára a minisztertanács elé kerül.

A szombori zsidó nőegyiet közgyülését ezévi október hó 3-án délután fél négy órakor tartja a hitközség tanácstermében. Kérjük az egyleti tagok számos megjelenését.

Az elismert divat
POUDRE MON PARFUM
Bourjois-Paris 9197

— **Halálozás.** Grósz Lipót volt szrbobrani (szenttamási) széleskörben ismert és nagyrabecsült gabonakereskedő folyó hó 30-ikán 92 éves korában Noviszadon elhunyt. Temetése ma délután három órakor az izraelita temető halottasházából.

Uj szerb nyelvtanfolyam. A szuboticai állami polgári iskola épületében (Vilsonova-ucca) október hó 10-ikén uj szerb nyelvtanfolyam kezdődik. A tanterv uj, a tandij a régi. Beiratkozás október hó 1-től 5-ig a polgári iskolában naponta délután 5 órától este 8 óráig. A tanitás 10-ikén kezdődik és naponta délután 6 órától este 8 óráig folyik.

Gyomor- és hasbántalmak, izgékonyság, migrén, kimerültség, szédülés, szivszorulás, rémes álmok, ijedtség, általános rosszullét, csökkent munkaképesség már nagyon is kétségbeejtő esetekben megszüntek azáltal, hogy a beteg naponkint reggel éhgyomorra megivott egy pohár természetes »Ferenc József« keserüvizet. Orvostanárok dicsérik azon értékes szolgálatokat, melyeket a *Ferenc József* viz járványok idején is, mint biztos és enyhe hashajtó teljesit. Kapható gyógyszertárakban, drogériákban és füszerüzletekben.

— **Lokon letartóztattak egy állitólagos román századost.** Lokról jelentik: Báics János loki cipész szerdán délután bejelentette a rendőrségnek, hogy egy nap óta nála tartózkodik egy idegen, aki különféle fantasztikus dolgokat mesél. Azt állitja, hogy román százados és hogy Romániából megszökött, mert adventista vallásra tért, ami miatt nyolc évi fogházra itélték. Majd előadta, hogy a mult héten egy Temesvár melletti faluban a katholikus pap megkérte, hogy a templomban helyettesitse, mert neki el kellett utaznia. A helyettesitést szivesen vállalta és a templomban kilenc órától délután öt óráig prédikált az ájtatos hivőknek, aminek az lett az eredménye, hogy az egész falu adventista hitre tért. A rendőrség a gyanus századost előállitotta és vallatóra fogta. A kihallgatás folyamán kijelentette, hogy Szkurt Józsefnek hivják, huszonhatéves mehanikus és a nagyváradi katonai kórházból szökött meg. A rendőrség semilyen irást nem talált nála. A tényállás megállapitása végett a titeli főszolgabirósághoz szállitották be.

— **Mol község hétszázezer dinárjának kérdését tisztázta a vizsgálat.** Szentáról jelentik: Mol község legutóbbi képviselőtestületi gyülésén többen felvetették a kérdést, hogy a község kétszázezer dinárját annak idején milyen célra használták fel. A községi jegyző azt a választ adta, hogy mihelyt a zárszámadások visszakerülnek Molra a pénzügyminisztériumtól, nyomban felvilágositást adhat. A szentai főszolgabiróság a képviselőtestületi ülés után a legszigorubb vizsgálatot inditotta és már megállapitotta, hogy Molnak az agrárzajednica három évvel ezelőtt hétszázezer dinárt fizetett be. Az 1925. évben nem volt a községnek költségvetése, a község akkor felhasználta az összeget beruházásokra és nem szedte be a pótadót. Most a pótadót rendszeresen beszedik és a hétszázezer dinárt beszolgáltatják a pénzügyminisztériumba. A pénz fele különben is a községé. Az agrárdirekció nem sürgette a visszafizetését, mégis a község a pénz nagy részét már visszafizette.

„UNA"
a jelenkor legkiválóbb kézi tüzoltó-készüléke
Ára 800—1800 dinár
Képviselőket keresünk
„UNA" trgovina kemičko-tehničkih materija a
Zagreb, Račkoga ulica 3
8773

Legjobban lesz kiszolgálva iskolakönyv-vásárlásainál a Jedinstvo könyvkereskedésben.

— **A klagenfurti törvényszék október 5-ikén tárgyalja a Forgács Anna boncolásáról fölvett jegyzőkönyv ügyét.** Budapestről jelentik: Forgács Anna meggyilkolásának ügyében fordulat állott be. A klagenfurti törvényszék október 5-ikére tüzte ki a boncolásról felvett jegyzőkönyv tárgyalását. A tárgyalásra meghivták Erdélyi Béla védőjét, dr. Gál Jenőt, aki Kelemen Endre Zoltán dr. bécsi tanársegéd személyében ellenőrző szakértőt visz a tárgyalásra.

Klein és Fia toalettszappanok felülmulhatatlanok. Vezérképviselet: Heller és Vázsonyi Velikakikinda.

— **Kitiltott olasz ujság.** Beogradból jelentik: A belügyminisztérium megtiltotta a Popolo di Trieste cimü olasz napilap Jugoszláviában való terjesztését. A kitiltott olasz lap az S. H. S. állam és az uralkodóház ellen irt cikkeket.

A müértő közönség fotografusa *Reményi*, Rudičeva ul. 4. I. em.

— **Elloptak háromezer seprőt.** Molról jelentik: Bálind András moli alvégi gépész udvarán száritotta a földjén termett cirokot és kerti seprőt. Szerda éjszaka, mig a gazda tanyáján tartózkodott, ismeretlen tettesek behatoltak udvarába és háromezer darab seprüt elloptak. Az ellopott seprük értéke tizenötezer dinár. **A rendőrség nyomoz a tolvajok után.**

— **Feltartóztatják a noviszadi földmivesszövetkezet Hatvanból érkezett vetőmagját.** Noviszadról jelentik: A noviszadi Agrária részvénytársaság és a Szerb Földmivesszövetkezet nemrég azzal a kéréssel fordultak a pénzügyminisztériumhoz, hogy mentesitse a vám alól azt a nemes vetőmagszállitmányt, amit a magyarországi Hatvanból, az ottani mintagazdaságból rendeltek meg. A minisztérium elutasitotta a kérést, de időközben már megérkezett a vetőmag Szuboticára, ahol a vámhivatalban ujabb akadályok merültek fel. A két szövetkezetet ugyanis arról értesitették, hogy a vámhivatal nemcsak felszámitja a két és fél aranydináros vámot, hanem elrendelte minden buzazsák felnyitását, hogy mindegyiknek tartalmából bizonyos mennyiséget a beogradi, vagy oszijeki kémiai laboratóriumba, küldjenek be vizsgálatra. Ez az eljárás két hétig is eltarthat s addig az őszi vetéshez szükséges vetőmag a vámraktárban megromolhat, ezért a két szövetkezet most nagy erőfeszitéseket fejt ki, hogy a nemesbuza sürgős továbbszállitását kieszközölje.

A világhirü bélyegkereskedő, Steiner Izidor Bródból vasárnap a becskereki Rózsa-, hétfőn a kikindai National-szállóban tartózkodik és kéri az igentisztelt bélyegkedvelők látogatását.

— **Államellenes izgatás cimén eljárást inditottak a vrsaci román lap ellen.** Vrsacról jelentik: Néhány hónappal ezelőtt indult meg Vrsacon a Nadejdea cimü román lap, melyet Roman Nikolaj ismert román ujságiró szerkeszt. A lapot nemrégiben átvette a jugoszláviai román párt és a Nadejdea azóta, mint a párt hivatalos lapja jelenik meg. A parlamenti választásokon a román párt kisebbségben maradt és egy képviselőt sem volt képes a parlamentbe küldeni. A választások után a Nadejdea beszámolt a választások lefolyásáról és éles támadást intézett dr. Sianu volt képviselő, a román párt Romániába távozott volt elnöke ellen, akit azzal vádolt meg, hogy az ő aknamunkája következtében oszlottak meg a román szavazatok. A beszámolóban a lap kitért a közelmultban létrejött jugoszláv-román megegyezésre is, melyről igen éles hangon mondott birálatot. A belügyminiszterium utasitására most államellenes izgatás cimén eljárást inditottak a román lap ellen.

A Budapestre és Budapesten keresztül utazó SHS királysági közönség kérelmére nagyjelentőségü körülmény az, hogy 1927 szeptember hó 21-ikétől október hó 22-ikéig a magyar határ a szabályszerü jugoszláv utlevél és utazási igazolvány felmutatása mellett magyar vizum nélkül is átléphető. A jugoszláv utlevelekre a magyar vizumot egyébként csak Beogradban lehetne megszerezni, ami nemcsak időtrabló, körülményes, de költséges is. Szeptember 21-ikétől október 22-ikéig, tehát nemcsak ezek a kiadások takarithatók meg, hanem a magyar vizum utólag Budapesten féláron szerezhető meg. Kivánatos volna, hogy a két állam polgárainak minél könnyebb érintkezése céljából az ilyen intézkedés állandósittassék és amint a viszonyok engednék, a teljes közlekedésszabadság visszaállittassék. A vizumnélküli utazás kedvezményen kivül fenti időtartamra szóló lényeges vasuti dijmérséklések is engedélyeztetnek ugy a Budapestre és vissza való utazásra, mint a Magyarországon át való utazásra is és igy ezeket a vasuti és vizumkedvezményeket az Ausztriába, Csehszlovákiába stb. országokba utazó jugoszláv alattvalók is igénybe vehetik, amennyiben Budapesten is tartózkodnak. A vizumnélküli utazásra a vasuti, továbbá szállodai és vendéglői ármérséklések igénybevételére jogositó igazolványok darabonként negyven dinár és portó beküldése ellenében a vidéki SHS kereskedelmi testületek (Lloyd), utazási irodák, pénzintézetek és a beogradi magyar kereskedelmi megbizottnál szerezhetők be.

— **Mozitulajdonosok kongresszusa Beogradban.** Beorgadból jelentik: A mozitulajdonosok országos szövetsége október 19-én Beogradban kongresszust tart. **A kongreszuson a mozisokat sujtó rendelkezésekkel és a gazdasági válsággal fognak foglalkozni.**

Az öregség leküzdésére
elsősorban és feltétlenül olyan ki való jó tápszerre van szükség, amelyet az évek folyamán elgyengült gyomor minden nehézség nélkül meg tud emészteni. Ezért az
OVOMALTINE
ott kell hogy legyen minden olyan házban, ahol féltő gonddal őrizzük az öregkort.
Egy vagy két csésze Ovomaltine fogyasztása a nap folyamán a legyengült testet nagyon kellemesen erősiti és gyakran elháritja azokat a sok apró kellemetlenségeket, amelyeknek nincs más okozója mint a nem tetsző és nem megfelelő táplálék
Kapható mindenn gyógyszertárban, drogériában és jobb csemegekereskedésben 100 gr. 18·50 dinár, 250 gr. 36·25 dinár és 500 gr. 63·75 dinár
Kérjen e lapra való hivatkozással ingyenes mintát 9576
Dr. A. Wander d. d., Zagreb

KINTORNA

— Mit mondott Piperke?
— Hogy amig nem ismert, sivatag volt az élete.
— Azért táncol ugy, mint egy teve?!

*

Egy idősebb szinésznő rövid hajjal jelenik meg a szinházban. Vele van tizenhét éves leánya is.
— Hát a leányodnak miért nem vágattad le a haját? — kérdik a kollégák.
— Csak nem gondoljátok — mondja a mama — hogy egy ilyen vén szamár rövid hajjal járhat.

*

Kohn izgatottan szalad az ucca másik oldalán:
— Was ist Kohn? Miért vagy oly izgatott?
— Ne is kérdezd! Rettenetes!
— No, de mégis . . . Engedd hallani!
— Borzalom! Pap nélkül temették el egyik barátomat.
— Na, ne mond! Borzasztó! Pap nélkül? . . .
Erre a Kohn röhögni kezd:
— Nüná, majd a papot is melléje temették.

KÖZGAZDASÁG

A szombori Lloyd tiltakozik a vámhivatal elhelyezése ellen. Szomborból jelentik: A szombori Lloyd igazgatósága csütörtökön délután igazgatósági ülést tartott, melynek tárgysorozatán szerepelt a pénzügyminiszternek az a rendelete, mellyel a vámhivatalt Szomborból elhelyezte. Az igazgatóság ugy határozott, hogy felkérik dr. Lalosevics Jócó, dr. Racics Szima és Novakovics Izidor szombori országgyülési képviselőket, hogy interveniáljanak a pénzügyminiszternél, hogy a rendeletet hatálytalanitsa. Ugyancsak tárgyalták a kereskedelmi alkalmazottak javaslatát az üzletek zárására vonatkozólag, de elvben érdemleges határozatot nem hoztak. A kérdés elintézését függőben tartják, amig ezt törvényileg szabályozzák.

A postaügyi minisztérium ujra rendezte a postautalványforgalmat. Szomborból jelentik: A szombori terménytőzsde felterjesztésére a posta- és távirdaügyi minisztérium ujra rendezte ugy a bel-, mint a külföldi postautalvány forgalmat. Az uj rendelet szerint, mely október hó elsején lépett életbe az eddigi ezer dinár helyett ötezer dinárt lehet belföldre postautalványon küldeni. A postai távíró utalvánnyal szintén ötezer dinárt lehet küldeni az eddigi egyezer helyett. Az utánvétes küldemények értékét az eddigi egyezer dinár helyett ugyancsak ötezer dinárra emelték fel. Helyreállitja a rendelet az Ausztriával és Németországgal eddig szünetelt utánvételes csomagokra, mint az ajánlott levelekre. Ausztriába egyezer shillinget, Németországba nyolcszáz márkát lehet ezentul küldeni utánvét mellett. Az utánvételezési összeget annak az országnak valutájában kell feltüntetni, amelyre a csomagot cimezték. Az utánvételezőnek postatakarék betétjének kell lennie, mert az utánvét összeget is oda utalják be.

Állami árlejtés. Az államvasutak vezérigazgatósága október 15-ikére ujabb árlejtést tüzött ki vagonjavitó műhelyekben használatos gyapju kenőpárnácskák szállitására.

Kötelesek-e kősót kiszolgáltatni a monopólium bérlői. Noviszadról jelentik: A sóeladással foglalkozó kiskereskedők kérében — mint ismeretes — sok a panasz, hogy a sómonopólium egyes bérlői a sóeladásoknál nem a monopolárral megszabott kősót, hanem ehelyett a drágább őrölt sót adják el arra hivatkozva, hogy kősó nincs raktáron. A noviszadi kereskedelmi és iparkamara titkársága most azt a nyilatkozatot teszi közzé, hogy az utóbbi időben a kamarához is több hasonló panasz érkezett és a kamara vezetősége figyelmezteti a kereskedőket, hogy a sómonopólium bérlői a megállapodás értelmében kötelesek bármelyik kereskedőnek a kivánt mennyiségü kősót kiszolgáltatni és amennyiben ezt megtagadnák és őrölt sót akarnak helyette eladni, ez visszaélést jelent. Ilyen esetben azonnal a monopoligazgatósághoz (Monopolszka Upravához) kell fordulni védelemért.

Praga-Piccolo Személyautó

uto érnetelen r... ..s turakocsi, nagyszerü motorral, meglepően csekély üzemköltséggel. Ára 5 ballonkerékkel, teljes Bosch-felszereléssel

Din. 65.000

Garantáltan szolid és tartós kidolgozás

Tegyen próbautat!

„RECORD" IPARI ÉS KERESKEDELMI R.-T. NOVISAD

Temerinska 6 8108

A fiókuzletek forgalmi adója. Az adóügyi vezérigazgatóság a kerületi pénzügyigazgatóságokhoz rendeletet küldött, amelyben elrendeli, hogy a forgalmi adó fizetésére köteles cégek fiókjainak forgalmát annál az adóügyi hatóságoknál bejelenteni, amelynek területén a fióküzlet van. Csak akkor fizethető a fióküzlet forgalmi adója a központban, ha ugyanannak az adóügyi hatóságoknak területén van a fiók. Ezt a rendeletet ez évn januártól kezdődő érvénnyel hajtják végre.

Csőd. A szuboticai kerületi törvényszék csődbirósága elrendelte a csődöt Gilics Milorád szentai paprikakereskedő ellen. Tömeggondnok Balázs Zoltán dr., helyettese Répási Ferenc dr.

Párisban huncut a lány, de páris butort GAYER JAKAB ÉS FIAI BUTORGYÁRÁBAN is talál. 7232

TŐZSDE

Zürich, okt. 1. (*Zárlat.*) Beograd 913, Páris 2035, London 2523 hétnyolcad, Newyork 51865, Brüsszel 7220, Milánó 2831, Amszterdam 20795, Berlin 12358.50, Bécs 7315, Szófia 375, Prága 1537, Varsó 58, Budapest 90.72.50, Bukarest 324.

Szombori terménytőzsde, okt. 1. Uj buza bácskai vasut 78—79 kg. 2 százalékos 292.50—297.50, uj rozs bácskai vasut 71—72 kg. 280—285, uj zab bácskai vasut 200—202.50, uj árpa takarmányi 61—62 kg. 220—225, takarmányi 63—64 kg. 230—235, tavaszi 65—66 kg. 260—265, tengeri bácskai vasut 200—202.50, bab fehér válogatott 320—325, fehér nem válogatott 290—300, lisztek: 0gg 425—435, 0g 425—435, kettes 405—415, ötös 375—385, hatos 325—335, hetes 265—275, nyolcas 205—215, korpa finom 170—175 dinár. Irányzat: változatlan.

Noviszadi terménytőzsde, okt. 1. Buza: bácskai 78—79 kg. 2 százalékos 295—297.50 dinár, bánáti 78—79 kg. 2 százalékos 290—295 dinár. Rozs: bácskai 72 kg. 2 százalékos 280—290 dinár. Árpa: bácskai 65—66 kg. 255—260 dinár. Zab: bácskai 202.50—207.50 dinár. Tengeri: bácskai 202.50— 205 dinár, bácskai uj december—januári 185—190 dinár, bánáti 197.50—200 dinár. Bab: bácskai, uj fehér 2 százalékos 320—325 dinár. Liszt: 0g bácskai 425—437.50 dinár, 2-es 407.50—415 dinár, 5-ös 380—390 dinár, 6-os 327.50—337.50 dinár, 7-es 270—280 dinár, 8-as 205—210 dinár. Korpa: bácskai jutazsákokban 175—177.50 dinár. Irányzat változatlan. Forgalom: 41 vagon buza, 14 vagon tengeri, 1 vagon liszt. 2 vagon korpa, összesen 58 vagon. Komló: Elsőrendü minőségü 4500—5000 dinár. Közepes jó minőségü 4000 dinár. Irányzat az elsőrendü minőségre kellemesebb. Forgalom: Közepes.

Budapesti gabonatőzsde, okt. 1. A budapesti gabonatőzsdén a gabona árai olcsóbbodtak. A készárupiacon a buza ára 5, a rozs ára 10 fillérrel szállt le. A határidőpiacon az októberi buza kivételével minden árucikk 8 fillérrel olcsóbbodott. Határidő buza októberre 3022—3038, zárlat 3034—3036, márciusra 3272—3282, zárlat 3272—32.74, májusra 3312—3320, zárlat 33.12—33.14, rozs októberre 29.08—29.18, zárlat 29.08—29.10, márciusra 30.18—30.32, zárlat 30.18—30.20, tengeri májusra 25.10—2516, zárlat 25.10—25.12. Készáru buza 30.10—31.20, rozs 25.40—25.65, takarmányárpa 24.75—2575, sörárpa 26—31, köles 23.50—24, tengeri 24.50—24.75, zab 22—23, repce 46—47.

Budapesti értéktőzsde, okt. 1. Magyar Hitel 90.9, Osztrák Hitel 56.5, Kereskedelmi bank 131, Magyar Cukor 249.5, Georgia 20.2, Rimamurányi 129.6, Salgó 81.7, Kőszén 762, Bródi Vagon 3, Beocsini Cement 257, Nasici 182, Ganz Danubius 205, Ganz Villamos 182.5, Athenaeum 28.5, Nova 43.7, Levante 27, Pesti Hazai 242. Irányzat: barátságos.

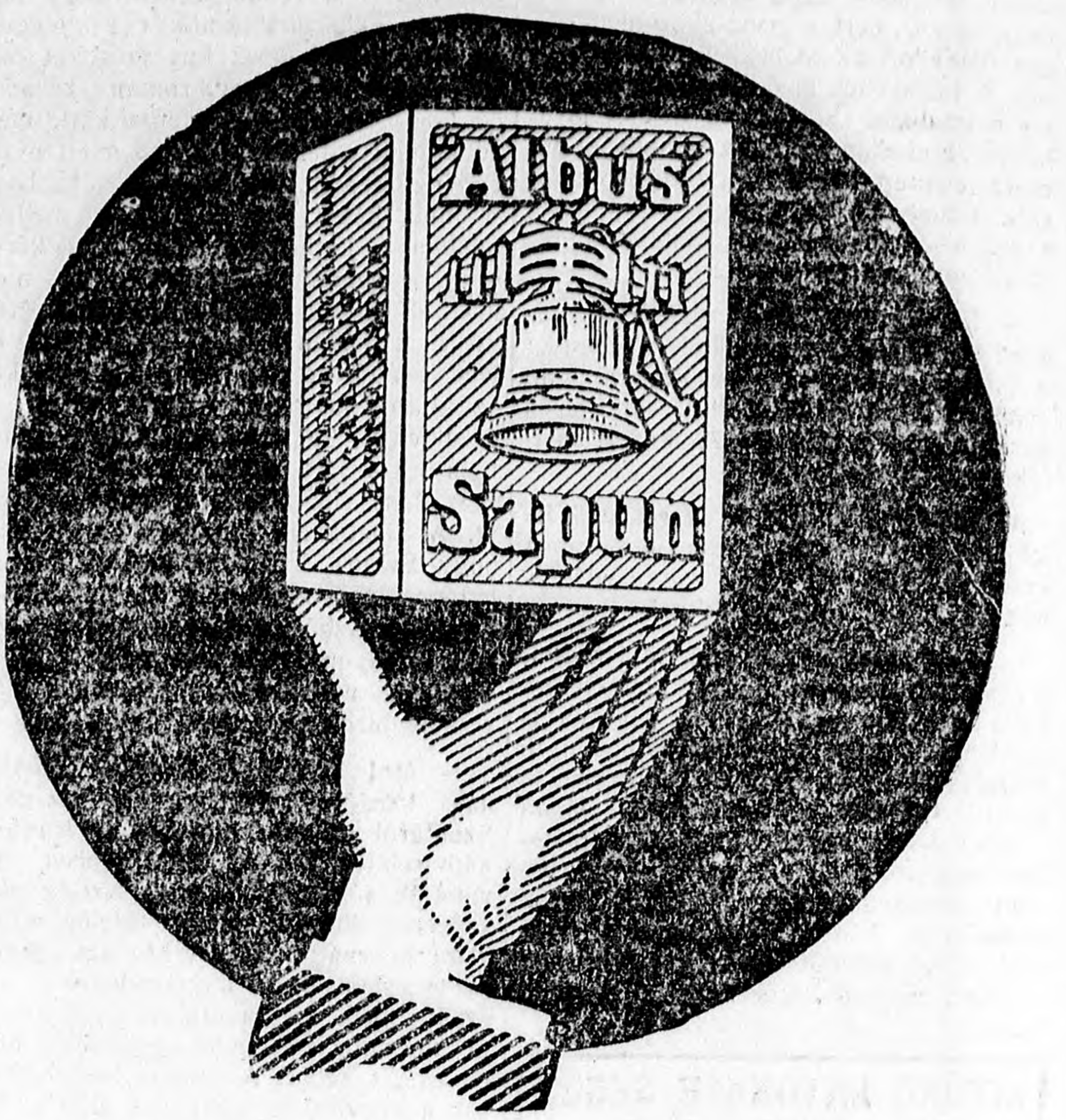

„ALBUS"

Szappan kitünő!

SPORT

A Szand csapata Budapesten

A szuboticai bajnokcsapatnak a Ferencváros—Hungária kombinált lesz az ellenfele — A mérkőzést október 8-án az Üllői-uti pályán játsszák le

A SAND vezetősége és a Ferencváros között még régebben megállapodás történt, hogy

a magyar bajnokcsapatnak a szuboticai bajnok Budapesten revánsot ad.

A revánsmérkőzés lejátszására a tárgyalások során október nyolcadikát tüzték ki, azonban váratlanul akadály merült fel, amely a Ferencváros számára lehetetlenné tette a szuboticai csapat fogadását. Ugyanis október kilencedikére tüzték ki a Magyarország—Csehszlovákia válogatott mérkőzését és a magyar csapatban több ferencvárosi játékos fog szerepelni, mint eleinte számitották. Amikor az már bizonyára vált, *Szigeti* Imre, a Ferencváros futball-igazgatója, telefonon érintkezésbe lépett Fischl Pállal, a SAND vezetőségével és bejelentette, hogy a játékosok nagy részének elvonása miatt, nem fogadhatja egyedül a SAND-ot, hanem tárgyalásokat kezd a Hungáriával, hogy

közösen állitsanak ki csapatot a szuboticaiak ellen.

Szombaton délután azután ismét jelentkezett Szigeti és közölte Fischl Pállal, hogy

sikerült megegyeznie a Hungáriával

és október nyolcadikán a SAND ellen Ferencváros—Hungária fog kiállni. Egyben bejelentette a kombinált csapat felállitását is, amely a következő:

Huber (Ferencváros) — Mandl (Hungária), Hungler II. (Ferencváros) — Schneider (Hungária), Sándor (Ferencváros), Rebró (Hungária) — Koszta (Ferencváros), Pataky (Ferencváros), Turay (Ferencváros), Szedlacsek (Ferencváros), Jenny (Hungária).

Ez az együttes egy olyan játékerőt képvisel, hogy méltán képviselhetné a magyar szineket is, ugyhogy a SAND-nak minden erejét és tudását össze kell szednie, ha tisztes eredményt akar elérni.

A nagy találkozóra egyébként már összeállitották a SAND csapatát is, amely a következő:

SifIis — Beleszlin, Held — Kozlovics, Weisz, Fischer — Inotay, Horváth, Becics, Kovács, Kikics.

Ez a legjobb együttes, amelyet a SAND Budapestre küldhet és habár az agilis Ördög hiányozni is fog belőle, remélhető, hogy szépen megállja helyét.

A csapat valószinüleg pénteken délután utazik el Budapestre.

Negyedik forduló

A bajnokság negyedik fordulóját játszák le vasárnap az elsőosztályu csapatok. A fordulóban minden csapat porondra lép, a bajnok SzAND is, mely Szentán mérkőzik a SzAK-al. Az öt mérkőzés közül

Szuboticán csak a Szombori Sport—Bácska meccs kerül lejátszásra. A Bácska olyan tip-topp formában van, hogy saját pályáján föltétlen favoritként indul a szombori csapat ellen. A mérkőzést Csajághy vezeti.

Vrbászon az SzMTC próbál szerencsét. A VSC jelenleg jó formában van és a szuboticai csapatnak, ha pontot akar szerezni, teljes tudására lesz szüksége.

Szentán a SzAND ütközik meg a Szentai AC-vel. Ha a papirforma bevál, a bajnokcsapatnak 3—4 góllal biztosan győzni kell.

A II. osztályban Ferrum—Hakoah és Postás—Konobar mérkőzés a SzAND, a Sloga—Villanytelep a Bács-pályán kerül eldöntésre. A vidéken Kanizsai AC—Topolai SC, becseji Soko—Csantaviri AC, Odzsaci SC—Apatini Amatőr mérkőzéseket játszák le.

RÁDIÓ-MŰSOR

(A város melletti szám a hullámhosszt jelenti)

Vasárnap, október 2

Budapest (555.6) 9: Ujsághirek, kozmetika. 10: Zenésmise. 12: Szimfónikus hangverseny. Közremüködnek: Szabó Lujza, az Operaház müvésznője és Gelléri Ferenc hegedümüvész. 13.20: Pontos időjelzés, időjárásjelentés. 15.30: Manchen Mariska saját szerzeményü gyermekdalait énekli Polgár Tibor zongorakiséretével. 16.30: »Asszonyok tanácsadója.« 17: Keresztély István dalait énekli Cselényi József, a Nemzeti Szinház tagja Kurina Simi és cigányzenekarának kiséretével. 19: Előadás a Studióból: »Arany kakas.« Énekes bohózat három felvonásban. 21.45: Pontos időjelzés, sport és lóverseny eredmények. Utána: a Duna-palota-nagyszállóban jazz-band.

Wien (517.2, 577) — **Graz** (357.1) — **Innsbruck** (294.1) — **Klagenfurt** (272.7) 10.30: A Wiener Sängerknaben karénekе. 11: A Wiener Symphonieorchester hangversenye. 16: Táncdélután. 18.45: Vonósnégyes hangverseny. 20.05: A szegény Jonathán, operett három felvonásban.

Zürich (588) 11: Délelőtti hangverseny. 16: A házizenekar hangversenye. 19.30: Kamarazene. 21.10: A házizenekar hangversenye közkivánatra összeállitott számokból.

Berlin (483.9, 566) — **Königswusterhausen** (1250) — **Stettin** (236.2) 9: Istentisztelet. 11.30: Szimfónikus hangverseny. 15.30: Gyermekmesék. 17: Szórakoztató zene. 20.30: Ünnepi hangverseny. Hindenburg birodalmi elnök 80-ik születésnapja alkalmából. 22.30: Tánczene.

Leipzig (365.8) — **Dresden** (275.2) 16.30: Részletek a világháboruban elesett költők és zeneszerzők müveiből. 18.30: Zeneelméleti előadás. 20.15: A lipcsei szimfónikus zenekar hangversenye. 22.30: Tánczene.

Róma (450) 10.30: Egyházi zene. 17.30: Tánczene. 21.10: Puccini: »La fanciulla del west« operájának 1. és 2. felvonása.

Milánó (315.8) 10.30: Egyházi zene. 16.15: Hangverseny. 17.15: Gyermekdalok. 20.45: Operaátvitel.

München (535.7) — **Nürnberg** (303) 17: Gramofonhangverseny. 18.05: Énekhangverseny. 20.30: Hindenburg emlékünnepély átvitele Berlinből. 22.45: Hangverseny.

Nápoly (333.3) 17.05: Szórakoztató zene. 20.55: Rádiótechnikai tanfolyam. 21: Operazene. 22.25: Naptár.

Prága (348.9) 17: A 28. gyalogezred zenekarának hangversenye. 18: Németnyelvü próza. 19: Hangverseny. 20: A házizenekar hangversenye. 22.20: Hangverseny.

Hétfő, október 3

Budapest (555.6) 9.30: Hirek, közgazdaság. 12: Pontos időjelzés, hirek, közgazdaság. 13: Időjárás- és vizállásjelentés. 15: Hirek, közgazdaság. 17: Pontos időjelzés, időjárás- és vizállásjelentés. 17.30: Kozák Gábor és cigányzenekarának hangversenye. 19: Mit üzen a rádió? 20.30: Hangverseny. Közremüködnek: Pusztai Sándor és M. Némethy Ella, a m. kir. Operaház müvészei. Zongorán kisér Polgár Tibor. 21.45: Pontos időjelzés, hirek, közlemények. Utána: Az Ostende-kávéházból Vörös Feri és különleges hármas zenekarának hangversenye.

Barcelona (344.8) — **Madrid** (375) 17.40: Házikvintett hangversenye. 21: Harangjáték. 22.15: Házikvintett hangversenye. 22.45: Énekszámok.

Berlin (483.9, 566) — **Königswusterhausen** (1250) — **Stettin** (236.2) 17: Gitárhangverseny. 17.30: Csellóhangverseny. 19.30: Olasz est, Eugen Fransky hangversenyének közremüködésével.

Pozsony (Bratislava) (300) 18: A házizenekar hangversenye. 19.35: Gramofonhangverseny. 20: Hangversenyátvitel Prágából.

Prága (348.9) 16: Gyermekmesék. 16.30: Délutáni hangverseny. 19: A 28. gyalogezred zenekarának hangversenye. 20.10: Hegedühangverseny. 21.20: Ervin Schulhoff zongorahangversenye.

Bern (411) — **Basel** (1100) 16: A Kurszalón zenekarának hangversenye. 20: Madm. Pellonias ének hangversenye. 20.30: A Kurszalón zenekarának hangversenye. 21: A 20 órai hangverseny folytatása. 21.20: A Kurszalón zenekarának hangversenye. 22.05: A Kurszalón zenekarának hangversenye.

Nyakkendők óriási választékban hihetetlen olcsó árakon
Brada Schönberger-nél Novisad, Jevrejska 6

„A szenvedély első mámora a szerelem szárnyain csodálatos szférákba röpitette a hercegnőt és a cigányt . . .“

Október 3—6-ig, egész héten a LIFKA-ban

Sivatag árvái

(Szerelem éjszakája)

Bánky Vilma — Ronald Kolman világattrakciója
Rendezte: Georges Fitzmauritze
Eredeti zenével!

Kezdete naponta 4, 6, 1/2 9 órakor

A 7-es SZAMU CELLA!

(18 REGÉNY

Félóra mult el, anélkül, hogy észrevette volna az idő mulását és hogy a hajnal már átszürte halvány fényét a selyemfüggönyök szövetén. Egyszerre ijedten fölugrott.

A szoba ajtaját megkopogtatták.

Hallgatózott. A kopogtatás ismétlődött.

A fiatal nő ajkán mosoly vonult át és az ajtó felé közeledve, elszánt mozdulattal kinyitotta.

A pampasi ember állt a küszöbön... De...

Quantum mutatus ab illo!

A tábornok eltünt... a fakóvörös haj és pofaszakáll elfüstölgött... Nem maradt meg egyéb belőle, mint egy negyvenéves, horihorgas fickó, savó arccal, lapos homlokkal.

— Mulot! mondta a fiatal nő élénken.

— Én vagyok, asszonyom — felelte a különös ember alázatosan köszönve.

— Tehát van hir, hogy ily szokatlan órában jön?

— Van, asszonyom. Nagyon fontos.

Mulot belépett.

— Istenem! szólalt meg Mulot komoran, megvallom, ma este mesteremre akadtam!

— Hol?

— A miniszteriumban.

— És mért érdekel ez engemet?

— Bocsánat, asszonyom, de mindez összefüggő láncolatot képez; az az ember, akivel ez éjjel találkoztam és aki nagyon ravasz fickó, ugy látszik megszagolta a célt, amiért önt szolgálom és hogy olyasvalaki fizeti, ki többet is meg akar tudni.

— Kicsoda ez az ember?

— Mindenesetre nagyon ravasz... és ámbár Richemond Szilárdnak nevezte magát, ha Manguin hónapok óta nem volna Amerikában, fogadni mernék, hogy vele beszéltem.

— Manguin? — ismétlé a fiatal nő gépiesen — miféle név ez?

— Hogyan! felelte Mulot csudálkozva; ön nem ismeri Manguint!... Manguin az intézet fénye, a fogdmegek Napoleonja! Pedig ezelőtt öt évvel eleget emlegették Lucenay kisasszony hirhedt ügyében... sőt ő fogta el a gyilkost... Manguin!

Viviána hallgatott, látszott, hogy valami rendkivüli történik lelkében, halálsápadt lett és hideg veriték gyöngyözött homlokán.. Legyen, tegyük föl, hogy ismerem Manguint — felelte — bizonyos erőltetett vidámsággal... de hát miért féljek én az önök intézetének e dicsőségétől?

— Ne játszunk a tüzzel — felelte Mulot — ha ezen Richemond Szilárd csakugyan Manguin, ugy van valami a dologban — és aztán az az écarté játszma nagyon furja az oldalamat, oly ellenféllel játszott, ki nem látszott észrevenni, hogy meglopják, ez nem természetes, ez alatt csel rejlik! Aztán meg a másiknak az arca se tetszik nekem.

— Melyik másik? — kérdezte Viviána türelmetlenül.

— Aki szemközt ült Manguinnal.

— Az is valami »dicsőség«?

— Nem hinném.

— Tehát ismeri?

— Azt hiszem, amerikai.

— A neve?

— Sir Lionel!

Viviána a név hallatára fölugrott.

— Lionel! ismételte izgatottan. Csakugyan Lionelt mondott?

— Azt.

— Harminc éves. Magas, kurta hajjal, fakószőke szakállal, bajusztalan?

— Ugy van! Erről a személyleirásról csak a főnök aláirása hiányzik.

Viviána gyors léptekkel, összefont karral föl s alá járt a szobában.

Végre megállt Mulot előtt és élesen rá nézett:

— Halljuk! magyarázza ki magát és ne hallgasson el semmit abból, amit tud. — Mi célja a két embernek... ennek a Lionel és Manguinnak vagy Richemondnak? Reám vigyáznak, vagy a herceget fenyegetik?! Mindent akarok tudni...

Mulot kissé meghökkent a társalgás fordulatától, de nem látta jónak, hogy megjegyzést tegyen. Különben is a fiatal nő már ugylátszott megváltoztatta tervét, mert egy kis rózsafaasztalhoz ment és néhány sort irt, melyeket boriték alá tett:

— Holnap a legelső alkalommal — folytatta lázas hangon — ezt a levelet a cimzettnek kézbesiteni fogja. Ez talán a legegyszerübb mód és igy meg fogom tudni, kivel van dolgunk... Távozzék!

Mulot a levélre pillantott és elolvasván a cimét, nagyon savanyu képet vágott.

— Ördögbe! de hisz nem tudom, hogy hol tartózkodik az atyafi?

— Keresni fogja — felelte Murderné parancsoló mozdulattal — azért fizetem önt és remélem nincs oka a panaszra; távozzék és igyekezzék, hogy huszonnégy óra letelte előtt a levél eljusson a cimzetthez.

Mulot meghajolt és elment. A levél, melyet magával vitt, Richemond Szilárdnak volt cimezve.

Miközben ezek történtek, Buvard Amadé kocsija reggel négy óra tájban megállott a szent Mária fogadó előtt. Lionel várta.

— Nos! mondá Buvard, mihelyt belépett, akar-e követni ez éjjel?

— Érdekemben áll, hogy kövessem? kérdezte az amerikai.

— Érdekében. Majd utközben elmondom.

— Tehát messze megyünk?

— A Montmartreba.

— De hát miféle hely az?

— Megkövetem, uram, de biz az csapszék, nagyon rossz hirü helyiség, de megérdemli, hogy megnézze.

— És mi a neve a helyiségnek?

— A holtak kávéháza, felelte egyszerüen Buvard Amadé helyet foglalva az amerikai mellett a kocsiban.

Páris az ellentétek városa; kohó, melyben összevegyül a nyomor és gazdagság, a nagyság és aljasság.

Napjainkban, mióta kiszélesitették Páris uccáit és a körutak s rakpartok lámpáit szaporitották, ugy látszik, mintha minden veszély elhárult volna. Pedig nem ugy van.

(Folyt. köv.)

LELKÜNK ÜDVE

Irta Móra Ferenc

Ugy értem a lelkünket, hogy a mienk ujságiróké. S nem veszem senkinek se rossz néven, ha elveti magát rajta és azt mondja, hogy de most már csakugyan elvesz a világ, ha már az ujságirók is a lelkük üdvössége iránt érdeklődnek. Lehetne pedig bennük annyi szemérem, hogy azt rábiznák a sajtótörvényre, ami ugyis tisztán csak arra való találmány, hogy az ujságirók mennybeli jussára vigyázzon.

Igaz, hogy annál is hiába való az igyekezete, mert már az is kérdéses, hogy az ujságirónak egyáltalán van-e lelke? Ha e tekintetben rendelnének el népszavazást ez alighanem balul ütne ki a sajtóra. Ami pedig azt illeti, hogy ha véletlenül mégis szorult volna bele valami kis lélek, hová kerül az a nagy deleatur után, az nem is kérdés. Az szent bizonyos, hogy neki semmi keresni valója azon a boldogságos helyen, ahová a rendes emberek reménykednek. Ott örök harmónia van s oda a gondviselés be nem eresztheti az örök kontrabontot. Nem is jó arra gondolni, mi lenne a mennyországból, ha ujságiró szabadulna bele. Ha mindenáron a lelke sorsával akar foglalkozni a sajtó, akkor odalent kereskedjen. Ott bizonyosan extra szurkot főznek a számára a Beliál katlanában.

Hát, ami engem illet, aki valamennyire magam is érdekelve vagyok, sajnos, én se igen biztathatom jóval a fajtánkat. Én már elolvastam az Adamus Weber Centurr fontes-át is, aki nagyon tudós norinbergai doktor volt e maga idejében, ugy kétszázötven esztendővel ezelőtt. Ő tőle tudom, hogy a lelkek odafönt pirosban járnak, héberül beszélnek, — no azért nem kell rosszat gondolni, nem szombaton tartják a vasárnapjukat és megeszik a disznóhust is. (Lásd pag. 42., tudom én, mi illik, ha az ember tudós dolgokkal foglalkozik.) Sajnos, arról egy szót se szól Adamus Weber, hogy melyik traktusban laknak az ujságirók. Igaz ugyan, hogy az ő idejében nem voltak még ujságirók, csak a postamesterek és a patkoló kovácsok terjesztették az európai pletykákat. (A szó köztünk maradjon, tovább is éltek akkor az emberek, már, akit időnek előtte agyon nem vertek, mint amióta az ujságirás ki van találva.) Swedenborg mennyei tipografiája is hiányos e tekintetben, sőt maga Mark Twain se riporterkedte ki az ügyet, pedig ő szép darab másvilágot bejárt Stromfield kapitánnyal. Mark Twain nagy humorista volt, de odáig még az ő humora se ment, hogy ujságirókkal találkozott volna a menyországban.

Nem is humorista az, aki még a sajtó számára is helyet biztosit az örök világosság helyein, hanem pap — igaz, hogy csak amerikai pap. Mr. Mortimernek hivják azt a baltimorei tisztelendőt, aki — ugy olvasom — a minap prédikációt mondott a sajtóról és azt a gyülekezet nagyobb épülésére ezzel a fohászszal fejezte be :

— *Adj Uram örök nyugodalmat az ujságiró lelkének, amely az örök nyugtalanságban legközelebb van te hozzád! Adj örök üdvösséget azoknak, akik abban is hasonlók te hozzád, hogy mindenütt ott vannak és mindent tudnak!*

(Sajnálom, de hiába tetszik oda gondolni, hogy mindent rosszul tudnak. Rev. Mortimer nem igy mondta.)

... Isten látja lelkemet, a jenki pap nélkül mostanában igazán nem jutott volna eszembe az a kérdés, hogy hát az én csendő lelkemért imádkozik-e valaki én helyettem? Mert a jó szándék ha meg volna is bennem, mikor adnak nekem olyan áldott pillanatot ezek a megátkozott évek, hogy kinyissam az ajtót a lelkemnek és azt mondjam neki: ménj te szegény gályarab és borulj az ölébe annak, aki az élethez szegzett téged, ő tudja miért és várd meg ott lehajtott fejjel, hogy keze elsimogassa rólad a szegek és bilincsek véres nyomát! — A nappal nem való erre, mert akkor zárva van az ég hidegkék kapuja, éjszaka pedig, mikor föl lehetne kapaszkodni a csillagok aranyablakába és oda borulni az egyedül való Igazlátó lábai elé, a nappalok gondjától elgyötört fej fáradtan bukik meddő buzamezőmre, a félig felszántott papirra. Lelkem veszendő üdvösségét dajkálja-e hát valaki helyettem?

Dajkálja hát, tudom. Tudom, feleségem, lányom két összekulcsolt keze sokszor beföldte már az én bünös fejemet az Itélet nehéz kardja elől. . Két liliomkacsó is, noha néha tejbegrizzel megkülönböztetve magát a mezők liliomaitól, kérleli az Istent »apupáért« és tudom, hogy valahol messze, messze, a csillagok fölött egy nagyon kicsi öregasszony, aki csak álmomban él már, minden éjszaka beletakargatja a kötőcskéjébe az én forradásos lelkemet, ugy alázatoskodik vele jó Isten elé és azt mondja neki:

— Édes Istenkém, ne haragudj erre az én rossz kis fiamra, hiszen te teremtetted olyan gyámoltalankának, hogy semmire nem való a világon, csak éppen az irásra.

Hát az én lelkem üdvére csak van, aki gondoljon. De hát a többiek? A fiuk, öregek és fiatalok, tépott, csapott gályatársaim a tintatengeren? E szegény, magányos lelkek, akik mellé nem rendeltettek őrangyalok, hogy szivük selymeivel simogassák fehérre se-

FILM

Vilmos császár és Hindenburg a főszereplői az első francia — német filmnek

eszélgetés Anatol Zitvákkal, a fiatal orosz regényiróval, aki Gogolyt és Kuprint dolgozza át filmre

Páris, szeptember hó

Mig Genfben még egyre azon veszekednek az egymással szemben álló nagyhatalmak, hogy ki kezdje meg előbb a leszerelést, az európai filmkapitalisták már rég összebékültek és valóságos nemzetközi trösztté tömörültek, hogy annál biztosabban vehessék föl a harcot az amerikai film ellen. A két legtekintélyesebb európai filmgyárnak, a berlini *Ufának* és a párisi *Ciné seliance Filmnek* egyesülése ma már nyilt titok és az első francia-német háborus film, a Verdun most készül. Ebben a filmben többek között Vilmos excsászár és Hindenburg is szerepelni fognak, tendencia mentesen. Nem is csufolják ki, de nem is dicsőitik őket, csak épen a háboru borzalmait mutatják meg rajtuk keresztül, hogy elrettentsék vele az uj generációt.

Ezzel egyidejüleg elkészül az *Ezeregyéjszaka* ciklus első filmje is, *német és francia* szinészekkel. Ezt a monstrum filmet, amely a boldogult *Cezarinát* és a *Hindu stremléket* is felül fogja mulni, szintén az egyesült Ufa-CAF müvek állitják elő. Október végén kezdődnek a felvételek. Nizza, Kairó, Páris. Berlin, ezek a főbb állomások. A szcenáriumot a Párisba menekült orosz Anatol *Fitrák* irta.

Ezt a fiatal orosz regényirót egészen elcsábitotta a film. A könyvei franciául jelennek meg, de az irodalommal ugyszólván teljesen felhagyott, fülig szerelmes a filmbe.

Anatol Fitrákkal a CAF Avenue Trudaineon levő palotájában beszélgettem. A szobája fala tele van fényképekkel. Irók — ez még az irodalmi korszak — és moziszinészek dedikált arcképei. Legalább ötven válogatottan gyönyörü női arc mosolyog le rá minden oldalról. Könnyü lehet igy dolgozni.

Az orosz emigráció, amely tiz éve szakadt el hazulról, külön életet él és ennek a hazátlan tábornak egy egészen uj sajátos irodalma és uj szinmüvészete (saját szinházuk van Párisban!) fejlődött ki, egy uj orosz müvészet, amely más mint a békebeli irodalom volt és más, mint a szovjetoroszországi proletár litteratura. Ezek a levitézlett arisztokraták a saját bőrükön tanulták meg, hogy az élet nem mindig kellemes, hogy a betevő falatért milyen keservesen kell küzdeni és hogy dolgozni mennyivel nagyobb és csodálatosabb cselekedet, mint napot lopni a mások verejtékéből és Isten kegyelméből.

Fitrákot nem is nagyon szeretik a »felsőbb« körök, mert szókimondó és volt bátorsága bevallani, hogy a »Szent Oroszország« rothadását nem a kommunisták, hanem a saját rosszaságuk és kiméletlen tudatlanságuk okozta.

— A film — kezdi az interjut — a jövő zenéje. Hogy ma még nem üti meg a mértéket, annak csakis a közönség unintelligenciája az oka. A tömegek olcsó, hangulatos limonádékat, szerelmi történeteket és kalandokat kivánnak. Igazán irodalmi filmet csinálni : könnyelmüség és luxus. Igenis: *lehetne jobbat produkálni, de nem fizetődik ki.* Üzletileg a ponyva-regény az igazi sláger. A filmnél ugyanez a helyzet.

— Mit szól az uj orosz filmekhez?

— Pompásak. Csak örülni tudok nekik. Mert hiába szovjet, *azért mégis csak orosz* . . .

— Az ön szcenáriuma?

— Igyekeztem becsülni a sablonokat, a keleti hastáncosnőket és a harcot a sivatagban. De vannak üzleti szempontok, amiket sose szabad figyelmen kivül hagyni. Sajnos . . .

— Mi a legközelebbi terve?

— Gogolyt és Kuprint dolgozom át filmre. Rengeteg feladat, ötlet, terv, csak oly rövid egy emberélet, hogy a negyedrészét is megvalósithassam...

(t. i.)

A gyilkos siker

Az uj Asta Nielsen-film premierjén a rendező örömében meghalt

Berlin, szeptember hó

A Primus Palastban csütörtök délután kezdődtek meg a »Kisvárosi bünösök« cimü uj film premierjei. Igen, premierjei: ötkor meghivott közönség számára, ez afféle főpróba, hétkor és kilenckor pedig a nagyközönségnek. A kilencórai előadás az igazi premier.

Az ötórai előadásra zsufolásig megtelik a nézőtér szinészekkel, mozitulajdonosokkal, ujságirókkal, statisztákkal és egyéb kiváncsiakkal. A zenekar rákezd a nyitányra, a vásznon megjelenik a heti filmzsurnál, a nézőtéren sugdosva informálódik a publikum:

— Ki rendezte a darabot?

— Bruno *Rahn.*

— Rahn? Rahn? Ki az?

— Egy kezdő. Egész fiatal ember még.

Mások többet is tudnak. Ez a fiatal ember, mondják, még viszi valamire. Huszonkilenc éves, de tud. Szinész volt, borzasztóan nyomorgott, pár év előtt került a filmhez. Pár kis kulturfilmet rendezett, amiket senki se látott, aztán ő rendezte egy évvel ezelőtt Asta Nielsennel a »Dirnentragoedie«-t.

— Ugy? Asta Nielsennel?

— Igen. Ő játsza a főszerepet ebben a vigjátékban is.

Ez érdekes lesz. Asta Nielsen vigjátékban...

És a függöny szétmegy, kezdődik Bruno Rahn vigjátéka, a »Meiseken« cimü szindarab után. Asta Nielsen *komika* benne. Nagyszerü. Egy kisvárosi butikban korcsmárosnő, aki valami járadékot huz a nagyapja számára. A nagyapa már rég meghalt, de ezt eltitkolják s rendületlenül veszik fel nevében továbbra is a járadékot. Egyszer aztán Berlinből látogatóba jön az a kereskedő, akinek a járadékot fizetnie kell, hogy megnézze a százesztendős öreget, aki sehogy se akar meghalni. Asta Nielsen erre felbérel egy öreg trottli a szomszédságból, hogy adja ki magát a nagypapának, ő pedig — mit lehet tudni — kikezd a berlinivel. Amit ebből az ostoba szerepből ez a nagy müvésznő kihoz, leirhatatlan. Egy ordenáré kézmozdulata: életrajz.

Minden percben tapsvihar szakitja meg a filmet s Asta Nielsen személyes sikere mellett az ovációk nagyrészt a rendezőt illetik. A fiatal Rahn temérdek finom ötlettel gazdagitotta a filmet, de amikor az előadás után kitapsolják a lámpák elé, Asta Nielsen mindannyiszor egyedül jelenik meg. A rendező nem mutatkozik. Fent ül egy emeleti páholyban: *az örömtől olyan szivdobogást kapott, hogy nem tudott mozdulni.*

Egy sovány, sápadt gyerekarc. Nagy szemek. Kissé fáradt mosollyal köszöni meg a tapsokat. Az első darabjának csak mérsékelt sikere volt. Most futott be igazán.

Most már tudja, hogy nagy karrier előtt áll. Eddig kilincselni kellett egy megbizásért. Holnap már meg fogják rohanni. Nem lesz egy szabad perce soha. A legközelebbi filmjéért huszezer márkát kérhet. Az anyjának uj lakást vesz ki. Ép ideje volt, hogy ez a darab beütött. A gardrobját is fel kell frissiteni...

A mozi lassan kiürül és ujból megtelik. kezdődik a hétórai előadás. Bruno Rahn ülve marad a páholyban.

Az első felvonás után egy szolga odalép *Büthe* urhoz, a segédrendezőhöz: »Herr Rahn kéreti a négyes páholyba.« A segédrendező felsiet. Rahnt a szék karfájára rogyva találja. Még tud beszélni: »Gyere, vigyél gyorsan haza!« Autót!

Előbb leviszik a mozi irodájába. Egy orvos megvizsgálja. Nem veszélyes, — mondja. Kissé felizgatta magát, a nagy öröm, gyenge a szive. Adjanak neki altatót.

A segédrendező hozza az altatószert. Beadják Rahnnak. Elalszik.

Beszállitják a Mommsen-szanatóriumba.

Az inspekciós orvosnak — vajdasági fiatalember, doktor Braumannak hivják — nem tetszik az eset. *Nem fog többet felébredni,* mondja az ápolónőnek.

Másnap reggel jön Büthe a lapokkal. Csupa jó kritika. Bejelenti magát az orvosnál.

Az orvos ránéz.

— Kinek hozta a lapokat?

A segédrendező megérti. Lecsusztatja az ujságokat egy székre. Ott maradnak.

A halott mellett ott sir az édesanyja. Tizenegykor megérkezik Asta Nielsen. Ő is sir. Most nincs szükség glicerinre.

És este a villanyreklám ordit: »Regie Bruno Rahn.« Asta bolondozik a vásznon. A közönség tapsol.

Ez a taps ölte meg őt...

(y.)

Gyermekei fehérneműje puha, kellemesen [illegible], hófehér és bacillusmentes lesz, ha azokat PERSIL-lel kezeli.
Ha pontosan betartja a használati utasítást, nagyban emeli a PERSIL hatását.

E. Szécsi
„PHILATELIA"
bélyegkereskedés Subotica Cirila Metoda trg 53
(Teréz templommal szemben sorban).
Nagy választék külföldi bélyegekben. Legujabb kiadásu albumok minden nagyságban és katalogusok raktáron. 1417

Délbánáti krónika

Ducsics Jován és a belacrkvai borospince

Belacrkván történt. Marinkovics külügyminiszter legutóbb, amikor a délbánáti kis határvárosba érkezett, kiséretében volt *Ducsics* Jován, az ismert szerb költő, volt kairói jugoszláv követ is. Belacrkva város, amely különösen elsőrangu boráról hires, ünnepi külsőt öltött a vendégek tiszteletére. Nagy ünneplésben részesitették a város nagynevü vendégeit és tiszteletükre fényes bankettet rendeztek a Ruzicska-vendéglőben.

A bankett előtt azonban a miniszter a városháza erkélyéről beszédet intézett a város lakosságához. Amig a miniszter beszélt, mögötte állott Ducsics Jován is, mikor azonban a vendéglőbe érkeztek, ahol a bankettet rendezték, a hires költőt már sehol sem találták.

Néhány percig vártak rá, de hiába, mert Ducsics nem került elő. Megkezdték a bankettet, a pincérek serényen szolgálták fel a finomabbnál-finomabb ételeket, az üresen hagyott szék és az árva teriték azonban állandóan emlékeztette az egybegyülteket arra, hogy a hires költő eltünt.

Már másfél óra is elmult és az utolsó fogást hozta a pincér, amikor valakinek eszébe jutott, hogy a miniszter beszéde alatt a balkonon Ducsics élénken érdeklődött a belacrkvai bor iránt. Éppen keresésére akartak indulni, amikor meglehetősen jó hangulatban megjelent az ajtóban Ducsics Jován.

— Hallottam — mondotta — hogy itt az egyik pincében kitünő borok vannak. Elmentem megkóstolni, mert ezt fontosabbnak tartottam minden izletes menünél. S mondhatom nem csalódtam, mert ebédnek is beillett az a jó belacrkvai bor, amit ott kaptam.

Ahol az alkalmazott sétál, a főnök pedig dolgozik

Premiere volt vasárnap Vrsacon. A szociálpolitikai miniszternek a vasárnapi munkaszünetről kiadott legujabb rendeletének volt a premierje. Ezen a héten Vrsacon ismét uj rendet léptettek életbe és a változatosság kedvéért most szabad a kereskedőknek vasárnap délig üzletüket nyitva tartani, alkalmazottaikat foglalkoztatni azonban a legszigorubban tilos.

Korán reggel már felhuzták kereskedők a vasredőnyöket és munkába álltak. A környék parasztjainak százai lepték el a vrsaci uccákat, mert tudni kell azt is, hogy Vrsacon vasárnap hetivásár is van. Európában máshol mindenütt pihenni szoktak az emberek vasárnap. Jugoszlávia minden városában — Vrsac kivételével — az üzleteket nyitvatartani tilos; Csehszlovákiában még a postát sem hordják ki vasárnap, mert a levélhordóknak is pihenni kell. Angliában weekendre mennek a dolgozók ezrei már szombaton, Vrsacon pedig ugyanakkor mindenki dolgozik és a hetivásár következtében vasárnap van a legtöbb munka.

Igy volt ez most is. Az alkalmazottak azonban a miniszteri rendelet következtében nem dolgozhattak és a vásárlóközönséget kizárólag csak a tulajdonos és családja szolgálhatta ki. *Jovanovics* Szvetolik polgármester személyesen járt üzletről-üzletre és ellenőrizte, hogy betartják-e a kereskedők a legujabb vasárnapi rendeletet és nem mentek-e dolgozni az alkalmazottak?

A kereskedők pedig szorgalmasan dolgoztak. Panaszkodtak közben és szomoruan törölték le zsebkendőikkel homlokukról az izzadság igaz gyöngyeit. Délben azonban, amikor bezárták üzleteiket, látták, hogy alapjában véve ráfizettek az üzletre, mert sokkal többet loptak boltjukból az ellenőrzés hiánya következtében, mint amennyit kerestek. És még egész délelőtt megfeszitett munkával dolgozniok is kellett.

Belátva a helyzet tarthatatlanságát, ezuttal ők kezdeményeztek egy akciót, hogy léptessék életbe ismét a teljes vasárnapi munkaszünetet és helyezzék más napra át a hetivásárt. Az alkalmazottak is csatlakoztak az ujabb mozgalomhoz, mert morális szempontból nem tartsák megengedhetőnek, hogy amig a főnökök dolgoznak, ők korzózzanak.

A premiere tehát megbukott és aligha ér meg huszonöt előadást.

A mariolanai pofozógép

Egy mariolanai német iparos állitott be az egyik vrsaci ügyvéd irodájába.

— Nagy dologról van szó ügyvéd uram — kezdette meg mondanivalóját. Be akarok perelni valakit, mert megpofozott.

— Mondja csak el szép rendben, hogy történt — szólt az ügyvéd.

— Nem megy az kérem olyan könnyen. Nagy sora van ennek. Bementem a napokban a korcsmába és egy pohár sligovicát kértem. A másik asztalnál ült egy mészáros és amikor meglátott, se szó, se beszéd, hozzám jött és jobbról alaposan pofonvágott. Erre én felálltam és bal arcomat mutatva, azt mondottam, hogy ide üssön. Ujabb három pofont kaptam.

— Na és ezután mi történt — kérdezte az ügyvéd?

— Megkérdeztem miért ütött meg, mire ujabb négy pofon volt a válasz. Ekkor már nyolc pofont kaptam.

— És maga mit csinált?

— Elmentem, mert láttam, hogy ez *egy goromba frater.*

SZINHÁZI KISTÜKÖR

Szovjet ultimátuma Saljapinnak

Drámairó és kritikus naplója

Oroszországban most van egy »Saljapin-eset.« Ez tudvalevőleg onnan származik, hogy Saljapin pár hónappal ezelőtt *a párisi orosz menekültek javára ötezer frankot ajánlott föl.* Ezért Lunacsarszki Antal, a közoktatási népbiztos ultimátumot küld hozzá.

Az előzmények a következők:

— Saljapin az októberi forradalom után Oroszországban maradt. Nem valami szivesen, mert neki is éhezni kellett, élelmiszerjegyeken tengődött, akár a többiek. A tanácsköztársaság nacionálta házát és villáját, ezzel ellentétben azonban »népmüvész«-nek nevezte ki. Napi adagjait fölemelték, de ugyis éhkoppon maradt.

Körülbelül hat esztendővel ezelőtt végre fölszedte sátorfáját, elmenekült külföldre, *utlevelet is kapott a kormányától, mert kijelentette, hogy csak hat hónapra utazik el.* A müvelt nyugati államokban természetesen diadallal fogadták s esze ágában sem volt visszatérni forradalmas országába. Amikor az inségesek segitésére fölajánlotta a fönti összeget, a bolseviki közvélemény fölháborodott s az orosz müvészek egyesülete fölvetette a kérdést, nem kell-e Saljapint megfosztani a »népmüvész« elnevezéstől.

— Közben Saljapin nyilatkozott egy párisi ujságnak, kijelentvén, hogy véleménye szerint semmi büntényt nem követett el azáltal, hogy *az inségeseket önjószántából támogatta.* Hangsulyozta, hogy mást nem lobbanthatnak szemére, minthogy pezsgőzik, de *számlát nem a szovjet fizeti, minden fillérjét maga keresi, még pedig nem azáltal, hogy másokat kiuzsoráz.* Ha megfosztják a »népmüvész« cimétől, akkor nem tehet egyebet, mint hogy beletörődik, ezután is csak a »nép«-nek énekel, mint akkor, mikor minden tiszteletdija egy szükös »fejadag« volt. Politikával sohasem foglalkozott, egyébként hagyják őt békében.

— A nyilatkozat a kommunista sajtót fölháborította. Ép akkor történt, mikor az egész kormányrendszer kétségbeejtő erőfeszitést tett, hogy a külföldön élő müvészek a forradalom tizedik évfordulójára haza jöjjenek.

Lunacsarszki végre erélyes lépésre határozta el magát s ebben az ügyben a következőket jelentette ki:

— *A népbiztosság Saljapinhoz az alábbi kérdéseket fogja intézni:* 1. Mindenekelőtt határozottan cáfolja meg a külföldi ujságnak tett nyilatkozatát. 2. *Még ebben az évben térjen vissza Oroszországba, legalább két-három hónapra.* Amennyiben ezeket a föltételeket nem teljesiti, a népbiztosság kénytelen lesz engedve a közönség fölháborodásának, Saljapint megfosztani »népmüvész« cimétől.

Igy hangzik a vörös zsarnok nyilatkozata.

*

Jules *Renard*, a nemrég elhunyt francia drámairó, aki több szinpadi remekmüvet hagyott hátra (Répa-urfiról, Vernet-néről s A vakbuzgó nőről), most központjában áll az irodalmi érdeklődésnek, mert sorozatosan jelen k meg összegyüjtött munkái. Különösen *az ötödik kötetét előzte meg lázas kiváncsiság.* Ez tartalmazza tudniillik titkos följegyzéseit, naplóit. Egyesek azt vélték, hogy ő is ledorongolja majd kortársait, legmeghittebb barátjait akár a Goncourt-ok. De nem ez történt. A toll e csodálatos müvésze csak néhány kajánkodó, epés megjegyzést engedett meg magának, különben tulajdon hibáit ostorozta.

1910. óta folyton a halállal foglalkozott, betegségének előrehaladását figyelte.

Január 22-én ezt jegyezte föl:

— Szivem ugy kopog, mint valami eltemetett bányász, aki szabálytalan ütésekkel jelzi, hogy még él.

Kihallgatja barátainak beszélgetését, pontosan számot ad róluk:

— Barátaim azt mondják: *»jaj, de jó szinben vagy.«* Legközelebb azonban majd ezt mondják: *»most jobb szinben vagy, mint multkor.«*

Végül ez a megrázó vallomás:

— Ma negyvenhat esztendős vagyok. Vajjon meddig huzom még? Öszig? Már szivesen sétálok a temetőkben. Minekelőtte meghalok, szeretném bejárni a földet.

Kortársai közül többeket lerajzol, igy Edmond *Rostand* tizenhat esztendős fiát is, a törtető Maurice *Rostand-t,* ki egy alkalommal ezt jelentette ki:

— *Szeretem mind azt, amit apám nem szeretett s megvetem mindazt, amit ő szeretett.* Iró vagyok, de pap, vagy diplomata szeretnék lenni. Sacha *Guitry* üres. Ha tizenhat esztendős volna, mint én, még megjárná. De egy — *husz éves irótól többet várok.*

Renard az utolsó pillanatáig sziporkázott. Megannyi nemes, bölcs eredeti megjegyzést hagyott hátra.

A drámairó és kritikus beszélget:

Drámairó: Ahelyett, hogy annyi kritikát irna, inkább irjon egy jó darabot.

Kritikus: Ön is.

Pár aforizmája:

— Az utókor? Ugyan miért lennének az emberek kevésbé hülyék holnap, mint ma?

— Kissé szerényebb lettem, de azért kissé büszkébb arra, hogy szerény vagyok.

— Az iró mestersége talán az egyetlen, ahol nem leszünk nevetségesek az által, hogy semmit sem keresünk...

10 dinár az ára

az Olcsó Mikszáth-sorozat egy kötetének. Rendelje meg mé ma

Itt levágandó

Szelvény

MINERVA NYOMDA SUBOTICA

Alulirott ezennel megrendelem Mikszáth Kálmán válogatott regényei cimü 12 kötetes müvet, kötetenként 10 dinár vételáron. Az első kötet: Szent Péter esernyője cimü regény kötött példányáért 10 dinár vételárat egyidejüleg beküldöm.

name pontos cim

Szerkesztői üzenetek

Frater, Becskerek. A jugoszláv ujságiróegyesület sorsjegyeinek huzásáról nem kaptunk jegyzéket. Fordulion magához az egyesülethez, bár mi azt hiszszük, hogy a huzást elhalasztották.

»Példányonként«, Noviszad. A lakástörvény érvényének meghosszabbitását illetőleg a törvényhozás (a parlament) illetékes döntésre.

Lj. Ml. Sinj. A mi felfogásunk az idézett kényes ügyben az, hogy a férjnek feltétlenül azonositani kell magát a feleségével és legalább annyit kell megtennie, hogy az illető tisztnek üzenje meg, vagy adja tudtára, hogy nem kivánja, hogy neki köszönjön és nem kiván vele érintkezni. Magyarországon ugyleg még mindig vannak párbajok, azonban az ilyesmit párbaj nélkül is el lehet intézni, ha az illető tiszt, aki kétségtelenül sértést követett el egy urinővel szemben, lovagias gondolkozásu, párbaj nélkül is elégtételt adhat.

P. S. Sztara-Moravica. Az ilyen adóügyi panaszok orvoslására, mint az Ön esete, az elsőfoku adókivető bizottság illetékes, amely háromévenként ül össze.

P. B. Rusko Selo. A »Herba« c. szaklap megjelenik, kiadóhivatala Budapest, VIII., Kökk Szilárd-ucca 31. Előfizetési ára évi pengő.

B. P. Kovacsica. Kérdezettnek nincs Budapesten bejelentett lakása.

Hü olvasó, Feketics. A radikális párt urnaőrei és helyettesei Feketicsen a következők voltak: I. Butor János, helyettese Gutwein Ádám, II. Welker Keresztély, helyettese Molnár István, III. Lódi Sándor V., helyettese Fetzer Lukács.

M. I. B. Akármit tesz galambősz férjére, ez nem költészet, se humor.

Judit, 21. Nem közölhető.

K. E. Novivrbász. Mi sem a kiházasitó, sem a temetkezési egyletet nem tartjuk megbizhatónak.

Legjobb, ha életbiztositást köt.

P. L. Telecska. A jelenlegi törvények szerint nincs mentesitve a községi pótadó fizetése alól.

G. L. Vrsac. Ha az utolsó részletek magyar koronában lettek befizetve, a biztositási társaság csak magyar koronában eszközli a fizetést. Szerintünk valorizációs kifizetésre nincs semmi kilátás. Magyarországon ugyan van valorizációs törvény, azonban, de a biróság esetről-esetre mérlegeli a két fél anyagi helyzetét és aszerint alkalmazza a törvényt. Esetleg forduljon egy magyarországi ügyvédhez, aki ugy a valorizációs törvényt, mint a rávonatkozó joggyakorlatot pontosan ismeri.

Laikus. A tendencia nem baj, de müvészi készsége nincs.

K. J. Krnjaja. A magyar vizum dija 125 dinár. Az utlevelet láttamozás végett küldje be a Magyar Kereskedelmi Megbizottnak (Beograd, Palata Akademija).

Sz. Ö. Velikibecskerek. Felveszik, mint rendkivüli hallgatót, de az érettségi bizonyitvány megszerzése után beszámitják az eltöltött időt.

Cz. L. Szenta. Van szavazati joga.

P. B. Beograd. Kérheti a vagyonközösség megszüntetését. A pengőérték bevezetésénél Magyarországon a pengő alapjául 12.500 papir koronát vettek.

D. G. Velikakikinda. A zakon o ustrojstvu vojske értelmében elsőszülött fiának tényleg csak 9 hónapot kellett volna szolgálni. Kérelmezze az illetékes katonai hatóságnál, hogy a rövidebb szolgálati idő kedvezményét a második fiu vehesse igénybe.

Vitás kérdés. Az »Orpheus a pokolban« operett, de az operákban szokták adni.

E. H. Mol. A reklamáció elintézését a noviszadi postaigazgatóságnál megsürgettük. A feladó posta utasitást kapott az ügy azonnali elintézésére.

M. O. Subotica. 1. Közölje velünk öccse személyi adatait, hogy ezek alapján jelenlegi tartózkodási helyét megkereshessük. 2. A beogradi magyar konzulátus cime: Madjarsko poslanstvo, Beograd, ugao Krunske i Zorine ulice.

H. B. Markuševac. A dinárnyugdij kiutalása adminisztrációs okokból még mindig késik, sőt illetékes helyen azt mondják, hogy a jövő év január elseje előtt aligha kerül sor az erre vonatkozó rendelet foganatositására.

Példányonkint vásárló, Mol. A régi osztrák-magyar hadseregben a tanitóknak volt önkéntességi joguk, a véderőtörvény azonban lehetővé tette azt is, hogy a tanitók a póttartalékban 2 hónapot szolgáljanak.

B. J. Apatin Külföldi utazáshoz érvényes utlevéliel kell birnia

731. F. — előfizető. Az óvónői pályára való lépéshez elegendő a polgári iskola négy osztálya. Azonnal kérje a közoktatásügyi minisztertől valamely állami ovodához (esetleg megnevezheti melyikhez) az ottani óvónő mellé gyakorlatra (hoszpitálásra) való beosztását. A kérvényhez csatolandó: keresztlevél, a polg. iskola IV. osztályu bizonyitványa és orvosi bizonyitvány. A gyakorlati idő egy évig tart, melynek lejártával a közoktatásügyi miniszternél az ovoda igazgatóságától nyert és a gyakorlati évet igazoló bizonyitvánnyal irásban vizsgára jelentkezik. A vizsga sikeres letevése után kap ovónői oklevelet mely alapján kérheti kinevezését valamely ovodához. A kezdő óvónő III. kategóriáju fizetési rangfokozatba soroztatik. Ha a tisztviselői törvény által biztositott II. kategóriába akar előlépni, ugy köteles az óvónő két évi legalább elégséges eredménynek minősitett müködés után a közokt. miniszt. f. é. ápr. 9-én O. N. Br. 23857 sz. a. kelt rendelete értelmében egy erre a célra kinevezett bizottság előtt gyakorlati — ugynevezett állami szakvizsgát — tenni, a melyről külön képesitő bizonyitványt kap és a mely magasabb fizetési fokozatra jogosit. Az emlitett rendeletben foglaltatik a vizsgaszabályzat is a mely a szakvizsga tantárgyait irja elő.

L. S. Odžaci. Ha a katonaságnál eltöltött szolgálati idejét és elbocsátási adatait nem tudja katonakönyvvel vagy okmányokkal igazolni, tanuvallomások alapján mindezt igazolja a katonai kerületi parancsnokság (Stari Bečej). Kétszeresen csak a háboru alatt eltöltött éveket számitják be a nyugdijba.

T. G. S. M. 1. Azon az alapon, hogy a felesége elhagyta Önt és különválva él, Ön kérheti és a biróság ki is mondja a válást. 2. Ha igazolni tudja, hogy fia nem engedelmeskedik, kitagadhatja és nem köteles házánál tartani.

P. I. Bačka-Topola. Két nem jugoszláv állampolgár köthet itt Jugoszláviában házasságot, azonban az itt kötött házasságot. Erre nézve az egyes államokban különféle a jogfelfogás.

L. A. Ban.-Dvor. A második kötet megjelenése előtt legyen szives majd az egész sorozatért járó összeget befizetni.

V. P. Novi-Bečej. A szaboticai női tanitóképzőben csak nyilvános tanulók vizsgázhatnak le. Ahhoz, hogy leánya magánuton tanuljon, külön miniszteri engedély kell, de ezt aligha kapja meg.

S. L. Nova-Kanjiža. Önnek, mint védett személynek« a háztulajdonos csak a lakásbiróság utján mondhat fel, magánlevélben nem.

D. G. Pančevo. Jelentkezzék a hadtestparancsnokságnál és adja elő panaszát, hogy eddig állampolgársági kérvényét több izben elutasitották. A parancsnokság utján talán előbb megkapja. Ön nem lehet felvéve az állampolgárok regiszterébe, ha állampolgársága még nincs rendezve.

B. I. Vel.-Bečkerek. 1. Tudtunkkal még nem kezdte meg a könyvek szétküldését. 2. Raktáron nincs, de megrendelhetjük.

Maecenas 2. Szenteleky Kornél Sztarisivac. Berényi János Szubotica (B. N. szerkesztősége). Flesch Ilonka Sombor. Kristály István Novipadej. Debreceni József Szombor.

S. L. Odžaci. Amennyiben a katonaságnál eltöltött szolgálati idejét és elbocsátási adatait nem tudja katonakönyvvel, vagy okmányokkal igazolni, tanuvallomások alapján mindezt igazolja a katonai kerületi parancsnokság. Kétszeresen csak a háboru alatt katonai szolgálatban eltöltött éveket számitják be a nyugdijazásnál.

Többeknek. A müveltségi vizsga kérdéseire beküldött megfejtések közül csak azokat vehetjük figyelembe, amelyek legkésőbb csütörtök délután érkeznek be. Igy megtörténik, hogy néhány megfejtő neve olykor kimarad a névosrból.

Hü olvasó, Popovác. Kérdésére a vő héten megiduló kozmetikai rovatunkban a rovatvezető, dr. Vécsei Jenő ur fog válaszolni.

T. G. Szvetozár-Miletics. 1. Azon az alapon, hogy a felesége elhagyta Önt és külön él, a biróság kimondja a válást.

2. Ha igazolni tudja, hogy a fia nem engedelmeskedik és ütlegeli Önt, kitagadhatja őt és nem köteles a házánál tartani.

Hü olvasó. O. B. Szenta. A sorsjegyek törlesztésre való vételét nem tartjuk okosnak. Mindenesetre küldje be hozzánk a sorsjegyeket megtekintés végett, hogy végleges véleményt mondhassunk.

D. nyugdijas, Szenta. Más tanácsot nem adhatunk, minthogy a járulék kiutalása ügyében forduljon egyenesen a magyarországi Országos Gazdasági Munkáspénztárhoz.

Gr. k. i Č. Apatin. Magyarországba, Romániába, Bulgáriába és Törökországba 2000 effektiv dinárt és 8000 dinár értékü külföldi valutát lehet kivinni, egyéb országokba pedig ugyancsak 2000 effektiv dinárt és 12.000 dinár külföldi valutát. 2. Az állami tisztviselők utazási kedvezménye szól a Južna Željeznicára is.

»Virág« Parabuć. A bérlő, aki a saját költségén vezettette be lakásába a villanyt, elköltözésekor csak a beépitett dolgokat nem viheti magával, de a falon szabadon futó vezetéket, a világitótesteket, körtéket leszereltetheti és elviheti.

Cs. M. Nem sikerültek.

W. P. J. Ha eddig még nem kapott választ, ugy látszik, nem vették fel.

G. R. Igaz, hogy tetszetős szavak, de utánérzések.

Keresztsoros rejtvény

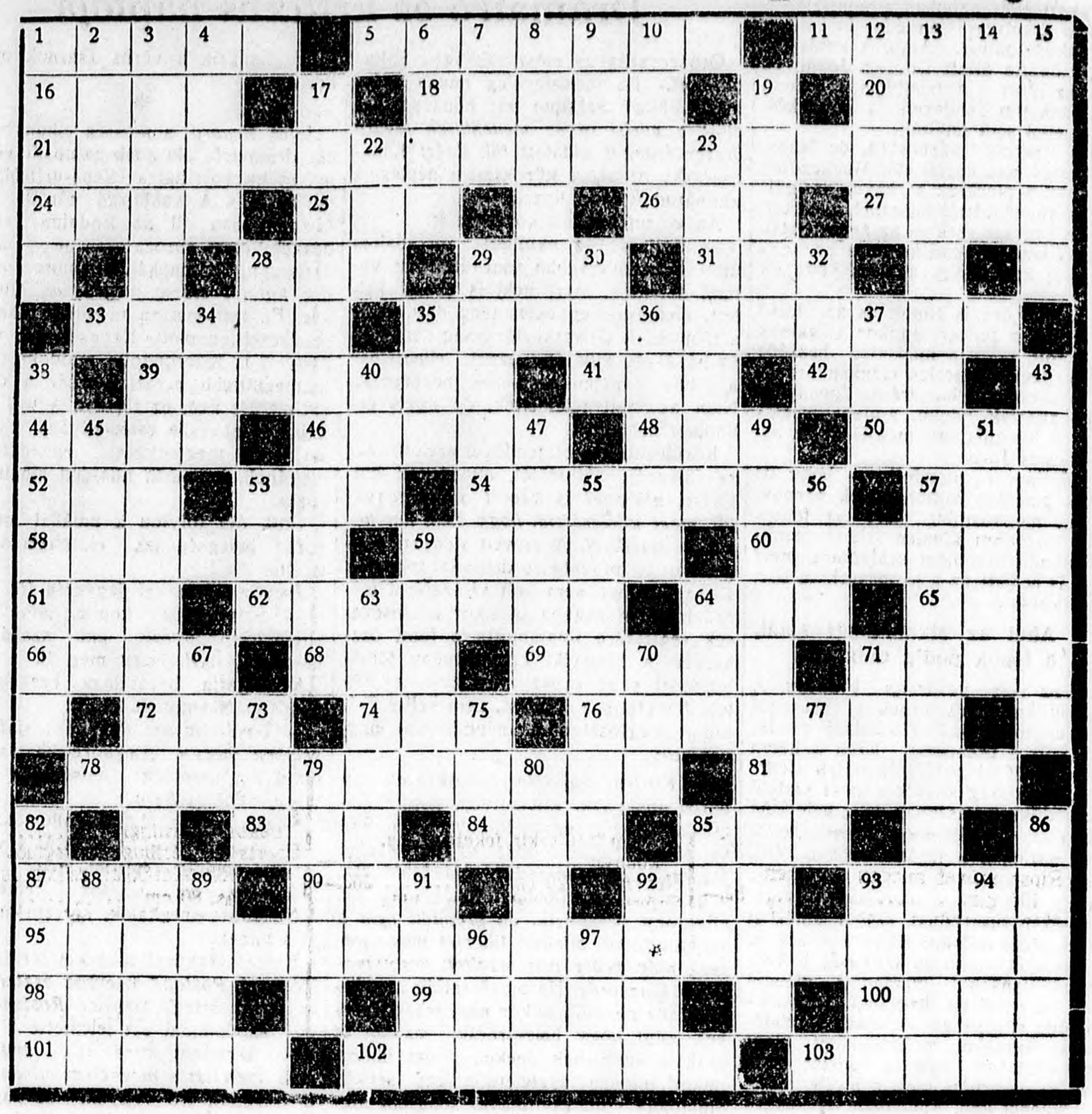

Vizszintes sorok:

1. Operaénekesnő neve
5. Ilyen a falevél
11. Igy jár a rossz gyerek
16. Család egyik tagja
18. Az autogrammot adó teszi
20. Testi hiba
21. Nem épen pontos helymeghatározás
24. Legelő is lehet (névelővel)
25. Helyhatározó
26. A 13. függőleges 7., 14. és 13 betüje
27. Halnak van
28. Fohász
29. Belsőrész
31. Fém
33. Egy nagy birodalom neve (régies irással)
35. Fizetned kell
39. Ennyi virág még nem bokréta
41. Kevés van belőle a szegény embernek (tájszólással)
42. Ilyen »eszköz« is van
44. Francia személyes névmás
46. Arab nemesi cim
48. Ijesztően néz ki
50. Kulturegyesület nevének kezdőbetüi
52. Operaénekes neve
53. Számnév
54. Ilyen a Tisza vize
57. Magyarul levegőt jelent
58. Gazda teszi
59. Családi állapot
60. Konzervkészitmény
61. Sérülés
62. Bank
64. Nép
65. Külföldi pénz
66. Egy sürün előforduló rövidités két betüje fonetikusan
68. Angol kocsifajta neve fonetikusan
69. Kiváncsi
71. »Hosszu« idegen nyelven
72. Angol férfinév
74. Német mássalhangzó neve
76. Csapatnem
78. Falucska Somogymegyében
81. Hires könyvkereskedés
83. Idegen cimzésrövidités
84. Aki tanult
85. Belga városka
87. Tejmelléktermék
90. Forditottja a fizimiska
92. Görög szóösszetételben »uj«-jat jelent
93. Női név
95. Közmondás
98. Hires uszó
99. Szigetcsoport
100. Becsesbundáju állat
101. Csunya tulajdonságot jelentő jelző
102. Nagyközség Szabolcsmegyében
103. Ritka férfinév

Függőleges sorok:

1. Füszer
2. Gyümölcs
3. Közmondás
4. Nyelvtani meghatározás is
6. Magyarul: jóllakott
7. Női becézőnév visszafelé olvasva
8. Papi jövedelem
9. Jelző
10. A sziv ilyen
12. Ez a vágya annak, aki az italt szereti
13. Ady-költemény cime
14. Keletázsiai folyó
15. Operaénekesnő vezetékneve
17. Becses tápláléka a földnek
19. Felhuz
22. Görög betü
23. Rangot jelent az ékezet nélkül, egész más az értelme az ékezet meghagyásával
28. A szájban van
29. Justiniaus császár hires hadvezére
30. Váratlan cselekvést jelentő ige
32. Német személyes névmás
34. Grammatikai fogalom
35. Bosszankodik, akit ér
36. Egy ékezet pótlásával a 11. vizsz. biztos következménye
37. Latin köszöntés
38. Egykor hires, sok dijat nyert telivér
40. Lásd 74. vizszintest
43. Tánc
45. Olvasni idegen nyelven
47. Edény
49. Nagy külföldi lap
51. Föld is van ilyen
53. Igerag
55. Enyhébb káromkodás
56. A Charley nénje cimü film egyik főszereplőjének keresztneve
59. Német segédige
63. Akkor mondjuk, ha egy igéret megerősitését kivánjuk
64. Világnyelv
67. Tagadó szó idegen nyelven
70. Egyiptomi folyó idegen nyelven
71. Szomszéd ország pénzegysége
73. Napszak
75. Három egyforma mássalhangzó
77. Harag klasszikus nyelven
79. Mágnáscsalád vezetékneve
80. Gömörmegyei helység
82. Attila legkisebb fia
85. A lenni ige egyik alakja németül
86. Hindu társadalmi rend
88. Határozószó
89. Zemplénmegyei falucska
91. A vagyis szinonimája
92. Régiek fegyvere
93. Ilyen tenger is van
94. Kártya is, kutyanév is
96. A két magyar névelő
97. A sorszám rövidites idegen nyelven

Az árak rohamosan emelkednek!

Lalković letöri a tulmagas árakat!

Az áru a világpiacokon rohamosan emelkedik és ez az emelkedés a hazai piacokon is érezteti hatását. A nagy áremelkedés ellenére is Lalković segiteni akar a fogyasztóközönségen, hogy a közeledő őszi és téli idényre még az olcsó árakon szerezhesse be szükségletét és ne érezzék a gazdasági krizis egyik ujabb csapását.

Lalković kiárusitja rendkivül nagy áruraktárát az eddigi olcsó árakon.

Vidékre szállitás utánvéttel ugyanezen az áron. 500 dinárón felüli rendelések bérmentve.

Fehérnemü-vásznak

Vászon közönséges erős, 75 cm 8.—
Vászon erős, 75 cm ..... 9.—
Vászon vékony, női fehérnemüre, 80 cm ..... 10.—
Vászon jobb, középsürü, »Liljana« No. 1., 75 cm 11.50
30 méteres végekben..... 330.—
Vászon »Liljana« No. 1. Ia minden célra alkalmas, 80 cm 12.—
30 méteres végekben .... 350.—
Mosóvászon legfinomabb, vékony »Liljana« No. 2., 80 cm 14.—
30 méteres végekben ..... 390.—
»Liljana« különlegesség, legerősebb, lenfogásu, 80 cm .... 14.—
30 méteres végekben ..... 390.—
Sürü vászon, finom, arany »Liljana«, 80 cm. ..... 15.—
30 méteres végekben ..... 420.—
Batiszt »Ljiljana« legfinomabb, selyemfényü, 30 méteres végekben 550. métere ..... 20.—

VÁSZONKÜLÖNLEGESSÉGEK

Vászon 90 cm, finom, minden célra alkalmas, métere 16.50, 36 méteres végekben ..... 560.—
Vászon, 90 cm, legerősebb, sürü, 36 méteres végekben 540 dinár, métere .... 16.—

ALSÓNADRÁGVÁSZON

Legerősebb sürü alsónadrágvászon 75 cm széles 13.50
30 méteres végekben ..... 390.—
Köppergrádli finom és erős vászon, 80 cm ..... 14.—
30 méteres végekben ..... 390.—
Atlaszgrádli csikos, legfinomabb 16.—
és 18.—
30 méteres végekben ..... 450.—
és 500.—

Lepedő-vásznak

150 cm, a mi ismert »Dovlas Liljana« vásznunk ..... 20.—
Vászon párnahuzatra, 150 cm, legsürübb, eddig 32, most 24.—
200 cm nagyon erős vászon.. 30.—
200 cm Dovlas »Liljana« I. . 36.—
220 cm Ia »Ljiljana« ..... 40.—
Legfinomabb lepedővászon Liljana természetes vászon« 150 cm széles 32, 180 cm. 38. 200 cm ..... 46.—

AMERIKAI SÁRGAVÁSZON

80 cm jóminőségü ..... 8.—
80 cm jóminőségü métere .... 9.—
90 cm. középminőség ..... 10.—
80 cm legjobb minőség ..... 11.—

SZERBVÁSZON

Szerbvászon fehér és krém, 45 cm széles ..... 13.—

ZSEBKENDŐK

Gyermekzsebkendők, képpel 2.50
Zsebkendők, középnagyság .. 3.50
Zsebkendő, nagyobb, tarka .. 5.—
Női zsebkendők, finom, tarka széllel ..... 6.—
tucatja ..... 65.—
Férfizsebkendők, nagyobb .. 5.—
Férfizsebkendők, finomabb tarka széllel ..... 7.—
Legfinomabb férfizsebkendő nagy. tucatja 130.—, darabja 12—
Kézelőgomb, párja ..... 5.—

Őszi és téli ujdonságok

TÉLIKABÁTSZÖVETEK

Selyem, fekete és szines, kockás ripsz 90 cm. ..... 80.—
Selyem, fekete 100 cm nehéz 150.—
Téli selyem, fekete és barna, jakard 140 cm ..... 220.—
Ripsz szövet, fekete és sötétkék, nehéz, 140 cm. ..... 120.—
Ripsz otoman szövet, nehéz, fekete és szines, 140 cm. .. 120.—
Koverko szövet 140 cm. kakiszin ..... 200.—
Koverko, 130 cm. minden szinben ..... 88.—
Koverko minden szinben, 140 cm. ..... 110.—

NŐI RUHA-KELLÉK.

Seviot, 100 cm. fekete és szines 39.—
Ripsz szövet minden szinben 100 cm. ..... 52.—
Marocin szövet, nehéz, 120 cm., minden szinben ..... 70.—
Női szövet, legfinomabb, nagy divat, mellényekre és köpenyekre szinekben 130 cm. .. 180.—
Jumper szövet, ruhákra és köpenyekre 140 cm ..... 200.—
Velour-sifon köpenyre, fekete és szines 120 cm. ..... 180.—

KÜLÖNLEGESSÉGEK.

Selyem marokin minden szinben 100 cm. most ..... 25.—
Krepp georgette szines 100 cm. most ..... 30.—
Különféle selyemanyag 70 cm. most ..... 20.—
Pamutszövet káro 70 cm. .... 10.—

BARHENDOK.

BB. barhend, gyermekek részére szép szinekben ..... 7.—
Plüss barhend, bársonyos, 65 cm. ..... 12.—
Házi barhend, alsóruhára, csikos, rózsaszin kék és vörös 70 cm. ..... 12.—
Tennisflanell, meleg áru, 70 cm. ..... 12.—
Szövetbarhend 70 cm. ..... 16.—
Szövetbarhend legfinomabb, olyan, mint a szövet, 70 cm. 22.—
Plüssbarhend, legfinomabb, gyönyörü mintákkal ..... 18.—
Plüssbarhend legfinomabb sürü, 80 cm. ..... 22.—
Házibarhend, szines, finom, 70 cm. ..... 17.—
Flanelett, pijamara és háziruhára, minden szinben 80 cm. 22.—
Pickbarhend, legfinomabb, különböző mintákkal, 80 cm. .. 24.—

GYERMEKKABÁTKÁKRA

Velour de line, kockás, 130 cm 100.—
Cindelinszövet kockás, szép szinekben 140 cm. ..... 140.—

NŐI TÉLIKABÁTOKRA.

Velour de line 140 cm. .... 100.—
Velour de line, nyomott, csikos, minden szinben ..... 140.—
Csojaszövet, nehéz, a legmodernebb szinekben, 140 cm. 250.—
Téli ottomanripsz, meleg és elegáns áru, fekete és minden szinben, 140 cm. ..... 150.—
Selyem karakil, fekete, szürke, barna és fehér 120 cm. .... 150.—
Sziliszkin, tiszta selyem, finom empremier, fekete, barna, szürke és drapp, 120 cm. .. 260.—
Gyapju sziliszkir, nehezebb .. 260.—
Biberett sziliszkir, gyönyörü szörme imitació, fekete, barna és szürke, 120 cm. ..... 360.—
Selyem sziliszkir, fekete, sima, könnyü ..... 280.—
Nehezebb, 120 cm. ..... 360.—
Szövet, sürü, meleg áru, idősebb személyek részére, sötét kockás 140 cm. ..... 100.—

SZÖRMEBŐRÖK NŐIKÖPENYEGRE

Fekete, 60—100, szürke 70, 90, 100, 120, barna 90, 100, 120, 170 dinár, drapp 90, 100, 120, 170 dinár, fehér 90, 100, 120 és 170 dinár.

FÉRFISZÖVETEK

Koverkó, fonállal kevert, szép szinekben, 130 cm. ..... 60.—
Tiszta gyapju szövet, szép szinekben ..... 75.—
Tiszta gyapju szövet, nehezebb téli áru, 140 cm. .... 150.—
Angol szövet, finom, 140 cm. széles ..... 200.—
Legfinomabb angol szövet, 140 cm. ..... 250.—
Sötétkék és fekete angol szövet 140 cm. ..... 200, 220, 250.—
Kellékek, középminőség 180, jobb 220, legjobb ..... 250.—
Férfi télikabátra erős és jó anyag, fekete, barna, szürke és sötétkék, 140 cm. ..... 200.—
Dublészövet, kiváló minőség, világos és sötét szinekben 140 cm. ..... 200.—
Dublészövet, középminőség, 140 cm. ..... 150.—

SELYMEK

Poige selyem, 95 cm. ..... 48.—
Krep de chine, könnyü, 90 cm. 48.—
Fehérnemü selyem, 80 cm. .. 48.—
Pajetselyem, nehéz, 90 cm. .. 58.—
Tiszta selyem taft ..... 80.—
Tarteline minden szinben, tiszta selyem ..... 80.—
Crep Lia A. G. B. legfinomabb minden szinben, 100 cm. .. 110.—
Crep Orlov A. G. B. 100 cm. 180.—
Crep Stanley, tiszta selyem, minden szinben, szavatolt mosható, 80 cm. ..... 62.—
Toile de soua, fekete és szines szavatolt mosható, 80 cm. 28.—
Cic, sötét, festett, szinekben, 70 cm. ..... 8.—
Legjobb cic, minden szinben 70 cm. ..... 11.—
Féldelén, szép szinekben, 80 cm. ..... 10 és 11.—

FÉRFIINGANYAGOK

Cérnasefir, mosható, 70 cm .. 8.—
Cérnasefir, mosható, jobb minőség, szép világos és sötét szinekben, 70 cm ..... 10.—
Zefir, 80 cm. kiváló minőség, aprókockás. ..... 12.—
Zefir, angol áru, gyönyörü szinekben, férfiingre ..... 13.—
Divatsefir, férfiingre, legmodernebb mintákkal, csikos és kockás. 80 cm ..... 16.—
Nyersselyem, legfinomabb, mintázott .....30.—
Nyersselyem sima 100 cm. sz. 25.—
Nyersselyem, sima finom 100 cm. ..... 32.—

FÉRFIHARISNYÁK

Közönséges fekete és szines harisnyák, párja ..... 5.—
»Mode« harisnya, covercoat drap ..... 10.—
Drap harisnya finomabb .... 12.—
Szines, finomabb, erős, eddig 12 dinár ..... 8.—
Kulcsharisnya »Vörös F« .... 14.—
Félselyem harisnya meljrozott 16.—
Kulcsharisnya »Kék F« ..... 16.—
Kulcsharisnya »Arany F« .... 18.—
Arany kulcs selyemflór .... 22.—
Selyem félharisnya ..... 22.—

NŐIHARISNYÁK

Fekete és szines erős, párja 8.—
»Mako« harisnya, nagyon erős, szines ..... 10.—
»Mako« harisnya, nagyon erős, fekete, fehér és szines ..... 13.—
Sürü flór, fekete és minden szinben ..... 20.—
Legfinomabb selyemflór harisnya, fekete és minden szinben ..... 25.—
Aranykulcs flórharisnya minden szinben ..... 28.—
Selyemharisnya finomabb .. 25.—
Selyemharisnya finom, erős, párja ..... 30.—
Selyemharisnya arany trama 60.—

KÜLÖNFÉLE

Bélésnek való foulard, cloth 70 cm .....16 és 20.—
Ruhának és bélésnek való foulard, selyemfényü 70 cm, a legszebb mintákban ..... 25.—
Foulard ruhára és bélésre, gyönyörü mintákban 100 cm 30.—
Mintázott bélésselyem, 90 cm. 65.—

ZSÁVOLYOK

100 cm. féllen, szürke és fehér 20.—
100 cm. tisztalen, szürke és fehér ..... 32.—
110 cm. tisztalen, szürke és fehér ..... 35.—
120 cm. tisztalen, szürke és fehér ..... 38.—
120 cm. féllen, matrachoz .... 32.—
120 cm. legfinomabb gyönyörü szinekben ..... 36.—

ÁGYGARNITURÁK

3 darabos garnitura, 2 ágy és egy asztaltakaró, szövet, bordó és zöld ..... 300.—
Garnitura 3 darabból, jaquard, jobb minőség, bordó ..... 360.—
Gobelin garnitura, szines .... 420.—
Legfinomabb damast garnitura, gyönyörü mintákban, zöld és bordó ..... 450.—
Krepon, nagy mintás, 75 cm. széles ..... 20.—

ABROSZDAMASZT

Fehér damaszt, kockás 140 cm 32.—
Szines damaszt, tiszta len, szép mintákban, 100 cm .. 20.—
Lendamaszt, gyönyörü, szinekben s mintákban, garantált mosható, 140 cm. mét. 32.—
Fehér damaszt, legfinomabb, selyemfényü, 140 cm. ..... 55.—
Damaszt, nagy kockákkal, sürü, jobb, 140 cm, méterje 40.—
Kockás szalvéta fehér, darabja ..... 11.—
Törlőrongy, fehér, len (anglais) mintás, darabja .... 10.—
Anglaislen, jobb, darabja .... 12.—
Anglais, méterszámra, méterje 12.—

TÖRÜLKÖZŐK

Etamin törülközők, kisebb, darabja ..... 22.—
Etamin nagyobb ..... 25.—
Piketirozott, legjobb, darabja 35.—
Bolyhos, darabja .... 22, 30 és 45.—

PÁRNA AGINOK

Fehér, kék és vörös ..... 12 és 16.—
Legjobb métere ..... 18.—

SZÖVETEK méterszámra

65 cm.-es bordó és zöld szegéllyel ..... 32.—
65 cm.-es jakard finomabb .. 55.—
85 cm.-es jakard, legjobb .... 80.—

Ugyanazon áron adunk részletfizetésre is, hadikárpótlási kötvények és értékpapirok letétbehelyezése ellenében

Főüzlet: Kr. Milana 69. Beograd. Telefon 17-80.

ŽARKO S. LALKOVIĆ I BRAT, BEOGRAD

Flóküzlet: Kn. Mihajlova 34. Telefon 28-05.

9686

NYILT-TÉR

Mindazoknak, kik felejthetetlen édesanyánk

özv. Reitzer Salamonné

temetésén való megjelenésükkel adtak részvétüknek kifejezést, ezuton mond köszönetet

a gyászoló család

9737

Fejős János ur üzletünkből a mai napon kilépett.

Varga és Racsmány
fakereskedők
Subotica—Aleksandrovo

p908

Tánctanfolyam a Nemzetiben!

Folyó hó 9-én, vasárnap nyitom meg **tánciskolámat** a volt Lloyd helyiségeiben. Külön csoportoknak délutáni órákban. Általános kurzus este 8 órától. **Az összes modern táncok tanitása.**

9914 **Schmidt** tánctanár.

Értesités

A *»Nada kiházasitó-egyesület* azon tagjai, akik *29, 30, 136, 28, 68, 71, 70, 69, 64, 12,* számu tagkönyvvel rendelkeznek.

a *»Pripomoć« temetkezési egylet* azon tagjai, akik *307, 136, 317, 198, 14, 245, 294, 159* számu tagkönyvvel rendelkeznek, sziveskedjenek levélbeli értesités vétele után segélydij felvétele végett jelentkezni.

»Nada« kiházasitó és »Pripomoć« temetkezési egyesület.

9489

Árverési hirdetmény

Vb. Lux Margit csődügyében az ideigl. csődválasztmány határozata alapján f. évi október hó 7-én d. u. 3 órakor ajánlati árverés utján ügyvédi irodámban a következő csődtömegi áruk kerülnek eladásra:

1. Két láda rajzszög (cca 1,183.000 darab), 14.000 dinár becsértékben.
2. 2.000 darab légyfogó-hüvely 200 dinár becsértékben.
3. 5.000 darab szöges légyfogó-papirszelet 1.000 dinár becsértékben.
4. Hat darab üres láda 60 din. becsértékben.
5. Egy üres láda 10 dinár becsértékben.
6. 350 mm. sárga kemény papir 12.000 dinár becsértékben.
7. 29 mm. különféle szinü vékony papir 3.500 dinár becsértékben.
8. 375 klg gyanta 3.375 din. becsértékben.
9. 350 darab láda részére faanyag 7.000 din. becsértékben.
10. 180 darab láda részére faanyag 2.500 din. becsértékben.
11. Hét darab láda 70 dinár becsértékben.
12. »Kurir« typusu irógép 2.000 dinár becsértékben.
13. Két láda rajzszög (cca 1.183.000 darab), 14.000 dinár becsértékben.
14. 26 bál (27 mm.) papir göngyölegben 18.000 dinár becsértékben.

Irásbeli zárt ajánlatok 1927 október hó 7-ének d. e. 12 órájáig adhatók be dr. Eidenmüller Elemér vkikindai ügyvéd, id. csődvál. elnök irodájában. Az ajánlatok szólhatnak ugy az összes árura, mint azok egy részére. Az ajánlat ebbeli minősége a boritékon megjelölendő. Az ajánlat átadásával egyidejüleg a csődvál. elnök kezeihez a becsérték 10%-a bánatpénzként leteendő. A csődválasztmány nincs kötve az irásbeli ajánlatokhoz s fentartja magának a jogot, hogy az irásbeli ajánlatok el nem fogadása esetén a nyomban megtartott szóbeli nyilvános árverésen eladja az árut a legtöbbet igérőknek. Nem felel az áruknak sem mennyiségéért, sem minőségéért. Vételár az árverés napján fizetendő. Vételi illeték vevőt terheli. Megvett áru 48 óra alatt elszállitandó. Eladandó áruk minden d. u. 3—5 óra között megtekinthetők.

Vel. Kikinda, 1927. szept. 29.

Dr. Jovánovics Márkó,
csődtömeggondnok.

9896

Köszönetnyilvánitás

Ezuton is köszönetet mondok a »Sreća« kiházasitó egyesületnek, hogy mint volt »Pomoć« tagot, tagjai sorába átvett és házassági segélyemet minden levonás nélkül teljes egészében kifizette.

MIHAJLO KAČENOVIĆ
Bajmok — Rata-sor.

Felhivás!

Erdődi Istvánnak, Djukić Nikola Subotica, Bajski-Vinograd 273 hr. házában levő füszerüzletét átvettem. Felhivom az esetleges hitelezőket, hogy követeléseiket nálam 8 napon belül bejelenteni sziveskedjenek, mert a későbbi bejelentéseket nem veszem figyelembe.

9913 *Djukić Nikola.*

Meghivó

A szuboticai Önálló Iparosok és Polgárok Jótékony Betegsegélyző Egyesületének

rendkivüli közgyülésre

mely f. évi október hó 8-án, d. u. 4 órakor az egyesület helyiségeiben, határozatképtelenség esetén ugyanazon tárgysorozattal, október 15-én d. u. 4 órakor tartatik.

Tárgysorozat:

1. A közgyülés megnyitása, jegyzőkönyvvezető és két hitelesitő kijelölése.
2. Diszelnök választása.

3244

Árverési hirdetmény

»Agrikola« r. t. vršaci cég, tömege csődválasztmányának határozata értelmében f. é. október hó 5-én délelőtt 9 órakor Vršacon a vasuti állomás melletti volt asphaltgyár raktárhelyiségében nyilvános árverésen el fog adatni 2 drb uj német tipusu »Toro« gép. A vétel a tömegre nézve a választmány jóváhagyásával lesz jogerős.

Dr. Milivoj Putnik
ügyvéd, Vršac.

9757

Tisztelettel értesitem a nagyérdemü közönséget, hogy folyó hó 20-án a Manojlović-ucca ban levő dr. Pletikosić-féle palotába helyezem át.

Tisztelettel
Vojislav Vasiljević
férfiszabó

9803

Kész ruhák

férfi, női és gyermek, **ruhák, szoknyák, felöltők,** házi készletek bécsi divat szerint. Azonkivül **pulloverek, svetterek, mellények és más sok gyermek kötöttáru, kalapok, fehérnemük, harisnyák, nyakkendők** és az összes divatos tárgyak csodálatosan alacsony áron **P. Stermecki nagyáruháza Celje, 27 szám, Szlovénia.** Kérjen mindjárt képes árjegyzéket több ezer ábrával. 500 dinárón felüli rendeléseket bérmentve. Meg nem felelő árut kicserélek vagy a pénzt visszaküldöm.

1661

Apróhirdetések

LEVELEZÉS

Richmond. Érzi-e a láthatatlan s mégis tantalusi közelséget? Érzi-e már, hogy gondolatvilágom forgatagában Maga a tisztaságban merengő géniusz, az égből hullott öröm, a csókos beteljesülés? 9845

Partner 21-nek levele van a kiadóhivatalban. Dithe. 9904

Középkoru uriasszony közös táztartásra lépne biztos egzisztenciáju uriemberrel. Kétszobás berendezett lakása van. Leveleket »Komoly« jeligére a kiadó továbbit. 9857

Lagner

uri és női fodrász üzletben a kiszolgálás vezet

Bubihajvágás, manikür, ondolálás, hajfestés, hajmunka, maskirozás és babaklinika

Mindenféle női hajat a legmagasabb áron vesz

Jovan Lagner
fodrász, Pašićeva ulica 6

HÁZASSÁG

28 éves, róm. kath., fess barna, szolid életet élő, komoly fiatalember vagyok. Havi jövedelmem 2500 dinár. Egyetlen, kit szerettem, anyám, ki nemrégen halt meg, s igy nagyon elhagyatottnak érzem magam. Anyám halálával lelkemben olyan nagy ür támadt, s nincs senkim, kit szeretettel becézgetnék, s mivel ismeretségem sincsen, tehát megpróbálom ezuton keresni egy olyan jó szivü és jó lelkületü nő ismeretségét, kit tiszta szivből tudnék szeretni és nagyon mély hálával tudnék lenni iránta, ki helyzetemen azzal tudna változtatni, hogy az én szomoru életemet az övéhez kapcsolná. Titoktartás becsület szóra. Levelet e lap kiadóhivatalába »Szeretetre vágyom« jeligére kérek. 9852

Házasságot legjobb családoknál diszkréten elintézek. Szülők, hölgyek, urak megbizását elfogadja »Doktorné« Szubotica, Pašićeva ul 3. I. 9873

Házasságot urikörökben ugy bel-, mint külállamokból is létrehozok a legnagyobb diszkrécióval. Marie Feles, Vel.-Kikinda, Cara Lazara ulica br. 1625. 6645

Önálló, vidéki izraelita kereskedő, 31 éves, ezuton keresi egyszerü családból való, jól nevelt házileány ismeretségét házasság céljából. 25—30.000 dinár hozomány megkivántatik. Leveleket »Boldog házasság« jelige alatt a kiadóba kérek. 9909

Házasodna 28 éves izraelita fiatalember, tartalékos tiszt, egészséges kedélyü, jó megjelenésü, sramm szorgalmas józan üzletember, aki az életben dolgozni és minden szabad idejét oly tisztamultu egészséges kedves, szép és feltétlenül intelligens asszonykával akarja megosztani, ki Din 150.000 hozománnyal, butor és kelengyével bir. — Szeretem a zenéhez értő sportkedvelő 18—22 éves karcsu lányokat. Vallásos érzelmüek előnyben. Lehetőleg fényképes leveleket »Gentleman 28« jeligére. Feltétlen diskretióval minden levélre válaszolok és fényképet visszaküldök. — Közvetitők kiméljenek 9763

Sok vagyonos nő vagyontalan urakhoz is férjhezmenni óhajt. Megbizást elfogad »Amor« házasságközvetitő iroda, Temesvár. 4 Str Berteloth 21 1622

Ötvenen felüli főtisztviselő ily ötven év körüli magános és önigényeit kielégitő vagyonu nő ismeretségét keresi, aki hűséges élettársa lenne önzetlen vonzalmat kereső férfiunak. Jelenlegi élethelyzetét ismertető levél névvel és arcképpel »Keresem az igazit« jeligére ezen lap kiadóhivatalába küldendő. Teljes diszkréció, arcképvisszaadása biztositva, kaland, közvetitő kizárva. 9593

FOGLALKOZÁS

Intelligentes deutsches Fräulein wird gesucht. Advokat Dr. Wilheim, Subotica Aleksandrova ul. 4. 9836

Benedek cselédelhelyezőintézet, Subotica, Zrinjski trg 3. Elhelyez szakácsnőket, mindenes leányokat, vidékről is. 9835

Varrónők, gyakorlottak, felvétetnek. Jelentkezés hétfőn d. u. 5—7 között. Beck Jenő szövő- és kötőgyár. 9846

15—16 éves ügyes fiut, ki a csomagolásban is jártas azonnal felveszünk. Subotica, Zrinjski trg 31. 9855

Trappista- és desszertsajt készitését lelkiismeretesen tanitja Dohn Jakab, Feketić (Bačka). 9897

Intelligente ernste Dame die in sämtlichen Hausarbeiten gewandt ist und im Haushalt mithelfen kann, wird per sofort gesucht. Offerte mit Zeugnissabschriften in die Administration unter No. 9785. 9785

Gyermektelen házaspár házmesternek felvétetik. — Cim a kiadóban. 9799

Ügyes varróleány, tanulólány és mindenféle kézimunkához munkásnő felvétetik Fehérné müszalónban Cara Lazara ul. 6. 9815

Állandó, könnyü munkára fiatal kéményseprősegédet keresek. Fizetés megegyezés szerint. Seffer József kéményseprőmester, Pačir (Bačka). 9824

Utazó a kötött-szövött szakmából, egész Szerbiában és a Vajdaságban jól bevezetve, a legjobb vevőkörrel, azonnalra állást változtatna. Megkereséseket »Kötött-szövött« jeligére a kiadóba kér. 9823

Udvarosi, szolgai vagy bármely más állást keres nős fiatalember, kinek felesége ugyanott szakácsnő, vagy hasonló állást kaphat. II., Masarikova ul. 74. 9879

Jómunkás fodrászsegéd állást keres. Cim a kiadóban 9827

Droguista szakember, sok éves prakszissal, e szak összes ágaiban jártas, beszél szerb-horvátul, németül és magyarul, állást keres mint droguistasegéd, vagy utazó. Ajánlatokat — »Szakember« jeligére a kiadóba kér. 9876

Elhelyező irodámba keresek és ajánlok kávéházi, szállodai személyzetet u. m.: főpincért, szobaasszonyt, szakácsot, kaszirnőt, éthordót, nevelőnőket, házvezetőnőt, portást stb. Megbizásokat egész Jugoszláviából elfogadok. Lang Agentura. Subotica, Pašićeva 3. I. 9874

Varrónők és tanulóleányok fizetéssel felvétetnek Alexa nyakkendőgyárban. Vojnovićeva ul. 5. Beograd-szálloda mögött. 9893

Német ujrendszerü vegyitalálmányi üzem létesitéséhez csendes társat keresek 150—200.000 dinárral. 50% biztos haszon. Ajánlatokat a »Bácsmegyei Napló« kiadóhivatalába kérek. 9840

Gyógyszerészgyakornoki állást keres felvételi vizsgázott nő szerb nyelvtudással Fleischer, Coka (Banat). 9901

Kovácssegéd és tanonc felvétetik. Hauk Ferenc, Lug posta Dárda (Baranja). 9766

Üzlet-feloszlatás miatt

a raktáron levő üveg- és porcellánáru nov. 1-ig

mélyen a beszerzési áron alul lesz kiárusitva!

WEISS S. üveg- és porcellánkereskedés
Subotica, Aleksandrova ulica 7

9906

Ugyanott üzletberendezés eladó

Főmolnár, józan, szorgalmas, megbizható szakember állást keres. Próbára is elmegy. Bém Tamás főmolnár Mol (Bácska). 9825

Tanulni vágyó bognársegéd kasznimühelyben állást keres, fizetés mellékes. Cim a kiadóban. 9707

Keresek perfekt szobainast. Előnyben részesül nős gyermektelen, a nő szakácsnő mellé az összes házi dolgokat végezné. Ajánlatokat »R« jelige alatt a kiadóhivatalba. 9755

Szerb, angol, német, francia nyelvtanár elvállal csoporttanitást havi 80 dinárért heti 2 órát. Egyes órákat megállapodás szerint. Értekezhetni 13—14 és 18—19 órakor Coombe Usporedna 4. 9740

Ön állást keres? Tanuljon ki soffőrnek. Folytatólagos előadás szerb, német, magyar nyelven. Belépés bármikor. Eredményért garantálunk. Soffőriskola (keresk és ipari miniszteri eng.) Novisad, Kralja Aleksandra 7 az udvarban. Vállal gumivulkanizálást. 8678

Legjobban ajánlható nevelőnőket, nyelv- és zenetudással vagy anélkül, gyermekkertésznőket, ovónőket, játszótársakat, egyetemi és zeneakadémiai növendékeket a szünidei hónapokra teljes ellátással (au pair) is ingyenesen közvetit tagjainak: »Pädagogenbund« Wien, IV. Karlsplatz 7. 7537

Munkások és munkásleányok felvétetnek Januskó női divattermében, Sokolska ul 7. 9780

Kocsifényezőmester aki a nyergesmunkát is tökéletesen végzi, állandó munkára felvétetik. Csak elsőrangu munkaerők jelentkezzenek Erdei Bálint kocsigyártónál Subotica. 9637

Elsőrendü fogtechnikus állást keres. Cim a kiadóban 9544

Esztergályos munkát legolcsóbban és legjobban Blantz Ferenc esztergályosnál Kulán szerezhet be. 9747

Önállóan dolgozó, 20 éves izr. órássegéd, kis és nagy munkában jártas, saját szerszámmal állást keres Erős Pál órássegéd, Velika Kikinda. 9762

Vaskereskedősegédet, jó detailistát, szerb, német, magyar nyelvtudással keresünk. »Barzel« vaskereskedés, Subotica. 9775

Könyvelőnő, ki a német és magyar levelezésben jártas, azonnal felvétetik. Stern Adolf varrógép kereskedésében, Subotica, Jelačićeva ul. 2. sz. 9800

Gazdasszonyt keresek éjjeli üzletem részére. Csak gyakorlattal birók jelentkezzenek. Neumann Andor Sombor (volt Klokity-ház) Lastina ul. 5. 9794

Ügyes fiut tanulónak felvesz. Bózsó szabó, Zenede épület. 9786

Ügyes üveges- és porcellánkereskedősegéd felvétetik. Heincz Gyula üveg- és porcellánkereskedésében, Kula. 9812

Ügynök, helybeli füszereseknél jól bevezetett, fixfizetéssel, azonnali belépésre felvétetik Brummer cukorka- és csokoládégyár 9811

VÉTEL-ELADÁS

Eladó ház Suboticán, közvetlen közel a főpostához amely áll 5 szoba és mellékhelyiségekből, nagy udvarral. Cim a kiadóban. 9902

Ford-autóbusz, jókarban levő, alig használt, elköltözés miatt Mészáros Antalnál, Tordán jutányos áron eladó. 9898

Eredeti Hofherr-Schrantz SF jegyü, 8 gőzmagánjáró cséplőgarnitura, nagyon jó karban, eladó. A garnitura 8 éves. Pirkl Károly, Karanac, Baranya. 9891

Szlavónbródban a város főterén jólmenő vegyeskereskedés betegség miatt olcsón átadó. Biztos existencia garantálva. Hitelképes és garanciátnyujtó vevőnek nagyon előnyös fizetési feltételek. Szükséges tőke 25—30.000 dinár. Aleksander Friedmann, Brod na Savi. 9890

Kádárszerszám jutányos áron eladó. Cim: Csorbá János, Sztarakanizsa, Princesa Jelena ul. 8. 9829

1 drb 2. számu eredeti Wertheim-kassza jutányosan eladó, Zagrebačka ul 17. Subotica. 9868

Eladó Ford-traktor háromvasu ekével és egy vashordó 175 kg tartalommal. — Adam Gauder, Telečka 436 9701

Fajnyul, teljes család, eladó Spitzer szobafestőnél, Strosmajerova ul. (huspiac) 9856

Szubotican két üzlethelyiség és két szoba a főtéren uj palotában, örök áron eladó. Bővebbet I., Strosmajerova ul. 24. 9859

Wanderer autó, 3 üléses, jókarban, 5/15 PS, kevés gumi- és benzinfogyasztással, olcsó üzemü kocsi, olcsón eladó. Szőnyi, Novivrbas, Bačka. 9806

Őszi-téli kabátok, kosztümök, utcai és alkalmi ruhák legjobb szabással, legizlésesebb kivitelben készülnek Faludi Anna divatszalonjában, Aleksandrova (Kossuth utca) 9, Halbrohr-házban. 9667

Somborban, a belvárosban ház szabadkézből olcsón eladó. Azonnal beköltözhető 5 szoba, azonkivül 2 kisebb lakás, raktárak. Cim: Dr. Szántó Miklósnál. 9911

Szalmáért trágya kapható pelyva megvételre kerestetik. Sokolska (Gombkötő) ulica 6. 9848

Boroshordók, hatvanhektós és kisebbek, jókarban, olcsón eladók. Bővebbet Földes ruhaüzlet. 9853

Egy darab 505-ös Fiat személyautó, kitünő állapotban olcsón eladó. Cim: Novivrbas, Kulai ut 635. 9877

Friss libahus, töpörtő és máj naponta olcsón kapható Róthéknál kenyérpiacon 9787

APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetés egy szó 1 dinár, vastagbetüs és elmszó kétszeresen számit. Legkisebb apróhirdetés ára 10 din. Csak felbélyegzett jeligés leveleket továbbitunk Kérdezősködésekhez válaszbélyeg mellékelendő.

Divatbemutató!

Tisztelettel értesitem a n. b. közönséget, hogy Subotican a Fő-téren Maričić i Janković könyokereskedőnél okt. 1-től

állandó kirakatkiállitást rendezek

kérem legujabb párisi modelljeim megtekinteni

Spitzer Lajos szücs szőrmeáruháza

Uzlet:

Subotica, Sokolska ul. 3

Mozigépek eladók: Egy A. E. G. komplett, egy berlini Theatrograf, egy majdnem uj Pathé, rolnizók és rolnik. Bővebb felvilágositást ad F. Kniesel elektrotechnikus, Staramoravica. 9773

Jó állapotban levő 6 cilinderes Steyer autó igen jutányosan eladó. Érdeklődni lehet II. kör, Oslobodjenja ulica 107. szám alatt. 9695

Füszerüzlet berendezés, továbbá mákdaráló, jégszekrény, nagy- és kismérleg és különböző berendezési cikkek, üzletfeloszlatás miat együtt vagy külön-külön is eladó. Klopfer Jónás Prestolonaslednik Petra ul. (ezelőtt Zombori ut.) 9777

Staribecsejen, az alsóváros központjában 35 éve fennálló Apatóckiné-féle jóforgalmu vendéglő elhalálozás miatt eladó. Bővebbet a ehlyszinén az örökösöknél. 9764

Hordók, vadonatuj 60—65 hektoliter eladó, vagy bérbeadó. Cim: Szegedi szőlők 161. Villanyteleppel szemközti ucca. 9779

Bankzálogcédulát veszek a legmagasabb árban. Nemzetközi Iroda, Szubotica, Aleksandrova ul. 9. 7628 7628

Olcsón eladó: Egy négyes Wertheim kassza, aranyórák, láncok, ezüstbot és óra, aranygyürük, briliáns és gyémántgyürük, aranytmérők, családi Singer varrógép, horvát és szerb irógépek. VI., Trumbićeva ul. 11. (Csirkepiac) Kis. 9459

Háztartási és **konyhafelszerelési cikkek legolcsóbban** beszerezhetők: Edények, sziták, kosáráruk, alpacca evőeszközök, kefeáruk, lábtörlők nagy választékban **Ehrenfreund** Géza üzletében, Subotica, Rudić ul. 1. (Gyümölcs-piac). 9256

Ford, keveset használt, kifogástalan személyautó, jutányosan eladó. Autogarage Weigand & Co., Subotica. Telefon: 4-47. 9709

Prima burgonyát, káposztát és hagymát azonnalra és későbbi időre vagontételekben szállitok. Vladimir Jakov, Stapar. 8952

Elsőrendü iró, számoló, cimző és sokszorositó gépeket és azok kellékeit a legelőnyösebben vásárolhatja csak Paul cégnél, Noviszad Wilson-tér 7. 9583

Bognármühely teljes berendezése eladó. Érdeklődők forduljanak Kristof vendéglőshöz Vel. Bukácson, vagy Vel. Bečkereken, Slovačka 6. alá. 9697

Eladó Suboticán a főtéren jóforgalmu hentes-mészáros üzlet gépekkel, teljes felszereléssel, kedvező feltételekkel azonnal átvehető. Cim a kiadóban. 9328

Hová? Rohanok Eisler Izsóhoz! Te! Csudaszép női felöltőket kapott, csupa »Modellek« és bámulatos milyen olcsón árusitja. Mi ott vásárlunk férfiruhákat is, mert Eislernál legszebbet kapjuk és legolcsóbban csak Eisler Izsónál vásárolhatunk Barátok temploma során. 9419

500 drb sós és cement zsák eladó. Tolstojeva 4. 9867

Szabadkézből eladó egy ház Vinkovcin, három szép komplett lakás a hozzátartozó mellékhelyiségekkel, udvarral, nagy kerttel, szép helyen, a város központjában. A lakások nem esnek a lakáshivatal rendelkezése alá. Tulajdonos: Marijan Poparić, Vinkovci, Kozarac ulica 18. 9723

Bognárszerszám, gyalupadok, szalagfürész motorral kocsira szerelve egészben vagy egyenként is eladó. Szerszámok a műhelylyel is átvehetők. Subotica Paja Kujundžićeva ul 61. 9826

Tüzifát, épületfát, deszkát, léceket és bármiféle cikket legolcsóbban vásárolhat Danilo Ivkov cégnél, Stapar. 9423

Nemes gyümölcsfák őszi szállitásra megrendelhetők Bednárz-féle faiskolában, Starakanjiža (Bačka). Kérjen árjegyzéket. 9705

Brilliánst, arany- és ezüstékszert, tört aranyat, régi aranyat, ezüstpénzt, zálogcédulákat legmagasabb áron vesz Josef Kaltnecker, Osijek I, Županijska ul. 22. 9531

Gőz és motoros cséplőgarniturák, magányos cséplők locomobilok, kisebb-nagyobb motorok, motoros morzsolók, darálók jutányosan eladók. — Kutfurásokat vizvezetéki felszerelésekkel vállal: Vadócz Károly, Bačka Topola. 8744

Nyorsolajmotor, kompressor nélküli, 6 lóerős Deutz-féle, egy éve üzemben, eladó. Megtekinthető Tükörgyár, Starakanjiža. Ugyanott igen olcsón eladó egy 50 cm-es papirvágógép. 9805

Sarokház nagy sütődével, dupla kemencével, feladógéppel és vasteknővel eladó 180.000 dinárért a hozzátartozó üzletberendezéssel, jó vevőkörrel. Havi feldolgozás 2 vagon liszt. Cim a kiadóban. 9726

Olcsó házhelyek eladása! A szegedi szőlőkben 36 házhely kerül olcsón, kedvező fizetési feltételek mellett eladásra. Érdeklődni lehet Dr. Vas Antal ügyvéd irodájában, vagy a helyszinen — Ruttkay Lászlónál 9470

Eladó föld. Crnabarán 40 lánc elsőosztályu föld eladó s azonnal átvehető. — Értekezhetni Kadvány Orbánnal Sentán, Tópart utca 17. 9323

Akkumulátortelepeket, fémiszapot, fémhamut, ócska rezet, fémet, ónt minden mennyiségben vásárol »Calin« k. d. Zagreb, Mandaličina ul. 1 8750

Gumi- és combiné-füzők fehér és szines, a legjobb kivitelben. Gutai Ferencné VIII., Ostojićeva ul. 29. 9164

Egy borszivattyu eladó. — Kolter rézmüves, Subotica Csirkepiac. 9869

Gyári áron alul vásárol, ha ruháját Földes Samu ruhaáruházában, Gyümölcs piac vásárolja. Férfi öltöny 500, Raglan 700, bőrkabát 850, gummiköpeny 225, gyermekruhák 225, fiu vagy leánykőpeny 350, Női divatkabát 575 dinár. Vidékre utánvéttel, meg nem felelés esetén kicserélem, vagy a pénzt visszaadom. Tessék meggyőződni, ügyeljen a cégre! 8424

Kézimunka, drukkolások. DMC pamutáruk, menyasszonyi kelengyék, selyem flórharisnyák, nap- és esőernyők, férfi és gyermekszandálok és cipők — gumicipők —, játékáru legolcsóbban Budanovics. Teréz kézimunkaüzletében kaphatók, Subotica, Rudić ulica 1. 7845

Sineket és vagonetteket minden kivitelben és menynyiségben vesz »Calin« k. d. Zagreb, Mandaličina ul. 1. 8751

KÜLÖNFÉLE

Butorozott szoba, kétágyas és egy egyágyas, kiadó. IV. Sudarevićeva ul. 44. 9866

Nizza »Danube« Családi Otthon. Butorozott szobák Minden kényelemmel fényüzöen berendezett szobák 15—50 frankig. Felnőtt leányok hosszabb időn át teljes ellátásban részesülnek (Pension). Cim: Direction de la Maison de Famille »Danube«, Jovanovitch, 20 Avenue de la Victoire, Nice, France. 9776

Férfi és női frizerszalonban Samuilo Krnajac, Aleksandrova ul. 6. alábbi leszállitott árai vannak: Borotválás 4 dinár, hajvágás 6 dinár, bérletjegy 35 dinár B. látogatást kér. 9828

Közel a beltérhez parkettás lakás kiadó november 1-re. Cim a kiadóban. 9854

Multját minden nő és leány örökre eltitkolhatja, mert a prof. »Osmith« önkezelési rendszerével leányságát visszakaphatja, ujra leány lesz. Dijtalan felvilágositást küld Rifcsity Arnoldné Budapest, Ferenc körut 8-II. 24. 9907

Két udvari butorozott szoba konyhával október 15-re kiadó. Agina ulica 7. 9912

Intelligentes, mitteljährliges Fräulein mit langjährigen Zeugnissen, spricht deutsch und kroatisch, sucht Stelle als Hausstütze oder zu Kindern. Offerte an die Administration erbeten unter Nr 9910

Kiadó Subotica központján főtéren, két butorozott utcai szoba, irodának, rendelőnek főleg alkalmas. — Ugyanitt több rendbeli butor, villanyluszterek eladók. 9837

Ide figyeljen mindenki! Ne dobja el viselt cipőjét senki, mert kevés költséggel ujat csinálok belőle. Mielőbb tegyen próbarendelést Varga Fülöp cipészmesternél. Gyümölcs-piac 11 szám, pincehelyiség Klein dr. házában. 9871

Amerika. Beutazási engedélyt az Amerikai Egyesült Államokba és Kanadába leggyorsabban kieszközöl, különösen olyanoknak, kiknek megvan már az »Affidavit« a Nemzetközi Iroda, Subotica, Aleksandrova 9. 7628

Saját érdekében keresse fel

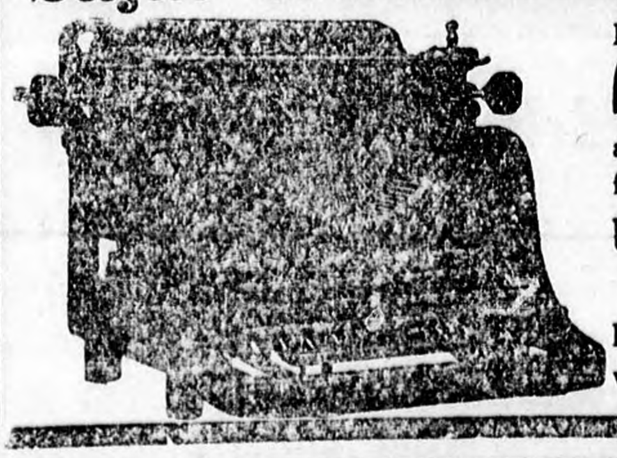

Bence & Haraszti Haramlašić va 8

A. E. G. szuboticai főképviselőjét

ahol uj és használt gépeket kedvező fizetési teltételek mellett vásárolhat

Ugyancsak kölcsön gépek bármikor kaphatók

Irógép javitást és karbantartást vállalunk. Gyors és pontos kiszolgálás 9872

Ha Ön őszszel és télen is egészséges és szorgalmasan tojó

BAROMFIT

akar nevelni, ugy etesse őket hetenként 1-2-szer

KOKO

baromfiporral

mely egyben kitünő szer a baromfi betegségek ellen. Csomagja 10·—, 40·— és 115·— din. Előfizetés ellenében franko.

Schumacher Zoltán

gyógy. z. és vegyészeti laboratoriuma CRVENKA (HS.) 8021

Gazdaságok és községek részére a legtökéletesebb **raktári, szekér- és sertés-,** valamint **komló-mérlegeket** gyárt versenyképes áron **J. Sebestyén** mérleggyár **Subotica** Kérjen ajánlatot!

KORZÓ MOZI

Vasárnap utoljára
LYA DE PUTTY
gyönyörű amerikai filmje
Kurtizán halála
Egy szerzetes szerelmi csalódásai
Ezenkívül
Dzsungel ura
Kalandosfilm a vadnyugatról

LIFKA-MOZI

Vasárnap utoljára
a szenzációs sikerű
Csárdáskirálynő
eredeti zenével

Hétfőtől a filmek filmje
BÁNKY VILMA RONALD KOLMAN
Sivatag árvái
(Szerelem éjszakája)

Előadások kezdete naponta mindkét moziban 4, 6 és fél 9 órakor

SLAVEKS-PAKRÁCI BÜKKHASÁB 9646
TESLIĆI GŐZFŰRÉSZ
TESLIĆI RETORTA FASZÉN
LUDWIG HUBERT i SIN
NOVISAD,
POSTAFIÓK 25.

Baján
40 éve fenálló
Arany Kacsa vendéglő eladó
Felvilágositást
Wagner Gyula tulajdonosnál
Baja 9870

Szépen butorozott szoba azonnal kiadó. Pietsch-ház Nemzeti-szállodával szemben. 9905

Két butorozott szoba előszobával kiadó október 15-re. Cim a kiadóban. 9894

Butorozott szép uccai szoba azonnal kiadó. Ugyanott jó házból való leány vagy fiu teljes ellátást kaphat. Cim: Fischerné Kutna Cecil, Petrogradska ul. 6. sz., a kapu alatt jobbra. 9830

Üzlethelyiség és lakás kiadó. I. kör, Dunav. Artiljerijska utca 1., régi Trenkova és Štosova utca sarok. 9844

Csinosan butorozott szoba beltéren kiadó. Cim: Nemzetközi Tudakozó Iroda vagy a kiadóban. 9833

Butorozott szép szoba kiadó szolid urnak villanytelep szomszédságában. Bővebbet Palicsi-uti trafikban 9749

Már 20 éve ismert Larucin-kapszulák legjobban beváltak hugycsőbántalmaknál, folyásnál, nők fehérfolyásánál. — Kapható gyógyszertárakban 20 D. dobozonként. Főlerakat: Blum gyógyszertár Szubotica 95

Pincehelyiség a beltéren üzlethelyiségnek is használható, azonnal kiadó. Érdeklődni a Bárány-szálloda portásánál. 9410

Lakás, egy szoba, konyha, kamra, fáskamra havi 400 dinárért kiadó. Érdeklődni IV., Vilsonova 44. Cukrászdában. 9713

Speciális szépitőszerek, elismert egjobb készitmények: szeplő-cremek, pattanás és zsiros arcbőr elleni gyógyitó vizek, nappali és éjjeli krémek száraz arcbőrhöz — tégelyenként 50 din., üvegenként 60 din. — Utánvéttel küldi »Lea kozmetika« Beograd, Palata Luxor. 7097

November 1-től bérbe adnám teljes berendezéssel autó-, gép- és mechanikai műhelyemet. — Daubner Sombor, Trg Cara Uroša 5 9704

Bérbe és megvételre keresek kisebb és nagyobb birtokokat. »Bömches« ügynöksége, Bácskatopola. 9706

Különbejáratu accai butorozott szoba, városházával szemben azonnal kiadó. — Ugyanott egy jókarban levő irógép eladó. Cim a kiadóban. 9814

Az adai határban harminc lánc föld tanyával haszonbérbe kiadó egy vagy több évre. Érdeklődni Botka Vilmosnál Bačko-Gradište. 9672

APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetés egy szó 1 dinár, vastagbetűs és cimszó kétszeresen számit. Legkisebb apróhirdetés ára 10 din. Csak felbélyegzett jelige leveleket továbbitunk. Kérdezősködésekben válaszbélyeg mellékelendő.

Mindenki saját érdekében minél több
JDOLKREM
betüt gyüjtsön, mert a közeljövőben uj módszert vezetünk be, mely szerint azok is részesülhetnek jutalombanakiknek ezideig nem sikerült az
JDOLKREM
szót összeállitani!
8020

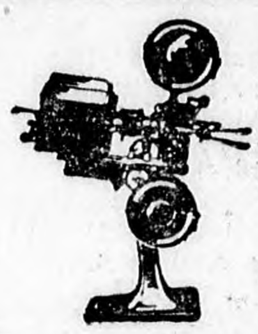

A-E-G MOZIGÉPEK
összes mozicikkeket és
FILMEKET
legjobb minőségben szállit vezérképviselet:
Orient-Film D. D.
Subotica
6134

Különleges modellek
EREDETI PÁRISI KALAPOK
érkeztek
POGÁNY kalapszalon
trg Fra J še 15. I. em. (Ljubibratić ház)
7691

PERZSA SZŐNYEGEK
kisebb nagyobb méretben ismét kaphatók
BALOG LINA CÉGNÉL
9 21

Garantált vegytiszta **80% Ecetsav**
és mindennemű fűszer- és csemegeáru legolcsóbban
Kovács és Gelányinál
2838 kapható. Rudić-kitérő. Telefon 8-45

VÁROSI MOZI

Csütörtöktől vasárnapig:
SZERELEM
(LIEBE)
Elisabet Bergner
világfilmje
a film részére irt speciális zenével.
Az utolsó felvonást, mely egy spanyolországi zárdában történik, **Gaál Ferenc** zenés miséje kiséri orgonán a teljes városi zenekar kisérete mellett
Előadások kezdete délután 4, 6 és este 1/2 9 órakor

Butorozott szép szoba kiadó szolid urnak villanytelep szomszédságában. Bővebbet Palicsi-uti trafikban 9749

Állampolgársági és ittartózkodási ügyekben a legsikeresebben közvetit a Nemzetközi Iroda, Aleksandrova 9, Subotica. 7628

Különbejáratu szép butorozott szoba uriembernek esetleg teljes ellátással azonnal kiadó. Érdeklődni Slavia szállitó cégnél, Subotica, Cara Dušana ul. 1. 9748

Butorozott szoba villanyvilágitással és konyhahasználattal kiadó. II. krug, Plinarska ul. 4. 9750

Ujoncok. Forduljanak az összes szükséges információkért a már 1918 óta fennálló, bejegyzett céghez hol szakember ad utbaigazitást. »Nemzetközi Iroda Szubotica, Aleksandrova 9. 7628

Ujoncok! Szakavatott egyének pontos felvilágositásokat adnak katonai természetű, különösen sorozási, szolgálati idő meghatározására és jogos esetekben a szolgálatok megröviditésére vonatkozó ügyekben. Nemzetközi Iroda, Szubotica Aleksandrova 9. 7628

Nemzetközi Iroda Subotica Aleksandrova 9. Utlevelek konzuli láttamozását legolcsóbban végzi. Beküldés posta utján. 7628

Szép butorozott szoba villanyvilágitással azonnal kiadó. Petrogradska ul. 17. 9834

APOLLO, NOVISAD

Szept. 30, okt. 1 és 2
VÁRKONYI FILM
A Tripolisi fogoly
Szerelmi attrakció 7 felvonásban
Főszerepben:
Jetta Goudal és Várkonyi Mihály
Hétfőtől HARRY LIEDKE a „Fekete hegyek hercege" cimü filmben

Ujoncok. Ha azt hiszik hogy ujoncoztatásuk téves alapon történt, forduljanak pontos és szakszerü tanácsért a »Nemzetközi Irodá«-hoz, Szubotica, Aleksandrova 9. 7628

1

dinár egy edényfolt. Ennyibe kerül egy lukasedény rendbehozatala. Vidékre 10 dinár, levélbélyeg beküldése ellenében kap egy választékot bármentve. Medjanski vaskereskedés, Subotica. 8808

CENTRALNA BANKA
ZÁLOGINTÉZETE
Subotica, Aleksandrova 4.
Nyitva 8—12, 3—5-ig. 7052

Üzlethelyiség portáléval kiadó. Rollós boltajtó eladó. Aleksandrova ul. 11. 9550

Műfogakat, fogplombákat részletfizetésre készitek vidékieknek is. Foghuzás fájdalom nélkül. Dr. Blum Subotica, a gimnáziummal szemben. 9838

TEKSTIL

Részletfizetésre
adunk mindenféle szövetet és vászonárukat
Manufakturno skladište
Kézmüárukereskedés
Subotica, Pašićeva (Gőzfürdő) ul. 7

Jumper-ruha tricot-szövetből az őszi divat.

Minden kivitelben, saját gyártmányu szövetekből mérték szerint a legolcsóbb árban készül

Beck Jenő

kötött-szövöttáru gyár speciális szaküzletében
Subotica, Rudićeva ul. (Gyümölcspiac)

Butort
izléses és jó minőségben, méltányos árban, részletre is
Nagy Varjas Rókus
asztalos mesternél
VI. kör, Vukovićeva ul. 38 (Gyümölcspiac)

Vese, hugyszervi bántalmaknál, köszvény, reuma és cukorbajnál a lithium és bórsavas natrium tartalmu
Salvator-forrás
6745
a legelsőbbrendü gyógytényezőnek bizonyult
Teljesen bakterium- és vasmentes, könnyen emészthető üditő-ital
Kapható mindenütt!
Vezérképviselet Vojvodina és Szrém részére **Brača Celiković,** Novisad

Öt drb Ady-könyv és egy Ady-tanulmány
80 dinárért

Ady Endre: Marg'ta élni akar	Ady Endre: Párisi noteszkönyv
„ „ Még egyszer	„ „ Párisi levelek
„ „ Könyv	Földessy: Ady-tanulmányok

Megrendelhető a BACSMEGYEI NAPLO könyvosztályában
Vidéki megrendeléseknél 10 dinár portó fizetendő

A szerkesztésért felelős dr. FENYVES FERENC. Nyomatott a kiadótulajdonos Minerva r.-t.-nál. Felelős kiadó: FENYVES LAJOS Szubotica.

A vendég

Szücs Gáspár gazda ott ült a háza előtt a nagy bodzafa alatt, mikor egy barnaképü ifju, fején vörös fezzel, köszöntötte szép magyar szóval:

— Jó estét, Szücs Gáspár uram!

— Adjon Isten! — válaszolt Szücs Gáspár.

— Én Uszu Mohamed vagyok Boszniából.

— Nagyon derék — mondotta Szücs Gáspár, noha soha ezt a nevet nem hallotta.

— Uszu Ali az édesapám — magyarázta a vörös fezes ifju.

— Isten éltesse atyjaurát!

— Tiszteleti szépen kigyelmedet!

— Engem? — csodálkozott Szücs Gáspár.

— Kigyelmedet, már tudniillik levélben. Az ugy történt, hogy én most itt járok iskolába. De most három hétig feküdtem betegen. Az orvos azt ajánlotta, hogy menjek vagy nyolc napra falusi levegőre. Ezt megirtam az apámnak. Itt az apám válasza.

Elővett a zsebéből egy levelet, aztán igy folytatta:

— Persze nem olvasom fel gazd'uramnak, törökül van és azt kell gyanitanom, hogy kigyelmed nem tud törökül.

— Nem én, fiam, egy árva szót sem — mondotta mosolyogva Szücs Gáspár.

— Nohát akkor majd elmondom magyarul, hogy mit ir édesapám.

— Az lesz a legokosabb.

— Azt irja szóról-szóra — mondotta a bosznai török ifju — hogy üljek vasutra és menjek Illésfalvára Szücs Gáspár gazdához, ki neki igen jó, bizalmas barátja és aki engem ennél fogva szivesen fog látni.

— Ebben nem lesz hiány — szólott közbe Szücs Gáspár.

— Azt is megirta édesapám, hogy miképen keletkezett maguk között a nagy barátság.

— Hát ugyan hogy keletkezett? — tudakolta Szücs Gáspár, ki soha életében bosnyákemberrel egy szót nem váltott. De nem is válthatott, mert nem tudott a nyelvén.

— A barátság — mondotta a bosznai török ifju — akkor keletkezett, mikor maga Szerajevóban szolgált és édesapáméknál lakott majdnem három esztendeig. Azt irja édesapám, hogy kigyelmed akkoriban nagyon szerette a rizskásás kecskehust paprikásan. Evett is belőle jóizüen, ahányszor csak asztalunkra került, hol mindig örültek, ha vendégnek tisztelhették.

Szücs Gáspár soha életében Szerajevóban nem járt és rizskásás kecskehust nem evett se paprikásan, se borsosan; azaz semmiképen. De azért egy szóval sem tiltakozott.

A vörös fezes ifju folytatta:

— Arról is emlitést tesz édesapám levele, hogy kigyelmed nagyon hitta őt Illésfalvára. Ő helyette most én jöttem el, ha szivesen látnak.

— Nagyon szivesen kedves fiam! — mondotta Szücs Gáspár kezét nyujtva az ifjunak. — Isten hozta, tessék beljebb kerülni hozzánk.

Szücs Gáspárné épen a vacsorát főzte, mikor meghallotta, hogy vendég érkezett. Azonnal leölt még egy csirkét és több tésztát dagasztott a galuskában.

Aztán, mire a vacsorát feltálalták az eperfa alatt, hazajött a mezőről Szücs Gáspár két legény fia, János és Jóska. Azok is nagyon örültek a vendégnek, kedveskedtek mindenfélével, almával, körtével, frissen szedett málnával.

Uszu Mohamed alig győzte az ételt fogyasztani, amit szives kinálással elébe tettek. De nemcsak a jó, izes falatok telitették meg a szivét örömmel, hanem a nyájas szó, melyből kiérzett, hogy a lélekből ered.

Meg is irta még az éjjel apjának, Uszu Alinak, hogy milyen szivesen fogadták Illésfalván a Szücs Gáspár házában.

Lefekvés előtt Szücs Gáspárné igy szólt a férjéhez:

— Csodálom, hogy te nekem sohasem szólottál arról, hogy Boszniában jártál.

— Nem mondhattam ilyesfélét — válaszolta a férj — mivelhogy csakugyan nem jártam soha ott.

— Hát akkor hogy került ide ez a helyes török ifju?

— Ugy látom, valami tévedés van a dologban. De hát azt én nem kutatom. Ha vendégnek jött, maradjon vendégnek. Vendég előtt mindig nyitva van az ajtó.

— Igazad van, én is csak azt tettem volna.

Több szó erről nem is esett a házastársak között. Eltelt hat nap. A vendég és a vendéglátók nagyon megszerették egymást. A hetedik nap reggelén váratlanul uj vendég érkezett: az Uszu Mohamed apja, Uszi Ali Szerajevóból. A fiu levele csábitotta arra, hogy megnézze egykori lakóját és barátját, Szücs Gáspárt.

A BÁCSMEGYEI NAPLÓ vasárnapi ingyenmelléklete
Subotica, 1927. október 2. 40

ALTATÓ

Altatgatom az én kicsi lányom.
A karomon ringatom, hintázom.
Jobb hintája, tudom nem lesz ennél
Tudom ezért gőgicsél, nevetgél.
Babusgatom, altatgatom dallal:
— Aludj, aludj, földre szállott angyal!

Hunyd be szemed, kékszemü kislányom
Aranyhintón ringasson az álom.
Aranyhintón ezer tarka lepke
Röpitsen el szép tündérszigetre.
Aranyrigó mulattasson dallal:
— Aludj, aludj, földre szállott angyal!

. . . Alszik is már az én kicsi lányom.
Harmatarcu fehér gyöngyvirágom.
Kemény karom a leglágyabb párna . .
Mosolyog is, édes is az álma.
Álma fölött én virrasztok dallal:
— Aludj, aludj, földre szállott angyal!

ÜZENETEK:

Szőke Karcsi. Rövidesen megkezdjük a boritólapok szétküldését. *Papp Bözsi.* Köszönöm érdeklődésed. A rejtvényeid alkalomadtán majd felhasználjuk. *Sebestyén Mátyás.* Dehogy is kellemetlenkedsz te nekem. Nagyon is örülök irásaidnak és már volt alkalmad meggyőződni arról, hogy amennyiben megfeleltek, helyet adtam nekik a Habostortában. Az »Üvegország« valóban elveszett, mig a »Nyomor gyermekét« nem tartom alkalmasnak a közlésre, nem azért, mert nem jó, ellenkezőleg ezt tartom legjobb irásodnak, de olyan hurokat pengetsz benne, amelyet a Habostorta kis olvasói vagy nem értenének meg, vagy félremagyaráznák. A most beküldött versed legközelebbi számban közlöm, a beigért verset pedig várom. *Nagy Gizella.* A versed nem kaptam meg. Küld be még egyszer. *Vághy Lily.* Drága Lilykém, látod a Balázs bácsi mindig pontosan betartja igéretét, de te nem. Hol van a jelzett levél? *A Habostorta olvasóihoz.* Megkérlek benneteket, hogy a jövőben a rejtvénymegfejtéseket ugy küldjétek be, hogy én már szerdán reggel kézhez kaphassam. Aki késik a megfejtés beküldésével, már nem kerül a megfejtők közé és nem részesülhet jutalomban. Iparkodjatok a rejtvényeket már hétfőn megfejteni és azonnal beküldeni. Üdvözöl benneteket Balázs bácsi.

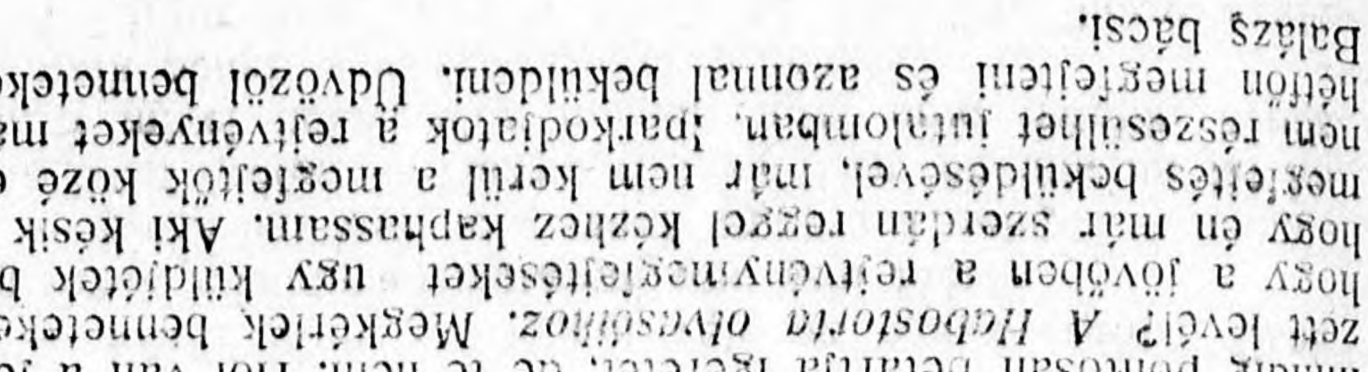

S
—
d

Egy bácskai fiu

viszontagságos utazásai az egész világon át

Irta Kubán Endre 6

Pali azt gondolta, hogy a repülőgéppel együtt belefullad a tengerbe. Azonban nem igy történt. Alatta sezrencsére épen egy kis sziget volt és a repülőgép arra esett.

A repülőgép olyan erővel ütődött neki a földnek, hogy teljesen elpusztult. Csupa apró darab maradt a gyönyörü gépből.

Pali, a szuboticai fiu, a következő pillanatban ájultan feküdt a szigeten.

A sasmadár a repülőgéppel együtt szintén földet ért. Pillanatra elkábult a lezuhanás folytán, de hamarosan magához tért. Meglátta az ájult gyermeket és pompás prédának vélte.

Odaállott eléje. Felemelte fejét, hogy éles csörével ketté hasitsa a szerencsétlen és semmit sem sejtő Pali fejét.

Hanem arra már nem került a sor.

Abban a pillanatban ugyanis, amikor a sas csőrével le akart sujtani a fiu fejére, nyilvessző süvitett a levegőben és a rabló madár mellébe furódott.

A sas, akár az orsó, néhányat pörgött maga [illegible] élettelenül esett össze.

ÖTÖDIK FEJEZET.

Megmentve. — A vadnépek szigetén. — A [illegible] Nagy lakoma. — Király választás. A vadak és a kultura.

Kilics Pali tehát megmenekült attól, hogy prédája legyen a ragadozó sasnak. Megmeneküléséről azonban nem tudott semmit, mert még mindig ájultan feküdt a földön.

Megmentője — sötét bőrü, hatalmas szál férfi — odalépett hozzá és szánalommal nézte az elalélt fiut.

Aztán hármat tapsolt, mire egy csomó ember jött elő a különböző irányokból. Pali megmentője — később mikor megtudta megmentését, tudomására jutott az is, hogy ez a sziget lakóinak törzsfőnöke — parancsot adott, hogy zöld galyakból hordágyat készitsenek. Óvatosan rakták fel erre Palit és megindultak vele. Vagy egy félóráig utazott a hordágyon anélkül, hogy tudott volna róla.

mondta a legöregebb ördög, — hadd hordaná nekünk a vizet a kutról.

Az ördög felült egy füstfelhőre, felment a földre, s megkérdezte a kántortól, beállna-e szolgálatba.

— Miért ne? Legalább megnézem, milyen a pokol, — felelte a kántor.

Lement hát, s ott azt a parancsot kapta, hogy a legnagyobb hordóban hozzon vizet. De bizony az olyan nehéz volt, hogy meg se tudta mozditani. Kieszelt hát valamit. Vállára kapta az ásót, kapát, s azzal indult vizért.

— Mit akarsz az ásóval? — csodálkoztak az ördögök.

— Kiásom, s hazahozom mindjárt az egész kutat, hogy többet ne kelljen vizért járkálnom.

— Hagyd csak, hagyd, majd hordunk mi vizet! — szabadkoztak a megrémült ördögök. — Még kioltja az egész poklot, s akkor megfagyunk!

Másnap az erdőbe küldték tüzelőért.

— Hazahozhatsz egy egész tölgyet, az több napra elég lesz!

A kántor szó nélkül vállára vetette a leghosszabb kötelet s indult kifelé.

— Hé, te, mit akarsz a kötéllel?

— Körülkötöm, s kitépem vele az egész erdőt. Csak nem fogok mindennap elmászni egy szál fáért?

— Ebből baj lesz, még reánk gyujtja a poklot! — mondta az öreg ördög. — Hagyd el csak fiam, hozunk mi fát ha kell. S mivel neked elég munkát adni nem tudunk, kapsz egy zsák pénzt, s visszamehetsz a földre.

A kántor nem nagyon bánta, de kikötötte, hogy egyik ördög hozza utána a zsákot. Kicsit remegve vállalkozott az egyik.

Amint a kántor házához értek, a gyerekek, akik már messziről meglátták az édes apjukat, el kezdtek kiabálni:

— Nekem is ördöghust, nekem is ördöghust!

No, megijedt az ördög, eldobta a zsákot és eltünt. Azontul egyik sem zavarta a kántort, aki a pénzből még egy tehenet vett, s nyugodtan hordta haza az Ördögárokról a friss sarjut.

— Hát megismertél-e volna, Gáspár pajtás, annyi esztendő után? — kérdezte az érkezett, miután melegen megrázta Szücs Gáspár kezét.

— Bizony nem — mondotta Szücs Gáspár kissé zavartan.

— Szó, ami szó — mondotta a derék bosnyák mohamedánus, miután jól megnézte Szücs Gáspárt — én se ismertelek volna meg. Nagyon megváltoztál, hogy utoljára láttalak Szerajevóban.

— Azt elhiszem — mosolygott Szücs Gáspár — mert én sohase jártam Szerajevóban.

— Soha?

— Soha!

Az öreg bosnyák a fejét rázta és megkérdezte:

— Hát nem Szücs Gáspár kigyelmed?

— De bizony az vagyok.

— És ennek a községnek nem liiésfalva a neve?

— De bizony liiésfalva.

— Akkor nem értem — tünődött el az öreg Uszu Ali — vagy van talán a községben egy másik Szücs Gáspár is?

— Van még egy — bólintott Szücs Gáspár — de az alsó végen lakik. Szegről-végre rokonom is s tartjuk vele az atyafiságot.

— Talán az az én egykori lakóm?

— Nagyon lehetséges, mert az bizonyos, hogy szolgált Boszniában. Gondoltam is arra, hogy a fia ahhoz jött tulajdonképen.

— Hát miért nem igazitotta oda?

— Mert nálunk nem küldenek el vendéget soha, inkább ott marasztjuk, amig lehet. Ugy hallottam, hogy Boszniában is ugy cselekszenek.

Uszu Ali büszkén emelte fel ősz fejét, melyből nagy fekete szemei élénken sugároztak.

— Igazad van...

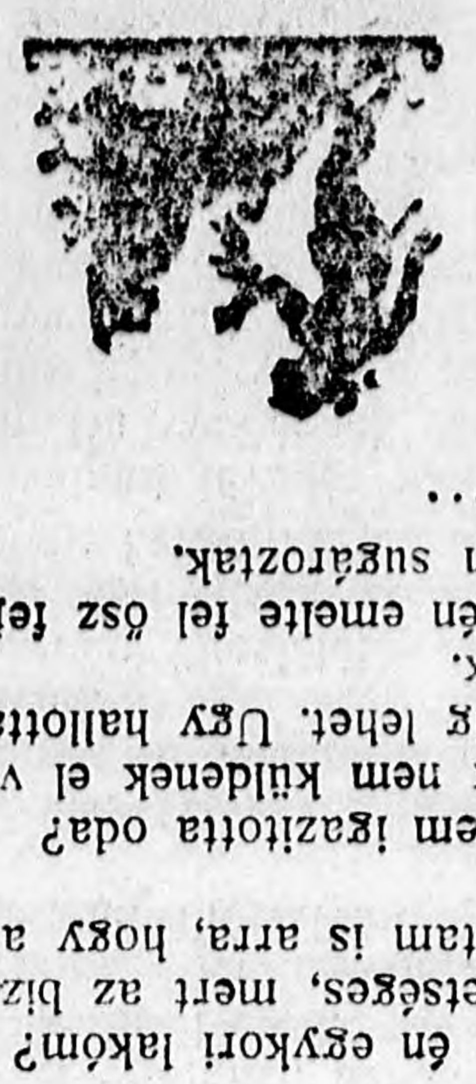

— Ülj a hátam mögé — szólt Mahmud.

Felkapaszkodtam az öszvér hátára, hát alig kapaszkodtam meg, nekirugaszkodott, felröppent a levegőbe, magasra szállt a fellegek közé, meg se állt, mig a Mukattam hegy csucsára nem értünk. Ott aztán leszálltunk az öszvér hátáról és Mahmud igy szólt:

— Tudd meg Djaudar, azért hoztalak magammal, mert csak a te segitségeddel megyek valamire nagy terveimben. Légy kitartó, bizony mondom neked, nagy szerencse, mérhetetlen gazdagság és holtig tartó boldogság vár reád, ha minden sikerül!

Megigértem neki hü segitségemet, aztán megkérdeztem, mire véljem két bátyja különö halálát; megkérdeztem azt is, mire kell a két hal a két szelencében. Ő leült mellém s falatozás közben igy beszélt:

— Hallgass reám Djaudar! Immár hallottad, hogy Mahmud a nevem, a többit elmondom. Tunisból jöttem, ott születtem, ott tanultam mesteremtől, aki engem a varázsmesterség minden titkába beavatott és ugy megszeretett, hogy azon a napon, mikor éppen a századik születésnapját ülte, megajándékozott egy könyvvel. Ez a bübájos könyv minden titkot magában rejt és ezer szellem engedelmeskedik a könyv gazdájának. Mikor kezembe adta mesterem, igy szólt:

— Jól vigyázz reá; mikor valami kivánságod támad, vedd kezedbe és kiáltsd ezt:

— Siess Sandja szárnyaiddal!

Abban a pillanatban szárnyas szellem száll eléd, aki oda visz, hová kivánod, legyen bár az a hely a hetedik tengeren tul a Kaf hegye mögött!

Megörültem a bübájos könyvnek, hazavittem házamba s megmutattam két bátyámnak az öreg varázsló ajándékát. Csakhogy az ő szivük irigységgel telt meg, azon törték a fejüket, miképp rabolják el a könyvemet.

Egy napon két bátyámmal ültem s ők igy szóltak:

— Lássuk hát a könyv hatalmát?

Elővettem és igy kiáltottam:

— Siess Sandja szárnyaiddal!

Hát nagy füst gomolyodott elé, magasra szállt, végre emberi alakot öltött, szörnyü szellem lett belőle, kinek vállain szárny lebegett, még a háta közepén is egy szárny csattogott.

(Folyt. köv.)

kihuztam, eltemettem, lovát eladtam a zsidónak egy aranyért.

Harmadnap ujra kimentem, hát jött a harmadik arab; leszállt a lóról és igy szólitott meg:

— Te vagy-e Djaudar, Omárnak a szegény halásznak fia?

— Én vagyok — feleltem.

— Nem láttad-e erre két bátyámat? Ugy hiszem ebbe a tóba fulladtak mindketten.

Elsápadtam és reszketni kezdtem, de ő igy szólt:

— Igazat mondj, akkor hajad szála se görbül meg!

Elmeséltem neki két bátyja szomoru halálát, ő pedig igy kiáltott fel:

— Istenemre mondom, ha elevenen huztad volna ki valamelyiket, lerepülne fejed a nyakadról!

Tarsolyába nyult, onnan vörös selyemzsinórt rántott elő, azt a kezembe nyomta és igy szólt:

— Köss meg szaporán, vess a tóba, ha én is ott veszek, ugy vidd haza lovamat, de jól vigyázz, el ne add a zsidónak, mert halálnak a halálával halsz meg abban a pillanatban; kösd be az istállódba, várj éjfélig, éjfélkor kopogni fogunk az ablakodon s beszólnak:

— Djaudar! Mahmudnak, az arabnak lova nálad van-e?

Vezesd ki a lovat, ezer aranyat kapsz érte; légy vele boldog, egyet se busulj miérettünk. De ha életben maradok, még jobban jársz!

Megkötöttem, vizbe vetettem, ámde alig merült alá, ujra kibukkant a két keze, jobb markában vörös, bal markában fekete halat szoritott, végre kibukkant a feje és igy kiáltott:

— Hallod-e Djaudar! Szerencséd felvirradt! Huzz ki szaporán, mert jó hirt mondok!

Kirántottam a vizből, ő tüstént az öszvérhez szaladt, tarisznyájából két szelencét huzott elő, egyik fekete, másik vörös korallból faragott volt, beléjük zárta a két halat; azok pedig alig voltak benn, hát átváltoztak, egyikből vörös, másikból fekete viz lett.

— Most már jó barátok vagyunk — szólt Mahmud. — Itt van száz arany, vidd anyádnak éhen ne haljon, mig visszatérünk, de te jere rögtön vissza ide hozzám, mert nagy utra indulunk!

Haza szaladtam, elbucsuztam anyámtól, odaadtam neki a száz aranyat, aztán visszasiettem tó partjára.

Felejt királyfi

Felejt királyfi meseországban élt és mikor eljött az ideje, hogy megházasodjék, elküldték leánynézőbe. Felejt jószivü királyfi volt, amugy sem volt semmiféle más hibája, csak épen, hogy mindent elfelejtett.

Hogy leánynézőbe indult, szépen fölöltözött, a lovát is módosan fölnyergeltette és elindult nagyon messzi utra, Széporszag szépséges hercegkisasszonyához, hogy feleségül kérje.

Jó messze mendegélt már, mikor egyszerre észreveszi ám, hogy elfelejtette az ország nevét is, meg a lány nevét is, ahova kérőbe indult.

— Fránya vigye, — gondolta bosszusan — ezt a rossz tulajdonságomat, most honnét hozok magamnak feleséget?

Mert hogy feleség nélkül restelt vona visszamenni az országába, hát bement az első kastélyba, amit az utjában talált. Hát hiszen jó helyen is járt.

Mert itt ugyancsak szivesen fogadták. Ebben a kastélyban lakott Csunyavárné kilenc lányával, akik hétszer voltak csunyábbak az anyjuknál, pedig az ugyancsak csunya volt. Hét éve ült már szegény Csunyavárné a kilenc lányával a legszebb szobájában és várta a kérőket, akik a lányait feleségül veszik. Bizony unatkoztak nagyon a hét év alatt és Csunyavárné váltig szomorkodott, hogy nem jön kérő a házhoz, pedig olyan jók voltak különben a lányai, hogy a szépek között talán alig akad is olyan jó, mint az ő csunya lányai.

No hiszen volt is öröm, mikor meghallották Felejt királyfi lova patkóinak a csattogását. Mind a kilencen, mintha bizony szárnyuk nőtt volna, ugy rohantak az ajtó felé.

— Hála Isten, csakhogy már megérkeztél, — kiáltott feléje örömmel Csunyavárné — hét év óta várunk rád.

— Csakugyan? — kérdezte Felejt királyfi. — Bocsássmeg, de csak most küldtek leánynézőbe.

— Nahát itt a legidősebb lányom, elviheted feleségül.

Felejt királyfi nézegette a legidősebb lányt és kissé kételkedve mondta:

— Mintha azt mondták volna nekem odahaza, hogy a menyasszonyom szép lány.

— Már dehogy is mondták, — bizonygatta Csunyavárné — bizonyosan elfeleitetted.

Még sok ilyenféle kérdésre felelt neimmel a szépséges királykisasszony annyira, annyira, hogy bizony kisült a szegénysége.

Nem volt neki más tulajdona, mint csak a szépsége. Csunyavárné pedig telve volt jó tulajdonságokkal.

Ösze is ült hát a két orszag vezérembere és végre is bekellett vallani, hogy Csunyavárány lett a nyertes.

Nem is bánta meg soha a feledékenységét ez egyszer Felejt királyfi, mert olyan boldog volt okos és jó feleségével, hogy mindenki megirigyelte.

Mikor azután öregek lettek és egyszer sétálni indultak, látják ám, hogy egy csunya öregasszony mögesen és szivtelenül üzeti el az inasával azt a szegény koldust, aki kéregetni mert tőle.

— Fiuye, ki ez a csuf, rossz teremtés? — kérdezte Felejt királyfi nagy titokban az egyik inastól.

— Jaj, bárcsak élni tudnátok már békében tőle, — mondta az inas. — Ezelőtt még megjárta! Legalább szép volt! De most öreg és ráncos és a sok rossz tulajdonsága még jobban elcsúfitja. Ez bizony Szépország királykisasszonya!

Sokáig nézett még Felejt királyfi Szépország királykisasszonya után és nagyon boldog volt, hogy nem vette feleségül.

A rossz kántor meg az ördög

— Szételg mese —

Kántor urnm a mezőre indult szénát gyűjteni, hadd legyen a tehénkének télire is elesége. Kenyeret meg sajtot vitt magával. Az Ördögárkon át vitt az utja. Amint mendegélt, egyszer csak felbukkan előtte nagy fiistilég között az ördög.

— No, most rajtakaptalak, hogy az én földemen járkálsz! — azzal nekí akart menni a kántornak. Az se volt rest, kikapta az iszákjából a sajtot, összenyomta s azt mondta:

— Nézd, igy nyomom ki belőled a lelket, mint ebből kőből a levet, ha egy csepp is hozzám érsz!

No megijedt az ördög. Hamar alásüjedt a pokolba és elmesélte társainak, milyen erős embert látott.

— Jó volna azt az embert szolgálatunkba fogadni, —

Mikor sokára-sokára magához tért, fekvőhelyen találta magát, mely illatos tüvekből és mohából volt készitve. Körül tekintett és észrevette, hogy sátorban van. Azután megpillantott egy leányt, aki az ágya mellett a földön gugolt. A lány bőre csokoládé barna volt, ruházata pedig tollakból, bőrdarabokból és falevelekből készült.

Egészen csinos lány lett volna, ha az orrán keresztül ott nem fityegett volna egy hatalmas csont karika.

Pali még az iskolában tanulta és olvasta is könyvekben, hogy csak a vad népek viselnek csontkarikát az orrukban. Tehát a repülőgéppel oly meszire szállott, amig a vadnépek közé jutott.

— Hátha emberevők közé jutottam — gondolta magában — és ezek most majd páprikást csinálnak belőlem.

Egyelőre nem mutatta, hogy eszméleten van. Az jutott eszébe, hogy igy tovább huzhatja életét. Hiszen áulásában csak nem fogják megölni.

Nemsokára szétnyilt a sátor és két férfi lépett be. Az egyiknek pálmalevelekből cifra süveg volt a fején, olyan hegyes, akár a cukorsüveg, a teste pedig tele volt pingálva csillagokkal és cifra jelekkel. Később megtudta Pali, hogy ez a csudaember, aliogy a vadak az ő orvosukat nevezik. A más sik férfi a törzsfőnök volt.

— Hihó, hihó!

Hetek teltek el. Pali ott élt a szigeten a csokoládészinü emberek között és megtudta, hogy ezek pápuák. Lassankint megtanulta a nyelvüket is és örömmel hallotta, hogy azok ne memberevők Ilyenek — mondották — csak az egyik szomszédos szigeten vannak. Pali szivesen elbeszélgetett a pápuákkal és igy lassankint megismerte életmódjukat, szokásaikat. A szigeten mindenki szerette és tisztelte Palit.

Csak egy dolgot talált furcsának és pedig azt, hogy főtt vagy sült ételt sohasem kapott. Végre ennek okára is rájött. A szigetbeli pápuák a müveltségnek olyan alacsony fokán állottak, hogy a tüzet még nem ismerték.

Amint Pali egy napon a tengerparton sétált, a lábával belerugott egy rakás kavicsba, amely egymáshoz ütődve szikrázott. Pali lehajolt, megnézte a kavicsot, mely legnagyobb meglepetésére kova volt.

Egyszerre eszébe jutott, amit odahaza Szuboticán az iskolában tanult, hogy kova segitségével hogyan lehet tüzet csinálni.

Kiválasztott két alkalmas követ s azokkal visszatért a sátrak közé. Ott összeszedett egy csomó száraz falevelet és füvet, azok fölött a két kovát addig dörzsölte egymáshoz, a mig szikrát csiholt belőlük. A szikra a száraz fü közé pattant, mely hirtelen lobogó lánggal kezdett égni.

Az emberek, akik figyelték Pali ténykedéseit, csudálkozva pillantották meg a tüzet. A főnök bámulattal eltelve mondotta:

— Ez a hatalmas villámlás, mely az ég sátra alatt lakik s melytől mindnyájan félünk.

Pali válaszolta:

— Igen, ez a villámlás és én hoztam azt le nektek az égből. De nem kell tőle félni, mert ez a tüz az ember jótéteménye!

Megparancsolta, hogy hozzanak halat. A halat gyorsan megsütötte a tüznél és megkóstoltatta az emberekkel. Felségesen izlett nekik.

Aztán szólt, hogy hozzanak tejet. Csakhamar hoztak egy kókuszdió héjában frissen fejt kecsketejet. Pali a tejet felforralta és az emberek felé nyujtotta. A főnök nagyot ivott a kókuszdió héjából.

— Hu! — kiáltotta, mert a forró tej megégette a száját.

Pali azonban megmutatta, hogy a forró tejet óvatosan kell inni, mire a főnök el volt ragadtatva annak izétől.

KÖLTO LESZEK

Költő leszek, s csak az leszek már,
Ami bizony, biz' nem volna kár.
Költő lenni, bajos dolog még,
Mert nem d...-fejlett még az ész.

Költő leszek, s könyvtár lesz majd még,
Ha nem jön el a szép világ vég.
Költő lenni, szeretnék de nagy,
Mert ettől sem fájdul meg az agy.

Beküldte: *Lőrincz József.*

hagyták, hogy az uj királyné elmondja, amit kitalált.

— Hát azt gondoltam, hogy üzenjétek meg Szépország hercegkisasszonyának, hogy álljunk ki versenyre. Akinek több a jó tulajdonsága, az lesz Felejt királyfi felesége.

— Ez igazán okos terv — hagyták helyben a miniszterek és rögtön megüzenték Szépország királykisasszonyának.

Mikor megkapta az üzenetet a királykisasszony, hát akkorát kacagott, hogy még Csunyavárlány is meghallotta. Rögtön vissza is üzent a hirnökkel és jelentette, hogy kiáll versenyre Csunyavárlánnyal.

Másnap össze is gyült mind a két ország vezető embere. A két versenyző egy nagy sátor alatt állt.

— Tudsz-e főzni? — kérdezte a Csunyavárlány a királykisasszonytól.

— Nem vagyok én cseléd, — felelte gőgösen a kérdezett.

— Én sem vagyok, mégis tudok — szólt Csunyavárlány.

— Szereted-e a gyermekeket?

— Már miért is szeretném őket. A gyerekek piszkosak, rosszak és sok baj van velük. Ott vannak a dajkák, szeressék őket azok.

— Én szeretem a gyermekeket, — mondta Csunyavárlány.

— Hát szeretsz-e törődni a szegényekkel?

— Ugyan, hát mire való a pénzügyminiszter? — felelte bosszusan a királykisasszony.

— Nahát én szeretek, — mondta Csunyavárlány.

— Szeretsz-e tanulni, olvasgatni?

— Ugyan hallgass már! Minek tanuljak! Minek olvassak? A szépség mindent felülmul.

— No az meglehet, — felelte Felejt királyfi és a nyeregébe ültette a legidősebb Csunyavárlányt.

Mikor visszatért az országába, ugyancsak elcsodálkoztak a miniszterek a királyfi menyasszonyán, de azért nem szóltak semmit, szépen megirták Szépország hercegkisasszonyának, hogy a királyfi más feleséget választott. Felejt királyfi pedig lakodalmat ült Csunyavár-lánnyal.

Talán az utolsó süteménydarabot ették már, mikor egyszer csak döngeti valaki a várkaput.

— Bum, bum, — hangzottak az ütések a nehéz vaskapun.

— Ki van odakünn, — kérdezte a kapus.

— Szépország hadvezére, — volt a felelet.

— Hát aztán mit akarsz?

— Mit-e? Jó mulatságot kivánok a lakodalomhoz.

— Kicsit megkésve értél ide a jó kivánatoddal, de azért köszönöm, — szólt a kapus.

— Hanem egy kis baj van, — folytatta Szépország vitéze.

— Baj-e? Aztán mi baj volna?

— Hogy hát a katonáim is azt kivánják, amit én.

— Hát az baj? Hasonlókép köszönöm a jó kivánságaikat.

— Igen ám, csakhogy nem békés szándékkal jöttürk ám!

— Nem-é? No nézd! Aztán ki bántott titeket, hogy ellenségül jöttetek?

— Felejt királyfi! Megsértette Szépország hercegkisasszonyát. Először irtatok, hogy eljön lánynézőbe a királyfitok, aztán hoppon hagyta a szépséges királykisasszonyunkat és hogy még nagyobb legyen a szégyen, hát Csunyavárlányt vette feleségül. Épen ezért nagy haragjában háborut üzen nektek.

A kapus ugy megijedt erre a beszédre, hogy iziben futásnak eredt és meg sem állt, amig a királyfihoz nem ért.

— Jaj, felséges királyfi, háborut üzent Szépország királykisasszonya, amiért ott hagytad a faképnél.

— No nézd, most jut eszembe, — kiáltott föl a királyfi és elmondta, hogy utközben milyen feledékeny volt. Most aztán már nem lehetett jóvá tenni a dolgot!

Összeültek a miniszterek és tanácskoztak, hogy mit lehetne csinálni, de nem tudtak semmit kitalálni.

Mikor már nagyon törték a fejüket, előjön ám az uj királyné és azt mondja:

— Kitaláltam valami jót.

A miniszterek egy kicsit gunyosan mosolyogtak, de azért

Még aznap nagy lakomát csaptak. Ettek rengeteg sült halat és ittak sok forralt tejet.

A vadak a lakoma után Palit közrefogták és nagy kört alakitottak köréje. Doboltak, sipoltak, sivalkodtak és Palira mutatva egyre azt kiáltozták:

— Ő legyen a mi királyunk!

Kikics Palit egy kicsit elszéditette ez a megtiszteltetés, hogy belőle király legyen. De aztán meggondolta magát és igy szólt a vadakhoz:

— Ti nagyon jók vagytok hozzám és én is jó akarok lenni hozzátok. Megtanitlak benneteket mindenféle hasznos dologra. Azonban a királlyá való megválasztást még sem fogadom el.

— Miért? — kérdezték csudálkozva a pápuák.

— Azért, mert az legfeljebb a mesében volna lehetséges, hogy egy olyan kisfiu, amilyen én vagyok, királya legyen egy egész szigetnek. Én nem akarok felnőtt embereknek parancsolni. Különben is van nektek törzsfőnöktök. Ő a ti királytok. Én azonban szivesen leszek az ő tanácsadója.

Ez a beszéd különösen a főnöknek tetszett, aki már kezdte a maga hatalmát félteni és azért ő volt az első, aki rámondta:

— Igaza van neki!

(Folyt. köv.)

Djaudar története

— Bocsáss meg, — rebegtem — én vagyok Djaudar, Omár fia!

— Miért tagadtad meg magad — riadt rám — ha még egy szempillantásig dacoltál volna velem, halál fia lennél! Mondd hát, nem járt erre tegnap a bátyám, nem kért-e arra, hogy kösd össze kezét, lábát és vesd a tóba?

— De igen — nyögtem én — meg is tettem, de isten a tanum, nem én okoztam halálát, ő kényszeritett rá!

Az arab elmosolyodott, tarsolyába nyult, onnan ugyanolyan selyemzsinórt huzott elő, mint a bátyja és igy szólt:

— Tégy ugyanugy velem is, mint bátyámmal!

Sült bolondok ezek az arabok — gondoltam: mit volt mit tennem, összekötöztem, tóba vetettem. Halva bukkant fel ő is,

Darumadár ha elszállsz dél felé...

Riport az esőről, a darumadárról, amely elszállt dél felé, Josephine Bakerről, akit meguntak a párisiak, az amerikaiakról és a párisi házmesternőkről, akik esténkint kiülnek a Rue de la Paixon a kapualjába

Srejer András rajzaival

Irta: TAMÁS ISTVÁN

A *Sorbonne* felé vezető utakon árad a békesapkás diáknép, most már biztosan itt van az ősz, ha nem esne folyton az eső, akkor is kénytelen lennék tudomásul venni. Édes, öklömnyi csibészek könyvekkel a hónuk alatt masíroznak az iskolába. Igazán, az őszben csak a levelek hullása szép és a kiskoruak első összecsapása az ábécével. Mindenki egy ilyen borongós szeptemberi délelőttön ismerkedett meg először a nádpálcával, a fekete táblával, a zokogó szivaccsal, a sarokkal és általában: az Élettel, amely leadta nálunk a névjegyét. A parkokban, kertekben, boulevardokon: rettenetes *hullaszag*, hervadó levelek, fuldokló fák utolsó lehelletével van tele a levegő és ez a különös illat nem tud a benzibüz fölé kerekedni, csak áll szélesen, feketén egy helyben, mint egy sátor Páris fölött. Esténkint vadmadarak siránkoznak a levegőben, délre vonulnak, leszállás nélkül, *meg sem nézik Párist.* A repülőgép még nem szoritotta ki őket a levegőből; oly furcsa, darumadár az Eiffel-torony árnyékában! szinte hihetetlen! A gémek, gólyák, vadkacsák és daruk a vadon madarai, annyira a faluhoz tartozók, hogy itt legfeljebb csak az állatkertben tudom elképzelni őket. Ugy megbámultam, felfelé meresztett nyakkal, akár a tanyai paraszt a repülőgépet. És persze a müdal muzsikált a fülemben, hogy *»darumadár ha elszállsz dél felé...* Amig csak el nem tünt a láthatáron, az utolsó percig féltem, hogy valami szélhámosság lesz az egész, egyszer csak szét nyilik a daru hasa és reklámcédulák hullanak ki belőle, hogy a *Lopez-féle mustárok a legizletesebbek...*

A Montmartre égrebaktató, girbe-gurba uccáin már felhők között jár a földi halandó, *akár egy angyal, a* gomolygó párnás bárányfelhők lejöttek egész a Butteig, Páris legnagyobb, legvadregényesebb parkjáig, némelyik kis pufók bárányfelhő megáll elgondolkozva az uccasarkon, a gázlámpa alatt, mintegy rossz nő, aki áldozatra les. *Igazi párisi felhők.* Kár, hogy nem lehet a hátukra ülni.

A kis hotelek kitették az őszi táblát: *Szoba, hideg-meleg vizzel és központi fűtéssel!*

A kávéházak elé kikerültek a kályhák Mert a párisi ember inkább megfagy de nem ül be a kafanába, a terraszt szereti mindenki és mivel Párisban igazi nagy hidegek soha nincsenek a kávések ugy hidalják át a normális temperatura és a fagypont közti különbséget, hogy *fűtik az uccát.* Egy ilyen kályha mellett négy-öt asztal melegedhet kényelmesen.

Ó, a *Bois de Boulogne!* A Góliátok apámnál, nagyapámnál, dédöregapámnál is öregebb fák, csupa nagymultu arisztokrata óriás! Itt tanyáznak tétlenül az apacsok, akik nem tudnak szóhoz jutni a rengeteg rendőrtől és ide jár ki a milliomos kisasszony lovagolni, autóvezetést tanulni és flörtölni önzetlen szerelmével. A párisi burzsujok *mind az erdőben élnek.* Persze nem a bokrok alján, hanem pazar, kábitóan gazdag villákban, amelyekről mi csak egykoru detektivregényekből és letünt táncosnők emlékirataiból alkothatunk fogalmat magunknak. Bukni, vagy emelkedni Párisban lehet igazán. Az uj őszi slágerek a divatszalónokban és a mulatókban is elkészültek már. A szenzáció: *Josephine Bakert megunták a párisiak* és állitólag ő is viszont, mert azt nyilatkozta az egyik esti lapban, hogy *visszavonul a magánéletbe.* Könnyü neki annyi százezer frankkal lemondani a *Folies Bergeres* világot jelentő deszkáiról. Saját grófja, saját autója, saját kastélya van és ráadásul: fiatal!

Párisba beszökött az ősz, de bár lenne belőle valahol másutt szökevény, kevesebb szomoruság és kevesebb bánat maradna utána. Most például az amerikaiak sirnak, akik *egyenesen személyes sértésnek tekintik a zord időt,* hogy ernyő nélkül ki se lehet lépni az uccára. Az autók tánclépésben csuszkálnak előrehátra, ilyenkor fordul elő a legtöbb karambol és elgázolás, a fék semmit sem

ér, mert a tükörsima faburkolaton benzin nélkül korcsolyázik az autó. A fedett kapualjakban, kis fonott székeken tracscsolnak a házmesternék és élvezik a póruljárt soffőrök dialógusait, amint egymást okolják az összeütközésért. Oly furcsa, vidéki látvány, pedig ez *Párisban tradició:* alkonyatkor, vasárnap este a *rue de la Paixon* és a *legelőkelőbb tvenückön* kiülnek a házmesternék a palotácska elé és megtárgyalják a világ folását. Ha otthon, az Alföldön látok ilyet, világfájdalommal sóhajtom:

— *Ez Szubotica!*

Mig Párisban képmutatóan elrejtem megdöbbenésemet és kacagva tapsolok:

— *Nézd, milyen eredett!*

Londoni levelek

VIII.

Szövegek képek alá

Nézd, most egyszerre megáll a forgalom. Hökölve torpannak vissza az autóbuszok, gépkocsik, motorkerékpárok, a népvándorlás harsogó áradata egy pillanatra elpihen. Mi történt? Talán az indiai alkirály halad át az uttesten, vagy a lordmayor? Nem, csak egy hároméves kisfiut vezet át kezénél fogva a rendőr, a kékruhás Bobby. Egymás mellett az óriás és törpe, mint a népmesében. Ez a pillanat mindig a drámák pátoszával hat rám. A járművek sorfalat alkotnak előttük, diszőrséget állnak. Itt nem kiáltják a rendőrnek »mort aux vaches«, nem hivják őt se »flique«-nek, se »mihaszna András«-nak, nincs csufneve, csak *családi becézőneve.* Gyermekeket nem lehet ijesztgetni vele. Ha azt mondjuk nekik, hogy odaadjuk őket a rendőrnek, akkor tapsolnak. A rendőrnek az angol gyermekképzeletben fehér szárnya van, akár az őrangyalnak.

✸

A külszin csal. De másképp, mint otthon. Nálunk a tönkrement gentry sokáig négyesfogaton robogott, hajduval a bakon. Londonban a paloták, magányvillák disztelenek, kivülről szerény hivataloknak látszanak. Mult éjszaka az Eaton Place körül, mikor arra jártam, kinyilt egy ilyen kis kastély kapuja. Hölgy szállt autójába, lazacszin selyemruhában, gyémánt fejékkel, paradicsommadár tollal s két kürtőkalapos ifju kisérte. A kapu csillárfénytől tündöklő keretében lakájok, inasok néma hada, ladyk estélyi ruhában, gentlemanok frakkban. »Fenn az ernyő nincsen kas«: ez a mondás ismeretlen náluk.

✸

Tukánok az állatkertben. Narancsszin, skarlátvörös tollaik orditanak. Hosszu, vastag csőreiket állandóan csapkodják, valami idegenszerü fa-zajjal. Őserdőben képzelem magam, a lüktető élet középpontjában. Gyönyörködöm a szinek szemérmetlen tobzódásában, ebben a szemtelen, rakoncátlan, fölszabaditó, hatásvadászó lármában. Ők az én barátaim.

✸

Smithfield, Cattle Market. London gyomra. Hajnalban keltem, hogy mindent szinről-szinre lássak. Hat holdnyi területen huszonnyolc csarnok sorakozik egymás mellé, mind egyforma, mind kétszer akkora, mint a mi központi vásárcsarnokunk, zsufolásig tömve állati hussal. Semmi szag. A levegő oly hideg, hogy didergek. Jéggel hütik az egész épülettömböt. Mészárosok állnak megdönthetetlenül, mint mindenre elszánt birkozóbajnokok, meztelen karu, véres daliák. Külön vonatszárnyak vezetnek ide. Husz vagon borju. Ötven teherautó ökör. Kétezer láda disznó. Az egyik kosárban marhaszemek, a másikban hurkabelek, vagy zsigerek, vagy csontok. Ökörsziv, oly óriási, mint egy lirai költő szive. A mészárossegéd a fején, a fekete haján cipeli a borjuvelőt, anélkül, hogy hozzáérne. Agyvelő a másik agyvelőn. Itt él a legnagyobb husfogyasztó nép. Csatatér ez, diadalmas ütközet után. Tiz órára minden elkel. Holnap az egész ujra kezdődik.

✸

Kukailimika, Kukailimika! Igy nevezik a Hawaii szigetlakók istenét, aki a háborut, halált, dögvészt okozza. A British Muzeum néprajzi osztályán négy hasonmása van kiállitva, melyet a bennszülöttek mintáztak. Arca vörös toll, szeme kagylóhéj, fogsora kétszáz kutyafogból áll. Az elmebetegek rajzaira emlékeztet. Most győződöm meg, menynyire igaz a lélekbuvárok megállapitása, akik szerint az ősi népek s a paranoiások képzelete egyformán kihagyásos, csecsemőszerü. Rettenetes ez a bálvány, amint tömpe orrával rám fintorog s élettelen szemével rám bandzsit. Ugy rémlik, hogy már többször találkoztam vele, gyermekkori lázálmaimban.

k. d.

Kosztolányi Dezső:

Két uj vers

MAGÁNBESZÉD

Az életet szeretem. Azt, ami lüktet,
azt, ami vágtat a vér rohamán.
Én sziveket gyüjtöttem. Elhanyatló,
kedves tőket, jó aggok kékerü,
áldott kezét, kisgyermekek csodás,
seprős-pilláju, büvös szemeit.
Mostan természetesen kiabálok,
izgága dühvel csapkodom üres
kezem. Jaj, jaj én eszelős
gyüjtő, felsült, rossz üzletember,
nagyraláto fajankó, mit miveltem?
Gyüjtöttem volna inkább szivtelen,
durva követ, goromba vasércet
halomra rakva, mind-mind itt maradna
vigyázva elfogyó életem hideg
vigyorral, mint zsugorit az arany.
De megvesztem azért, ami elveszendő,
imádtam én a legtöbbet, ami széthull
s romlandóbb, mint a malna, vagy a hal.

HETEDHÉTORSZÁG

Megettem a világot s kiokádtam.
Az élet meglehetősen egyforma.
Országhatárokon, nyelvterületeken robogtam előre,
oly szemtelen gyorsasággal,
hogy magam is megijedtem.
»Guten Morgen!« mondták, de másnap már: »Bon jour!«
s egy furcsa délután
dalolva köszöntek: »Good afternoon!«
Népek hálószobáin füleltem, bekukucskáltam kulcslyukakon,
meglestem, mit csinálnak egészen magukban.
Egy anya szoptatta nyügös csecsemőjét.
Tornyokra is másztam, muzeum és képtár anyagát habzsoltam, áruházak őrült
mozgólépcsőin zakatoltam.
Fönn az irodában négyszáz gépirólány
kopogott halványan.
Hallottam a nagyszerü gramofon-osztályok
négermuzsikáját,
vettem nikotinmentes pipát, nyakkendőt, rádió[illegible],
csőpostán fizettem a fényes alagsor
száznyolcvanhetedik pénztáránál
s utána a tetőn ananászt ebédeltem.
Hideg- és meleg-viz szolgáltatás minden szállodában,
néhol éjfélkor is lehet borotválkozni,
könyvet vásárolni. Telefonhivásra
nyomba házhoz mennek. Ámde, bevallhatom,
végső benyomásom fölöttébb leverő.
Mert mikor vonatom száztiz kilométer
sebességgel lihegett e dicső városok
felé a füstben, a vékonyan csorgó
holdfényben mindenütt láttam riadozva,
igen jelentősen
az éberen-alvó, népes temetőket.

London.

Körséta 30,000 gyermek körül

A kis anya sok bábuja

Budapest, október

Érdekes az a folyton szaporodó, elevenkedő, sohasem unalmas társaság, amit napokon keresztül megpróbáltunk. Valahogy ugy lehetne elmondani az állapot sajátosságát, hogy hiába való a magányosság, *ezer és ezer csecsemő maradt velünk,* itt neszelnek, gagyognak, sirdogálnak körülöttünk, amikor irni akarunk róluk, a felfedező élményeket felsorolva, ahogyan a telepek, a csecsemőgondozók, anyaotthonok, lelenc-menhelyek stb. ránk forditották különösségeiket.

Amerre jártunk, a társadalomnak és államnak cselekedeteivel találkoztunk, impozáns összefogódzás, mert valóban a védteleneket igyekszenek megmenteni: a *csecsemőt,* akinek igazi gyöngesége az, hogy fölbukkant életét már megjelöli a bélyeg: *»elhagyott, törvénytelen...«*

Tudunk zordon statisztikát is a nemzetproblémát jelentő csecsemőproblémáról; megérdemli az ismertetést intézményeink szociális, orvosi, pedagógiai munkája is, de ugy érezzük, a számok kietlensége, adatok ridegsége, melegebb érintéssel olvad, ha mögéjük föltárjuk az eseményességeket, amiket az anyák, csecsemők körül megpillantottunk és megvilágosodhatik, hogy a monotón statisztikai numerusok: életeket, sorsokat takarnak.

Arra jártunk, ahol *a számok* histórája elindul. Szülőotthonok. A Gyermekvédő Liga telepei. Kicsiny keret, de példásan alkalmas arra, hogy a csecsemővédelem helyes módjait megismerjük. Villaházak, ahol 15—20 anyát helyeznek el gyermekeikkel együtt. Az állam, mely az elhagyott gyermekek tizezreit gondozza, nem tudja *igy* decentralizálni intézményeit. Nincsen rá pénze. Igy is körülbelül *50 milliárdot* költ az állam gyermekvédelemre, irdatlan nagy summa, bár az az *ötszáznyolcvankét milliárd* még nagyobb pénz, amennyivel Bécs egymaga támogatja hasonló jellegü menhelyeit.

Ha az államnak nincs elég pénze a csecsemőgondozásra, bizonyára a társadalomnak is csökkent az anyagi ereje és áldozatkészsége. Tehát liliputi kisérlet a nagy kérdéssel szemben a Gyermekvédő Liga próbálkozása is, de mint igyekezet, cselekvés derék, megszemlélni való. Kis csoportokban ápolják a csecsemőket, a fertőzés veszélyeit kivédik, a gyerek a szoptatás ideje alatt a menhelyen marad és a kilenc hónap után áthelyezik őket a Liga más villáiba, ahol *két-három éves koráig cseperedik.* Ismerjük három éves korig a magyar gyerekek halandóságát és megértjük, mit jelent az, hogy a Liga menhelyein idáig hatszázötven csecsemőt gondoztak és meghaltak közülük összesen harmincan. Rikordszám lenne ez, melynek jelentősége monumentális is lehetne, ha nem kellene odahelyezni, *az évek alatt* fölszaporodott hatszázötven csecsemő mellé, a *harmincezer gyermeket,* akiket gondoz, átlagos számitással az állam, *minden nap, minden órában...*

Majd sor kerül a számok megvizsgálására, de valahogy elevenebben éreztetni akarjuk, milyen sikoltó élettörténetek csöndesülnek el az ilyen mentő, emberek figyelme elől elvont szülőotthonokban.

A kőbányai határban, fák között, a szabad firmamentum alatt huzódnak meg a csinos villák. Anyák és csecsemők, itt megenyhült jelenség, de ha mögéjük tekintünk, fölemeli rossz arculatát a társadalmi nyomoruság. Nem csak a szegénységi, de az emberi nyomoruság is. Megakad a figyelmünk *a tizenhárom éves leánykán,* aki ugy került a vonzó és mégis szomoru házba, hogy a mostoha apja letiporta, a garázda embert lecsukták és *a kis anya,* ahogy itt a leánykát titulálják, babusgatja gyermekét. Példátlanul megható *a két gyermek* látványossága. Az anya, aprócska teremtés, csitri, hatodik elemista leányka és hires a bravurról, hogy *a csecsemője 3 kilogram 50 dekagrammal* született. Felnőtt java anyák kicsinyeiről mondják, hogy 2 kilogrammal, 2 kilogram 50 dekagrammal születnek. A leányka azontul is meglepte gondozóit. *Bravurosan szoptat,* hat hét alatt meghizlalta, *négy kiló hatvan dekáig gyermekét.*

Kiló, deka — közönyösen hangzik, de tejet jelent, ömlő, áldott anyatejet, mely annyira elönti a gyermek zsenge mellét annyira elönti a gyermek zsenge mellét hogy *jut a tejből más porontyoknak is* akiket nem tudnak szoptatni az anyásabb anyák. A buzgó csuda ezidőtájt több gyereket táplál és a kincs nem apad el, de a fölös nedüt *elveszik* a gyermekanyától és elporciózzák a testvérvillákban elhelyezett csecsemők között.

Keserü szerencsétlenségével, a tragédiák tájékán, különös jelenség ez a »kis anya« és a mosolyt is megmozditja, mert akármit adnak enni-inni neki, *tej és tej lesz belőle* és mert fölismerték ezt a sugárzó tulajdonságát, »tejszerüen« táplálják, tehát kap sok tésztát, amit szeret jólzü maláta-oldatokkal füszerezik az ételeit és a kis anya hálás, a fehér kut meg nem csökken és *a gyermek mellecskéin csámcsognak, édelegnek a még kisebb gyermekek.*

Nagyon szeret szoptatni ez a gyermek-anya, talán a legkülönösebb élményünk volt, *a gyermektől — anyáig* való állapota, ennek a teremtésnek. Láttuk a tulajdon, hathetes, majdnem öt kilós csecsője fölé, ráhajoltan gondoskodva a pólyaruhákat rendezgetve, furcsa, kis arca komoly, mozdulata vigyázatos, a tekintete ügyelő, tiszta — *anya volt.* És mondják róla, ha nincsen szoptató dolga, vagy más teendője, órák hosszat elül a csecsemők között, mindannyival játszik, gagyog velük, sirásukat érti, csittitja őket, rájuk nevetgél és el nem mozdul addig a fehér kis ágyaktól, amig rá nem szólnak:

— *Szoptatni kell . . .*

A játék öröme és az anyaság ösztöne egyszerre mozdul, aki elébb még játszadózott, most táplál és az elemista leányka arra ocsudik, mennyi mennyi bábuja van...

Révész Béla

Miért nősülnek a férfiak?

Megjelenik Berlinben egy »Ehelosen« cimü hetilap, amely *házasság-ellenes* propagandát folytat s rendszeresen közli a világirodalomból azokat az idézeteket, amelyek a hetedik szentség ellen irányulnak. Ebben a lapban találtam az *1621-es brémai kalendárium* alábbi tréfás versét, amit a forditásban kissé modernizáltam. A vers cime: *»Miért nősülnek a férfiak?«*

Az egyik pénzért, ha be nem is vallja,
A csinos hozomány igézte meg.
A másik már idealista dalja
És szive a házikosztért remeg.
Anyja beszélte be a harmadiknak:
Legyen, ki a tehenet megfeji.
A negyedik, mivel üzletet nyitnak
Neki az asszony gondos szülői.
Emiatt,
Emiatt,
Kizárólag emiatt
Nősülnek a férfiak.

Az ötödik, mert rossz [illegible] karni
S a házasság nem oly egyhangu tán,
Vagy forditva: éppen hogy megpihenni
Akar zajos legényélet után.
A hatodik: »Az apám is megtette,
Mért ne vigyek paphoz én is arát?«
A hetedik, mert nem nősült helyette
Senki s nem lehet igy házibarát.
Emiatt,
Emiatt,
Kizárólag emiatt
Nősülnek a férfiak.

A nyolcadik, mert ez a világ rendje
S lesz, aki stoppolja a strimfliket.
Megszédítette a csipkés kelengye
Bü-varázsa a kilencediket.
A tizediknek hő vágya a gyermek,
Vagy csuf neki a hónapposzoba...
De mért nősül a többi száz s ezer meg?
A válasz egyszerü: Mert ostoba.
Emiatt,
Emiatt,
Kizárólag emiatt
Nősülnek a férfiak.

dió.

A haranglopás

Irta: Anna Haava — Észt nyelvből forditta: Faragó József

A kodaverei istenházában, a Peipsi tó innenső partján, ennek előtte sok-sok évvel kongó-bongó szavu harang volt valamikor. Emberi nyelven beszélt e harang és zugó-bugó giling-galangjából angyali ének csilingelt elő. Esengve rimánkodott e harang hangja, ha imára hivott és sirva kisérte sirba a Szent Mihály lovát. El-elpityeredett e harang zsája, ha az aggastyán nyugovóra hajtotta galambősz fejét, szemrehányó akkordokkal verte az eget, ha élete delelőjén indult a férfi a hosszu utra, szivbe markoló hangon zokogott — panaszkodott, ha élete bimbójában a halál vőlegényévé sorvadt-fonnyadt az ifju. Tengerentulról, a messze Svédországból hozták ezt a harangot ide, hires ötvös öntötte ércét, erőt a tengerből, mélységet a föld méhéből, fennköltségét az ég csillagaiból szerzett hozzá. Ezüstért járt a holdvilágnál, a napocskától kért kölcsön szinaranyat. Életet kevert öntvényébe, lelket igézett belé. Ilyen volt ez a harang, amelynek a szegények, a Mennyei Atya számkivetett gyermekei számára kellett volna kihirdetnie egykoron az idők teljességét.

A fából tákolt rozoga templomnak — mi türés tagadás, — nem volt tornya, ami volt, leégett réges-régen, hevenyészett lábon, a kereszt árnyékában, a templom udvarán lógott a harang.

A Peipsi-tó tulsó partjára forog a halhatatlan cárok szemmel be nem lephető, végtelen birodalma, a hatalmas Oroszország. Van ott sok-sok nagy város, van ott több, még több nagy templom, sok ott a gazdag, még több a szegény; vannak ott szép számmal jók is, még sezbbel az Istentől elrugaszkodott, ördögtől megszállott, megátalkodott gézengüzok.

Lenge nyári szellők — hopp! hallgassatok csak ide — átvitték a harangzugást a Peipsi-tó hullámain. Isten Istenem ne legyen — baj lesz még ebből, meglássátok!

Ihol van ni! Baj lett biz abból, de mekkora baj!

Éj volt, fujt a szél, szórta a havat. A Peipsi-tó partján porzott a sikság istenesen. Kialudt a világ a papház ablakában. A kutyák — egyik a másik után — elhallgattak. És akkor — hirtelen — váratlan, a fergetegen keresztül, a temető mögül, a Peipsi-tó kanyargós partjai felől recsegés-ropogás közeledett a templom irányába, sebesen, mint a szélvész, még annál is sebessebben. Idomtalanszánkók, girhes-görhes gebék, szakállas emberek orosz bundákba bagyulálva.

A harangláb előtt megállt a szánsor. A harang nyelve rémülten, torkaszakadtából sikoltott az üvöltő hóviharba. Az emberek keresztet vetettek ijedtükben.

Tipegve-topogva, kipegve-kopogva bukdácsoltak elő a szánok belsejéből. Karikába álltak a harang köré. Közmént legyen mondva — ugy láttam, mint ma — történetesen éppen tizenketten voltak az éjjeli látogatók. A nyurga Vaszilij keresztet vetett ájtatósan és a »Goszpogyi pomiluj«-jal csapott az imába bele »Goszpogyi pomiluj!« — mormolták a többiek szép sorjába, jámbor lélekkel a nyurga Vaszilij után. Az imádság után nem sokat teketóriáztak az ájtatos zarándokok. Hozzá láttak, hogy a harangot loppal, csöndesen leemeljék. Nekik is volt templomuk otthon, volt tornyuk is — nem is egy tornyuk! — hozzá, volt papjuk, kedves lelkiatyjuk is ráadásul, — csak harangjuk nem volt, a harangjuk megkukult . . . megrepedt a nagy práznik napján . . .

Leemelték a harangot a lábról, hársfabéregbe göngyölgették, felszedelőzködtek, s — fel is ut, le is ut, uzsdi neki, vesd el magad! — recsegve-ropogva, nyikorogva-nyekeregve utnak indultak ujfent erdőkön, mezőkön, hegyeken, völgyeken által. Örültek, hogyne örültek volna! Legelül a nyurga Vaszilij rityegtette az ostort. Megkerülték a temető sarkát, nyargaltak a befagyott Peipsi sik jegén végig tekeregve-kanyarogva, akár az ingó nádszál. Vissza sem jönnek, amig a hó le nem szakad! A temetőben azonban, a sirok, keresztek és bozótok között a halottak fergeteg cibálta árnyai botorkáltak és a Peipsi-tó irányába mutogattak csontos ujjaikkal...

— — — — — — — — — — — —

A nyurga Vaszilij és hüséges cimborái már régóta a temető falai között szenderegnek. Soktornyu templom legmagasabb tornyában ló most a harang és az igazhitüeket hivja-hivogatja imádságra.

Télen azonban, viharos éjszakákon, amikor az emberek szemei bekoppannak, a papház ablakában kialszik a gyertyavilág és a faluban az ebek egy szálig elhallgatnak, abban a minutában a Peipsi-tó kanyargós partjai felől — hirtelen váratlan — recsegés-ropogás harsan a süket sötétségbe. Idomtalan szánok nyikorognak, pókoslábu gebék döcögnek-kocognak a szánok előtt, a szánokban emberek gubbasztanak orosz bundákba bugyolálva. Legelől a sekrestyés, a nyurga Vaszilij, püföli a sinternek valót. Hétrétü hársfaháncs csavarja körül a harang nyöszörgő nyelvét.

Topogva-kopogva-ropogva közelednek a rozoga fatemplom helyére épült komor kőtemplom felé. A nyurga Vaszilij leszáll a szánból. Illegeti-billegeti magát. Reszket, mint a nyárfalevél. Jobbra-balra pislog, lefittyent orral sandit előre-hátra. Lekapja fejéből a sipkát, nekifohászkodik, keresztet vet magára áhitattal, belecsap a »Goszpogyi pomilaj«-ba, tizenegy jó pajtása jámbor lélekkel utánozza. Imádkoznak, de milyen szépen imádkoznak, de ugyan hiába imádkoznak! Az imádság hangját elnyeli a fergeteg üvöltése, az ájtatoskodók hosszu, lobogó haját felszél kapdossa-borzolgatja. Keresik a régi ismerős tájat, keresik, kutatják s — jaj Istenem! — nem találják.

A harangláb leomlott régen, a harangot — ugy tudjátok meg! — nem tudják hová akasztani. Összetanakodnak, nekicihelődnek, aztán nagy dérrel-durral, derendációval, panaszos nyekergéssel-nyikorgással indulnak utra ujra. Legelől nagy erős, bubánattal a nyurga Vaszilij nyargal. Néhány pillanat mulva emberi szem nem látja többé őket. A temetőben azonban — hiszitek, nem hiszitek — a sirok, keresztek és bozótok között a halottak hóvihar taszigálta-ráncigálta árnyai botorkálnak és a Peipsi-tó irányába mutogatnak csontos ujjaikkal.

Csöndes, öreg nyári estében azonban, mikor a Peipsi-tó csürdöngölőt ropó nyugtalan hullámai a homály imbolygó árnyai között töprengésükbe feledkeznek és az enyhe nyári szellő szárnyrebbenése hallik a habok fölött, távolitávoli ajangó harangkongás oson át néha a tulsó partról... De legyen a füled résen, még oly résen, a tó örökös csobogása miatt nincs időd meghallgatni. Csak néha-néha, szombat és vasárnap este, amikor a világ vásári zsivaja elhallgatott és valahol messze, valami partmenti vityillóban valami öreganyó a konyha küszöbén bóbiskolva ünnepi gondolatait morzsolgatja és tágranyilt szemmel tekint a régmult ködébe visszsza, — giling-galang ütődik fülébe váratlanul a Peipsi-tó tulsó partjairól, — harangszó... csöndes, távoli, akár az álom. És unokája, az aranyszőke-fürtü kis fiucska öreganyja ráncos képéhez nyomja rózsás csöpp arcocskáját és vele együtt hallgatja a különös hangot. És az anyóka elmeséli akkor a haranglopás történetét, amelyet ő is öreganyjától hallott valamikor.

KETTEN

IRTA: BAEDEKER

Az emberkerülő és nőgyülölő királyt semmi se bosszantotta annyira, mint ha vendéget kapott, s valósággal felségsértésnek minősitette, ha valaki abba a kényszerhelyzetbe hozta, hogy fogadnia kellett. Csak egyszer nem komorult el az arca, sőt a derünek egy ritkán jelentkező mosolygó sugára vonult azon által, amikor a »császárné«-t jelentették be nála. Az egyetlen asszonyt, akitől nem idegenkedett, az egyetlen embert, akihez még volt mondanivalója.

Unokatestvérek: természetes ellenségek, s nem igen szokták szeretni egymást. Nem oly közeli atyafiak, hogy testvérekként érezhessenek együtt, s nem oly távoliak, hogy megfeledkezve a rokonságukról, őszinte barátság fejlődhessen köztük. Ők ketten kivételek voltak. Rokonszenveztek egymással, s valaha regényes gyermek-szerelem is támadt köztük, mely egyoldalu volt ugyan, de a másik fél gyermekéveinek is himporos kedves emléke maradt. Kisfiukorában a királyfi meleg vonzalommal viseltetett jóval idősebb és gyönyörü szüzzé fejlődött cousineja iránt, akit azzal a finom, szégyenlős és benemvallható érzéssel imádott, amely nem engedte sejtetni, hogy azt valaha nőirtózat fogja fölváltani.

Lajos tiz éves se volt, amikor szépséges unokanővére felesége lett Ausztria hatalmas imperátorának és a stahrembergi tó partjáról elindult fényesnek igérkező asszonyi sorsa elé. A bucsuzásnál a tizenhatéves menyasszony mosolygott, s a kis herceg, maga se tudta mért, keservesen pityergett. Az igaz, hogy amaz se tudta, hogy miért mosolyog...

Aztán már csak kevésszer találkoztak, — utoljára, mikor az utazni szerető császárné (azóta már magyar királyné is) ellátogatott bajor hazájába. A hohenschwangaui kastély egyik szalonjában folyt a beszélgetés köztük.

— Nem értelek, Ludwig. — igy szólt a királyné. — Nem értem és nem tudom helyeselni az életed módját. Én se szeretek uralkodni, mert nem szeretek engedelmeskedni és kinek kell annyit és annyinak szót fogadni, mint egy királynak, aki a Thiers szava szerint csak uralkodik, és nem kormányoz egyszersmind? De igy irtózni a métier-dtől, ahogy te teszed, Lu, az tulzás! Én is gyülölöm az etikettet, a mi világunk e kézbilincsét, s nem szeretem az embersokaságot, az előkelő csőcseléket, amelyet udvarnak neveznek, de ebből az idegenkedésből nem vonom le a furcsa következtetést, amely a te visszavonultságodban nyilvánul meg. Ha megunom környezetemet s a családomat, hajóra ülök, s a tengert szemlélem, amely sohase egyforma, nincs két egyforma hullámja, s nem oly csalóka, mint az ember, még ha elnököl is a minisztertanácsban vagy hadsereg élén áll, politikai pártot vezet, s még ha korona diszíti is a fejét. Az utazás kibékit a köz- és családi élet diplomatikáló s cselekedéseivel és unalmas prózájával. De te, aki ugyanattól csömörlöttél meg, ami engem világgá kergetett, te a saját fogházőröd vagy L[illegible]. Egyik kastélyt épitteted a másik után, s hol az egyikben guggolsz, hol a másikban, s alapjában ki se mozdulsz az odudból, mert mindig otthon maradsz. Fényes a börtönöd, de még is csak börtön...

— Ez az életelemem, Lizzy. Épiteni, tündér-kastélyokat emelni, csupaükörtermeket elővarázsolni s e termeket [illegible]butorokkal feldiszíteni, nekem ép oly gyönyörüség, mint neked a hajókázás a földközi tengeren. Ha a karosszékeim selymét simogathatom, olyfélét érzek, mint te amikor a naplementét figyeled meg az afrikai partok felé közeledő yachton. Egy uj kastély terve nekem olyan szenzáció, mint neked egy uj sziget fölkeresése, amelyet még nem ismertél. Malachittal és lapis lazulival födött asztalaimat azzal az elragadtatással szemlélem, mint te a svájci hegyek szeszélyes formáit... Óh, csak ne volnék olyan rettenetes szegény!

— A pazarlók mind szegények, kedves Louis, s te azért érezed magad szegénynek, mert a nemzeteddel szemben »tékozló fiu« vagy.

— Óh, a nemzet! Az kiskoru, s nem látja be, hogy a dicsőségén dolgozok, amikor a pénzét költöm. Az épitészet csodái, amelyeket emelek, tekintélyt, diszt és hirnevet szereznek a bajorjaimnak. A multkor is audienciára jelentkezett egy amerikai ujság szerkesztője, aki engedélyt kért, hogy megtekinthesse a kastélyaimat és leirást közölhessen róluk. Ez utóbbi kérelmét teljesitettem, a kihallgatásra vonatkozót természetesen nem...

— A bajod az, hogy Lajosnak kereszteltek, fiam. Azt hiszed, ez a név kötelez.

— Nem tagadom, Eliz. Louis Quatorze a mintám és az ábrándképem. A népem napkirálya akarok lenni. Versailles-okkal, Trianonokkal és Compiégne-ekkel ajándékozom meg az alattvalóimat.

— Az ő pénzükön, Lajos.

— A Tizennegyedik is ezt tette.

— Azokat a cselekedeteit utánozod, barátom, amelyek kétes dicsősége neki. Ne feledd, ő nemcsak épitkezett és adósságokat csinált, ő háborukat is nyert s a tartományait is szaporitotta. Te pedig —

— Erzsébetem, te is szementre veted a história és a küldetésem iránti közömbösségemet s a tétlenséget, amellyel a világ folyását szemlélem?

— Nem kárhoztatlak a hibáidért, Lajos. A királyok csak abban különböznek a többi halandóktól, hogy emberi fogyatkozásaik mellett királyi hibáik is vannak. S a te hibáid tagadhatatlanul királyiak, Lajos. Csak egy király gyakorolhatja ily sokáig büntetlenül őket.

— Megbünhődök értük, kedves cousine. Teljes magányosságban élek.

— Az inaktivitásod az oka. Nem szoktad meg az embereket magad körül, tanácstalanul álltál mindig, s igy minden balul ütött ki, amit megkiséreltél.

— Mert nem cselekedhettem soha a szivem vágyódása szerint. Bismarcknak kelett mindig engedelmeskednem. Egy király, aki kénytelen ugy táncolni, ahogy egy porosz junker fütyül!

— Bismarck nagy ember, Lajos. Nekünk is sok bajt csinált, megvert s kiszoritott bennünket a Bundból és megfosztott Olaszországtól, mégis elismerjük az államférfiui nagyságát és a történelmi jelentőségét... A franciák iránti vonzalmad csak platonikus érzés és eltévelyedés volt. Végre is német vagy!

— Ezt bebizonyitottam a Wagner-barátságommal s azzal a rokonszenves pártfogással, amellyel Kainz-et kitüntettem.

— Ezekkel a predilekciókkal se volt szerencséd, s csak tápot adtál velük bizonyos pletykáknak.

— Óh, rosszak az emberek, Lisbeth! Tudom, őket is, engem is oly hajlandóságokkal gyanusitottak, amelyeket szégyenleteseknek tart a közvélemény és bünösöknek az emberi korlátoltság. De, mondanom se kell tán, érdemetlenül türöm ezt a vádat.

— Nem tudod magad adminisztrálni, barátom. Ha a nagy zenész helyett egy kacér énekesnőt s a tragikus müvész helyett egy drámai szinésznőt tüntettél volna ki a kegyeiddel —

— Akkor is megszóltak volna. Volt egy olasz énekesnő, akinek dalait szivesen hallgattam, s egy magyar szinművésznő (Bulyovszky Lilla), aki oly eredeti akcentussal ejtette a Schiller nyelvét, hogy már csak ezért is jeles talentumnak neveztem ki.

— Ez utóbbit én is ismerem. Szép asszony, s a másik, akiről szóltál, szintén érdekes jelenség volt, de te oly tüntetőn mutattad, hogy *csak* a müvészetük érdekel, s a női mivoltuk teljesen hidegen hágy, hogy ők is elkedvetlenedtek, a publikum pedig annál jobban hitte, hogy csak férfibarátság iránt van érzéked.

— Mily igazságtalanság! Hiszen tudod, mennyire szerettem a hugodat, Eliz.

— Igazán szeretted?

— Tulajdonképen téged szerettelek, s ő annyira hasonlitott hozzád! Nem volt oly szép, mert Juno és Vénusz óta ki volt oly szép? De ép oly jónak látszott, mint te.

— Még ma se tudom, mért bontottad föl az eljegyzésteket.

— Neked megmondom, Eliz. Van valami igaz abban, amivel gunyolnak: Oly megmagyarázhatatlanul szemérmes vagyok, hogy méltán csufolnak szüzkirálynak. A királyfiak nevelésébe, ugy látszik, egyik-másik udvarnál kontárok avatkoznak bele. Vagy sokattudóknak, koránkezdőknek és kicsapongóknak nevelik, vagy pedig elhanyagolják a nemi nevelésüket, s ha nem is ép tudatlanoknak, de félszegeknek, szégyenkezőknek és gyámoltalanoknak hagyják őket. Az én esetem is ez volt. Alig tudtam valamit a férfirendeltetésemről s oly bátortalan voltam, amikor tizennyolc éves koromban trónraléptem, mint egy iskolásleány. Neked bevallom: féltem a nászéjszakától, s ezért nem vettem feleségül a hugodat, Eliz.

— Szegény Lajos!

— De mennyire szegény! A multkor egy erdei sétám alkalmával véletlenül meghallottam, amit egy öreg házaspár rólam mondott. Az életmódomat tárgyalták s végkövetkeztetésül az asszony sajnálkozva igy szólt: »Azt hiszem, hogy a szegény király bolond.« Félek, hogy mindenki annak tart. De ez még türhető sors volna. — a szerencsétlenségem ott kezdődik, hogy magam is kételkedek, s majdnem állandóan attól félek, hogy meg kell őrülnöm. Mivelhogy Ottó elmebeteg, s az alma nem szokott messze esni a fájától, rettegek, hogy az ő szomoru sorsa vár én rám is.

— Sok időd van, Lajos, s az időgazdagság rossz gondolatokat szül... Legfőbb bajod, hogy király vagy. A királyok akkor se boldogok, ha értenek a mesterségükhöz, hát még, ha mint te, nem értenek hozzá! Ha nem uralkodnál, könnyebben viselnéd sorsodat.

— Dehát muszáj, szép királynőm. *Von Gottes Gnaden* erre vagyunk elitélve.

— Ugy van, muszáj. Én is belenyugodam, pedig netkem se volt vágyam hozzá és örömöm tőle. Talán azért, mert beleszülettünk ebbe a szomoru tisztességbe, szegény barátom. Nekem is, neked is, jobb lett volna ártatlan privátéletet felelőtlenül és észrevétlenül élni. Én, amennyire a lehetőségek megengedik, megvalósitom ezt az ábrándot. A népeim megszokták s nem haragusznak, hogy erdőkben sétálok, Gödöllőn vadászok s a tengeren kószálok.

— Ezt szeretem benned, édes Eliz. Mindig a Szép volt az, amivel rokonságot tartottál s ami magához

A genfi ujságiró-bankett menükártyája

vonzott. *Gleich und Gleich gesellt sich gern.* Az örökszépnek kultusza csábít téged idegen tengerekre, magas hegytetőkre és Hellász klasszikus ege alá, ahol megelevenül számodra a héroszok kora és testet ölt a régi monda. Ott szeretsz lenni, ahol tiszta és mocsoktalan a levegő. A végtelen vizeken, ahonnan távol minden, ami emberi lárma és földi próza, az alpesek magasain, ahová nem látszik el a hiu társaság fonáksága, s a délszaki ég nyájas ég boltozata alatt, ahol ciprusok árnyában, fehér szobrok között uj életre kél a homéroszi hősök regényes világa. Ott érzed magad otthon, e magas szférákban, ahol a természet teljesen szüzies s a Szépnek eszménye imádságként rezg a tiszta levegőben.

— Jól mondod, Lajos. Igy érzem s igy élvezem a Természet fenségét, amely messze fölülmulja a legragyogóbb udvarokét. De hát, ha igy megérted a kedvteléseimet, mért nem követed a példámat? Én is gyülölöm a *Spektakel*-t, az etikett rabtörvényeit s a szenteskedést, amellyel a nagyvilági élet jár együtt, de nem vonulok tőlük egészen magamba vissza. Nincs unalmasabb valaki, mint önnönmagának az ember. S te ilyen társaságban élsz, Lajos, mig én a költészet szárnyán repülök a világi élettől az erdők méla csöndjébe s az óceán hangtalanságába. Óh, mért nem menekülsz te is ide? Akkor talán meggyógyulhatnál, Lajos!

— Te is betegnek tartasz, Eliz?

— Én is az vagyok. Mindenki az, aki kerüli az embereket, akiket egymás számára teremtett az Isten. De te betegebb vagy, mint én, mert önmagadba menekülsz tőlük. Ez a legrosszabb szanatórium, fiam.

— Belátom, hogy a kettőnk különcsége közt a tiéd az okosabb. De nem tehetek róla. Semmire se tudom elhatározni magam, ami a passzióimon tul van.,

— Igy hát, szegény barátom, az életviteled állandó tápot ád annak a gyanunak, amellyel a viselt dolgaidat nézik. Próbáld emancipálni magad?

— Mitől?

— A magad különösségeitől. A nőgyülölettől és emberkerüléstől, főképpen pedig költekezési mániádtól!

— Te vagy az egyetlen halandó ezen a világon, aki büntetlenül állithatja, hogy pazarolok. Mikor a pénzügyminiszterem fogta ezt rám, pisztolyt szegeztem a mellének s lemondásra kényszeritettem.

— Mindent szivesebben hall az ember, mint az igazságot.

— Tőled ezt is meghallgatom.

— Beismered hát, hogy igaz, amit mondtam?

— *Most* beösmerem, de holnap vagy talán egy félóra mulva már visszaesek. *C'est plus fort que moi,* kedves cousine. Épiteni fogok, ameddig uralkodok.

— Lajos, vigyázz! Előbb fogsz föllhagyni az uralkodással, mint gondolod.

— Ha nem épithetek kedvemre, az uralkodás se kell.

— Már is visszaestél, Lajos... Fáj a szivem, hogy nem tudok segiteni rajtad, szegény öcsém. Holnap utazom. Nem jössz egyszer Bécsbe vagy Pestre?

— Eszem ágában sincs. Nem érdekel senki és semmi. Hiszen tudod, Rudolfod esküvőjére se mentem. Mit csinál a jó fiu?

— Boldog. Csak soká legyen az! Isten áldjon hát, Lajos. Szomoruan jöttem s még szomorubban bucsuzok, mert látom, hogy boldogtalanabb vagy nálamnál is. Add át bucsuüdvözletemet a stahrembergi tónak, leányéveim e szép emlékének.

— Én is szeretem ezt a tavat, s néha ellenállhatalan vágyat érzek, hogy beletemetkezzek.

— Vigyázz! Nekem azt jósolták valamikor, hogy egy tó lesz a végzetem.

— Nekem nem jósolta senki, de gyakran ugy érezem... A kezedet csókolom, Eliz.

DINNYESZELET...

Irta: Somlyó Zoltán

Ezüsttálon egy szelet sárga
dinnye fekszik egy nő előtt:
a magvas dinnyebél husának
mályvaszinén a gyenge őszi
napfény betegen oszlik el...
A nő a dinnyeszelethez nyul,
lakkfényü körmére vigyázva:
kis kagylóbul cukorport hint rá
S a szája jóizüen rándul.
Vékonypengéjü éles kését
a dinnye mély belébe vágja
S a csemegét nyelvére ejti
a csillogó villa hegyével...
Nyeldeklője alatt a vajszin
fiatal bőr hullámba szökken:
mandolavágásu szemén
az élvezet langy könnye bágyad...
És egyre fogy a dinnyebél
S a kikapart zöld héjj-szelet
ugy leng, inog az ezüsttálon,
mint a kerek nagy tengeren
egy árva, gyenge, karcsu csónak,
amelyből egy hajótöröttet
a mély vizár magába rántott...

Kik lesznek az Egyesült-Államok elnökjelöltjei?

Irta: dr. Seltmann R zső

Jóllehet, még nyolc hónap választja el az Egyesült-Államok népét a hivatalos elnökjelöléstől, amely 1928. májusában esedékes, mégis az amerikai sajtó hónapok óta állandóan előtérbe helyezi ezt a valóban nagyfontosságu eseményt. Coolidge elnök ugyanis nemrégiben egy vermonti fürdőhelyen olyan kijelentést tett, amellyel kétértelmüsége miatt az egész világsajtót heteken át foglalkoztatta, annál is inkább, mert Coolidge jégbehütött puritán természete és hallgatagsága régóta közismert. *Ezért hatott meglepetésszerüen az a kijelentése, hogy nem kivánja magát jelöltetni a következő elnökválasztáson.* (»I do not *choose* to run for President in 1928.«) Sokan e kétértelmü kijelentést rögtön ugy értelmezték, hogy Coolidgenak nincs ugyan kedve egy céltalan választási kampányba idő előtt belemenni, de viszont a republikánus párttal se szállna szembe, ha az első helyen őt jelölné. Ha pedig igy áll a dolog, akkor ez a dodonai kijelentés az amerikai alkotmányt valóban sulyos probléma elé állitaná.

Az Egyesült-Államok alkotmánytörténetéből ismeretes az a tény, hogy két periódusnál hosszabb időre egyetlen elnököt se választottak, sőt nem is jelöltek hivatalosan. Az Egyesült-Államok alkotmányának irott szövege nem tenné lehetetlenné a harmadik választást se, *azonban egy jogszokás egyenesen kizárja azt.*

Mikor Washington, aki két perióduson át elnök volt, harmadszor is jelölni kivánták, visszavonult virginiai birtokára, a jelölést nem fogadta el, hogy *ezzel precedenst szolgáltasson utódainak.*

A negyedik elnök az Egyesült-Államok legnagyobb és legszimpatikusabb államférfia, Thomas *Jefferson* nem csupán kitért az uj jelölés elől, hanem azt részletesen meg is okolta s ez irányu irása, jóllehet az tisztára magánfeljegyzés, mégis az amerikaiak előtt *mint az alkotmány sarkalatos pontja él máig.* Mielőtt ennek mai jelentőségét megemliteném, csupán arra akarok még utalni, hogy a lefolyt százötven év alatt még a következő esetekben volt szó folytatólagos harmadik jelölésről, u. m. Madison, Monnroe, Grant és Roosewelt eseteiben, de valamennyinél már a hivatalos jelölés előtt elálltak ettől a tervtől. Mindezen alkalmakkor Washington és Jefferson példáira hivatkoztak az államjogászok.

Ahogy a jelenlegi elnök, Coolidge kifejtette vermonti faluiában a fent idézett mondatot, azt a szakértők rögtön ugy fogták fel, mint a tradició félre lökésének szándékát, noha Coolidge első elnöklése nem választás, hanem az alelnököt jogszerint megillető hivatalátvétel utján történt. Azonban, aminthogy Rooseweltet nem lehetett harmadszor jelölni, ugy a jelen esetben is az alkotmány szellemébe ütközőnek tartja azt Butler és mások, akik Jeffersonra hivatkozva méltán félthetik az államot a caesarismus szellemétől, amelytől Jefferson annyira óvta polgártársait. A dolog tehát alkotmányjogilag ugy áll, hogy Coolidge az irott alkotmány szerint jelölhető, de jelölése sebet ütne a százötvenéves tradición. Minthogy Coolidge éppen a nagy trösztök kedvence, ennélfogva a szavazásnál igen erős ellenzéke volna.

Az amerikai és angol sajtó szerint a jelöltek két kategóriára oszlanak, u. m. első- és másodosztályu jelöltekre. Előbbiek volnának a következők: *Dawes, Lowden, Hughes, Hoover, Longworth* és *Smith,* utóbbiak: *Borah, Johnson, Watson* és *Morris* szenátorok. Nézzük meg tehát közelebbről, kik a világ legnagyobb hatalmu államának elnökjelöltjei napjainkban.

Dawes alelnök nevét eléggé ismertté tette a róla elnevezett tervezet, mely a jóvátételi fizetéskötelezettségekre vonatkozik. Karriérje meglehetősen amerikai izü és jellegü. Korán ügyvéd lett és egészen fiatalon a pénzügyi államtitkársághoz került, miután előzőleg Mc. Kinley egyik főkortese volt. Később óriási vállalatoknak lett ügyésze, a világháboruban pedig a front mögé küldték gazdasági szakértőnek. A minőségben elsőrendünek bizonyult és ügyvéd létére generális rangot kapott. Népszerüsége meglehetősen nagy s máris rengeteg kép gondoskodik róla, hogy a Dawes-pipák terjesztése czimén elnökjelölését forgalomba hozza. Minthogy azonban az alelnöki méltóság a hagyomány szerint a politikailag tulságosan ambiciózus férfiak jégretételét jelenti, nem lehet tulságos nagy reménysége a választásokon, bár a trustfőnöknek bizalmas embere. Hogy alelnökből elnök lehessen, mindig az elnök idő előtti halála szükséges.

Hughes, Charles Evans, (ejtsd Juz) jelenleg a legfelsőbb héttagu-biróság egyik chief-justice, 1916 óta állandóan elnökjelölt, 1921—24 közt pedig külügyi államtitkár volt. Ő is a trustöknek megbizható, kedvelt embere, konzervativ-republikánus. Eredetileg ügyvéd és egyike a legkiválóbb gyakorlati jogászoknak. *Népszerüsége majdnem semmi.* Hosszu, szikár, szakálas alakja és a humor iránti érzékenysége, tulzott komolysága nem tud egységes szimpátiát teremteni számára. Mig az északi republikánusoknál jelölése majdnem bizonyos, addig a dél és nyugat állandóan ellene vannak. A legutóbbi választáson állitólag azért bukztt meg, mert egy san-franciskói körutja alkalmával egy hotelbe szállt veszedelmes ellenlábasával, Johnsonnal, aki tüntetőleg távol tartotta magát tőle s nem mutatkozott vele együtt a nép előtt. A szavazásnál kitünt ennek a fogásnak a hatása. Hughes a választás éjjelén abban a tudatban feküdt le, hogy már megválasztották, mert az Atlanti-államok szavazatainak majoritását kapta. Reggelre azután kitünt, hogy 13 szavazat hiányával bukott meg s ezt a hiányt Kalifornia és környékének szavazatai okozták. Hughes jelenleg 62 éves és saját kijelentése szerint »magas korára való tekintettel« szintén »*nem kivánja*« — a jelölést.

Hoover, (ejtsd: Huvör), Herbert Ch. a harmadik posszibilis jelölt. Egyike az amerikai közélet legtiszteletreméltóbb és legkiválóbb jelenségeinek. Élete a megszakitásnélküli munka láncolata. Komolysága, egyéni és közéleti tisztasága csupán nagy tehetségével vetekedhet. Hoover quäker szülőktől származik és kis gyerek korában árvaságra jutott. Eredetileg bányamérnök volt s Ausztráliában, Birmában és Kinában fejtett ki igen jelentékeny szakmunkásságot. A világháboruban a termelés és elosztás legfőbb intézője lett, a világháboru után pedig, mint az amerikai segélyezés organizálója Bécsben müködött s rendkivüli szimpátiát és elismerést szerzett neki ugy szakértelme, mint humanitása. Észak-Franciaországban és Belgiumban tiz millió ember segitését ő intézte. 1920 óta kereskedelmi államtitkár (miniszter) és köztudomásu, hogy az utóbbi hét év kormányának egyetlen markáns egyénisége. Elméletileg is több kiváló szakmunkát irt, sőt feleségével együtt Agricola német humanistának a bányászatról irt müvét ő forditotta le latinból angolra. Személye a legnagyobb tiszteletnek örvend s ezt fokozta a Misziszippi-áradás károsultjai között kifejtett nagyarányu jótékonysági tevékenysége, amely a szavazásnál is visszhangra fog találni. Állitólag Coolidge is őt látná legszivesebben utódjául. Egyetlen nagy baj és akadály megválasztásánál az, hogy ő, aki a legnagyobb élő organizátor, a politikával annyira nem törődött sohasem, hogy elfelejtett gondoskodni saját hiveinek organizálásáról. *Legtekintélyesebb szószólója Ford.*

Jelenleg az Egyesült-Államok legnépszerübb embere, akinek legnagyobbszámu szavazatra van kilátása, *Smith* Alfred, vagy mint népszerüen hivják *Alfred Smith,* Newyork állam kormányzója Ellentétben az előbiekkel, ő a demokrata párt egyik jelöltje. *Jelölésének puszta lehetősége már valóságos forradalmat idézett elő a sajtóban, mert ez az első eset az Egyesült-Államok fennállása óta,. hogy katholikust fognak jelölni.* Tudniillik Smith nemcsak katholikus, hanem vallásához szigoruan ragaszkodó katholikus is. Mint szegény ir szülők gyermeke, Newyork legszegényebb negyedében született és nőtt fel. *Igazi self-mademan, aki rikkancsból lett newyorki kormányzó.* Népszerüsége Newyorkban olyan mértékü, mint aminő Roosewelttté volt. Az óriási létszámu szegénynegyedek a szavazatok millióit fogják juttatni személyének, felekezeti tekintet nélkül. Smith ellensége *az alkoholtilalomnak,* ami csak fokozza népszerüségét. Ellenfelei szerették volna kimagyarázni az alkotmányból, hogy katholikus mivolta lehetetlenné teszi jelölését, de ez a felfogás a jelölésnél minden bizonnyal kudarcot fog vallani. Minthogy a Ku-Klux-Klan és a puritánok, de meg a déli demokraták is ellene dolgoznak, megválasztása valószinütlen.

Az objektiv angol lapok szerint a sok elnökjelölt közül *Lowdennek,* Illinois-állam kormányzójának vannak a legkomolyabb kilátásai az elnöki méltóságra, mert ő gondoskodott olyan organizációról, mely a szavazatszedéshez mulhatatlanul szükséges. Annál érdekesebb, hogy semmi más tevékenységéről nem tudnak, csupán arról, hogy az elégedetlen farmereket meg tudta szervezni. Némely más jelöltnek, mint Borahnak, Longworthnak és Butlernek régóta ismert neve van, de köztük csak Longworthnak, Roosewelt vejének vannak komolyabb esélyei. Főkortesei: felesége, aki még mindig rendkivül népszerü és az amerikai felsőbb társadalom vezető egyénisége, továbbá Mc. Cormick szenátor özvegye.

Borah szenátor viszont őméltóságával és politikai intaktságával tünik ki. Ő a külügyi bizottság elnöke a szenátusban s ehhez képest befolyása a külpolitikára döntő sulyu, azonban, bár hivei mindenütt vannak, pártja nincs organizálva és igy jelölése esetén sem tudják megválasztani. Borah a leszerelés és a női szavazati jog régi hive, de ellene van a döntőbiróságnak. *N. Murray Butler,* a Columbia-egyetem pedagógia tanára, egyike a legagilisabb politikusoknak. Végül Hiram *Johnson* kaliforniai szenátor a legismertebb intrikusok közé tartozik, akit 1912 óta folytonosan jelöl a republikánus párt egyik frakciója. Népszerüsége a vadnyugaton igen nagy, de eddig csak negativ eredményeket tudot felmutatni. Ő szokta elbuktatni a többi, neki nem tetsző republikánus elvbarátait, miközben ő is rendszerint megbukik.

Ötszázdinároс probléma

A *Bácsmegyei Napló* ötszázdinároс pályázata rendkivül nagy érdeklődést keltett. Napról-napra tömegesen érkeznek a megfejtések. A problémát mindenki saját egyénisége szerint igyekezett megfejteni, bár a nagy többség megegyezik abban, hogy a fiatal hölgy és az idősebb ur

házastársak

Azonkivül abban is megegyezett legtöbb megfejtő, hogy az *ötszáz dinárra nagy szükségük van.*

Sajnos, a megoldások nem érték el azt a nivót, amit reméltünk. Önállóság, eredetiség csak a legritkább esetekben van a megfejtésekben. Legtöbben ujból elmondták azokat az érveket, amelyekkel a »cinikus« és az »ideálista« igyekeztek a maguk javára eldönteni a fogadást. Legföljebb még egy csomó érvet hoztak fel pró vagy kontra.

Nem ez volt a célunk, mint ahogy meg is irtuk egész világosan: *ötszáz dinárt adunk a legötletesebb megfejtőnek.* Sajnos, ilyen ötletes megfejtő kevés van. A legtöbben érvekkel akarták a problémát eldönteni, holott valójában érveket a házastársi és nem házastársi megoldáshoz egyformán fel lehet sorakozni. Maga a problémája feladója *házastársaknak* véli az ifju hölgyet és az idős urat és véleményét — ha pályázhatna az ötszáz dinárra, röviden talán igy fogalmazná meg:

Csak egy férj engedheti meg magának azt a luxust, hogy udvariatlan legyen egy nővel szemben, akit szeret.

Magyarázatnak már szinte fölöslegesnek tartjuk hozzátenni, hogy az udhölgytőlvariatlanság kritériumát.

1) Nem illik ujságot olvasni nőtársaságban, de különösen egy nő társaságában.

2) Nem illik rágyujtani anélkül, hogy az ember engedélyt ne kérne a társaságába levő hölgytől.

3) Udvariatlanság magunknak rendelni mielőtt megkérdeztük volna a velünk levő hölgyet, hogy mit parancsol.

Hogy a férfi, ha udvariatlan is, szereti a nőt, orra elég bizonyiték, hogy téltve óvja a szeptember este hüvösségétől.

Ez volna a megoldás. Ha az ellenkező oldalról fogjuk meg a problémát, bizonyos, hogy annak igazolására is találunk elég érvet. És ismételjük, nem perdöntő bizonyitékokat vártunk, hanem ötletet és eredetiséget. Habozás nélkül odaitélnénk a jutalmat egy nem házassági megoldásnak is, ha az különösen szellemes volna. Sajnos a beérkezett válaszok között mindössze hármat találtunk, melyek ha nem is mindenben megfelelőek, de van bennük némi eredetiség. Ezeket a megoldásokat alább közöljük azzal, hogy közülük

dr. Kosztolányi Árpád

döntötte el, hogy melyik a legméltóbb az ötszázdinároс jutalom megnyerésére. A három legjobb válasz a következő:

I.

Az udvariaskodó férjet nehéz megkülönböztetni a gyengéd szerelmestől. Különösen a kávéházban. A férj erőlködik, hogy udvarias és szerelmes legyen, a szerelmes pedig mérsékli magát és azon igyekszik, hogy egyszerüen férjnek tartsák őt az emberek.

Még nehezebb a különbséget észre venni ha az ilyen kávéházi jelenet a papiron játszódik le. Ilyenkor az iró is udvarias. (Arról ne is beszéljünk, hogy itt a férfinak és a nőnek vigyáznia kell arra is, hogy viselkedésük probléma legyen a nézők és olvasók előtt és az ötszáz dinár megnyerése ne legyen a legkönnyeb dolog a világon.)

A szobanforgó párról mégis azt hiszem, hogy házastársak. Elsősorban azért, mert a férfi szivarra gyujtott a kis nő mellett. Ez már a férjek szokása. A szerelmes férfi ha dohányos is, a kedvese mellett valószinüleg cigarettára gyujt s még valószinübb, hogy a nőt is megkinálja ezzel. És legvalószinübb, hogy a nő el is fogadja a cigarettát. (Ha a férfi nem kinálja meg, akkor a nő, ha még nem feleség, rágyujt a taját készletéből.)

Második bizonyiték a mellett, hogy ezek házastársak, az, hogy a férfi elővesszi a Bácsmegyei Naplót és pont a vezércikket kezdi olvasni. Ez eléggé fémjelzi a férjek udvariasságát.

S végül:

Csak a feleség szól az urának ha kokettálni kezdene vele. A szerető hagyja és ugy intézi, hogy ezt a férfi maga vegye észre.

A száz dollár az ideálistát illeti.

Beküldte: *Szili Margit,* Szubotica.

II.

Az ideálistának volt igaza: házastársak voltak. A novellában két momentum van, amiből erre következtetni lehet. És pedig: 1) Ha egy idősebb ur az »ennivalóan csinos« fiatal barátnőjével leül egy feketére, ugy nem fog a Bácsmegyei Napló vezércikkébe »nagy érdeklődéssel« elmerülni, — bocsánat! de azt hiszem, egyáltalán nem fog ujságot olvasni. Ha pedig mégis, ugy ezt csak az ehhez szokott *feleség* türi el nyugodtan, szó nélkül. 2. Ha az idősebb ur az »ennivalóan csinos« fiatal nő figyelmeztetése után is flegmával tovább lapoz az ujságban, sőt belepillant a másik oldalon levő cikkbe is és a kokettáló urra rá sem nézve, távozik — hát ez az ur — cinizmus ide, idealizmus oda — csak egy *férj* lehet!

Beküldte: *B. Révész Anna.)*

III.

A kérdéses nő sem felesége, sem szeretője az öreg férfinek, hanem cinkos társa, ugyszintén a cinikus is, kik, hogy könnyü szerrel 100 dollárhoz jussanak, ügyesen összejátszva lépre csalják a naiv idealistát.

A beugrasztás sikerül, az iedalista belemegy a fogadásba. A »párocska« ezt észrevéve a szomszéd asztalnál foglal helyet és ott folytatják a játékot egymást férj, vagy feleségnek nevezik, mi hozzátartozik a szerepükhöz. Véleményem szerint a cinikust illeti a 100 dollár. A naiv idealista, ha pénze van, fogadhat is és el is veszitheti.

A cinkusnak esze van és rongyos a köpönyege.

Beküldte: *Dr. Müller Mátyásné* Novi-Vrbasz.

Ezeken kivül kielégitő megoldást küldtek még be a következők:

(Házastársi megoldás.) Özv. Tussay Gáborné (Szombor), M.-né Simon Ilona (Szenta), Kovács Antal (Temerin), Győri József (Topola), Deutsch Rózsa (Mol), Klein Dávidné (Szubotica), Rosenfeld Mária (Szubotica), Radosity Rózsi (P. Szv. Nikola), Zorić Bránkó (Szombor), Szántó Pannika (Mol), Licht Sándorné (Bajmok), Bálint Dezsőné (Ada), G. Boci (Szubotica), »Lapkedvelő« (Szenta), Gernács József (B. Topola), Hecskó Mór (Vel. Kikinda), Georg Mihi (Szubotica), Szendrey Elekné, Traus József (Vinkovci), Morgenstern Adolf (Gornji Kovilj), Pellikán Böske (Novi Becsej), Rizol (Szubotica), Varga Irénke (Szubotica), özv. Paukovics Andorné (Szubotica), Döfler Pál (Szombor), Gergely Lászlóné (Szubotica), Machnitz Sándor (Szubotica), dr. Julias Dezsőné (Kovin), Lencz Géza (Szubotica), Tomán Mártonné (Szubotica), Kovács Bözsike (Bosnyoci), N. N. (Krusevác), Salamon Frigyes (Noviszad), Anton Straub (Veprovác), Hettl Anci (Padej), Kozma Pál (Keketics), Hajnal József (Padej), Utri Máté Emilné (Szombor), Nagy-Szivác Mariska (Mol), Fiatalos öreg ember ifju felesége (Csurog), Lederer Klári (Dolnji Miholjac), Győri József (Szombor), Bruck Tibor (Szombor), J. Z. (Palics), Lichtneckert Margit (Bajmok), Egy p-i régi olvasó. »Másolat ellenében« jelige (Sztari Becsej), Lévay Mihályné (Sztari Becsej), Ulager Teréz (Nova Kanizsa), László Samu (Vel. Becskerek), Pinterovics Jánosné (Szombor—Nenadics), Adai előfizető, Kastyál Ottó (Becsin), Szakácsy Gladip (Szombor), Serfőző Ferenc (Kula), Gotthár János Beograd), M. István (Szubotica), Grubi Gyuláné (Novi Sové), Hildensláh György (Novi Becsej), Fehér Bálint (Feketics), Iparművész (Mitrovica).

(Nemházastársi megoldás.) V. Lajko (Szubotica), Herédy József (Sztara Kanizsa), dr. Boschán Sándor (Szenta), Rosenzweig Béla (Noviszad), Kiss Rózsika (Szubotica), Vékes Dezső (Noviszad), Nagy Péter (Szombor), Schreiner Antal (Nakovo), Börcsök Böske, B. Farkas Lajos (Szenta), Czabafy Sándor (Szenta), Bodrics Mihály (Szubotica), Somogyi Gyuláné (Palics), Bata Lajos (Sztara Kanizsa), Plecz Pál (Kula), Névtelen: Babérkoszoru jelige alatt, Fried Lilla (Szubotica), Pavkovics Mirkó (Noviszad), Sáfrány András (Veprovác), M. B. (Szubotica), dr. T. B. (Szenta), Heinrich György (Vel. Kikinda), Kucsera Gizella (Nemacska Crnja), Ulreich Lászlóné, »A látszat csal« jelige, Kertész Béla (Pacsir), Hollósi Erzsi (Szubotica), Magyar Erzsébet (Sztari Becsej), Muzslai Zoli (Mol), Rébe Lajos (Vel. Becskerek).

Önálló utakon igyekezett járni *Orgován* Ilonka (Szombor), aki ötletesen mutatja ki, hogy a nő és férfi házastársak is, me gnem is. Kár, hogy elfelejtette, hogy a fogadóknak nem szabad kérdezősködniök. Emiatt a pályázatban nem vehet részt.

A megfejtők közül a felkért döntőbiró, dr. Kosztolányi Árpád szubotica orvos az ötszáz dinároс jutalmat

Szili Margitnak

itélte oda.

Második probléma

Az alábbi probléma megfejtése csütörtökig, október 6-ikáig küldendő be a Bácsmegyei Napló szerkesztősége cimére. A legötletesebb megfejtőnek

500 DINÁRT FIZET KI

készpénzben a Bácsmegyei Napló pénztára.

A megfejtések csak külön levélben küldendők be.

A megfejtésekhez mellékelni kell a Bácsmegyei Napló vasárnapi számának teljes cimoldalát.

Megölöm...

A pergőtüz már két nap óta tartott Ágyuk bömböltek, géppuskák kattogtak gránátok robantak megszakitás nélküli végtelen sorozatban egymásután két napot és két éjszakát pokoli tüzi játékká varázsolt a rombolás démona. Negyvennyolc óra óta egy teremtett lélek sem hagyhata el és nem közelithette meg az állásokat. Az ezred teljesen elveszitett minden összeköttetést a holttesttel. Már azt sem tudták, hogy az ellenség lövi-e őket, vagy saját tüzérségünk.

Néhányan — vakmerőek! — megkisérelték egy pillanatra kitekinteni a lövészárokból, hogy jelt adjanak vagy jelt keressenek, amelyből valamilyen tájékozódást nyerjenek. Mindegyikük életével lakolt. Véres holttesttek, jajgató sebesültek feküdtek az árok előtt szerte szét és lázas ajkuk tüzének csillapitására egyetlen csepp vizet sem nyujthattak nekik bajtársaik.

Két napja feküdtek az árokban tehetetlenül. Löni nem volt értelme. Sem előrenyomulni, sem visszavonulni nem lehetett és a sebesültek szivettépő jajkiáltásai, a golyók pokoli koncertje azt is lehetetlenné tette, hogy fáradt testüket egy kis alvással üditsék fel a katonák.

A harmadik nap hajnalán lassan alább hagyott a tüz. Előző nap is igy volt. A szünet, amelyben a pergőtüz üteme nem volt olyan szörnyüségesen gyors, fél óráig tartott és az ezredparancsnok ezt az aránylagos nyugalmat akarta felhasználni arra, hogy érintkezésbe lépjen a hadtesttel. Adjutánsát, a főhadnagyot hivatta:

— Fiam! A helyzetet ismered. Segitség nélkül valamennyien elpusztulunk. A te kezedbe teszem le az egész ezred sorsát. A falu tiz kilométerre van. Ha azonnal indulsz, az ut felét megteheted azalatt, amig ujból nem kezdődik teljes erővel a zene. Azután... Isten majd segit! A faluból, ha van még telefon, telefonon jelentést teszel a hadtestparancsnoknak és teljes őszinteséggel leirod a helyzetet. Ha nincs vonal, futárral továbbitod a jelentést. Azután ha küldetésed elvégezted, egy nap szabadságot kapsz. *Teljes huszonnégy óráig aludhatsz a faluban.* Megteszed?

— *Indulok!*

*

Már este volt, amikor a főhadnagy a faluba érkezett. Emberfeletti szenvedések számtalan stációja volt az ut. Alig tett meg két kilométert, ismét teljes erővel megindult a tüzelés. Belekerült az ellenség zárótüzének zónájába és teljes négy óra hosszat tartott, amig négykézláb vánszorogva, halottak, napok óta elhagyott sebesültek között átvergődött a zónán. De akkorra egész világos lett és halottak, sebesültek között mozdulatlan ébrenlétben kellett eltölteni a napot. Este tovább vonszolta magát... Megérkezett ... Halálos fáradtsággal, megtépázva, rongyosan, véresen teljesitette feladatát.

*

Szobát kért a falu parancsnokától. A kis falu minden zugát zsufolásig megtöltötték a katonák. A főhadnagynak a falu egyetlen szállodájában szoritottak egy kamrában fekvőhelyet. Megebédelt, megmosdott és minden szenvedést feledve boldogan vetette le véres rongyos ruháját, hogy a legédesebb álmot aludja a rossz szalmazsákon. Lefeküdt és egy perc mulva — álomra hajtotta volna fejét. De ebben a pillanatban a szomszéd kamrában, amelyet csak egy néhány deszkafal választott el az övétől, kétségbeesett sirásba kezdett egy pályásbaba. A főhadnagy felzaklatott idegzete nem birta már ezt a váratlan veszedelmet. Mintha az agyvelejét szaggatná a sirás. A falfelé fordult, erőszakkal aludni akart. Minden hiába. A szomszédban egyre hangosabban orditott a kicsi.

Behivta a szolgát, aki elmondotta, hogy a szálloda tulajdonosnője fekszik gyermekágyban a szomszéd kamrában. Szobáját lefoglalták a katonák és most itt szülte meg gyermekét. A kicsi két napos és ugy látszik valami baja van, mert szünet nélkül sir. Orvos nincs a faluban. Segiteni nem lehet, mert minden ház, minden matrac zsufolva van. Két-három katona fekszik egy szalmazsákon.

A szolga távozott és a gyermeksirás változatlan erővel hangzott tovább. A pergőtüz minden borzalmas lármája kedves zenének tünt fel előtte ehhez az átkozott szünetnélküli siráshoz képest. Harmadik napja nem aludt. Azt hitte megőrül. Fél óráig hallgatott, várt, de a gyermek nem hallgatott el. Felugrott. Mint egy őrült járt a szobában fel-alá. A gyermek egyre erősebben, hangosabban bömbölt. A főhadnagy elvesztette türelmét. Megölöm!! — orditotta szinte önkivületlenül... Aztán ismét lefeküdt. Hátha mégis el tud aludni. Nem tudott. A gyermek szünet nélkül sirt tovább! Ismét elmult fél óra. A házban minden élcsendesedett, csak a gyerek sirt-sirt kibirhatatlanul tovább. A főhadnagy végső elkeseredésében ujból felkelt az ágyból, hirtelen magára rántotta ruháját, *kardját felkötötte és kirohant...*

Az olvasó döntse el, hogy a főhadnagy hová ment, mit csinált, hogyan gondoskodott arról, hogy nyugodtan töithesse az éjszakát. A megoldás teljesen szabad, semmiféle előirással nem kötjük meg az olvasó kezét, csak azt kivánjuk, hogy a novella folytatása ötletes, eredeti és rövid legyen.

Az 500 dinár jutalmat ismét egy a szerkesztőségen kivül álló juror fogja odaitélni a legszellemesebb megfejtőnek

Megérzésekről és hasonló dolgokról

Az okkult tudományokkal nem szeretek foglalkozni, tulságosan ideges vagyok hozzá, de meg van egy-két gyerekkori emlékem is, ami visszatart. Védekezésféle ez önmagammal szemben, ugy érzem ugyanis sokszor, hogy rejtelmes tulajdonságok élnek bennem, ha kutakodnék utánuk, a felszinre hozatalukkal sok nyugtalanság érne. Már pedig ez az ember elérkezett bizonyos korhoz, csak a csendet keresi, örömét apró gyerekekben, akiket nem rontott meg sem az egész, sem a féltudás, hanem az egészséges ösztönük után indulnak.

Ne nevessétek ki azokat, akik előre megéreznek valamit. Ha ok nélkül lever valami — sokszor jóizü kacagás szakad ketté az ajkamon — hamarosan kellemetlenség ér, vagy rossz hirt hallok.

Ülök ilyenkor tétlenül, meggémberedve, védekezésre képtelenül. Jöjjön a baj minél előbb. Mikor rossz hir döbbent meg bennünket. Csak meg, a nyers anyag részletek nélkül, mégis nyugodtabb vagyok a többinél. Megérzem, hogy az eset nem katasztrófális. Hány példát tudnék erre mondani.

Megyek az uccán, egyszerre csak rákiáltok valakire, nyujtom örvendve a kezemet.

— Szervusz, de rég láttalak! Hogy kerülsz ide?

Abban a pillanatban látom is, hogy tévedtem. Az idegen nem az a barátom, akinek néztem. Talán nem is hasonlit rá. Pardon, pardon. Aztán tovább haladok s érzem, hogy száz lépésnyire csakugyan találkozom az igazival, a rég látottal.

Ez nem is véletlen, számtalanszor megtörtént velem. Volt már ugy, hogy nagyon vágyakoztam valaki után. Két esztendeje, hogy azt se tudtam, hol van, merre jár, szinte öntudatlanul bementem egy nyári moziba, aztán kezdtem erősen akarni, hogy itt van, itt kell lennie. Még mosolyogtam is magamban, milyen kedves lesz a viszontlátás. Senkivel nem beszéltem — nem is beszélhettem — róla, az életutait nem ismertem.

Aztán az első szünetben ott ül a közelemben, néz és mosolyog, mintha megérezte volna a vágyódásomat. Vagy talán az akaratomat?

Tudják-e mindig, hogy mit akarunk? Tisztában vagyunk-e a bennünk lappangó erőkkel?

Nem voltam még tizennyolc éves, a mikor meghalt az apám. Nagy, égő, nosztelgia maradt bennem utána, hónapokig a szavamat nem tudták venni. Csak dolgoztam nekifeszitett erővel, részint, hogy elfoglaljam magam, részint mert immár családfenntartóvá léptem elő.

Ebben az időben a barátaim a spiritizmussal foglalkoztak sokat. Hivtak engem is, de huzódtam, kitértem minden szeansz elől.

— Svindli az egész asztaltáncoltatás, nincs tulvilági üzenet.

— Csak nem gondolod, hogy csaljuk egymást!

— Nem egymást, hanem magatokat.

Fülep Jenő barátom pompás irómédium volt. Verseket is irt trancben, pedig sosem foglalkozott poézissel és egzotikus virágokat rajzolt, amihez ébren sem értett.

A szeánszokon egyre-másra idézték meg a világtörténet nevezetességeit s igy ezt találtam én mulatságosnak.

— Ti mindnyájan vallásosak vagytok. Hogyan képzelitek el hát, hogy az Isten nem örök nyugalmat adott Napoleonnak, hanem megengedi, hogy akárki akármikor előráncigálhassa Becskerekre, Pancsevóra, vagy Torákra? Majd bolondok lesznek a lelkek, hogy a ti szórakoztatástokra megjelenjenek.

A kapacitálás azonban tovább folyt, mig egyszer, türelemvesztetten, azt mondtam.

— Hogy miért vagyok hitetlen, azt egy mondatban megmagyarázom. A médiumok mindég csak a saját intelligenciájuk fokát tudják reprodukálni. Ha a világ legnagyobb bölcsét hozták is el, a válaszokban nem a bölcs különleges szellemét érzem, hanem a médiumot magát.

Erősitgették, hogy igenis, extra dolog minden szó, amit a médiumuk mond, vagy ir.

— Hát jól van. Halála előtt az apám reám bizott valamit. Nem nagy dolog, de bizalmas. Soha senkinek nem tettem róla említést, még az anyámnak sem. Egy szóval igazi titok, amit csak én tudok. Idézzétek meg az apámat s a beszélgetésünkből áruljon ő el egy szót.

...Ott voltam a szeánszon s a médium leirta a legjellegzetesebb szót, a mit senki sem értett.

— Isztrát? Mit jelent ez?

Én megértettem, ki is lelt tőle a hideg. Azóta se voltam szeánszon, viszont az ismerőseim rossz nyelve szerint békés lesz a tulvilági nyugalmam, amennyiben életemben sem jelentem meg soha idézésre. Miért jelenjek meg a halálom után?

A másik emlékem szintén Fülep Jenővel kapcsolatos. Néhány évvel később történt, együtt töltöttük minden időnket s egy koronából csendesen fenn virrasztottunk — egy liter bor mellett — a kaszinó kertjében, vagy még szerényebb helyen.

Egyszer fél kettő táján elválunk, megyünk haza. Jenő a Magyar-uccában lakott, neki többet kellett gyalogolnia, én hamar elérkeztem az Árpád-uccába. Lefeküdtem, nyitott ablak mellett nyomban elaludtam és álmodtam.

Fogorvos előszobájában találkoztam régi iskolatársamma, *Knopf* Gusztival, Guszti papnak ment, a temesvári szemináriumot végezte, évek óta nem láttam. Lányos képü szelid fiu, egy kissé gyenge tüdejü, de most az álmomban kövér és életerős.

Ölelem szivesen.

— Csakhogy látlak, Gyuszi! Micsoda pompás szinben vagy.

Gyuszi rám néz, mélyen a szememe mélyed. (Ma sem felejtem el ezt az álmot.)

— Igazán jó szinben vagyok? — kérdi a kezemet szorongatva. Hát majd hallasz még rólam.

Ebben a pillanatban egy szélroham becsapja az ablakomat, felébredek megborzongva. Ki voltam takarózva, attól fáztam. Ugyanekkor a szomszédban levő plébánia templom toronyórája kettőt üt.

Délelőtt mesélem Fülep Jenőnek az álmomat, amire azt mondja:

— Különös. Az éjszaka, hogy megyek haza, a Magyar-uccában a Knopf Gusztiék háza előtt haladok el. Senki se járt arra kivülem, mégis haliom, hogy a Guszti hangja kiáltja a nevemet.

— Jenő, Jenő!

Nem iszunk ennyi bort, hogy hallucinálni kelljen tőle!

Hát napirendre is tértünk a dolog fölött egész délig. Akkor hallottuk, hogy az éjszaka két órakor meghalt a Knopf Guszti. Senki sem tudta, otthon van. Hetek óta ágyban fekvő volt a szegény fiu, aki a fölszenteltetését sem érte meg. Isten tudja, hol szerezte a betegségét, nyilván anyai örökség volt. Az apja, régen, mészáros, csupa hus és izom, aki állandóan azzal tréfálkozott, hogy majd félre ugrik, ha a guta egyszer meg akarja ütni. Mégis szivszélhüdésben halt meg.

Ezek az okkult tudományok terén a legrégibb tapasztalataim, ezekért nem mertem soha mélyebben bele merülni a láthatatlanba, az érthetetlenbe. Végtére elég a földön élni, ahol lépten-nyomon érthetetlenségekbe ütközünk. Annyi azonban bizonyos, hogy nagyon kellemetlenül érzem magam előérzetek idején.

Bob.

Férfiak

Irta: Elazsek Ferenc

Abban a pesti házban négy albérlő lakik egymás fölött.

Lent a földszinten, piszkos oduban lakik az apacs. Ő az, aki mindig sapkában és gallér néikül látható az uccán, a kit minden rendőr és minden éjjeli pillangó a keresztnevén szólit. Télen kártyával, nyáron lóversennyel foglalkozik, váltakozó szerencsével, tudniillik hol veszit, hol ismét veszit. Mindazonáltal meg van elégedve a sorsával, amely ellen csak néha jajdul fel egy szelid káromkodással, olyanféleképe, hogy: a nyavalya törje ki. Ebben a mondásban csucsosodik ki egész életbölcsessége és ezzel intéz el minden bonyolultabb esetet... A szeretője uccai leány, aki minden megtakaritott pénzét köteles neki adni. Nyugtát nem kap róla, de pofonokat igen, főleg, ha kicsiny az összeg...

Fölötte, az első emeleten, alkóvos szobában lakik a szépfiu. Ő az a széditően elegáns és érdekesen sápadt fiatalember, aki a Váci-uccában szokott sétálni, állandóan világfájdalmas mosollyal és elharvadt urinőkkel. Rendesen mint statiszta kezdi valamelyik külteiki szinházban, ahol megtetszik a primadonnának, aki férjül veszi szegényt és nagy embert farag belőle. A mézeshetek után, vagyis az esküvő napján, már el is válnak, mert a szépfiu nem birja a primadonna szeszélyeit, viszont a primadonna és a bankárja nem birják a szépfiu költekezéseit. Ilyenkor fölveszi a leghóditóbb ruháját és a legvilágfájdalmasabb mosolyát és fölkeresi ama diszkrét, negyvenéves, meg nem értett urinőt, aki régóta osromolja már kecsegtető apánlatokkal. Azt a kis önérzetet, ami még szunnyad benne, elcsitija azzal, hogy elvégre a végzet ellen ugysem lehet küzdeni...

Fölötte, a második emeleten lakik a segédfogalmazó. Ő az, aki mindig szemüveggel és rojtos nadrággal és félretaposott sarokkal és iratokkal a hóna alatt siet az uccán. Mert ő mindig siet és mindig dolgozik. Emberi életet csak vasárnap engedhet meg magának. Olyankor átmegy Budára, ahol az ideáljával találkozik, aki kenyeresleány és akit Mancinak hivnak, mint minden kenyereslányt. Neki dolgozik és neki koplal, hogy szép legyen és selyemharisnyában járhasson. Mindezért viszonzásul még csókot sem kér a lánytól, mert szereti őt, szereti vágy nélkül, tisztán és ostobán, ahogy csak a segédfogalmazók tudnak szeretni. Elég neki, ha megcsókolhatja a Manci kezét, amikor este elválnak ott a regényes Balta-köznél, elég neki az az ábrándkép, hogy egyszer majd, fagyos téli estén, bölcsőt fog ringatni a meleg szobában, mig a Manci a kályha mellett ül és az ő lyukas zokniját stoppolja...

Fölötte, a harmadik emeleten lakik a költő, de csak azért, mert negyedik emelet már nincs. A költ őugyanis nem birja el, hogy valaki fölötte álljon, még a lakáskérdésben sem. Az uccán már nem igen lehet őt felismerni, mert, a mióta kiment a divatból az a tévhit, hogy a lángész csak kócos hajjal és piszkos körmökkel képzelhető el, azóta ő is alkalmazkodik embertársaihoz, legalább is külső megjelenésében. Életmódja azonban még mindig egyéni. Ez az egyéniség abban nyilvánul, hogy napokon át dőzsöl, ha van pénze, viszont ha nincs, ami elég gyakori eset, napokon át csak kapucinerből és cigarettafüstből él. Ennek a kettőnek, a kapucinernek és a cigarettafüstnek összetételét ő keserü humorral mámornak nevezi... Szeretője az az előkelő, jéghideg asszony, aki fekete hajával és fehér hermelinpalástjával olyan, mint egy büszke, számüzött királynő. Legfőbb erénye, hogy állitólag mindenki számára utolérhetetlen, csak a költőt szereti, mert tisztában van azzal, hogy mivel tartozik az irodalomnak...

— — — — — — — — — —

Egy szép napon a postás levelet hoz mind a négy albérlőnek. A levelek emeletenkint több-kevesebb helyesirási hibában különböznek ugyan, de a tartalmuk lényegében ugyanaz. Önagysága fájdalomtól megtört szivvel bejelenti, hogy ez igy nem mehet tovább és »bocsáss meg, drágám és felejts el engem és légy boldog és Isten veled és hidd el, én örökre szeretni foglak mégis és ne átkozz, én nem tehetek róla« és igy tovább.

— — — — — — — — — —

Az apacs elolvassa a levelet és azonnal elhatározza, hogy agyonüti azt a gaz csábitót, hogy a nyavalya törje ki. A lányra nem haragszik, mert ismeri ezeket a szegény teremtéseket és tudja, hogy ők ne mfelelősek semmiért, mert csak gyönge eszközei másoknak, tehetetlen bábok, melyeken az apacsok gyakorolják magukat a boxolásban... Este a lokál ajtajához áll és amikor kijönnek, szabályos horogütéssel leüti a leány kisérőjét, miközben enyhe célzásokat tesz az öreganyja retkes térdére. A leányt pedig a hajánál fogva haza cipeli és ujra meg van elégedve mindennel, mert ez jó munka volt, hogy a nyavalya törje ki...

A szépfiu sem esik kétségbe. Ugyis unta már önagyságát, aki az utóbbi időben már fukarkodni kezdett, nem a szerelemmel, hanem a pénzzel... Hanyagul rágyujt egy Coronas-cigarettára és gondolkozni kezd a teendők felől. De ez kicsit nehezére esik, a gondolkozás, ezért abba is hagyja mindjárt. Nem érdemes... Találomra kivesz egyet a sok felbontatlan ajánlat közül és mert megfelelőnek találja, rögtön telefonál ennek az ujabb, szintén diszkrét, negyvenéves és meg nem értett urinőnek. És még aznap este találkára megy, megint a leghóditóbb ruhájában és a legvilágfájdalmasabb mosolyával...

A segédfogalmazó, ó, az komolyan veszi a dolgot. Háromszor is elolvassa a levelet, mert nem akar hinni a szeemének. Azután megállapitja, hogy összeomlott minden. (Kicsiny emberek szeretik a nagy szavakat.) Elővészi a Manci képét, megcsókolja, a szivéhez szoritja és leveti magát az emeletről. Lent, az udvar kövezetén, örömmel veszi észre, hogy nem halt meg, csak összeroncsolta magát kicsit. És miközben a mentők beszállitják a Rókusba, arról ábrándozik, hogy ez a bátorsága, ez az öngyilkossági kisérlete bizonyára nagy hatással lesz a Mancira, aki visszo fog térni hozzá és mégis a felesége lesz és mégis fogja stoppolni majd az ő zokniját...

A költő?... A költő nyugtalanul hánykódik ágyában és némi erőltetett pózzal a falat kaparja fájdalmában. Közben élvezi azt, hogy ő most szenved, mert ez nagyszerü ihletforrás, ebből megirja élete legszebb költeményét... Becsöngeti a szobaleányt, akit elküld a zálogházba azzal az arany cigarettatárcával, amelyet a feketehaju és hermelinpalástos királynőjétől kapott emlékül. Kisit furdalja ugyan a lelkiismerete erre az eljárásra, de megnyugtatja magát azzal, hogy Volteire is fölvett kétezer frankot Ninon de Lenclos-tól, mégis nagy iró lett... Este elmegy a bárba, hogy pezsgőbe fojtsa a bánatát, ami nem sikerül neki teljesen, mert a pénze előbb elfogy, mint a bánata. Elmegy hát a tárzskávéházba, ahol hitele van. Szerényen rendel egy kapucinert. Amig ezt szürcsölgeti, azon a bizonyos halhatatlan költeményen töri a fejét. Két sor már meg van belőle:

Hittem néked, bár ne hittem volna,
Nem kerüitem volna tán pokolba!

Ezt felirja az asztal márványlapjára. A kapucinert pedig a főur irja fel...

ENGLESKI MAGAZIN
Beograd
Vuka Karadžića ul. 18. Telefon 24-98
Zagreb
Strossmajerova 10 — Telefon 16-56
Elsőrendű uri divatáruház. Saját műtermében készit méték után ruhát és fehérneműt
Eredeti Burberry Weatherproots

Kozmetikai intézet
állandó orvosi vezetés és felügyelet alatt
Subotica, Ciril-Metod trg
5
Villany- és fénykezelés ** Bőr- és szépségápolás
9495

EMLÉKEZÉS KONSTANTINRA

Irta: Gál Ottó

Már a második évet töltöttem a berlini egyetemen, amikor gazdag agglegény nagybátyám, akitől tanulmányaim folytatására havonként némi pénzbeli segélyt kaptam és akinek viharos szerelmi kalandjairól mint a nemi dolgok iránt élénken érdeklődő kamasz különféle, nem éppen épületes történeteket hallottam, hirtelen megnősült és egy rideg, üzleti hangon irott levélben közölte velem, hogy a pénzküldeményeket beszünteti.

Husz éves voltam akkor. Telve robbanó energiával és naiv optimizmussal. Az életet, az embereket egyszerüeknek és átlátszóknak láttam. Általában mindent leegyszerüsitettem és önkényes következtetéssel atómjaira bontottam minden eseményt, minden történést. És minden olyan világos volt és olyan magátólértetődő körülöttem. Rózsaszinü ködben éltem. Nem voltam éretlen, nyitott szemmel jártam, mert észrevettem, hogy vannak az életnek le-nem-tagadható problémái is, de ezekről azt hittem, hogy csak mesterséges akadályok, amelyeket spekulátiv elmék állitanak embertársaik elé, hogy azok megbotoljanak bennük. Ha néha beleütköztem is olyan problémába, amely mögött ijesztő mélység és feneketlen sötétség látszott tátongani, gunyos nevetéssel átugrottam rajta.

Természetesen: nagybácsim levele sem sujtott le tulságosan. Mindenesetre le kellett szállitanom igényeimet és más, olcsóbb lakás után kellett néznem. Mert az a néhány millió, amit óraadással kerestem, az inflációs időket nyögő Berlinben még száraz kenyérre sem volt jóformán elegendő. Ha pénzem lett volna utiköltségre, egyszerüen hátatforditok Berlinnek.

A Münzgasseben béreltem tehát egy padlásszobát. Iszonyatos ucca ez. Komor és szennyes, büntlehelő és bünrecsábitó, mintha nem az ünnepélyesen józan és hideg Berlinben, hanem valamelyik olasz kikötővárosban lenne. A házakban: minden második lakásban egy prostituált lakik albérletben. És a lakásadóik talán még a prostituáltaknál is bizonytalanabb morális alapokon nyugvó foglalkozást üztek. Engem persze izgatott az uj környezett, és valami mohó gyönyörüséggel szemléltem esténként a siralmas eleganciával kiöltözködött uccai nők vadászatra induló csapatát, amely után olcsó parföm és szagos szappan émelyitő illata kuszott.

A lakásommal már kevésbbé voltam megelégedve. Butorzata a lehető legprimitivebb volt. Egy rozoga faágy, egy nyomoruságos és minden érintésre felzokogó bőrdivány, egy kerek szalónasztal, mely lakásadóm: egy zilált vén banya hajdani jobb napjait volt hivatva igazolni és, az asztal körül — éles kontrasztként — három konyhaszék töltötte meg a szobácskát. Egyedül az vigasztalt, hogy a világosságot egy embermagasságnyira levő ablakon át kaptam. Kép vagy tükör nem enyhitette a szoba sivárságát: a falak szemérmetlen meztelenséggel meredtek rám. Esténként, ha felcsavartam a villanyt, ijesztő árnyak ugrottak a falakra: ismeretlen eredetü árnyékok, amelyek inkább emberi alakoktól, mint élettelen butordaraboktól származóknak látszottak. Éjjel hol az egyik, hol a másik butor reccsent meg... Néha a padló nyikorgott, mintha valaki járt volna rajta.

Nem tagadom, ebben a szobában megtanultam félni az egyedülléttől. Lelkem odáig hibátlan egyensulya is megbillent egy kissé... Épen ezért nem haragudtam komolyan, amikor egy este, az egyetemről jövet, háziasszonyom mézédes mosolyival ujságolta, hogy a rozzant bőrdiványt, amely szobám egyik falához támaszkodva számlálta kihasználatlan napjait, kiadta egy fiatalembernek. Pillanatnyi felindulásomban haragos pillantásokat vetettem a ráncos boszorkányra és szó nélkül sarkonfordulva a szobámba mentem.

Lakótársam már a szobában volt. Amint beléptem, udvariasan felugrott a diványról és bemutatkozott. Valami édesen hangzó orosz nevet mormogott, amelyből csak annyit vehettem ki, hogy Konstantinnak hivják. Körülbelül egy idős lehetett velem, de sápadt szőkeségében, amelyből lányos szeméremmel világitottak ki nagy kerek, titkok után kutató fekete szemei és véres pirosságu ajka, fiatalabbnak tetszett.

Rövidesen összebarátkoztunk. Három nap mulva már tegeztük egymást. Én orvosnak készültem, ő a technológiát végezte. Azonban az a különös esemény, amely életünkbe beleavatkozott, durva kezekkel terelt el bennünket a kitüzött céltól. Mint könnyü volt következtetnem, Konstantint is a pénztelenség kergette ebbe az uccába és ebbe a lakásba. Származásáról soha nem beszélt és ha én efelől fiatalos tapintatlansággal érdeklődtem, közvetlensége hirtelen dacos zárkózottságba merevült és ilyenkor órákig nem beszélt hozzám. Elejtett szavaiból sikerült annyit megtudnom, hogy szülei Oroszországból menekültek és most valahol egy porosz vidéki városban nyomorognak.

Mi is nyomorogtunk. És éheztünk, azzal az elszántsággal és gyönyörüséggel, amellyel csak a diákok tudnak, a nyomor valami romantikus, szinte perverz élvezésével éhezni. Hiszen a nyomor mögül egy közeli polgári jómód integetett felénk zsiros kezeivel.

Néhány hét elteltével a legbizalmasabb barátok lettünk. Különösen én ragaszkodtam nagyon hozzá: egy apátlananyátlan árvaságban felnőtt kamasz el nem pazarolt szeretetének minden melegével elárasztottam. Még ma is néha, ha álmatlan éjszakáimban felkisért az emléke ennek a szegény orosz fiunak, valami nyomasztó teher ereszkedik a szivemre. És máig is homályos előttem, hogy mi vonzott tulajdonképen hozzá. Az bizonyos, hogy sem azóta, sem azelőtt nem találkoztam olyan emberrel, akiből annyi meleg közvetlenség áradt volna, mint Konstantinból. Valami édes melancholia sugárzott lényéből, amely ott visszfénylett minden mozdulatán. És valami különös jóság és minden iránt megértés lakozott benne. Még a háziasszonyom is, ez a számitó németbe ojtott elvetemült cigányasszony is ellágyult, ha vele beszélt. Viszont még soha nem találkoztam valakivel, akinek olyan kevés érzéke lett volna az élet értékei iránt és olyan kevés örömmel nézett volna a holnappal szembe.

Emlékszem: tél eleje lehetett már, mert erősen éreztük a fütőanyag hiányát, amikor hirtelen megváltozott. Szótlanná vált ismét, mint ismeretségünk első napjaiban. Mogorva lett. Órákig feküdt hanyatt a diványon, és néha, ha rápillantottam, összeborzadtam: tekintete üres volt, mint a halotté, akinek a szemei nyitva maradtak, mert a haláltusa óráiban senki sem volt mellette, aki lezárta volna a szemeit. Nem tanult. Ha figyelmeztettem, haragosan vállatvont. Ugy kellett erőszakkal elhurcolnom a diákmenzára, ahol étkeztünk, hogy valami táplálékot vegyen magához. Lesoványodott. Éjszakáit álmatlanul töltötte és ha néha felriadtam, hallottam, mint forgolódik a fekvőhelyén.

Már-már belenyugodtam volna a megváltozásába, amikor egy éjjel arra ébredtem, hogy a nevemen szólit:

— Gyónni akarok neked, ha meghallgatsz — mondta gyáván és hangján egy megvert kutya panasza érzett.

A torkom összeszorult a meghatottságtól és ő be sem várva válaszomat, megkezdte a vallomását.

— Szerelmes vagyok... Szerelmes — ismételte suttogva, de szavaiból szinte perzselve csapott ki a nagy érzés.

Felültem az ágyban és riadtan meredtem a sötétbe, a fekvőhelye felé...

— Ismered azt a fekete lányt a harmadik emeleten — kérdezte bizonytalanul.

Én bólintottam feléje a sötétben.

— Adának hivják és prostituált... — kiáltotta most már dacosan. — Egy ringyóba vagyok szerelmes... De ne nevess ki... Látom az éjszakában is, hogy kinevetsz!

— Nem nevetek Konstantin — suttogtam könnyes hangon.

Erre felugrott a diványról és hozzám rohant. Zokogva vetette magát az ágyamra. Hosszan, fuldokolva sirt, mint a kisgyerek, amikor a legkedvesebb játékszerét eltöri. Benne is eltört valami, gondoltam és a fogaimat emberfeletti erővel kellett összeszoritanom, nehogy belőlem is kibuggyanjon a sirás. Amikor erőt vettem magamon, vigasztalni próbáltam. De hasztalan volt minden igyekezetem. Tovább zokogott. Karom, amelyen a feje nyugodott, egész nedves lett a könnyeitől. Engem megdöbbentett ez a viharos érzés és a sötétben egy gyermek tapasztalatlanságával néztem szemközt az odáig ismeretlen ellenséggel: a szerelemmel. Valami fojtogató, zavaros előérzet azt sugta, hogy hagyjak itt mindent, még idejében. Mindent, ezt a betegesen elfinomult barátot is... — Menekülj — sugta bennem valami — amig nem késő! Elhatároztam, hogy másnap reggel felmondom a lakást és egy másik kerületbe költözöm. — Én eddig óvatosan kitértem minden elől, ami megkeserithette volna az életem és most, más buja és gondja miatt, terhet vegyek a szivemre. Nem! — gondoltam buta önzéssel.

De a következő percben már megmásitottam elhatározásomat. Konstantin mellém bujt az ágyba, átkarolt és felfelcsukló hangon, amelyet mint sötét kisérő zene festett alá a torkából felkivánkozó sirás, beszélni kezdett:

— Nézd, én jól tudom, hogy tisztátlan, talán aljas ösztönü nő és harcoltam az érzés ellen. Hiába! Szenvedtem! Nem akartam rágondolni! Hiába! Minden nőben őt látom ,de senki sem kell nekem csak Ada. Tudom... ha pénzem lenne... megkaphatnám őt én is, mint más... Annyian... Azt hiszem, olcsó ára lehet — mondta szivszaggató öngunnyal. — És hogy szenvedek, ha arra gondolok, hogy talán az éjszaka minden órájában más valaki fekszik mellé... Mert ezek a német férfiak olyanok, mint a házinyulak, undoritóan éhesek. Te...! — hörögte — el tudod képzelni, milyen undoritó izü lehet a csók, amit megfizetnek... Förtelmes... Hiszen, ha pénzem lenne, kiragadnám ebből a környezetből... Elvinném valahová. Tiszta emberek közé. Talán az anyám megértene engem — reménykedett naivul — és segitene nekem más embert nevelni belőle... Mert biztos, benne is szunnyad valami jó, nemes utáni vágy... Hogy fáj itt — orditott a mellére ütve. Érzem, hogy ennek nem jó vége lesz... Belepusztulok ebbe az érzésbe... Szeretnék egyszer beszélni vele... Ne érts félre, nem a teste kell... Iszonyodom, ha arra gondolok, hogy hányan jártak rajta előttem... Megkérném, keressen valami más foglalkozást, amig én végzek... És akkor elvenném feleségül... Áthajózunk Amerikába, vagy mit tudom én hová... Uj életet kezdünk...

Annyi bizodalom és annyi élet nemismeréstől csepegő remény volt a szavaiban, hogy a szivem elszorult és most már mindennél világosabban láttam, hogy ez a fiu nem erre a világra való. Ha abba a gáncsba, amelyet most vetett elé alattomosan az élet, el nem vágódik, akkor a másodikba, vagy a harmadikba biztosan elbotlik... Megnyugtatásául megigértem neki, hogy másnap pénzt szerzek valahonnan. Előleget kérek a tanitványaimtól és isten neki, próbálja megtériteni a leányt.

És most a sötétben kirajzolódott előttem Ada arca és alakja. Néha a lépcsőházban, vagy a kapu alatt találkoztam vele, de mindig valami nevetséges gőggel nézett végig rajtam. Talán megérezte a pénztelenségem... Talán megérezte, hogy szánalmon kivül mást nem várhat tőlem. Tipikus uccai lány volt, amilyen Berlinben és más világvárosokban százszámra lepi el éjjelenként az uccákat. Talán valamivel fiatalabb volt az átlagnál és a szája mellé még nem vésődött be az a jellegzetes két mély vonal, amely ott szomorkodik minden uccai Vénusz arcán. De a szemei köré már sötét koszorut vont a sok éjjelezés és fáradt pilláinak függönye állandóan eltakarta törtfényü szemgolyóinak nagyobbik felét.

Akkor érthetetlennek tünt fel előttem, hogy ehhez a nőhöz másképen is közeledhet valaki, mint azzal a vággyal, amellyel kétes külsejü vendégei keresték fel. Ma már azonban, az évek távlatán keresztül, megértem szerencsétlen barátomat és ma már tudom, hogy aki a szépet magában hordja, az a legrutabb dolgokon is felfedez valami megnyerőt.

Konstantin elaludt mellettem. A karja a fejem alatt volt, ami meglehetősen kényelmetlenné tette a fekvésemet. De nem akartam megmozdulni, nehogy álmában megzavarjam. Már a hajnal szürke fénycsóvái vetődtek a szobába, amikor végre elaludtam.

Másnap este hét óra tájban értem haza. Konstantin még nem volt otthon. Az elmult éjszaka izgalmai még ott vibráltak idegszálaimon és Konstantin, szerelme és az egész világ, mintha ködtengerből meredt volna felém. Távoliak és hozzám nemtartozónak láttam mindent és

Berényi János:

Hajnali kisértetek

Mért nem engeditek szabadon a rablógyilkost
most az itélet sötét herce-hurcája után,
amikor az utolsó óra számküllői oly gyorsan
forgatják magukon a mutató fekete sugarát,
s oly édes zöld fodrok gurulnak a reggeli szélben,
és a frissen sült kenyér szaga oly diadalmasan
tapos az éhes hajnal sovány gerince fölött?

Életétől de külön fekszik ez a halvaszületett hónap:
nagy szelid állatkölyök, az ő legigazibb idő-fia,
teste a kiváncsi hallgatók vastag csöndje
a vér benne az ő uszkáló vörös vallomása,
két szeme a gyertyák két avas pipacsvirága,
orra az irgalmas feszület,
s ezer nyelve a törvénykönyv ezer sziszegő lapja.
Holtan nőtt ki, de aztán magába szurta az élet
kihült izmokon élősködő lángrügyes kanócait,
s az ő pilláiról is fölnyalta vele a harmatos álmot,
amely a keserü tüzet kanalazza a szemekből,
de hozott helyébe neki erőt,
jóságot, érzést,
nagy, isteni gondolatokat, még szerelmet is:
a fáradt fájdalom halálizgató meztelenségét.

Az ő bizalma bizni már nem tud,
félelme félni nem tud, szerelme szeretni nem tud,
nem cselekvés benne még a várakozás sem,
de ha ugy visszaengednék a régi hétköznapok közé:
ő volna a Jó zsarnok királyának leghübb cselédje,
és sose sirna
és sose éhezne
és sose harcolna
és sose félne
és előre köszönne a sarki koldusnak,
és a vére röhögne, mint a redőtlen patyolat,
és a sarkantyus idő menyekzős asztaláról
visszasöpörné magába a maradék morzsákat is
s örjöngve fölkurjantana a márványos sima égre:
élet, élet,
élet, élet, élet!
és a szivével törölgetné
a csüngő aranykosarakban a verőfény száz szivét.

A csillagcsigás égi viz csak egy lélekzet volna neki,
meghallaná a sarjadó szüz fü jajgatását,
pirosra érlelné az esti zongora sötét hangbogyóit,
s a leheletére vigyázna mintha száz idegen álom
hópihés csecsebecséin akarna véle átsuhogni,
és ő volna az élet és józanság boldog részege,
és ebben a vad kibirni nehéz mámorban
lehet, hogy az első harangos vasárnapon az öröm
duhaj kábulatával leszurná a legjobb barátját,
de utána már vigan hágna a halálos dobogóra.

mindenkit. Halálosan fáradt voltam. Kéjes örömmel gondoltam vetkőzés közben az élet legnagyobb jótéteményére: az alvásra.

Az ágyban még kusza gondolatok futkároztak az agyamban, mint a padláson lappangó tüz fel-feltünik a menyezeten, aztán elcsendesült minden körülöttem. Elaludtam.

Nem tudom meddig alhattam, de már éjfélutánra járhatott az idő, amikor hirtelen arra riadtam fel, hogy valaki motoszkál a sötét szobában...

— Konstantin, te vagy? — kérdeztem az ágyban felülve.

A zaj megszünt. De nem válaszolt senki...

— Ki az? — kérdeztem ujból és rémületem ellenére is feltünt nekem, hogy hangom mennyire remeg.

— Maradj nyugton. Én vagyok... — hallottam Konstantin hangját, amely most idegenszerü és rekedt volt.

— Csavard fel a villanyt! — kiáltottam bosszankodva az iménti ijedtségemen. — Több tapintat is lehetne benned. Ha már éjjel jössz haza, legalább viselkedj csendesebben!

Nem válaszolt. Hallottam, amint leült az asztal mellé, mert a rozoga faszék megnyikorgott a teste alatt. Hosszu percekig ülhetett mozdulatlanul. Végre megsokallottam a dolgot és rászóltam:

— Konstantin!

Nem felelt.

— Konstantin! — ismételtem most már hangosabban — mi van veled?

Most sem válaszolt, de fojtott sirást véltem hallani.

— Csavard fel a villanyt! — mondtam rosszkedvüen.

Nem mozdult a helyéről és most már határozottan kivettem, hogy sir.

— Sohasem lesz ennek a nyomorusságnak vége — gondoltam elkeseredetten és felugrottam az ágyból, hogy felcsavarjam a villanyt.

De Konstantin nekem ugrott...

— Mi van veled? Megőrültél? — kiáltottam meglepetve.

— Hallgass! — suttogta parancsolóan és visszakényszeritett az ágyba. — Feküdj csak te nyugodtan. Mindent elmondok...!

Kelletlenül és szorongó érzéssel bujtam a takaró alá. Konstantin az ágy szélére ült és a kezem után nyult... Rémülten rántottam vissza a kezemet.

— Mi ez? — kérdeztem rekedten.

Kurtán felnevetett. Aztán arcát az arcomhoz egészen közeltolva, úgyhogy forró lehellete égetett, suttogta.

— Megöltem őt!

Fel akartam ugrani. De leszoritott..

— Maradj nyugton! Most már ugy sem változtathatunk a dolgon. Meghalt már! Megöltem Adát, mert meg kellett ölnöm... Vagy őt, vagy saját magamat... Előbb mérlegre tettem, ki ér többet: egy prostituált, egy erkölcsi ingoványba elmerülő nőstény, vagy egy huszéves diák, akinek öreg szülei és három kis testvére van... És a mérleg a javamra billent... Megöltem a nőt, hogy megszabaduljak tőle.. Öltem, hogy megmentsem magam! Magasabb morális szempontból igazam van! És tudod, hogyan öltem meg — suttogta lihegve — egy nagy hegyes konyhakéssel... Az ágyban feküdtünk és miután megkaptam tőle, amit vártam... a balválla felett... közvetlenül a vállperec mellett... mélyen benyomtam a kést... Brrr — és összeborzadt — hogy ropogott a husa, mint a dinnye, ha feivágják... És a vére kilövelt... Borzalmas szökökut...!

Félájultan haligattam...

— Azután minden nyomot eltüntettem... Megmostam a kezeimet... De azért még érzem a vér szagát — gyötrődött magábaroskadtan. — Nem látott hozzá bemenni senki... És nem látott tőle kijönni senki... Nem fogja soha senki megtudni: ki volt a gyilkos... Te nem árulsz el? Tudom! Ugye nem? — kérdezte szorongva.

— Nem — mondtam bizonytalanul. — De most hagyj aludnom... Feküdj le te is...

Hallottam, amint ruhástul a diványra dőlt... A divány nyikorgott.

Aludni akartam. Álomba menekülni. De nem tudtam. Künn az uccán, mint minden éjjel, az utcai nők összevereked-tek... Rikácsoló hangjuk felhallatszott a szobába... Undoritóan durva szavak röpködtek a levegőben...

— Holnap elmegyek innen lakni...! Holnap elmegyek...! — ismételtem ezerszer egymásután magamban, hogy ne kelljen arra gondolnom, amit nem tudtam többé kiszoritani a tudatomból... Alattam két emeletnyire egy véres ágyban fekszik a perdita... A kitaszitott... Megölték... Talán még él... Talán lehetne segiteni rajta... Orvost kellene hivnom. És nem mozdultam!

— Nem akarok tudni semmiről. Nem akarok tudni semmiről — ismételtem most. Gyülölettel gondoltam a másikra, ott a diványon, akit talán közben el is nyomott az álom... Félreismertem... Nincs annyi lelkiismeret benne, mint egy rablógyilkosban...

De nem... Konstantin hirtelen felorditott...

— A köpenyem...!

— Mi az? — kérdeztem, rémületbevesző sejtéssel. — Mi van köpenyeddel...?

— Ott hagytam nála... A szobában... Ha megtalálják végem van... Az irataim benne vannak... El vagyok veszve... El kell hoznom minden áron... Mert...

És már az ágyamnál állt... Rámborult és könyörgött:

— Gyere le velem... Én félek ujra odamenni... Egyedül... A szemei nyitva maradtak... És néz a semmibe... Csak néz... néz...

— Nem — mondtam tiltakozva — azt nem teszem!

— Felakasztanak! Gondold meg! Én gondolkodás nélkül megtettem volna neked ezt a szolgálatot...

Sirt... És csókolt... Az arcomat... A kezeimet... Mindenütt, ahol ért...

Félőrülten, beszámithatatlanul magamra kaptam a sötétben a legszükségesebb ruhadarabokat és megindultam vele...

Óvatosan kellett mennünk, mert a lépcsőházban állandóan ki-bejártak a prostituáltak vendégei. Szerencsésen leértünk a harmadik emeletre. Kiléptünk a nyitott folyosóra, amely az udvar felett függött és amelyre az apró tömeglakások ajtai nyilottak.

A folyosó legvégén lakott Ada...

— A lámpát égve hagytad? — kérdeztem, mert a lány ablakából, a függönyön keresztül világosság látszott.

— Igen — felelte bizonytalanul mellettem.

Én vakmerően az ablakhoz osontam. Konstantin hátramaradt... A kissé félrecsuszott függöny keskeny rést hagyott, amelyen keresztül a szobába láttam... Elállt a szivem verése... Sem azelőtt, sem azután nem éreztem olyan tisztán és annyira megdöbbentően, hogy az elhatározó pillanatokban kiesiet az ember az időből és a térből... Valami elpattant bennem... — Megőrültem — gondoltam...

Adának vendége volt, aki már az ágyban feküdt. A lány épen vetkőződött... A cipőit vetette le... Ingvállai lecsusztak a karjaira... Félig meztelen volt...

— Konstantin — orditottam a felindulástól őrjöngve és nem törődve azzal, hogy mások is meghallják.

És hátrafordultam...

Konstantin nyolc-tiz lépésről közeledett felém... De nem a folyosó járdáján... A néhány centiméter széles vaskorláton... Háromemeletnyi magasságban... A karjaival egyensulyozta magát... Mint a kötéltáncosok...

Kitátott szájjal meredtem rá... Nem mertem megmozdulni... És hang nem jött a nyelvemre...

Édesen hangzó anyanyelvén: oroszul kiáltott valamit felém. Nem értettem meg... Aztán az egyik kezével intett... Talán bucsut intett nekem... Vagy az életnek... És a következő pillanatban eltünt a mélységben...

*

Már hajnali ötóra volt, mire kihallgatásomat a rendőrségen befejezték. Aláirtam a jegyzőkönyvet és elbocsátottak.

Mint egy alvajáró értem haza. Amint a halálosan meggyülölt szobába léptem és a villanyt felcsavartam, az első pillantásom Konstantin köpenyére esett... A diványon feküdt...

— Konstantin — sikoltottam és ráborultam az élettelen ruhadarabra... Most már világosan láttam a láncot, amely a dolgokat egymáshoz kapcsolta... Megértettem mindent...

Amikor felemeltem a fejemet, észrevettem, hogy a háziasszony is a szobámban van és a falnak dőlve hangtalanul zokog...

— Megőrült szegény — mondta később, amikor a sirást abbahagyta.

Én a köpenyre néztem és hallgattam.. Csak én tudtam egyedül, hogy ez a Berlinbe szakadt és az élet elől a halálba menekült orosz fiu nem őrült volt... Nem őrült, hanem gyilkos... Aki csak azért nem ölt, mert az élet mérlegén könnyebbnek találtatott, mint a perdita: alattunk a harmadik emeleten...

Gál Ottó

KOZMETIKA

Ez alatt a cim alatt vasárnaponként állandó rovat jelenik meg a Bácsmegyei Napló-ban. A kozmetikai rovatot

Dr. VÉCSEI JENŐ

szuboticai orvos vezeti, aki készséggel ad vidéki olvasóinknak is kozmetikai kérdésekben felvilágositást, ha egyes kérdésekkel levélileg hozzánk fordulnak.

A leveleket igy kell cimezni:

Bácsmegyei Napló — Kozmetikai rovat

Itt is felkérjük az olvasóinkat, hogy a különbözö kérdéseket, rejtvény problémá, müveltségi vizsga megfejtéseket mindenkor külön-külön papirra irják, mert ha ugyanabban a levélben rendelnek könyvet, küldik be a rejtvény megfejtést és a legujabb költeményeiket, kérdezősködnek Rockefeller vallásáról, hirdetésekről s kozmetikai dolgokról, majdnem lehetetlen a leveleket pontosan elintézni.

Egy boritékban több levél is lehet, a bélyeget nem kell pazarolni, de mindenfajta ügy számára külön — papirt kérünk.

A kozmetika rovatban is minden felvilágositás dijtalan, aminthogy a Bácsmegyei Napló mindig ellenszolgáltatás nélkül áll olvasói rendelkezésére.

A kozmetika és segédeszközei

A fénykeze és — A faradikus áram — A kémia

Olyan korban élünk, amelyben a test és a test szépségének kultusza reneszánszát éli, amelyben a test bája és mozdulatainak harmóniája rajongás tárgya és talán senkit sem gyötör annyira a szépség utáni vágy, mint aki a szépséget nélkülözni kénytelen.

Kezdetleges kulturáju emberek nem sokat törődnek testi hibáikkal, mig a finomabb érzésüek kedélyileg sokszor tönkremennek miatta. A nőnek egész életét képes megmérgezni az a tudat, hogy szépsége, legtöbbször önhibáján kivül, olyan hiányokat tüntet fel, amelyek már az első látszatra nagyon is szembeötlőek és elnem rejthetők.

Annál örvendetesebben lehet regisztrálni azt a körülményt, hogy manapság a szépségápolás, a kozmetika olyan óriási léptekkel halad a tökéletesülés felé, hogy azzal már a legmeszszebb menő igényeket is ki lehet elégiteni.

Még nincs hosszu ideje, hogy a szépségápolást, a kozmetikát az orvosi megfigyelések körébe utalták és a kozmetika elválaszthatatlan kiegészitő része a börgyógyászatnak.

A külföld, főleg Ausztria és Németország tudományos intézetei belátták már a kettő között való szoros összefüggést és miután a kozmetikának külön tanszéke nincs, évenként a legkiválóbb börgyógyászok tartanak orvosok részére kurzusokat kozmetikusokká való kiképeztetésük céljából. Törekvésük főleg odairányul, hogy a szépségápolás tudományát kivegyék a kuruzslók és laikusok kezeiből, mert hiszen nagyon gyakran látjuk, hogy megnem felelő és tudományos ismeretek hijával rendelkező egyének sokkal többet árthatnak, mint amennyit használni képesek és nagyon sokszor helyrehozhatatlan hibákat okoznak s épen ellenkezőjét érik el annak, mint ami a szándékuk volt.

A kozmetika több oly tudományos segédeszközzel rendelkezik, amelyek a szépségápolást hathatósan alátámasztják. Ezek közül legelső sorban emlitendő meg

a fénykezelés, az ultraviolett sugarak alkalmazása.

A fénybesugárzás célja elsősorban — élettani hatásától eltekintve — az, hogy általa a börön mesterséges gyulladást idézünk elő, ami által igen sok esetben nélkülözhetőkké válnak a sokszor nagyon is fájdalmas és hosszadalmas hámlasztókurák. Mivel a fénykezelést tetszésünk szerint irányithatjuk és fokozhatjuk, módunkban áll a hámlasztás fokát és mértékét tetszésünk szerint fokozni vagy csökkenteni. Az ultraviolett sugarak hatásának tudományos alkalmazása a kozmetikában és a börgyógyászatban még nem régi keletü, de a fény és napsugarak gyógyitó hatásának ismerete hosszu évezredekre vihető vissza, mert hiszen már az ó-kor népei előtt is ismeretes volt a napsugarak jótékony befolyása bizonyos bajok, főleg börbetegségekkel szemben.

Az ultraviolett sugarak élettani hatása, főleg abból áll, hogy a bőr hajszálvéredényeit kitágitja, ott vérbőséget idéznek elő. Tudjuk, hogy a bőrön és sokszor magában a bőrben levő mikrobák főleg ezeknek a hajszáledényeknek a belső falazatán tenyésznek és azokon át terjednek tova a belső sejtek felé, igen gyakran idézve elő különféle kóros elváltozásokat és megbetegedéseket.

Az ultra violett sugarak behatása alatt azonban ezek a baktérumok a legtöbbször megsemmisülnek s ekként megakadályozható a komoly betegségek fellépése és kitörése. Kozmetikai szempontból is jótékony hatásuak, mert nagyon sokszor utját állják az elcsufitó gennyedő pattanások és pustulák keletkezésének.

De az ultra violett sugaraknak kozmetikai szempontból még egy más, igen fontos és nagyjelentőségü hatásuk is van, az t. i., hogy *megakadályozzák a hajhullást és elősegitik a haj növekedését.*

A kozmetikának egy másik segédeszköze a villany, főleg

a faradikus áram alkalmazása,

amellyel elektrolysis folytán a felesleges szőrszálak távolithatnak el főleg az arcról, de esetleg a test más, szabadon fekvő részeiről is. Amily egyszerünek tünik fel ez az eljárás, olyan végzetes és helyrehozhatatlan hibákat is lehet vele elkövetni kozmetikai tekintetben. Nem ritkán látjuk, hogy az egyébként bájos női arcok apró hegekkel vannak elrutitva, amiket teljesen eltüntetni semmi eszközzel nem áll módunkban. Ezek legtöbbször *a villanyáram helytelen bevezetése és alkalmazása által jöttek létre.* És éppen azért, mivel az általuk elkövetett mühibák helyrehozhatatlanok, csakis hozzáértő, kellő szakismerettel biró orvos által volna szabad ez eljárást foganatositani.

Van azonban a villanyáram behatásának kozmetikai tekintetben egy másik, mérhetetlen nagy előnye is, az t. i., hogy *nagyfoku soványodást lehet vele elérni,* anélkül, hogy az a szervezetre ártalmas lenne és anélkül, hogy hosszu hónapokon át belső szerek és rendkivüli szigoru diéta alkalmazásával kellene magát az illetőnek gyötörnie.

Egy további segitőeszköze még a kozmetikának

a kémia.

Nagyon is messze terjedne és e hely nem is arra való, hogy az egyes gyógyszerek hatását, amelyek a szépségápolás szempontjából alkalmaztatnak és nélkülözhetetlenek, itt tárgyaljuk és felsoroljuk; — csupán annyit emlitünk meg, hogy az egyes kenőcsök, hajvizek, szappanok, főleg gyógyszappanok minősége és alkalmazási módjai azok, amelyek kozmetikai tekintetben nagyon is fontos és lényeges megkülönböztetést igényelnek.

Ha már most mindezek előrebocsátása után még figyelembe vesszük a többi kozmetikai eljárásokat is, amiket a szépségápolás terén alkalmazásba szoktunk venni, ugy nyugodt léptekkel elmondhatjuk, hogy igenis, *a kozmetkai bajok és megbetegedések ellen van biztos orvosi segitség.*

Dr. Vécsei Jenő

Ha olcsó, de jó és elegáns bécsi szabás
férfi-, női- valamint
gyermek-fehérnemüt
akar vásárolni, forduljon bizalommal
POLLÁK LEO céghez
Senta (Bácska)
Kérjen árjegyzéket! 8980

A futball

Nyilt levél a Bácsmegyei Napló sportrovatvezetőjéhez

Tisztelt Kolléga Ur,

bar a labdarugósportnak, mint olyannak nem vagyok különösebb barátja, azért alkalomadtán ki-kijárok a mecscsekre s gondosan elolvasom mindig a hétfői lapban az ön emelkedett szempontu beszámolóit a szuboticai futball-eseményekről. Elvégre egy kulturembernek minden iránt kell érdeklődni s talán nem állok egyedül azzal a nézetemmel, hogy a Sand—Bácska bajnoki mérkőzés van olyan világtörténelmi fontosságu esemény, mint, mondjuk, a genfi leszerelési konferencia. Mert, ugyebár, Coolidge, ha megfeszül, sem tud egyetlen gólt sem lőni a konferencián, például, mig Ördög, ha éppen le akarja szerelni Slezákot, hát le is szereli. Pedig ő nem is elnök.

Bizony, Coolidge! Tanulhatsz tőle.

Mint láthatja, Kollega Ur, elég objektiv vagyok a labdarugászattal és labdarugnokokkal szemben, éppen ezért talán nem érhet az elfogultság vádja akkor sem, ha kifogást emelek ezuttal a kapusok müködése, illetőleg nem-müködése ellen. Annál kevésbé, mert ezt a kifogásomat, ami már régen furdalja az oldalamat s amit csak azért nem mertem eddig mások előtt is hangoztatni, mert nem éreztem magam illetékesnek a bírálatára, most egyik legutóbbi magasröptü sportessayjében olyan elismert szaktekintély is megerősiti, mint éppen Ön. Talán még emlékezik rá, — (én bevéstem elmémbe örök időkre) — hogy a Sand—Bástya mérkőzéséről szóló örökbecsü mükritikájában Ön szóról-szóra a következő megállapitást tette:

»A vendégcsapat kapusa közel sem jött Siflishez.«

Brávó!

Ezt nevezem szemnek. Ön meglátta rögtön, hogy miről van szó. Az a disznó kapus csakugyan *ott lézengett egyhelyben* és az egész mérkőzés alatt óvakodott attól, hogy Siflist csak egyszer is megközelitse.

Ezt le kell szögezni.

De legyünk pártatlanok, Kolléga Ur. Ne hallgassuk el azt sem, hogy *Siflis sem ment közel a vendégcsapat kapusához.*

Egyik tizenkilenc volt, a másik is tizenkilenc. Osz-posz.

A többiek mind szaladgáltak egyik kaputól a másikig. Csak a két kapus gubbasztott a pálya szélén. Őket nem érdekelte az egész.

Ez a futballjáték rákfenéje. Huszonkét, illetve a biróval és a taccsbirákkal együtt huszonöt ember van a pályán, ebből huszonhárom a megfeszülésig dolgozik, izzad, rug, kiabál, rohan, kettő pedig lopja a napot. Nem gondolja, Kolléga Ur, hogy ez a többit is demoralizálja?

Egyszer láttam egy meccset, a legizgalmasabb pillanatban, amikor az ellenfél balösszekötője éppen nyomorékra készült rugni Heldet, a jeles Siflis ur háttal a mezőnynek nyugodtan ült a kapu előtt és — banánt evett. Ausgerechnet

Hallatlan!

Abelyett, hogy odament volna segiteni a elfüldnek. Hiszen ha csak egyet üt azzal a hatalmas mancsával a balösszekötő fejére, rögtön lepedőben viszik le az illetőt a pályáról.

Látta már ön a Siflis tenyerét? Akkora, hogy még egy 1:10.000 léptékü térképen is letakarhatja vele azokat a városi földeket, amiket az agrárreform meghagyott Szuboticának. (Sőt, tán a miket elvett, még azokat is. Bár, ha jobban meggondolom, az utóbbihoz mégis csak nagyobb tenyér, vagy nagyobb lépték kellene. Esetleg több belátás, az agrárbizottságok részéről.)

Kollega Ur, felhivom, inditson akciót a kapusok megrendszabályozására. Az alszövetség szólitsa fel őket arra, hogy vagy dolgoznak a jövőben ők is, mint a többi lábmunkás, vagy pedig, ha tovább urizálnak, el fogják valamennyiőket csapni. Semmittevőkre nincs szükség. Ha nem hajlandók megjavulni, menjenek Isten hirével. Egész jól megleszünk kapus nélkül is és garantálom, hogy a csapatok éppoly élvezetes játékot produkálnak majd tiz emberrel, mint eddig tizeneggyel.

Az ne aggassza Önt, hogy a kapusok kiküszöbölése esetén könnyebben berepül majd a labda a kapuba. *A labdát is ki kell küszöbölni.* Sem a szerb, sem a magyar nép egyenes jellemével nem egyezik ugysem az az alattomosság, a mi épp a labda miatt honosult meg a futballban, hogy tudniillik a játékos, a mikor tüdőn akarja rugni ellenfelét, alamuszi módon ugy tesz, mintha a rugás tulajdonképp a labdának szólna. Menynyivel becsületesebb sport például a boxolás, — éppen mert a boxlabdát nem viszik el a meccsekre — ahol a Dempsey amikor pofonkeni a Tunneyt, egész nyiltan ellenfele balszemére pályázik és nem tesz ugy, mintha csak véletlenül knock-outolná a boxlabda helyett. A A futballt is meg kell reformálni. Semmi szükség sincs a labdára: a játékosoknak ezentul őszintén és egyeneslelküen kell törmelékké rugdalni egymás sipcsontjait. Lékeljék be az ellenfél kopoltyuját minden ürügy és ál-jogcim nélkül.

A sportszerüség szempontja követeli, hogy ezeket az ujitásokat haladéktalanul bevezessék, ez az egyedüli garanciája a következő sportgeneráció morális fejlődésének. Öné lesz az érdem és a dicsőség, Kollega Ur, ha egy megfelelően arranzsált sajtókampánnyal előkészíti inditványaim keresztülvitelét.

Kiváló tisztelettel

dió.

Csuka Zoltán:

Az este hozzám ér

Vérvörös könnycseppeket sirt az alkonyat,
belekapaszkodott a fák barna hajába,
nem akart meghalni
és csak zokogott kétségbeesve a kertek bolyai.
Percek sulyos teste vonult végig az utakon,
az árnyékok nőttek, mint a gond
a nap lustán görgött a szemhatáron
és a kutyák
ijesztő szimfóniákat vonitottak a hold elromlott képe felé.
Az esti csöndben felnyilt a szemhatár
hallani lehetett a távoli óceán sóhaját,
ott lebegett benne Nungesser és Colli
sötéten szálltak, repülőgépük motorja dohogott,
ijesztően rossz sziv,
kihagyó szivemmel ketyegett a sötétben,
szivemmel, amelyben idegen és messzi elektromos
hullámok zörgetnek szüntelen.
Igy ért az este hozzám,
vállamra ült, hatalmas, bársonyos madár,
széttollászkodott és elborított mindent.
Éreztem, ahogy a világűrben csöndesen elcsónakázik a föld
és szeliden bókol a nap felé,
amelyből az élet szakadatlan sugárban ömlik.
Már én sem voltam, csak a fák, füvek, házak és állatok ezre
szemem meglátta az anyag millió életformáját,
az örök mozgást,
láttam, ahogy a sinekben keringenek az elektronok millói
és a levegőben rohan az elektromosság.
Meg-megujulón ölelkezett az élet,
ezer forrásban zuhogott elő a föld méhéből
és áradt felém,
ezer csatornán át a véremig,
amely pergett és dalolt,
dalolt és szökkent
és már pattant a karom ölelésbe
és mindennel együtt
ájult örömmel
éreztem a kedves csókját
sikoltva, sirva
mert tudtam,
hogy ölelésünk minden vércseppjén
ott lovagol a halál.

Akar Ön jó és olcsó könyvet?

Akkor fáradjon be a „Bácsmegyei Napló" könyvosztályába, ahol a legmagasabb igényeket is kielégitik

Uj komlós-zsákok

minden minőségben

Használt komlós-zsákok

2 kg.-os D 27·—

AVRAM SCHIFF, NOVISAD

zsák-, zsineg-, ponyva-nagykereskedő, zsák- és ponyvakölcsönző

TELEFON 2408. Sürgönycim: JUTEŠIF

Zsinegek gyári árakon aluli kiárusitása

Ponyvarendeléseket

24 órán belül minden méretben eszközlök

7434

A bársony nadrág

— Szaladj csak Maris, nézd meg mi a csodáért kárálnak annyira a tyukok, tán már megint az a gyalázatos Burkus nem engedi elülni őket. Mindjárt adhatsz is vizet annak a kutyának, nehogy megvesszen ebben a melegben. De hallod, ne az eperfa alá tedd az itatóját, hanem a góré alá, mert nem mernek tőle fölmenni a tyukok. A Pistikának pedig mondd meg, azonnal jöjjön be és vesse le az uj nadrágot, itthon jó a másik is. Ha elhussolja most, nem t'om mibe jár majd, ha az összel föladjuk az iskolába.

Szaladt is a Maris a parancsot teljesiteni, de alig ért ki, hallatszott is a hangja: Jaj édes szülém gyüjjön csak.

— Mit riasztod az embert, mi az már megint?

— Édes szülém Pisti fönt van az eperfán, nézze ott fönt egész a hegyibe.

— Jaj ne mozogj, te agyonütni való, mert letörik alattad az a vékony ág. Gyüssz le mindjárt arról a fáról!

— Égbeli Isten, hogy mennyit köll kiállni egy ilyen kölöktül. Gyüssz le azonnal! Nem hallod? Oszt az uj nadrágban.

— Hát van neked Istened, mi? Hát azt gondolod, hogy szegény apád azért dolgozik reggeltől estig, hogy te ugy becsüld meg az ujat? Hát lopjuk mink a rávalót? No megállj, csak haza gyüjjön apád!

És a Pisti gyerek erősen megszeppenve, lassan csuszni kezd lefelé a fáról.

De csakugyan, egészen elfelejtette, hogy az uj nadrág van rajta. Ámbár volt ő már fönt a fán máskor is, igaz, hogy hétköznap, amikor édes szülém nem volt itthon. Azért mégis aggodalmas a dolog most nagyon.

Hanem a Marist azt megrugom, ha leérek, gondolta egy pillanatig.

Minél lejebb ért, annál lassabban csuszott, le-le pillantva a levelek közül a szülére.

— Hát sose érsz le? Tán fölmenjek érted, mi?

Pisti a csuszást egy kicsit meggyorsitotta.

Még a piros pántlikáját is eldugom ennek a Judásnak, a Marisnak, hogy sose találja meg, forgott az eszében a gyereknek.

De nini, mintha megakadt volna a csuszásban.

Próbált egy kicsit fölebb huzódszkodni, hátha kiakad, de nem sikerült. Izgett-mozgott egy kicsit, hátha csak valami ág akadályozza. Hiába, nem haladt lefelé.

— Hát mi lesz? Meddig várjalak, te, nem is tudom minek mondjalak, mert jó vége ugy se lehet az ilyen komisznak.

Erre az anyai biztatásra Pisti egy nagyot ránt magán. Egy gyanus recscsenés, hogy a fiu szive szinte hangosan dobogni kezd. Talán csak a varrás feslődött föl, igyekszik magát megnyugtatni.

Ugy látszik azonban mégis jobb a bizonyosság, egyik kezét óvatosan hátra nyujtja s keresni kezdi a hibát.

Hopp, megvan!

Lassan körüljártatja benne mutató ujját.

A teremtésit, kockára szakadt, állapitja meg végtelen szomorusággal.

Nem is tudja, hogy ért le a fáról.

Az anyja látta, hogy mennyire meg van ijedve, dehogy bántotta volna.

Csakhogy lent van épkézláb. Még a nadrágot is elfelejtették vele levettetni.

A gyerek ott dibdábolt hátra tett kezekkel a fa alatt. Kis szive tele volt szomorusággal az uj nadrág miatt, de meg az aggodalom is mázsás sullyal nehezedett rá, mi lesz vele, ha apja megtudja.

Sok öröm tud elférni egy ilyen kis szivben, de mérhetetlen szomoruság is.

Lassan az ól mögé somfordál s hirtelen leveti.

Hiába no, nem feslés. Kockára van szakadva. Ámbár, ha vesszük, nem is nagy szakadás, nincs nagyobb, mint egy eperlevél.

Ejnye, erről ugy látszik eszébe jutott valami, mert hirtelen ujra fölhuzta.

Visszacsellegett az eperfa alá és egy lelógó ágról leszakitott egy levelet, benyálazta és hátra ragasztotta.

Ovatosan egy-két lépést tett. A levél nem esett le.

Neki bátorodva egyenesen a konyhának tartott. A konyhaajtóban nagyobb bizonyosság okából még egyszer hátra tapint.

Hiába, az Isten nem foltnak teremtette a levelet, lehullott utközben.

A konyhában hirtelen leült a kis székre. Már a vacsora is elkészült, de Pisti csak ült a kis széken, tenyerébe támasztott állal, szótlanul.

Jaj, mintha lőttek volna, összerezzent.

— Gyuts lámpát Maris, oszt tedd az asztalra, itthon van apátok, most csapta be a kiskaput. Te meg, te jóság, mosd a kezed, oszt asztalhoz.

— Nem vagyok ehetném!

— Nem ugye az epertül? No majd ad apád, épen ehen van e!

— Aggyisten, no mire végzitek!

— Ehun e ez a jó gyerek épen most mondja, hogy nem köll neki az étel. Persze teli eszi magát eperrel.

— Nem is igen ettem, mondja Pisti meglehetősen bizonytalan hangon.

Tán valami baja lesz neki, mondja az apja és aggódó szeretettel nyul érte, hogy fölemelje a kis székről.

Hát épen az lett a hiba, hogy fölemelte, mert a gyerek a kis széket magához szoritotta takarónak. Hiába no, a baj kitudódott.

— Ne verjen meg édes apám, nem én vagyok az oka, mondta Pisti keserves zokogás közt. Meg édes szülém olyan szépen megfoltozza, nem is látszik. De meg alighanem csak feslés. Oszt ugy lehet már akkor is ki volt szakadva, amikor édes apám megvette, csak nem láttuk.

És sirt keservesen, hogy kis szive majd megszakadt.

Dehogy nyult volna hozzá az apja, még vigasztalta is.

— Nem baj kicsim, majd veszünk másikat, ez meg jó lesz hétköznapra.

De alig lehetett elcsititani.

Ölbe vette, csókolgatta a gyereket, mig lassan elcsendesedett, elálmosodott.

Levetköztették, ágyba is tették.

Ugy félálmában kiszólt az ágyból:

— Édes apám olyan nadrágot vegyen, mint aminő az ácsoknak van, bársonybul. Az sose szakad el.

— Olyat veszek fiam, olyat.

Még álmában is szepeg néhányat a gyerek, de lassan szemére terül a gyerekek mély álma.

Egyszer csak hangos nevetés hallatszik.

— Hallod hékám, szólt a feleségének, hogy örül álmában.

Hát hogyne örült volna, álmában már bizonyosan az angyalkák felöltöztették abba a bársony nadrágba, amelyet nem szakithat ki az eperfa.

Novoszel Andor

Müveltségi vizsga

Tizedik óra

A mult órán (szeptember 25) föladott kérdésekre a helyes feleletek a következők.

1. Áttérünk az ismétlésre

1. A Népszövetség a magyar-román birtokpör ügyében decemberre halasztotta a kérdést.
2. A pénzügyminiszter tiz százalékkal le akarja szállitani az egyenes adókat
3. A Hartmann-serleget a noviszádi tenniszklub nyerte el.
4. Becskerek hetvenkét községi képviselőt választ.
5. Legutóbb Hindenburg vetette föl a háborus felelősség kérdését.
6. A vajdasági magyar szintársulat Szomborban fogja megkezdeni müködését.
7. A szentai főgimnáziumot fenyegeti az a veszély, hogy algimnáziummá fogják visszafejleszteni.
8. Az uj szociálpolitikai miniszter Gossár Andrija.
9. Noviszadon az elmult héten a Vajdasági történelmi társulat alakult meg.
10. A krimi földrengést tengerrezgés okozta.
11. A belga külügyminiszter Wandervelde.
12. A vizumkényszer általános megszüntetését a beogradi turista világkongresszuson követelték.

Mind a tizenkét kérdésre megfeleltek: Szücs Kálmánné és Kenéz Anna (Pacsér), Szili Margit (Szubotica), Urbán Irénke (Novivrbasz), Zsulyevics Tivadar (Szubotica, Szokolszka ul.), Kováts Vilma (Noviszad), Kollár Szilveszter (Szombor), Mathész Loránd (Ban. Deszpotovac), Simon Géza (Sztaribecsej), Szöllősi József (Szombor), Vörös István (Beograd), Hajnal István (Noviszad), Vörös Erzsébet (Beograd), Ficus Carica (Vel. Becskerek), Orgovány Ilonka (Szombor), Kucsera Gizella (Nemacska Crnja) Hollosi Erzsi (Szubotica).

A jutalmat Urbán Irénke (Novivrbasz) nyerte el.

Hatnál több kérdésre megfeleltek: Standler Dezső (Noviszad), Schnitz Sándor (Beograd), ifj. Hildenstab György (Novibecsej), Szatmári Kálmán (Szubotica).

2. Ki tudja megmondani?

1. Száraz törvénynek nevezik a szesztilalomról szóló törvényt.
2. Arbiter elegantiarum: az öltözködés mestere.
3. Koszovopolje magyarul: Rigómező
4. Colignard abbé Anatole France Ludláb királyné cimü regényében szerepel.
5. A védvámrendszert nevezzük protekcionizmusnak.
6. Canossát járni annyit jelent, mint megalázkodni vagy vezekelni. A kifejezés onnan ered, hogy IV. Henrik 1077-ben télnek idején itt alázkodott meg
7. A Napkirály XIV. Lajos francia király volt.
8. Solon görög bölcs mondta Kroezusnak,hogy halála előtt senki sem boldog
9. Az Alraune szerzője Hans Heinz Ewers.
10. Odisszea viszontagságot jelent. Az elnevezés Homérosz Odysszeájából ered.
11. A ballada háromszavas meghatározása, a tragédia dalban elbeszélve.
12. A szerb irodalmi nyelv megalapitója Vuk Karadzsics.

Mind a tizenkét kérdésre megfeleltek: Szili Margit (Szubotica), Kanyó Flóra (Szombor), K-né Elmer Anci (Szombor), Farkas Ibolyka (Szombor), Standler Dezső (Noviszad), Ofner Ferenc (Szombor), Szakácsy Gladys (Szombor), Orgovány Ilonka (Szombor).

A jutalmat *Szili Margit* (Szubotica) nyerte el.

Hatnál több kérdésre megfeleltek: E. F. (Dolnja Lendava), Urbán Irénke (Novivrbasz), Zsulyevics Tivadar (Szubotica), Mathesz Loránd (Ban. Deszpotovac), Simon Géza (Sztaribecsej), Kittl Ilonka (Molin), Rozenfeld Mária (Pancsevó), Ficus Carica (Becskerek), Szöllősi Jenő (Bogyan), Schnitz Sándor (Beograd), Kucsera Gizella, Hollósy Erzsi (Szubotica).

3. Folytassa kérem

1. Nem kér kinai pamlagot
Sem márványpalotát a megelégedés
Többször mulatoz a szegény
Földmüves küszöbén s durva darócain

Berzsenyi: Megelégedés

2. Kinek virág kell nem hord rózsakertet
A látni vágyó napba nem tekint
Kéjt veszt ki sok kéjt szórakozva kerget
Csak a szegénynek nem hoz vágyakint

Vörösmarty: A merengőhöz

3. Aranypohárban méregital
Én ittalak ó szerelem
Egy harmatcseppnyi belőled édesebb
Mint egy mézzé vált tenger

Petőfi: Az őrölt

4. Mért viljog a saskeselyü
Mért szállong a turul sölyü
Hadintéző baljós madár
Széles Dunának partindl

Arany: Keveháza

5. Aranykötésü imakönyvet
Hagyott rám örökül anyám
Kis Jézus ingben, glóriában
Van a könyv első oldalán

Reviczky: Imakönyvem

6. Mentem mendegéltem, vagy mit is beszélek?
Gyors lakóm vitt hátán, mint igaz, hogy élek
Hej ha élne most se látná senki párját
S mint a szél elértem rajta Bécsnek várát

Garay: Az obsitos

7. Odahagytam éjjel az özvegyi ágyat
Felhuztam kopogós karmazsin csizmámat
Befüztem aranyos drága vallfüzőmet
Felkötém sávolyos török keszkenőmet

Kiss József: Rabasszony

8. Befutta az utat a hó,
Céltalanul fut a fakó
Megeresztve a kantárja
Bubánatban a gazdája

Tóth Kálmán: Befutta az utat...

9. Az alvó felvirrad
A bujdosó riad
Szellő sincsen, de zug
Felhő sincsen, de bug
S villámlik messziről

Arany: V. László

10. Itt a nagy halott előttünk
Kiteritve mereven
A hideg a téli égben
Csillagoltó setétségben
Mi vagyunk csak eleven

Vajda: Virrasztás

11. Valahol messze
Valaha régen
Megástak egy sirt
Temető szélen

Kiss József: Egy sir

12. A kéjet, amit egy ital viz ád
Szomjam hevével kell kiérdemelnem
S a csók mézének ára ott vagyon
Amely nyomán jár — a lehangoláslban

Madách: Az ember tragédiája

Mind a tizenkét verset folytatta: Szili Margit (Szubotica) és Kovács Vilma (Noviszad).

A jutalmat *Kovács Vilma* (Noviszad) Zseljeznicska ul. 34. nyerte el.

Hatnál több verset folytattak: E. F. (Dolnja Lendava), Urbán Irénke (Novivrbasz), Ficus Carica (Becskerek), ifj. Hildenstab György (Novibecsej), Orgovány Ilonka (Szombor), Kucsera Gizella (Nemacska Crnja).

4. Hol a hiba?

1. Rajner Mária Rilke német költő.
2. Camera obscura sötétkamrát jelent.
3. Az Ariadne-fonál a görög mithológiában szerepel, mint Theseus utbaigazitója a labirintusban.
4. Sarah Bernhardt francia tragika volt.
5. Ibsen nem irt vigjátékot.
6. Dekameron tiz napot jelent. Boccaccio óta az irodalomban novellagyüjteményt jelent.
7. Loyola Ignác a jezsuita szerzetes rend megalapitója volt.
8. II. Lajos a mohácsi csata után menekülés közben a Csele-patakba fulladt.
9. A leydeni palack a villamossági sürítő készülék.
10. A magyar Tudományos Akadémia megalapitásához Arany János nem járult hozzá.
11. A tuzok egyes számu szó és egy madárfajt jelent.
12. A spinét régifajtáju zongora.

Mind a tizenkét kérdésre megfeleltek: E. F. (Dolnja Lendava), Szili Margit (Szubotica), Standler Dezső (Noviszad), Ficus Carica (Becskerek), Schnitz Sándor (Beograd), Metz Józsa (Szombor), Lichtneckert Manci (Bajmok), Orgovány Ilonka (Szombor), Kucsera Gizella (Nemacska Crnja), Szántó István (Noviszad).

A jutalmat *Kucsera Gizella* (Nemacska Crnja) nyerte el.

Hatnál több kérdésre megfeleltek: Szücs Kálmánné és Kenéz Anna (Pacsir), Kanyó Flóra (Szombor), K-né Elmer Anci (Szombor), Urbán Irénke (Novivrbasz), Zsulyevics Tivadar (Szubotica), Mathesz Loránd (Ban. Deszpotovac), Kittl Ilonka (Molin), Rozenfeld Mária (Pancsevó), Farkas Ibolyka (Szombor), Szöllősi Jenő (Bogyán), Szakácsy Gladys (Sombor), Hollósy Erzsi.

UJ KÉRDÉSEINK

1. Térjünk át az ismétlésre

1. Mi az alapgondolata a Népszövetség által elfogadott lengyel javaslatnak?
2. Mit határozott a Radics-párt képviselőinek egymás közti érintkezése tekintetében?
3. Mit követel a jugoszláv nők politikai pártja?
4. Milyen egyházi ünnepség volt az elmult vasárnap Szomborban?
5. Hányadik osztrák-magyar futballmérkőzés folyt le legutóbb?
6. Hol volt az utóbbi napokban katasztrófális tajfun?
7. Ki a belga miniszterelnök?
8. Mennyivel tartoznak az államok a Népszövetségnek?
9. Hány emberáldozata van az olaszországi árvizkatasztrófának?
10. Mikor rekesztették be a Népszövetség szeptemberi ülésszakát?
11. Milyen összegünek tervezik a jövőévi költségvetést?
12. Mi volt a Vasas—SzAND mérkőzés eredménye?

2. Ki tudja megmondani?

1. Ki állapitotta meg az általánosan érvényben levő naptárt?
2. Ki volt a »feleségek felesége?«
3. Mi a servus rerum gerendarum?
4. Miről nevezetes a kánai menyegző?
5. Melyik német filozófus jósolta meg a nyugati kultura bukását?
6. Mi a klotür?
7. Mi az élő sejt legfontosabb alkatrésze?
8. Ki a Comedie humaine elmü regényciklus szerzője?
9. Ki volt szerb az aradi tizenhárom vértanu között?
10. Mi a szizifuszi munka?
11. Hol szerepel Athosz, Porthosz és Aramisz?
12. Mi a herosztráteszi tett?

3. Folytassa kérem

1. Térdem remeg, hajam fehérlik
Orcám redős... öreg vagyok
2. Kergettem a labanchordát,
Sirattam a szivem sorsát
3. Ablak ablakon van három-négy soron
Oly magas falunkban nincsen a torony
4. Szederinda gyolcsruháját szakasztja
Tövis, talló piros vérit fakasztja
5. Ezrivel terem a fán a meggy
6. Merre meddig mentek harcba, háboruba?
Hirvirágot szedni gyöngyös koszoruba?
7. Őszi szelek járnak
Vetik már az ágyat
8. Sárgul a hold az ég alján
Mind a kettőnk oly halovány
9. Estve jött a parancsolat
Violaszin pecsét alatt
10. A vak csillag, ez a nyomoru föld
Hadd forogjon kgserü levélen
11. Télen, nyáron pusztán az én lakásom
A rózsám is csak vasárnap ha látom
12. Fürdik a holdvilág az éj tengerében

4. Hol a hiba?

1. Milyen arányban győzte le Magyarország válogatott futballcsapata Jugoszlávia válogatottjait Zagrebban?
2. Hol terem a karmen szilva?
3. Az édes vizi halak melyik osztályába tartozik a bálna?
4. Lyon Lea, a hires filmszinésznő milyen darabban lépett fel a szinpadon?
5. Milyen háboru fenyegette a római császárságot Julius Caesar korában?
6. Melyik Árpádházi magyar király volt református vallásu?
7. Mikor került Stuart Mária guillotine alá?
8. Az ősmagyarok mire használták a kukoricát?
9. Melyik szinházban adták először Lengyel Menyhért »A farkas« cimü darabját?
10. Milyen nevezetes esemény füződik Petőfi huszonnyolcadik születésnapjához?
11. Miért nevezik valakinek a sebezhetetlen oldalát Achilles-sarokának?
12. Hogy hivják a külföldieskedő magnást Csiky Gergely »Kérők« cimü vigjátékában?

Az őszi divatkelme a krepp-satin

Minden évnek, sőt csaknem minden szezónnak megvan a maga divatos kelméje. Az, ami jellemzi az egész szezónt az egész évnegyednek vagy az egész évnek a divatját.

Ezt a divatkelmét, mely oly döntő és jellemző a szezónokra, igen nehéz kiválasztani, a nagy szabócégeknek alapos fejtörésébe kerül ez szezónról-szezónra. Mikor azután megállapodnak valamiben, ez többnyire végérvényesen uralkodóvá is lesz abban az idényben. Ugy hozták divatba például a kasát, igy mondották ki ez idén nyárára a tarka kelmék divatját és igy dobják be az őszi szezónra divatkelmének a krepp-satint.

Bizonyos, hogy ez a választás szerencsés és jó. A krepp-satin anyagának puhaságánál, lágyságánál, rugalmasságánál és finom árnyalásainál fogva hallatlanul alkalmas arra, hogy a most divatos gloknis ruhákat belőle készitsék. A selyem minden előnyös hatása százszorosan érvényesül e kedves és szép kelmében.

Aztán megvan az a hallatlan előnye is, hogy a tompa és a fényes selyem kombinációit belőle lehet a legszebben megvalósitani, a fénylő és a tompa krepp-satin keverése egy toaletten elragadóan szép.

A krep-satin délutáni ruhák anyagául épugy divatos lesz, mint akár estélyi ruhának. Utóbbit azonban mégis ritkábban készitenek belőle a nagy szabók s inkább a délután vagy estélyi ruhákhoz favorizálják.

A következő divatszinekben fogják viselni: mindenekelőtt feketében, ez a leghálásabb, mert a fekete szin nem unalmas, mindig időszerü és tartós. Van azonban a krepp-satinnak ezerféle árnyalata. Igen szép sötét belga-szinben, barnában, gesztenyeszin minden árnyalatában, vagy ama vörhenyes barna szinben, melyben némi lilás árnyalat van és amelyet manapság korinthush szinnek neveznek. Nagyon divatos lesz egy bizonyos finom mandulazöld szin, ugyszintén egy kissé zöldes árnyalatu kék szin, a petrol-szin. A lila minden árnyalatban megint kapós és elegáns, apármai ibolyaszintől a kardinális liláig, azonban a lilaszin kiválasztásánál nagyon kell vigyázni, mert nincs még egy szin, melynek annyira hadmóniában kellene lenni a viselője arcszinével haja szinével, mint ép a lila.

Az ujfajta krepp-satin ruhák mind gloknisok. Ezt a harangvonalat azonban különféle módokon valósitják meg az őszi divatban. Néha kis kötőcskékhez hasonló rárakásokkal érik el, máskor kehelyformáju gloknikat szabnak a ruhára, sokszor pedig az aljat a derék alatt egyszerüen behuzottan varrják, ami ugyancsak harangos vonalat ad.

A legujabb efféle toalettek mintáit itt felvonultatjuk, mindegyiken a krepp-satin fénylő és tompa oldalának kombinációit is feltüntetve. Az első ruha például jellemző arra, hogy bár gloknis, szabásának vonala azonban mégis egyenes; a harangszerüséget az elől, két oldalt és hátul lévő köténykékkel érik el, amelyek föntebb keskenyek, alant szélesednek és ezzel adják meg a harangesést. Ezek a köténykék eg yszéles, derékon alului, puhán fekvő és szép csattal egybevont övről függenek alá; az öv is, a köténykék is, az ujj lebernyegje és a nyak beszegése a krepp-satin fényes oldalából készült. Remek ellentét, elegáns és nem mindennapi.

Alapjaiban ugyanilyen a második ruha is. Ennél is a ruha anyaga a tompa szinü krepp-satin, a fénylő krepp-satint az álló gallérkánál, az ujjak alsó részén, a két oldalt futó finom beszegésen és a keskeny övnél használják fel. Ez a ruha is teljesen egyenes, csupán az öv és a lefelét futó beszegés közti aljrész két oldalt harangszabásu.

A harmadik toalett vonalában még egyenesebb; felső része könnyed bluszszerü, ezt keskeny öv zárja le, a sima szoknyán pedig elöl és ké oldalt széles lerakás van. Itt is látni a fényes és a tompa kelme kevesedésének szép hatását; a fényes selyem, keskeny rárakások, rendkivül élznkitik és szépitik az egész ruha képet. Egy fehér vagy rózsaszin gázból készült virág disziti az egyszerü, négyszögü nyak-kivágást.

A sál

A sál sohase megy ki a divatból. Most ujból rendkivül felkapták; sportruhához éppugy viselik, mint estélyi toaletthez. Hihetetlen sokféle változatban látni. Szép viselet, kedves; nincs egyetlen ruhadarab sem, amely annyira visszaadja viselője egyéniségét, mint a sál; kötési módja, szine: csupa egyéni kérdés s talán ez magyarázza divatosságát ma, amikor a nő egyéni akar lenni minden dolgában.

A félhosszu őszi kabát

Kockás angol kelméből készülnek ezek a rendkivül divatos őszi kabátok, amelyek nappali viseletre, strapára, utazásra vagy sportra egyformán elegánsak. Gombolásuk kétsoros, bőrövvel, rárakott vagy oldalzsebekkel. A szabása raglánszerü, de nem tulszéles; ugy hogy a kabát vonala teljesen egyenes. Ehhez a kabáthoz nagyon illik a magasszáru esőcipő, puha filckalap, vagy puha, vizhatlan kalap a kabát szinében vagy ahhoz hasonló szinben.

TERE-FERE

Az éhes katona. Ez a jelenet egy angol katonai kórházban játszódik le.

Az ezredorvos a páciensnek többheti szigoru diétát ir elő. Csak tej, tej és semmi egyéb.

Egy reggel, miután az ezredorvos látja a láz görbe lefelé rokkanását, könnyü ebédet is engedélyez, sőt a katona olvashat is valamit. Szóval itt a lábbadás boldog ideje. A katona csillogó szemei előtt káprázatok jelennek meg, amilyenek Falstaff előtt: ökörcombok, zsirtól csöpögő tálak, boroskupák.,

Délben az ápolónő hozza neki a levest. Egy kis lötty, alig jobb, mint a meleg viz. Más semmi.

Csitija az ápolónő, hogy ez csak az első ebéd, legyen türelemmel.

Miután vége van az ebédnek, az ápolónő megkérdezi a katonától, akar-e olvasni valamit.

— Igen — mondja a katona keserüen.

— Mit hozzak?

A katona gondolkozik, aztán hogy stilszerü legyen s a vékony koszt összhangban maradjon a szellemi táplálékkal, igy szól:

— Hozzon talán, kedves nővér, egy levélbélyeget. Majd azt olvasgatom.

*

Párisi a nemzetközi. A háboru utáni Párishak ez a jelszava:

— Legyen a városunk igazán a világ fővárosa, a nemzetköziség góca.

Ez pedig nemcsak puszta jelszó A nemzetközi testvériség politikáját különböző tudományos, emberbaráti téreken tetté is valósitják. Nemcsak arra ügyelnek, hogy Páris fényével és szépségével magához édesgesse a turistákat, hanem hogy a szellem birodalmában visszakapja régi vezetőszerepét. Szóval igazán épitő, nemzetek fölötti lelkesedés hatja át őket.

A Népszövetség védelme alatt megalakitották »A szellemi együttmüködés nemzetközi egyesületét.« Számos külföldi mecénás bőkezü adománya lehetővé tette, hogy létrejöjjön »A nemzetközi egyetemi város«, mely az egész világból odaseregló diákokat befogadja magába. Itt nemcsak elsőrendü ellátást kapnak a diákok, nemcsak szellemiekben tökéletesithetik magukat, hanem testüket is müvelhetik, amennyiben pompás játszószerek, tornacsarnokok állnak rendelkezésükre.

A »Bienvenue francaises« arra szolgál, hogy méltó módon fogadhassanak külföldi tudósokat és irókat. »A fiatalányok otthonában« külföldi diáklányok kapnak olcsó, jó elhelyezést. A *Carnegie* és *Rockefeller* alapitványoknál pedig a történészek, régészek buvárkodását segitik elő. Versailles-ben most adják át a nyilvánosságnak »A nemzetközi akadémiát«, ahol a külpolitikával foglalkozók találnak hathatós támogatást. De ezenkivül alakulóban van a »Kertészek nemzetközi társasága« s a »Repülők nemzetközi köre« is.

Hasonlóan müködik a háboru után is a Vöröskereszt is, melynek a Velasquez-sugáruton lévő palotájában állandóan folyik a munka. Ez a fehér palota nyomban főhadiszállásá válik, mihelyt valamely népet elemi szerencsétienség sujt. Ötvennyolc nép van itt fölsorolva, melynek a Vöröskereszt központja szükség esetén bármikor rendelkezésére állhat.

*

Amerikai hirek. Kaliforniában, Berkeley-ben a hatóság furcsa módját találta föl annak, hogy büntesse meg azokat, akik elgázoltak valakit. Nemcsak a soffőrt vetik börtönbe, hanem letartóztatják magát a gépkocsit is, sőt egyszer és mindenkorra kizárják a forgalomból.

A soffőrt a bizonyitékok sulya szerint fölmenthetik, vagy elitélhetik, de az az autó, mely valakit megölt, az állam tulajdonává válik s véres kerekei többé nem garázdálkodhatnak az uccán. Mindenesetre különös amerikai megoldása a közlekedési biztonságnak.

*

Egyik amerikai cirkuszban mutogatnak egy óriás nőt, akinek a teste tele van tetoválva mindenféle képekkel. Valóságos körkép vonul végig az óriás nő hatalmas testén, vállain, karjain, combjain, az indián háboruk dicső idejéből.

A tetoválás négy esztendei munkába került és 5000 pengőbe. ,

A cirkuszszolga nádipálcával kezében odaáll az óriásnő mellé s mint muzeumokban az idegenvezető, magyarázza a képek jelentőségét, mig az óriásnő jobbra-balra fordul.

Ki meri állitani, hogy Amerikában nincs becsülete a müvészeknek?

*

Két angol história. Hilaire *Belloc*, a jeles iró Irországban utazván, egy napon betért egy ir paraszthoz, hogy tejet kérjen tőle.

Amig a paraszt tejért ment, az iró szeme megakadt az almáriumon lévő üvegdobozon, melyben egy darab tégla volt, meg egy hervadt rózsa.

Mikor a paraszt visszatért, Hilaire Belloc megkérdezte őt:

— Aztán minek tartogatja itt ezeket a holmikat?

— Tessék nézni a homlokomat — válaszolt a paraszt. — Még mindig itt van ez a lyuk. Ezzel a téglával vertek fejbe.

— De minek akkor a rózsa is?

— Az a rózsa annak a sirján nőtt, aki fejbe vert engem — mondta a paraszt.

*

Glad *Therefore* törzsökös skót atyafi volt s igy fogához vert minden penny-t, minekelőtte kiadta volna. Ha egy skót barátja, — aki természetesen ép annyira kucorgó, mint jómaga — egy nem eléggé fölbélyegzett levelet küld neki s két penny büntetést kell fizetnie érte, hetekig dul-ful haragjában.

Még nagyobb volt fölháborodása, mikor egy ilyen bélyegzetlen levelet kinyitván, csak ezt olvassa benne:

—Jól vagyok. George.

Glad Therefore sokáig töprengett azon, hogy álljon rajta bosszut. Végre előkeritett egy nagy deszkaládát, beletett egy óriási követ s föladta George cimére utánvéttel.

George az értékesnek tetsző küldeményért szivesen szurta le az öt shilling portót, csak akkor ámult el, mikor fölfeszitette a láda födelét.

A kő alatt ezt az irást lelte:

— Kedves George, ez a kő esett le a szivemről, mikor megtudtam, hogy annyira jól vagy.

*

Betörés szovjetékné'. Vörös Oroszországban a betörők leleményes uj módszerekhez folyamodnak. Moszkvában a rendőrség utóbb letartóztatott egy betörőbandát, melynek élén egy ócskaruhás, egy kintornás és három erőmüvész vezérkedett.

Az ócskaruhás föladata a földerités, nyomravezetés volt. Házról-házra járt kopott holmijaival, rongyokat vásárolva és eladva s közben tercpszemlét tartott, megjegyezte magának a lakás elhelyezését, szemügyre vette, hol érdemes dolgozni.

Mikor elvégezte munkáját, átadta helyét a kintornásnak. Ez azt tanulmányozta, hogy a leendő áldozatoknak érzékük van-e a verkli varázsa iránt. Mert ahhoz, hogy cselük sikerüljön, szükséges volt, hogy a lakók, valamint a kapus szeresse a kintorna szomoru muzsikáját.

Ha a ház lakói a zeneszóra az udvarba tódultak és táncolni-énekelni kezdtek, a többiek munkába álltak: a három erőmüvész macskaügyességgel fölkuszott az emeletekre s az ócskaruhás vezetése mellett nyugodtan kifosztotta a lakásokat.

A gonosztevők addig rengeteg kárt okoztak, épen a legszegényebb nép körében. Egymásután muzsikálták el a nincsetlenek utolsó párnáit, asztalait, ládáit, a verkli siralmas kiséretével.

Amikor a betörők hurokra kerültek s a rendőrség vallatta őket, meggyőződéses kommunistáknak vallották magukat, kik a magántulajdont nem tisztelik. »Különösen akkor, ha ez a magántulajdon másoké.«

A rendőrtisztviselő erre a kijelentésre kissé zavarba jött. Hiszen nekik is ez az elvük.

*

A tolvaj. Éjszaka van.

— Mullinger — szól Mrs. Tawny — valaki jár az előszobában. Ugy hallottam, hogy ajtót feszegetnek. Tolvaj van itt.

— Ugyan — mondja Mullinger Tawny még az álomtól ittasan — ne képzelődj édesem, mit keresne itt tolvaj, hiszen nincs semmink.

— Ezt én is tudom édesem — siránkozik Mrs. Tawny — de a tolvajok nem tudják. Jaj, az Isten szerelmére , ébredj már. Az az ember bejött a szobába. Tolvajlámpa van a kezében.

Mullinger már talpra ugrott, galléron ragadta a tolvajt.

— Várj, fiam — szólt a feleségéhez — ne féli. Add ide a pisztolyomat, ott van a bal fiókban. Helyes.

Erre ráfogta a tolvajra a pisztolyt. Az kövé dermedt, mozdulni se mert.

— Most pedig — mondta a feleségének — tarsd őt szemmel, mig felöltözködöm.

Mullinger egy-kettő alatt felöltözködött.

Ismét galléron ragadta a tolvajt és dulakodva kimentek a folyosóra együtt. A lakás ajtaja becsapódott mögöttük.

Künn az uccán Mullinger ur igy szólt a tolvajhoz:

— Köszönöm önnek. Féléve vagyok már házas. Ez lesz az első szabad éjszakám...

És elindult fütyörészve egy bárba.

*

A mintaszerü biró. A birói pártatlanság hősi önfeláldozásáról ad hirt az amerikai néphumor. Egy sápadt, szőke fiatalember áll a törvényszék előtt.

Önt azzal vádolják, hogy egy vasuti alagutban tiszteletlenül viselkedett egy hölggyel szemben.

— Igenis.

— Megcsókolta.

— Igenis.

— Aztán még egyszer megcsókolta.

— Igenis.

— Aztán harmadszor is megcsókolta.

— Igenis.

— A fölperes ezért a három csókért 20.000 dollár kártéritést követel. Hajlandó megfizetni?

— Nem.

— Miért nem? Ez egészen jogos.

— 20.000 dollár, az sok. Csak 5.000-et adok.

— De ha 20.000-et követel.

— Sokallom. Nem ért annyit.

— Hát mondjuk, hogy 15.000 dollárt ért meg.

— Igen tisztelt biró ur, biztositom, hogy csak 5.000 dollárt ért meg. Már öregecske volt, a bőre ráncos. Ön nem tudhatja. De én tudom. 5.000 dollárt szivesen adok.

— Nem bánom — mondja ki az utolsószót a biró — legyen 10.000 dollár. Mert én mégis jobban tudom. Ez a hölgy tudniillik a feleségem.

ŽORA VODA!

LEGUJABB SZER AZ ŐSZ HAJ ELLEN! Nem festi, hanem visszaadja az ősz hajnak az eredeti színét. A használatot a zagrebi egészségügyi osztály, 1796|1920. sz. a. vegyelemzésel engedélyezte és teljesen ártalmatlannak nyilvánitotta.

A siker biztos és tartós. Egy üveg ára postaköltség nélkül D 35.- Megrendelések utánvétel mellett küldetnek. Cim:

Proizvodnja ŽORA VODE Zagreb, Duga ulica 82. 7894

Törv. védve

Vajdasági városokban és nagyobb községekben k pvisel ket keresünk.

Modern autógarázs
Speciális javitómühely
Általános gépjavitómühely
Continental-gumi gyári lerakata

Külön osztály gumi vulkanizálására

KOSTA BÜRGER Vel. Bečkerek

Pupinova (Árpád) ul. 15. 6690 Telefon 156

Bécsben kaphat

mindennemü kereskedelmi és privát

felvilágositást

valamint áruvételt és eladást elsőrendü eredménynyel közvetit a

Kereskedelmi Ügynökség és Információs Iroda „Adria“ (M. Majstorović) Wien, I., Schullerstrasse 1.

Kérem a Bécsben tartózkodó ügyfelek személyes látogatását. Irásbeli megbizások azonnal elintéztetnek. 9875

SIRKÖVEKET,

temetői utánvéseket, valamint a kőfaragó szakmába vágó mindennemü munkákat legolcsóbban vállalja

Pauk Gáspár

kőfaragó, Subotica
Somborski put és Gabonapiac sarok: 5633

Ernyőket

legmodernebb kivitelben készit, javit és raktáron tart

Gerber Jakabné

első subotica! esernyőkészitő műhelyében Subotica, Sudarević u. 32

Perinum

fenyősósborszesz a

reuma

legnagyobb ellenszere.

Kaphatómindenütt

Használt pálinkas és boros

hordók

10 literről 46 literig

eladók

NOJCSEK GÉZA
SUBOTICA 6123

Beograd közelében fekvő vaggongyár elsőrangu

kocsifényezőt

keres, aki a waggon kittelés, csiszolás és fényezés munkálatait tökéletesen érti, egyelőre csoportvezetőnek, később az üzem megnövekedésével alüzemvezetővé lép elő. A szerb nyelv tudása szóban és irásban feltétel.

Az ajánlatban kor és eddigi alkalmaztatások felsorolandók, melyek később eredeti okmányokkal igazolandók. — Az ajánlatok a lap kiadóvállalatába küldendők „Megbizható fé- 9915 nyező“ jeligére.

VESZEK

legmagasabb napi árban lisztes-, korpás- és cukros- s egyébb

HASZNÁLT ZSÁKOKAT

AVRAM SCHIFF NOVISAD

zsák-, ponyva- és zsineg nagykereskedő, zsák és ponyvakölcsönző

Telefon 2403

Sürgönycim: Jutešif

Uj zsákok
Uj ponyvák
Zsinegek

legolcsóbb bevásárlási 9886 forrása.

Hirdetéseket

Sentán a Bácsmegyei Napló részére

Molnár Sz. Vince

vesz fel.

BEOGRADBAN ZAGREBBAN NOVISADON

egyidőben jelenik meg

IVAN MOSJUKIN

világfilmje

Casanova

A szerelem, kalandok, látványosságok monumentális drámája

Páris hetek óta zsufolt házak mellett gyönyörködik ebben a filmben, amelyet a világsajtó, mint az idény leghatalmasabb alkotását emlit és méltat

A Vajdaság minden nagyobb városában izgalmas várakozással tekintenek a film megjelenése elé és bizonyos, hogy a film olyan tömegeket fog mozgósitani, ami a mozgószinházakat már most arra készteti, hogy a nagy érdeklődés és a tömegek ostromának fogadására minden szükséges előkészületet megtegyenek

A Vajdaságban eddig 60 mozi közönsége várja Casanova, a diadalmas kalandor izgalmas filmjének megjelenését

Balkan-film

9790

Burgonya
Káposzta
Hagyma
Torma

legolcsóbban kapható

Hoffmann János

Szeged — Telefon 134 9899

Orajavitások

órák

a legjobb órajavitó mühelyben kaphatók:

Thau Hermann-nál

Sokolska (Gombkötő) ul. 4

Tankönyvek

árjegyzékét ingyen küldi bárkinek magyar- vagy németnyelvü iskolák részére

Lipsitz i Lampel

könyvkiadó Subotica 7861

Butorokat

ebédlő, háló, uri szobaberendezéseket,

portálokat

legelőnyösebben szerezheti be

Domján Valentin

butorüzemében
Subotica, Zrinjski trg 11 5 97

„ZMAJ“ anódbattériák

60, 90, 120 volt, keretes előkapcsolással, mindennemü zseblámpabattériák, nedves, száraz, öntö elemek, dobozok zseblámpákhoz, égők. Szállitás gyári áron.

„ELTA“

vezérképviselet — Beograd Zmaj od Noćaja 13. (A volt nagypiacon.) Távirati cim: Elta Beograd. Telefon 24-06. 8420

CHRYSANTHEMUMJAI

és őszi virágai csodás teljességet és nagyságot érnek el, ha

KANIPOS

növénytápsóval öntöz öket.

Csomagja 12·50 és 42·— dinár.

SCHUMACHER ZOLTÁN

gyógyszerész és vegyészeti laboratorium,

Crvenka, SHS.

SZENA
ROZSABURGONYA

vöröshagyma és stájer alma, mind elsőminőség, megrendelhető

VATROSLAV KOSI

Makole, pri Poljčane, Slovenija
Német és horvát levelezés 9533

Olcsó

tüzifa

100 kg. vágott és apritott fa **30·— dinár** házhoz szállitva. Pontos mérésért garantálunk. Gyors és szolid kiszolgálás

„BOSNA“

fakereskedés **Subotica,** a vasuti pályaudvar mögött. Telefon 512 8242

Elegáns

modern kivitelben készit férfi- és női

cipőket

javitásokat izléses kivitelben

olcsón

gyorsan és pontosan végzek

Dondó divatcipész

Zrinjski trg 33 705

Zongorák Pianinók a világ legjobb márkái. Hosszu lejáratu részletfizetésre a legnagyobb raktár az országban

KAIN

hangszerkészitő Subotica, Városháza épület.

Magyar vizum nem szükséges!!

Kedvezményes vasuti utazás Budapestre és vissza 1927. szept. 21-től október 22-ig.

Fenti időn belül a magyar határ *vizum nélkül* lépheto át és a vizum Budapesten 50%-os kedvezménynyel adatik ki. A vizum két havi tartózkodásra jogosit.

Fenti 30 nap alatt a Budapestre és vissza való utazásra, nemkülönben a Budapesten keresztül eszközlendő átutazásra lényeges vasuti dijmérséklések, továbbá szállodai és vendéglői kedvezmények adatnak

A vizumnélküli utazásra, a vasuti és egyéb kedvezmények igénybevételére jogositó igazolványok (40 dinár és portó beküldése ellenében).

Szuboticán: Bácsmegyei Napló kiadóhivatala, Kereskedők és Gyárosok Egyesülete (Lloyd), Közgazdasági Bank, Kereskedelmi és Iparbank.

Noviszad: Bácsmegyei Napló kiadóhivatala, Putnik Utazási Iroda, Kereskedelmi és Iparbank.

Velikibecskerek: Bácsmegyei Napló kiadóhivatala, Velikibecskereki Takarékpénztár.

Velikibecskerek: Takarékpénztár — Schenker & Co. Filiale (Alekszandrova ul. 13.)

Velikakikinda: Centralna Stedionica, Központi Takarékpénztár.

Szombor: Bácsmegyei Napló kiadóhivatala, Kereskedők és Gyárosok Egyesülete, Bácskai Gazdasági Egyesület.

Szenta: Kereskedők és Gyárosok Egyesülete.

Novivrbas: Országos Hitelbank R.-T.

Pancsevó: Kereskedők és Gyárosok Egyesülete Népbank R.-T.

Beograd: Putnik Utazási Iroda, Bank és Kereskedelmi R.-T. (Terazija 5.), Utlevélhivatal és Magyar Kereskedelmi Megbizott (Beograd, Palata Akademie, tel. 20—23) szerezhetők be.

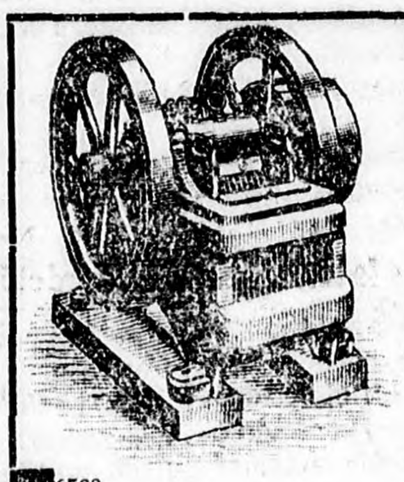

Kőtörők

stazioner és szállitható ut- és országutépitéshez

Mosó-gépek

kavics és homok részére

Formák

csövek, lépcsők, oszlopok, stb. részére

6568

Prések

mindennemü cement-laphoz

Dr. Gaspary & Co., Markranstädt, b/Leipzig

Dijmentes mérnöki látogatás
97. számu katalógus ingyen

Ré i, bevezetett és ismert 983

RÉSZLETÜZLET

keres ügyes, szorgalmas ügynököket, biztositott jövedelemmel Novisad és környékére. — Ajánlatokat SMOLKA hirdető iroda Novisad továbbit.

Burgonyát, baboi és mindennemü mezőgazdasági terményt legolcsóbban ajánl

Fr. Gorjanc & Cie., Kranj (Slovenija)

9365

Esetleg felvesz **képviselőket** mezőgazdasági termények és **tüzifa** eladására

Legujabb mübutor-

különlegességek

egyszerü és olcsó lakásberendezések mélyen leszálli ott áron kaphatók

Éder Kálmán

butoráruházában

Subotica, Wilsonova ul. 40
Állandó nagy raktár!

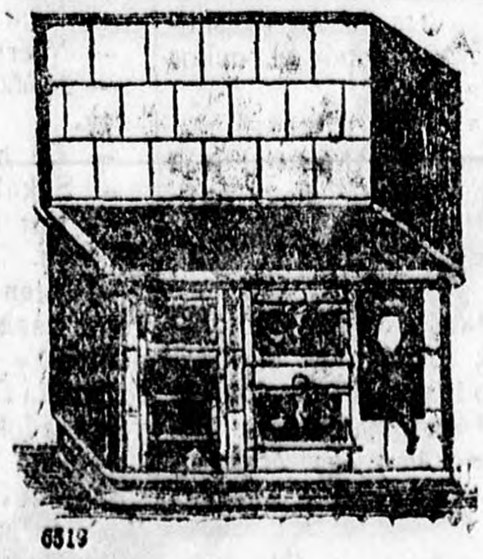

6519

TEODOR SANITER, SUBOTICA

Pašićeva u. 10. Állandó raktár bármily szinü Pašićeva u. 10

Cserépkályhák, Kandallók, Takarék-tüzhelyek és Fajance fürdőkádakban.

Fajance falburkolati lapok és fajance vizvezetéki cikkek (closet, mosdók, pissoirok, fali kutak), 1—5 szinü cementlapok Vojvodinában a legszebbek. Szines Mettlachi padozatlapok, keramitlapok. Tüzmentes tégla és schamotte-por. — Nedves lakások szárazzá tételére szükséges

Watproof világszab. elszigetelő anyag

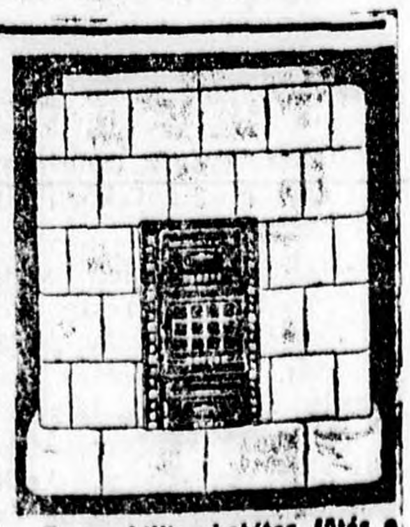

Ez a shilling-betétes fütés a mai fütési rendszerben a legjobb gazdaságosabb

REUMA

Köszönőlevél

Dr. I. Rahlejev urnak

Beograd,
Kosovska 43.

Azok, akik akármilyen sulyos reumában is szenvedtek, a legkiválóbb eredménnyel használták az Ön **RADIO BALSAMIKA** gyógyszerét és egyöntetüen azt hangoztatják, hogy azzal a legteljesebb mértékben meg vannak elégedve. Én is évek óta reumában szenvedek, amiért is kérem, hogy sziveskedjék ebből a szerből cimemre 3 üveget utánvéttel elküldeni.

Miličinica (valjevói kerület), 1925. I. 4

Živojin D. Djukić
közs. jegyző

A **Radio Balsamika** *gyógyszert készitv forgalomba hozza és utánvéttel szállitja* Dr. I. Rahlejev **„Radio Balsamika"** laboratoriuma *Beograd, Kosovska 43.* 9732

Kulán átutazó utazók és sportemberek!

Legjobb falatozó és szórakozóhely

KOVACS BÜFFÉ és CUKRÁSZDA
Kula, Piactér

Minden este KÖKÉNY DEZSŐ, a hires jugoszláv cigányprimás zenekara hangversenyez 9895

I-a makói hagyma-,
rózsaburgonya-, káposzta-, alma- és dió-szükségletét
vagontételben és kicsinyben a legelőnyösebb áron szerezheti be
Grünbaum Aladárnál, Sombor
Mala Crkvena ul. 7. sz. 9668

Az ország minden községében

felveszünk képviselőket. Allandó, nagy kereset minden fáradság nélkül, céltudatos reklámokkal hatásos támogatás. Ajánlatok „J. K. Nr. 291-1" jeligé alatt az **Interreklam d. d.** hirdetőiroda cimére küldendők Zagreb, Marovska ul. 30 8831

Eladó házhelyek

A Mácskovics Leontin tulajdonát képezett és a szegedi szöllőkben levő közvetlenül a vasut mellett fekvő ingatlan házhelyeknek felparcellázva, parcellánkint eladó és azonnal birtokba vehető.
Bővebb felvilágositás Dr. Vojnics Túnics István szuboticai ügyvédnél. 9761

Szalámi Gassean din. 85
Ementhali friss din. 65
Csak nagyban!
Vidékre utánvét! 1691
SUGAR MANO
Tel. 47. Subotica Tel. 47.

Malmok, gyárosok, kereskedők figyelmébe!

Zsákok, bálák, postacsomagok részére acéllemez plombák bármily kivánt dombornyomású felirattal

Weitzenfeld és Társa cégnél
Subotica

REJTVÉNYEK

A mult vasárnapi számunkban közölt betűrejtvény megfejtése:

„Le is ut, fel is ut"

Mágikus-kocka

A mult vasárnapi számban közölt mágikus-kocka helyes megfejtése:

1. Alakit
2. Lakoma
3. Akarat
4. Korona
5. Imandi
6. Tata ir

Helyesen megfejtették 182-en. Könyvjutalmat nyertek Róth Róbert (Zsabalj, gyógyszertár), Óvári Sándorné (Zágreb, Prerarodiceva-u. 42, II. udvar), Fischer Elza (Osijek, Paromlinszki prolaz 9).

Az alanti mágikus kockát pályázatra beküldték **Albrák Aladár és Zách Sándor.**

PPP, AAAAAAAA, RRRR, II, L, DD, ÁÁ, K, EEEE, G, TTTT, NNN

A fenti betük ugy állitandók össze, hogy felülről lefelé és balról jobbra ugyanazt a szót alkossák.

1. Négylábu állat.
2. Férfinév.
3. A vizi ünnepélyeken használják.
4. Ilyen vezető is van.
5. A találmánnyal szokták . . .
6. Női név, hibásan.

KERESZTSOROS REJTVÉNY

A mult vasárnapi számban közölt keresztsoros rejtvény helyes megfejtése:

Vizszintes 5. Skicc, 10 Ábra, 14. Orr, 15. Duo, 17. Ars, 18. Sőt, 20 Oil, 21. Cromagnon, 23. Akkurátos, 25. Pisze, 26. Dal, 28. Iduna, 29. Tea, 30. Muris, 32. Guzi, 34. Hol van már a tavalyi hó, 38. Ila, 39. Gáz, 40 Var, 41. Izr. 43. Lak, 44. Kyr, 46. Una, 49. Fertáj, 52. Major, 54. Az első, 57. Ad, 58. Az én imádságom, 59. Un, 60. Lenmag, 62. Tanit, 63. Yvette, 65. Dei, 67. Ton, 68. Mü, 69. B p ü. 71. Ido, 73. Aób, 74. Rab, 76. Mint a mezőnek virágai, 79. Nye, 80. Drága, 81. Zok. 83. Untat, 85. klm., 86. Dozse, 89. Nőgyülölő,ő, 91. Okoskodik, 93 Óra, 94. Rom, 95, Din, 97. Bár, 98. Itt. 99. Metz, 100. Böjti, Tata.

Függőleges: 1. Koca, 2. Orr, 3. Propeller, 4. Bug, 5. Zeng a jégcimbalom, 6. Kandur. 7. Ir, 8. Csalit, 9. főudvarnagyi biróság, 11. Botanizál, 12, Rio, 13. Alsó, 15. Das, 16. One, 18. Ski, 19. Tru, 22. Mava, 24. Ángyi, 27. Arany Jánosnál, 29. Toi, 30. Máz, 31. Sav, 33. Uhr, 35. Mák, 36. Vau, 42. Pfalz, 43. Lázad, 44. Kamat, 45. Rodin, 47. Azovi, 48. Nőnek, 50. Ede, 51. Tam, 52. Mit, 53. Rst, 55. Eme, 56. Sut, 61. Napnyugat, 64. Tragoedia, 66. Ide, 68. Máv, 69, Bin, 70. Üteny, 72 Ózd, 73. Aka, 74. Rázso, 75. Bak, 77. Örködő, 78. Egmont, 82. Gnom, 83/a. Tur, 84. Tom, 86. Dob, 87. Zkr, 88. Akta, 90. Öre, 92. Itt, 96. Ij.

Karácsonyfa

mindenféle nagyságban 1—3 m. nagyságu gyönyörü, egészséges, szabályos forma, minden mennyiségben gyökerestől is kapható

Kohut Péter
Sombor, Krekova ul. 31. 74

LANG L. GÉPGYÁR R. T.
BUDAPEST

LÉGSÜRITŐS és LÉGSÜRITŐ NÉLKÜLI
DIESELMOTOROK
KÉPVISELŐ
SOMOGYI LÁLSZLÓ okl. gépészmérnök
SZUBOTICA, Kraja Aleksandra ul. 15

GYÓGYSZERTÁR ELADÁS

Vrsac, 30.000 lakosságu városban, legjobb helyen, saját házban, **kitünő forgalmu, reáljogu** gyógyszertár házzal együtt **eladó.**
Közelebbi adatok alulirtnál bármikor megtudhatók
Dr. Kerpel Zsigmond
9760 ügyvéd Vrsacon

520 kataszt. hold szántóföld 9454
egy darabban, vagy kisebb-nagyobb parcellákban előnyös feltételek mellett
szabadkézből eladó
Közelebbi felvilágositást ad: Srpska Banka, Pančevo

„Alexa" nyakkendőgyár
értesiti a nagyérdemü közönséget, hogy az őszi nyakkendő ujdonságok megérkeztek és
10.000 darab 8090
kerül mától kezdve eladásra darabszámra és nagyban is
Vojnovićeva ulica 5. Beograd szálloda mögött

Pálinkafőzők! Kazánt csakis rézmüvesnél vásároljat k! A legrégibb rézmüves cég
Bartek i supr. Rehm
(Alapittatott: 1887-ben)
Subotica, Vilsonova ulica 47
A legolcsóbb beszerzési forrás! — Szakszerü javitások jótállás mellett! 9015

A KOVÁCS-FELE
Nagyenyedi Arckenőcs
és
Borax-szappan 10207
évtizedek óta elismerten a legjobb és legártalmatlanabb arcszépitő és bőrfinomitó szer. — Kapható minden gyógyszertárban, drogériában, és illatszerüzletben. — Főelárusitó: **Drogeria Hercl Subotica,** **Aleksandrova ul. 1.**

Saját készitésü **iskola- akta-táskák**
bőrből és vászonból, valamint **ridikülök** legolcsóbban csakis a készitőnél kaphatók:
Schlager Henrik, Subotica
speciális böröndös és bőráru-kereskedése, Aleksandrova ul. 3074

Elő- és mű-sirkoszorúkat
művirágokat, virágokat és szobadiszeket legolcsóbb áron mellett — a legdiszesebb kivitelben — ajánl:
„HORTENZIA" művirágüzem SZUBOTICA, Dunav altr Puka u. 2 (Sántha szanatóriummal szemben) 9434

Vukovics Gerő uri divatáruháza Subotica
Oszi divatujdonságai megérkeztek, P. & C. Habig-kalapok, I. B. O. uri- és nőiharisnyák egyedárusitása. Borsalino- és Panizza-kalapok Din. 250—260. Férfi fehérneműekben és nyakkendőkben óriási választék. 9484

Mérlegképes
könyvelő
gabona-szakmában több évi gyakorlattal, magyar, szerb és német nyelvismerettel, bármily szakmában okt. 1-re
állást keres
Ajánlatokat „Azonnali belépés" jeligére Schmolka hirdetőirodába NOVISAD kér

FATELEP
(TÜZIFA)
jóforgalmu, felszereléssel más vállalkozás miatt azonnal eladó. Cim a kiadóban 9813

Ügyes és bevezetett
képviselőket
keresünk jugoszláviai sorsjegyek kis havi részletekben fizetendő eladására. Ajánlatok J. C. Zumbulović Beograd, Kralja Petra ul. 52. cimre kéretnek.

Hölgyek figyelmébe!!
A legujabb modellkalapjaim megérkeztek 938
PARIS
Szendi Jolán, Subotica
Pašićeva ulica 9

Szolid áron és precizen
FEST
TISZTIT 378
WIHART
Subotica, Sokolska 3.

Cserép-kályha-szerelő segédet
magas fizetés mellett, állandó munkára, azonnal **felvesz**
Takács Mihály
kályhás
Subotica, Pašićeva ul. 2.
7092 (edénypiac)

D. M. C.
legnagyobb raktár
AVRAM KAJON
Sarajevo, Prestolonasl. Petra 26.
9304

Albe Sudarević
ruhafestő, ruhatisztitó és fonalfestő
SUBOTICA
Scotus Viator ulica 34
(Saját ház)
9322

HADNAGY
asztalosmester készit épületmunkát. Festett butorok állandó raktára.
Javitásokat vállal. SUBOTICA
1575 Petrogradska u. 6

90 dinártól
konyha és szobafestést, azonkivül előnyösen vállal templom és kápolnafestést
Horváth Almáski József
Skotus Viator ul. 75. 2544

HOVÁ SZALAD A NÉP?

Gyerekek, asszonyok, férfiak, részt akarnak venni a

MILKA SUCHARD CSOKOLÁDÉ

uj versenypályázatán. Számtalan értékes nyeremény. A SUCHARD CSOKOLÁDÉT MEGIZLELNI is már valóságos élvezet. Nyereménybárca minden 1 és 2 dináros csomagban

9759

KÖTŐGÉPEK

minden nagyságban, ugyszintén kötőgéptük és kellékek jutányos árban kaphatók — részletfizetésre is
Forgács Benő cégnél **Novisad**
Pašićeva ulica 22 9660

Jugoslavenska Banka d. d.
ZAGREB

folyósit **100.000** dinártól kezdve nyolc százalékos amortizációs kölcsönöket tiz és tizenöt éves visszafizetésre

Szükséges okmányok: 1. telekkönyvi kivonat, 2. katasteri birtokiv, 3. városi házaknál teljes terv
9807

BOGOJEVIĆ
udvari gyógyszertár
Skoplje
A nekem szállitott gyógyszert megkaptam, az eredmény kitünő. Küldjön azonnal további 10 dobozzal.
Jovo Miletić, Temesvár

BOGOJEVIĆ
udvari gyógyszertár
Skoplje
A gyógyszert megkaptam, a gyógyhatás minden várakozást felülmul. Fogadja leghálásabb köszönetem.
Salamon Saporta, Solun

REUMA akár akut, akár krónikus, csuz, isiás, nyilalás, csontfájdalmak, fej- és állcsontfájdalmak a legsikeresebben gyógyithatók a RUSKI MELEM nevü szerrel, amit legjobban bizonyitanak az eddigi köszönőlevelek. Az eredeti doboz ára használati utasitással 25 dinár. Kapható minden gyógyszertárban és drogériában. Postán szállitja

BOGOJEVIĆ udvari gyógyszertára, SKOPJE

Ki akar érettségizni?

Gimnáziumból vagy kereskedelmi osztályvizsgákat tenni. Irjon azonnal „Boross—Gärdos" tanintézetnek, Budapest, VIII., Rákóczi ut 57/a. — Teljes siker.

JUNIPER
ZÖLD SÓSBORSZESZ
minden más gyártmánynál
hatásosabb
Győződjön meg róla. Kérjen a füszerkereskedőjénél egy ingyen minta üveget leirással
Mr. Alfred Blum Subotica 1281

Eredeti
angol szövetből
méltányos áron készit
elegáns ruhákat
Kunák Jordán férfiszabó
Sombor, Mrazovićeva ul. 4
505

RESTAURANT
„AKADEMIJA NAUKA"
BEOGRAD, KNEZ MIHAJLOVA 35
Elsőrendü szerb-francia és vajdasági konyha — Mérsékelt árak!
Allandó látogatóknak 20% árkedvezmény!
Vajdaságiak találkozóhelye!
9342

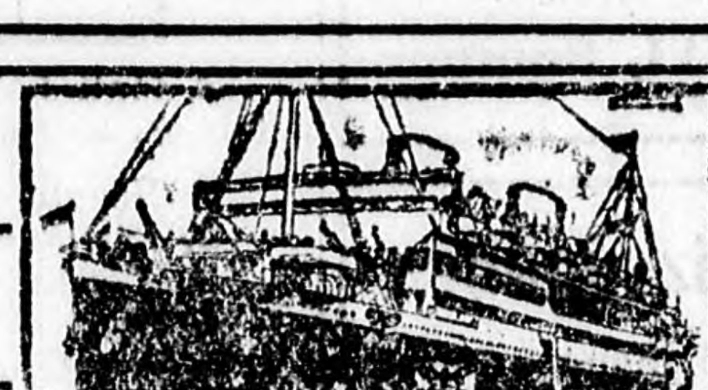

Angol Királyi Gőzhajózási Vonal
ROYAL MAIL LINE
DÉLAMERIKÁBA
Brazilia — Uruguay — Argentinia és CUBA — CHILE — PERU.
Minden felvilágositás ingyen:
Bečkerek — Obala Princeze Jelene 7.
Beográd — Karadjordjeva 91.
Sombor — Kralj Giordja 3. Kosta Dodić.
Osijek — Županijska 34. Drag. Blažević. 2973

TÜZIFÁT

elsőrendü bükkfahasáb, franko bármely vasutállomásra legolcsóbban szállit:
„KOMERC"
Trgovačka Agentura
ZAJEČAR
6709

KÉRJEN MINDENÜTT REKORD

gummi cipősarkot, amely elsőrangu amerikai és angol nyersanyagból, a legjobb kidolgozásban készül és ennek folytán a használatban a legjobb és tartósság tekintetében felülmulhatatlan, melyről mindenki az első próba után meggyőződhet 5841

REKLAMARAK!

Okleveles gépészmérnök, vezető állásban a Román Államvasutaknál, előkelő jómódu családból
nősülne
Leveleket továbbit Rudolf Mosse Bucuresti „Szolid 21. S. 691." jeligével.
9842

Előnyomdát
legujabb rajzokkal jól szortirozva legolcsóbban szállit
Bleier Márk
Első Jugoszláv Előnyomda Berendezési Gyára
Senta
9847

Garantált,
jólmenő mozi
ujonnan épitve, uj modern berendezéssel, családi okok miatt ELADÓ. Bővebbet Titán-Kino Stari-Becsej. — Ugyanitt egy retus-munkában jártas fényképészsegéd felvétetik. 9615

ABLAKUVEG
minden méretben legolcsóbban kapható
Drag. Obradović
üveggyári lerakat
Beograd, Knez Milana ulica 31. Uroševa Pivnica

Jugoszlávia legjobb és legolcsóbb
női divatszalonja
WEINERT
SUBOTICA
I., Paja Kujundžićeva ul. 22.
Ruhák már D. 100-tól is
Köpenyek „ 200 „
Aljak „ 50 „
Külön gyermek-ruhaszabóság
Varró és tanulóleányok felvételnek
8592

Bánát legolcsóbb beszerzési forrása!!
Káposzta,
I-a rózsaburgonya, makói vöröshagyma, foghagyma, erdélyi bab vagontételekben és minden mennyiségben
V. Mišković
V.-Bečkerek, Ruszki Dom, a Torontállal szemben
9783

Naponta friss
TEAVAJ
és
felvágottak
valamint
Rohicsi viz
s a különféle ásványvizek nagyban és kicsinyben kaphatók
Herzl Vilmos
[illegible] Vilsonova ul. 8. Telefon 5—40
4465

KOPILOVICS BALÁZS
szücs,
SUBOTICA, SUDAREVIĆ UL. 2
Ajánlja egyobb minőségü szőrmeit, valamint mindenféle szőrmeáruát.
Szőrmejavitások garancia mellett szakszerüen és olcsón eszközöltetnek
806

HA
kárpitos munkára van szüksége forduljon bizalommal FARKAS kárpitoshoz
Subotica Zmaj Jovin trg (Minerva palota mellett.)
Ahol már heti részletfizetésre kaphat szlont, madracot.
880

Jégszekrények

mészárosok, hentesek, vendéglősök és magánháztartások részére
40% jégmegtakaritás
1095

BRAĆA GOLDNER
SUBOTICA
TELEFON: 134.

Ruston & Hornsby Ltd., Lincoln, Anglia

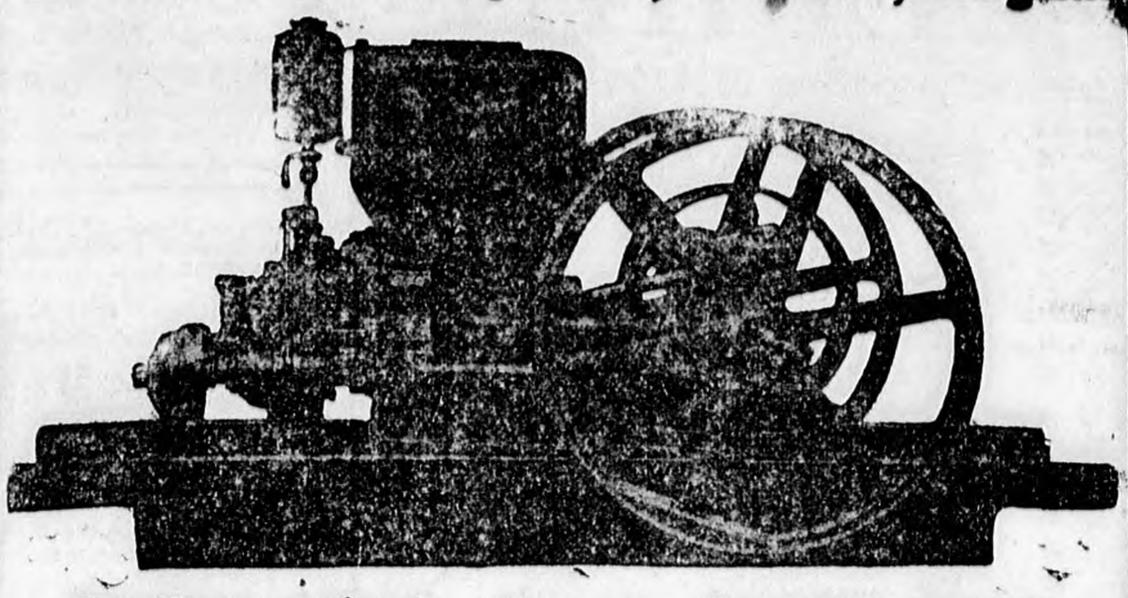

Petróleum motorok Egyszerű kezelés! **Nyersolaj motorok**

1½, 2½, 4 és 6 HP — 2½, 6, 9 és 10½ HP

Szivógáz-motorok

2½, 6, 9 és 10½ HP

Szolid konstrukció, csekély tüzelőanyag fogyasztás!

Jugoszláviai vezérképviselet:

H. & Ch. VOEGELI, BEOGRAD

Knez Mihajlova 50 Telefonszám 4-19.

Sombori alképviselet

Aman Ferenc, Apatinski put 44.

0025

H. LANZ, Mannheim

KOPAONIK — B. M. DAVIDOVIĆ

9841 **Beograd, Uzun Mirkova 8**

Ujonnan megnyilt! Ujonnan megnyilt!

HA elegánsan, olcsón, jól és
HA a legujabb divat szerint kiván öltözködni, ugy mindennemü

RUHASZÜKSÉGLETÉT

Sonnenberg i Drug

Subotica, Karadjordjev trg 9

ujonnan megnyilt kész férfi-, fiu- és gyermek-konfekció üzletében, vagy

angol uri divatszabóságában szerezze be!

9772

Akar a

csuztól és reumától

véglegesen megszabadulni?

A reuma egy rettenetes, rendkivül elterjedt betegség, amely sem szegényt, sem gazdagot nem kimél, áldozatai vannak az egyszerü kunyhóban és a fényes palotákban egyaránt. Különösen sok alakban jelentkezik ez a betegség és sok olyan betegség, amelynek más neve is van, gyakran nem más, mint reuma. Végtag- és izomfájdalmak, dagadt izületek, elgörbült kezek és lábak, szurás, szaggatás a különféle testrészekben, sőt gyakran a szembetegség is a reuma következménye.

Amilyen sokoldalu maga a betegség, annyiféle a különböző lehető és lehetetlen gyógyszereknek, orvosságoknak, kenőcsöknek és keverékeknek száma, amelyet a reumabetegeknek ajánlanak. A legtöbb ilyen szer nem alkalmas a gyógyitásra, legföljebb nagyon rövid időre enyhülést hoz. Amit mi ajánlunk Önnek, egy teljesen ártalmatlan ivókura, amely már sok szenvedőn

segitett.

Ami kuránk kitünő és gyorsan hat. Uj híveket szerzendő, elhatároztuk, hogy mindenkinek, aki hozzánk fordul, a mi nagyon érdekes és tanulságos leiratunkat

TELJESEN INGYEN MEGKÜLDJÜK.

Akinek tehát fájdalmai vannak és ezektől a fájdalmaktól alaposan és veszélytelenül meg akar szabadulni, az irjon még ma a következő cimre:

AUGUST MÄRKZE, BERLIN-WILMERSDORF

BRUCHSALERSTRASSE 5. Abt 313.

Patkánin

patkányirtószer 1 doboz 15 dinár

Törv. védve

patkányirtószer 1 doboz 15 dinár

Kapható:

Gyógyszertárakban, drogeriákban és nagyobb vegyeskereskedésekben

Megrendelhető:

Patkáningyár (Torontáli Agrárbank Részvénytársaságnál) Vel. Bečkerek, Alexandrova ulica 605.

Főárusitók:

Suboticán: Hercl drogeria, Alexandrova ulica
Sentán: Jovanović, Bánffy és Glückstahl gyógyszertárak
Somborban: Fehér drogeria
Vel. Bečkereken: Kollarich gyógyszertár, Kovács és Balla drogeriák
Zaječar: Tuner A. gyógyszertár, stb. stb.

8984

Ujabb 500 darab

angol szövetből végig bélelt

női és leánykabát

érkezett raktárra

450 din.

Hegyi Fülöp

női konfekció áruháza, Szubotica

9478

„SLAVIJA" magánpoliklinika

specialista orvosok vezetése alatt

BEOGRAD, DELIGRADSKA 12 (a Hotel Slavijával szemben)

Telefonszám 32-31

Vizsgálat és gyógyitás az összes különleges módszerekkel naponta regge 8 órától este 7 óráig

Kémiai-bakterológiai laboratórium átvesz vért vizsgálatra, gyomorváladékot, köpetet, vizeletet, ürüléket és végez minden egyéb bakterológiai vizsgálatot

A **Röntgen-kabinett** egész nap müködésben

Vasárnap csak **délelőtt** vannak vizsgálatok

Mérsékelten szabott árak!

Kivánatra és szükség szerint két vagy több orvosból álló konzilium

Az 1, 1a, 2 és 10-es villamosok és autóbuszok a poliklinikáig közlekednek

9116

BOR-pumpák, gummitömlők minden méretben kaphatók KEMÉNY GYULA cégnél Subotica, Jelašićeva ulica. Telefon 29.

K. Kudlik, Subotica

Tamburahúrok gyári lerakata. Eladás nagyban és kicsinyben

Okleveles gyógyszerészt

drogéria állandó vezetésére keresek. Az államnyelv, német- és magyarnyelv ismerete szükséges. Ajánlatokat „ÁLLANDÓ" jeligére a kiadóba kérek. 9620

A legcsekélyebb próba

bevásárolás is meggyőzi Önt arról, hogy a legjobb és legolcsóbb

bort, pálinkát, rumot, likört, cognacot málnát,

valamint valódi főzött

esencet

csakis 9154

Klopfer Sándor

ujonnan megnyilt szeszüzletében szerezheti be. Jelašićeva ul. 5. (Weisz kalapüzlet mellett)

PUDLER BERTA

ezuton értesiti a mélyen tisztelt hölgyközönséget, hogy

női kalapüzletét

amely 17 év óta a Városháza épületében volt, a mai nappal az

uri kaszinó házába helyezte át

Kérem továbbra is a suboticai és környékbeli hölgyközönség szives pártfogását és igyekezni fogok, hogy ezután is szép, izléses és finom munkámmal rendelőimet a legteljesebb mértékben kielégitsem 9286

Elsőrendü szlavóniai

préselt széna és szalma

nagyban kapható

JOSIP WEISS

széna- és szalma-nagykereskedőnél

Telefon 6-45 **ZAGREB** Ilica broj 82

Raktár: Novagradiška 9729

Rádióamateurök figyelmébe!

Csak akkor éri el a kivánt eredményt, ha elsörangu anyagot szerez be!

Ingyen küldök *illusztrált katalogust* a legkiválóbb rádióalkatrészekről, mint pl. N. S. F., Thomson Houston, stb.

Technikai melléklettel, praktikus tabellákkal, számos sémával, árjegyzékkel és szabálgozó tabellával ellátott katalogus ára 10 Din.

Radiotehnika, Zagreb

Gajeva ulica 21 7989

Világszabadalom!
A fütőtechnika csodája!

»ZEPHIR«

fatüzelésü, légfütéses FOLYTONÉGŐ KÁLYHA

Tartóssága örökös! Többéves garancia!

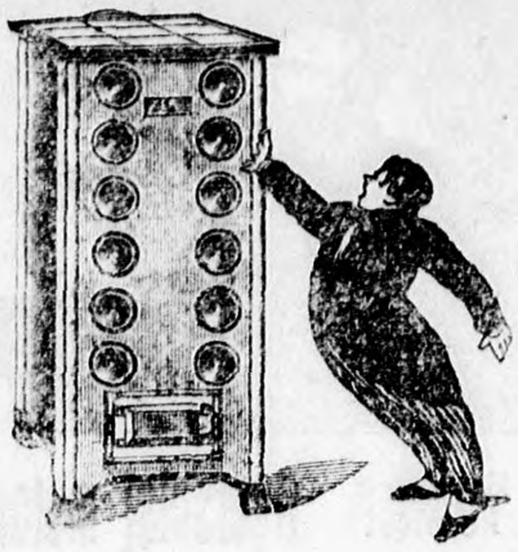

Fatüzelés legkellemesebb, „Zephir"-rel a legolcsóbb!

10 füt egy szobát 24

kiló fával órán át

Leggazdaságosabb, és igienikusabb! — Gyártja:

BARZEL D. D. „ZEPHIR"

KÁLYHAGYÁRA, SUBOTICA 21.

Kérjen árjegyzéket! Lerakat minden nagyobb városban 8170

Butorok

mélyen leszállitott árakon

ERDÉLYI ANTAL

lakásberendezési vállalata

Subotica, Szudarević ulica 4.

(Klein Géza mellett) 5308

Elegáns párisi modelljeim érkeztek.
Bársonykülönlegességek
Sikkes filzkalapok
100 dinártól kezdve
A legnagyobb választék
ESZTERKÁ-nál a korzón 1020

Spitzer-féle

tágas és szép

Termet és sörcsarnok

saját vezetésem alatt

megnyitottam

Spitzer Ignác

Pašićeva ul. 11. Abonense felvétetnek 7561

Angol és francia **cipőket** mérték után a legmodernebb kivitelben készit

Mezei András

cipészmester

Subotica, Városi székház 9251

PAPPNÉ

kozmetika és manikürszalon, Paja Kujundžićeva (Wesselényi ut) 3

Törvényileg védett valódi Pompadour kenőcs mely egyedüli biztos ártalmatlan szer a szeplők, májfoltok és pattanások ellen. Árusitás és postai szétküldése utánvéttel 9258

HADNAGY ISTVÁN

szabó

készit polgári és minden hitfelekezeti papi ruhákat

Subotica, Sučićeva ulica 10 2650

Buzánál kizárólag

PORZOL

porpácolószert használjon.

Az előirt pácolási eljárás pontos betartása egyenletes gyors kelést, üszögmentességet, terméstöbbletet biztosit.

Rozs, árpa, zabnál

HIGOSAN

nedves csávázószert használjunk.

Novisadi lerakat Wilsonov trg 6

Novisadi rendelések cimzése:
„KAŠTEL" D. D. Novisad
Postafiók 4

Francia, holland, dán, svájci, osztrák' román, cseh stb. hivatalos intézetek által is elismerve. Ezeket a szereket a topcsideri Vizsgáló és Ellenőrző Állomás kipróbálta és a Földmivelés- és Vizügyi Minisztérium 31863/4. szám alatt engedélyezte a szerek gyártását és forgalombahozatalát.

KAŠTEL tvornica kemijsko-farmaceutskih proizvoda d. d., KARLOVAC